

[Ν. 4336/2015 Δαπάνες μετακινούμενων εκτός έδρας επικρατείας](#), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Αριθμός εγγράφου: 4336/15 Άρθρο:

Περίληψη εγγράφου:

Συνταξιοδοτικές διατάξεις - Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης

Είδος: ΝΟΜΟΙ Περιοχή: ΟΛΑ ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Έτος: 2015 ΦΕΚ: Α94 PDF: [λήψη αρχείου](#) Εισαγωγική έκθεση: [λήψη αρχείου](#)

[Ν.4336/15](#) (ΦΕΚ 94 Α/14-08-2015) : Συνταξιοδοτικές διατάξεις Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Το πρωτότυπο κείμενο είναι διαθέσιμο σε μορφή pdf, για την προβολή του οποίου μπορείτε να ανατρέξετε στο web site της ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ.

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Άρθρο 1

1. α. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου [3 του ν. 3865/2010](#) (Α΄ 120) αντικαθίστανται ως εξής:

«α. Τα πρόσωπα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, που έχουν αποχωρήσει ή αποχωρούν από την Υπηρεσία από 1.1.2015 και μετά.»

β. Οι διατάξεις της περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου [3 του ν. 3865/2010](#) αντικαθίστανται ως εξής:

«α) έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας τους,».

γ. Στην περ. γ΄ της παρ. 3 του άρθρου [3 του ν. 3865/ 2010](#) η φράση «διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη μεταξύ του 15ου και του 65ου έτους της ηλικίας τους.» αντικαθίσταται με τη φράση «διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη μεταξύ του 15ου και του 67ου έτους της ηλικίας τους.»

δ. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου [4 του ν. 3865/2010](#) η φράση «πλην των αποδοχών του μήνα κατά τον οποίο υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης» αντικαθίσταται με τη φράση «πλην των αποδοχών του μήνα αποχώρησης από την Υπηρεσία του υπαλλήλου ή του στρατιωτικού».

ε. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου [4 του ν. 3865/2010](#) η φράση «πλην των ασφαλιστέων αποδοχών του τελευταίου έτους ή τμήματος έτους κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης,» αντικαθίσταται με τη φράση «πλην των ασφαλιστέων αποδοχών του έτους ή τμήματος έτους κατά το οποίο αποχωρεί από την Υπηρεσία ο υπάλληλος ή ο στρατιωτικός».

στ. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου [4 του ν. 3865/2010](#) (Α΄ 120) αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Όσοι έχουν προσληφθεί στο Δημόσιο μέχρι και την 31.12.2010 και έχουν αποχωρήσει ή αποχωρούν από την Υπηρεσία από 30.8.2015 και μετά δικαιούνται:»

ζ. Στον έκτο στίχο της περ. β΄ της παρ. 4 του άρθρου [4 του ν. 3865/2010](#) η φράση «που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.2015» αντικαθίσταται με τη φράση «που έχουν αποχωρήσει ή αποχωρούν από την Υπηρεσία από 1.1.2015 και μετά,».

η. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου [4 του ν. 3865/2010](#) προστίθεται περίπτωση γ΄ ως εξής:

«γ. Οι διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου [1 του ν. 4002/ 2011](#) (Α΄ 180) έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τις συντάξεις που υπολογίζονται με βάση τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων και αυτής.»

θ. Οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου [4 του ν. 3865/ 2010](#) καταργούνται.

ι. Συντάξεις που έχουν κανονισθεί αντίθετα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου [4 του ν. 3865/2010](#), όπως αυτές ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, αναπροσαρμόζονται οίκοθεν από την αρμόδια Υπηρεσία Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα δε οικονομικά αποτελέσματα αρχίζουν από την ημερομηνία έναρξης καταβολής της σύνταξης **[Αρχή Τροποποίησης]** «και όχι πριν τις 30.8.2015» - **ΑΠΑΛΕΙΦΕΤΑΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΦΡΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1Ε ΤΟΥ ΑΡΘ. 1 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης]**.

2. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου [20 του ν. 3865/2010](#) αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Η σύνταξη των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος που έχουν αποχωρήσει ή αποχωρούν από την Υπηρεσία από 1.1.2015 και μετά υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του νόμου αυτού, όπως ισχύουν.»

Συντάξεις που έχουν κανονισθεί αντίθετα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου [20 του ν. 3865/2010](#), όπως αυτές ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, αναπροσαρμόζονται οίκοθεν από την αρμόδια Υπηρεσία Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα δε οικονομικά αποτελέσματα αρχίζουν από την ημερομηνία έναρξης καταβολής της σύνταξης **[Αρχή Τροποποίησης]** «και όχι πριν τις 31.8.2015» - **ΑΠΑΛΕΙΦΕΤΑΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΦΡΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1ΣΤ ΤΟΥ ΑΡΘ. 1 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης]**.

3. Από την 1.1.2015 καταργείται κάθε άλλη διάταξη αντίθετη με τα οριζόμενα στις διατάξεις [του ν. 3865/2010](#) που αντικαθίστανται με τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος.

4. α. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου [55 του π.δ. 169/2007](#) (Α' 210) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το κατώτατο όριο σύνταξης, όπως αυτό ισχύει με βάση τις διατάξεις της παρ. 5, δεν έχει εφαρμογή για όσους έχουν αποχωρήσει ή αποχωρούν από την Υπηρεσία από 1.7.2015 και μετά και δεν έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας και παραμένει αμετάβλητο κατά ποσό μέχρι 31.12.2021. Τα ανωτέρω πρόσωπα, μέχρι τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας λαμβάνουν το ποσό της σύνταξης που αναλογεί στα έτη ασφάλισής τους κατά περίπτωση. Το ανωτέρω όριο ηλικίας αναπροσαρμόζεται με βάση τα ισχύοντα στην παρ. 3 του άρθρου [7 του ν. 3865/2010](#).»

β. Συντάξεις που έχουν κανονισθεί αντίθετα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου [55 του π.δ. 169/2007](#), όπως αυτές ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, αναπροσαρμόζονται οίκοθεν από την αρμόδια Υπηρεσία Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα δε οικονομικά αποτελέσματα αρχίζουν από την ημερομηνία έναρξης καταβολής της σύνταξης και όχι πριν από την 1.7.2015.

[Αρχή Τροποποίησης] γ. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για όσους λαμβάνουν επίδομα ανικανότητας με βάση τις διατάξεις του άρθρου [54 του π.δ. 169/2007](#), καθώς και όσους λαμβάνουν σύνταξη ως παθόντες στην υπηρεσία και ένεκα ταύτης ή βάσει των διατάξεων των νόμων 1897/1990 (Α' 120) και 1977/1991 (Α' 185). Επίσης, οι διατάξεις αυτές δεν έχουν εφαρμογή και για όσους λαμβάνουν κατά μεταβίβαση σύνταξη λόγω θανάτου στην υπηρεσία του/της συζύγου τους ή του γονέα τους. - **Καταργούνται από της ισχύος τους οι διατάξεις της περίπτωσης γ' της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4336/ 2015 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘ. 1 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης]**

δ. Οι ανωτέρω διατάξεις έχουν εφαρμογή και για όσους συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις [του ν. 2084/1992](#) (Α' 165).

5. Η διάταξη της περ. στ' της παρ. 2 του άρθρου [1 του ν. 4024/2011](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«στ. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2016.»

6. Στο τέλος του άρθρου [56 του π.δ. 169/2007](#) (Α' 210) προστίθεται παράγραφος 16 ως εξής:

«16. α. Από 1.1.2022 οι διατάξεις της παρ. 15 έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι τις 31.12.2012 και δεν έχουν συμπληρώσει κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού, το όριο ηλικίας καταβολής ακέραιας της σύνταξης, το οποίο προβλέπεται, κατά περίπτωση, από τις οικείες διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου. Τα ισχύοντα, κατά περίπτωση, μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού όρια ηλικίας καταβολής της σύνταξης αυξάνονται σταδιακά από την επομένη της ημερομηνίας αυτής έως την 31.12.2021, στα προβλεπόμενα από το ανωτέρω εδάφιο όρια ηλικίας, όπως αυτά αποτυπώνονται στους κατωτέρω πίνακες, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου [7 του ν. 3865/2010](#).

Στις περιπτώσεις που από τις ισχύουσες κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού συνταξιοδοτικές διατάξεις η σύνταξη καταβάλλεται ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης, η κατά τα ανωτέρω σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης αρχίζει με όριο ηλικίας το 58^ο έτος. Σε κάθε άλλη περίπτωση που η σύνταξη καταβάλλεται ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, η προαναφερόμενη σταδιακή αύξηση αρχίζει με τη συμπλήρωση του 55ου έτους.

Στις περιπτώσεις αυτές, η σύνταξη καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του οριζόμενου στους κατωτέρω πίνακες νέου ορίου ηλικίας, όπως αυτό ισχύει κατά το έτος που ο υπάλληλος συμπληρώνει το προβλεπόμενο κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού όριο ηλικίας καταβολής ακέραιας της σύνταξής του.

β. Εάν η σύνταξη καταβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου αυτού, το συνολικό ποσοστό της μείωσης της σύνταξης που προβλέπεται από τις διατάξεις αυτές, προσαυξάνεται κατά 10% και μέχρι τη συμπλήρωση του κατά τα ανωτέρω προβλεπόμενου νέου ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.

γ. Οι ανωτέρω διατάξεις έχουν εφαρμογή και για τους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με εξαίρεση όσους από αυτούς αποχωρούν υποχρεωτικά από την Υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου [88 του Συντάγματος](#). Στην περίπτωση αυτή τα όρια ηλικίας αυξάνονται σταδιακά σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α' μέχρι και του 65ου έτους της ηλικίας.

δ. Οι διατάξεις των προηγούμενων περιπτώσεων δεν έχουν εφαρμογή:

αα. Για όσους [\[Αρχή Τροποποίησης\]](#) «κατά τις 19.8.2015» - **ΑΝΤΙΚ. ΩΣ ΑΝΩ ΤΩΝ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΛΕΞΕΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1Β ΤΟΥ ΑΡΘ. 1 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης]** έχουν συμπληρώσει τα έτη ασφάλισης και το όριο ηλικίας που αποτελούν, κατά περίπτωση, προϋπόθεση για την άμεση καταβολή ακέραιας της σύνταξής τους, όπως αυτά ισχύουν κατά την ανωτέρω ημερομηνία. Το δικαίωμα άμεσης συνταξιοδότησης των προσώπων αυτών δεν θίγεται και μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε.

ββ. Για όσους έχουν παιδί άγαμο και ανίκανο για την άσκηση κάθε βιοποριστικού επαγγέλματος κατά ποσοστό 67% και άνω. Στην περίπτωση αυτή το σχετικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί μόνο από τον έναν γονέα κατόπιν συναίνεσης και του έτερου γονέα.

γγ. Για όσους υπάγονται στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου [4 του ν. 3660/2008](#) (Α' 78).

δδ. Για όσους υπάγονται στις διατάξεις των υποπεριπτώσεων αα', ββ' και εε' της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου αυτού.

Για την καταβολή της σύνταξης των προσώπων της περίπτωσης αυτής, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι οικείες συνταξιοδοτικές διατάξεις όπως αυτές ισχύουν κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού.»

[\[Αρχή Τροποποίησης\]](#) 7. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου [20 του ν. 3865/2010](#) αντικαθίστανται, ως εξής:

« 4. α. Τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων δεν θα υποχρεούνται σε αποχώρηση από την υπηρεσία, όπως ειδικότερα θα ρυθμιστεί νομοθετικά, πριν από τη συμπλήρωση του 58ου έτους της ηλικίας τους.

β. Τα στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από την επομένη της δημοσίευσης του νόμου αυτού και μετά, δικαιούνται σύνταξης εφόσον έχουν συμπληρώσει το 60ο έτος της ηλικίας τους ή 40 έτη συντάξιμης υπηρεσίας.»

Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα του άρθρου [41 του π.δ. 169/2007](#) για τα οποία εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι σχετικές με την καταβολή της σύνταξης τους διατάξεις, όπως αυτές ισχύουν κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού. - **Οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 4336/ 2015 (Α' 94) καταργούνται από της ισχύος τους και από την ίδια ημερομηνία επανέρχονται σε ισχύ οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 3865/2010, όπως αυτές ίσχυαν πριν την αντικατάστασή τους **ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6 ΤΟΥ ΑΡΘ. 1 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης]****

8. Καταργείται κάθε άλλη διάταξη αντίθετη με τα οριζόμενα στις διατάξεις του παρόντος.

9. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των πινάκων του άρθρου αυτού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Πλήρης σύνταξης		όριο ηλικίας : 62					
Από δημοσίευσης του νόμου έως 31-12-2015							
2015		2016		2017		2018	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	55,0	50	56,0	50	57,0	50	58,0
51	55,0	51	56,0	51	57,0	51	58,0

52	55,0	52	56,0	52	57,0	52	58,0
53	55,9	53	56,8	53	57,6	53	58,5
54	55,9	54	56,8	54	57,6	54	58,5
55	55,9	55	56,8	55	57,6	55	58,5
56	56,8	56	57,5	56	58,3	56	59,0
57	57,6	57	58,3	57	58,9	57	59,5
58	58,5	58	59,0	58	59,5	58	60,0
59	59,4	59	59,8	59	60,1	59	60,5
60	60,3	60	60,5	60	60,8	60	61,0
61	61,1	61	61,3	61	61,4	61	61,5
62	62,0	62	62,0	62	62,0	62	62,0
2019		2020		2021		2022	
	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	59,0	50	60,0	50	61,0	50	62,0
51	59,0	51	60,0	51	61,0	51	62,0
52	59,0	52	60,0	52	61,0	52	62,0
53	59,4	53	60,3	53	61,1	53	62,0
54	59,4	54	60,3	54	61,1	54	62,0
55	59,4	55	60,3	55	61,1	55	62,0
56	59,8	56	60,5	56	61,3	56	62,0
57	60,1	57	60,8	57	61,4	57	62,0
58	60,5	58	61,0	58	61,5	58	62,0
59	60,9	59	61,3	59	61,6	59	62,0
60	61,3	60	61,5	60	61,8	60	62,0
61	61,6	61	61,8	61	61,9	61	62,0
62	62,0	62	62,0	62	62,0	62	62,0

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πλήρης σύνταξης		όριο ηλικίας : 67					
Από δημοσίευσης του νόμου έως 31-12-2015							
2015		2016		2017		2018	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	55,0	50	56,7	50	58,4	50	60,1
51	55,0	51	56,7	51	58,4	51	60,1
52	55,0	52	56,7	52	58,4	52	60,1
53	56,5	53	58,0	53	59,5	53	61,0
54	56,5	54	58,0	54	59,5	54	61,0
55	56,5	55	58,0	55	59,5	55	61,0
56	57,4	56	58,8	56	60,1	56	61,5
57	58,3	57	59,5	57	60,8	57	62,0
58	59,1	58	60,3	58	61,4	58	62,5
59	60,0	59	61,0	59	62,0	59	63,0
60	60,9	60	61,8	60	62,6	60	63,5
61	61,8	61	62,5	61	63,3	61	64,0

62	62,6	62	63,3	62	63,9	62	64,5
63	63,5	63	64,0	63	64,5	63	65,0
64	64,4	64	64,8	64	65,1	64	65,5
65	65,3	65	65,5	65	65,8	65	66,0
66	66,1	66	66,3	66	66,4	66	66,5
67	67,0	67	67,0	67	67,0	67	67,0
2019		2020		2021		2022	
	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	61,9	50	63,6	50	65,3	50	67,0
51	61,9	51	63,6	51	65,3	51	67,0
52	61,9	52	63,6	52	65,3	52	67,0
53	62,5	53	64,0	53	65,5	53	67,0
54	62,5	54	64,0	54	65,5	54	67,0
55	62,5	55	64,0	55	65,5	55	67,0
56	62,9	56	64,3	56	65,6	56	67,0
57	63,3	57	64,5	57	65,8	57	67,0
58	63,6	58	64,8	58	65,9	58	67,0
59	64,0	59	65,0	59	66,0	59	67,0
60	64,4	60	65,3	60	66,1	60	67,0
61	64,8	61	65,5	61	66,3	61	67,0
62	65,1	62	65,8	62	66,4	62	67,0
63	65,5	63	66,0	63	66,5	63	67,0
64	65,9	64	66,3	64	66,6	64	67,0
65	66,3	65	66,5	65	66,8	65	67,0
66	66,6	66	66,8	66	66,9	66	67,0
67	67,0	67	67,0	67	67,0	67	67,0

10. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς είτε οι συντάξεις τους βαρύνουν το Δημόσιο είτε τους οικείους φορείς, καθώς και για το προσωπικό του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος και των υπαλλήλων των ασφαλιστικών Ταμείων του προσωπικού των Σιδηροδρομικών Δικτύων, που διέπονται από το καθεστώς [του ν.δ. 3395/1955](#) (Α' 276).

(Βλ. Και την εγκύκλιο ΥΠ.ΟΙΚ. 124069/0092/10-11-15 : Οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 1 του ν. 4336/2015, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4337/2015 και του άρθρου 1 του ν. 4342/2015).

ΜΕΡΟΣ Β'

Άρθρο 2

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.1: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Τακτικός έλεγχος χρηματοοικονομικών καταστάσεων

1. Ι) Υπόκεινται σε τακτικό έλεγχο από έναν ή περισσότερους νόμιμους ελεγκτές ή ελεγκτικά γραφεία [του ν. 3693/2008](#) (Α'174), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 της παρούσας υποπαραγράφου:

α) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των οντοτήτων των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 2 του άρθρου [1 του ν. 4308/2014](#) (Α' 251), όταν βάσει των κριτηρίων μεγέθους του άρθρου 2 του ίδιου νόμου χαρακτηρίζονται ως μεσαίες και μεγάλες οντότητες.

β) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των οντοτήτων της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου ανεξαρτήτως μεγέθους, όταν οι οντότητες αυτές χαρακτηρίζονται ως δημοσίου ενδιαφέροντος (συμφέροντος), κατά την έννοια του ορισμού του Παραρτήματος Α' [του ν. 4308/2014](#).

γ) Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις που συντάσσουν οι όμιλοι οι οποίοι βάσει της παρ. 3 του άρθρου [31 του ν. 4308/2014](#) χαρακτηρίζονται ως «μεγάλοι».

δ) Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις που συντάσσουν οι όμιλοι ανεξαρτήτως μεγέθους, όταν οι όμιλοι αυτοί χαρακτηρίζονται ως δημοσίου ενδιαφέροντος (συμφέροντος), κατά την έννοια του ορισμού του Παραρτήματος Α' [του ν. 4308/2014](#).

II) Εξακολουθούν να ισχύουν διατάξεις ειδικής νομοθεσίας που υπαγάγουν σε έλεγχο από νόμιμο ελεγκτή ειδικές κατηγορίες οντοτήτων.

2. Προαιρετικός τακτικός έλεγχος

Μικρές οντότητες κατά την έννοια του άρθρου [2 του ν. 4308/2014](#) (Α' 251) μπορούν να προβλέπουν στο καταστατικό τους ή, εάν δεν προβλέπεται σε αυτό, να αποφασίζουν δια της γενικής συνέλευσης των μετόχων ή της συνέλευσης των εταιρών, την υποβολή των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε έλεγχο, σύμφωνα με τα ισχύοντα ελεγκτικά πρότυπα.

Διορισμός ελεγκτών

3. α) Ο έλεγχος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της παραγράφου 1 αποτελεί προϋπόθεση του κύρους της έγκρισης των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων από τη γενική συνέλευση ή άλλο αρμόδιο όργανο.

β) Ο νόμιμος ελεγκτής ή το ελεγκτικό γραφείο διορίζονται από την τακτική γενική συνέλευση των μετόχων ή τη συνέλευση των εταιρών, που λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια της ελεγχόμενης χρήσης. Το καταστατικό ή έκτακτη συνέλευση, που συγκαλείται εντός τριμήνου από τη σύσταση της οντότητας, μπορεί να ορίζει ελεγκτή για την πρώτη εταιρική χρήση. Τα μέλη του διοικητικού οργάνου ευθύνονται έναντι της οντότητας για την παράλειψη διορισμού ελεγκτή, σύμφωνα με τα παραπάνω, αν δεν συγκάλεσαν εγκαίρως την τακτική συνέλευση ή, στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, έκτακτη συνέλευση, με θέμα ημερήσιας διάταξης το διορισμό ελεγκτή.

γ) Σε κάθε περίπτωση, ο διορισμός ελεγκτή από μεταγενέστερη συνέλευση δεν επηρεάζει το κύρος του διορισμού του.

δ) Ο διορισμός του ελεγκτή γνωστοποιείται σε αυτόν από την οντότητα. Ο ελεγκτής θεωρείται ότι αποδέχθηκε το διορισμό του, αν δεν τον αποποιηθεί εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών.

ε) Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις [του ν. 3693/2008](#) (Α' 174).

Δικαιώματα και υποχρεώσεις του ελεγκτή

4. α) Ο ελεγκτής οφείλει κατά τη διάρκεια της χρήσεως να παρακολουθεί τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της οντότητας. Έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε λογιστικού αρχείου όπως αυτά καθορίζονται στο Κεφάλαιο 2 [του ν. 4308/2014](#), καθώς και κάθε εταιρικού βιβλίου που προβλέπεται από το νόμο.

β) Ο ελεγκτής οφείλει να παρίσταται στη γενική συνέλευση και να παρέχει κάθε πληροφορία που είναι σχετική με τον έλεγχο που διενήργησε.

γ) Ο ελεγκτής δικαιούται με αίτησή του προς το αρμόδιο κατά περίπτωση διοικητικό όργανο της οντότητας, να ζητήσει τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης.

δ) Η συνέλευση της περίπτωσης γ' συγκαλείται υποχρεωτικά από το αρμόδιο όργανο διοίκησης της οντότητας εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοση της αίτησης προς τον πρόεδρο αυτού, έχει δε ως αντικείμενο ημερήσιας διάταξης τα θέματα που περιέχονται στην αίτηση. Αν δεν συγκληθεί εντός της προθεσμίας αυτής, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που διέπουν την αίτηση σύγκλησης συνέλευσης που υποβάλλεται από μειοψηφία μετόχων ή εταιρών.

Περιεχόμενο της έκθεσης ελέγχου

5. α) Τα θέματα της διενέργειας του τακτικού ελέγχου και της έκθεσης ελέγχου (περιεχόμενο, έκδοση, υπογραφή) ρυθμίζονται από το [ν. 3693/2008](#).

β) Στην έκθεση ελέγχου ο ελεγκτής αναφέρει αν συντάχθηκε η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης και παρέχονται σε αυτήν τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στην περίπτωση δ' της παρ. 3 του άρθρου 43α του κ.ν. [2190/1920](#).

γ) Ο ελεγκτής διατυπώνει γνώμη σχετικά με το εάν:

γα) η έκθεση διαχείρισης αντιστοιχεί στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ίδιου οικονομικού έτους,

γβ) η έκθεση διαχείρισης έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις (περίπτωση δ' της παρ. 3 του άρθρου 43α του κ.ν. [2190/1920](#)) και

γγ) δηλώνει αν, σύμφωνα με τη γνώση και την κατανόηση της οντότητας και του περιβάλλοντός της που αποκτήθηκαν κατά τον έλεγχο, έχει εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην έκθεση διαχείρισης και δίνει ενδείξεις σχετικά με τη φύση των ανακρίβειών αυτών.

δ) Η παράγραφος γ' έχει εφαρμογή τόσο στην ετήσια όσο και στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης.

ε) Σε περίπτωση που οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της μητρικής οντότητας επισυνάπτονται στις ετήσιες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ομίλου, οι εκθέσεις ελέγχου αυτών μπορούν να συγχωνεύονται σε μία.

Μεταβατικές διατάξεις

6. I) Η έναρξη ισχύος της παρούσας υποπαραγράφου ορίζεται από 1η Ιανουαρίου 2016.

II) Από την ημερομηνία ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) τα άρθρα 36 έως 38, η παρ. 4 του άρθρου 43α του κ.ν. [2190/1920](#),

β) η παρ. 6 του άρθρου 42α του κ.ν. [2190/1920](#), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο [38 του ν. 4308/2014](#),

γ) το άρθρο 108 του κ.ν. [2190/1920](#),

δ) το άρθρο [23 του ν. 3190/1955](#),

ε) το άρθρο [99 του ν. 4072/2012](#),

καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις παραπάνω ρυθμίσεις.

III) Διορισμένοι, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, ελεγκτές με βάση τις καταργούμενες διατάξεις συνεχίζουν το έργο τους μέχρι την περάτωσή του.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.2: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ [ΤΟΥ Ν.Α. 49/1968 \(Α' 294\)](#)

T1. Η δεύτερη και επόμενες υποπαραγράφοι της παρ. 3 του άρθρου [2 του ν.δ. 49/1968 \(Α' 294\)](#), όπως ισχύουν, καταργούνται.

2. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου [2 του ν.δ. 49/1968 \(Α' 294\)](#), όπως ισχύουν, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Για τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας ενός ή περισσοτέρων φορτηγών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, υποβάλλεται αίτημα στην αρμόδια Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών με τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α. Αίτηση του ενδιαφερόμενου φυσικού προσώπου ή του προσώπου που εκπροσωπεί το νομικό πρόσωπο ή νομίμως εξουσιοδοτημένου εκπρόσωπου αυτών.

β. Βεβαίωση της οικείας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας, η οποία έχει εκδοθεί εντός των τελευταίων 30 ημερών από την υποβολή της αίτησης, με τη οποία βεβαιώνεται η έναρξη και λειτουργία της επιχείρησης και το αντικείμενο αυτής.

γ. Βεβαίωση ορθής αναγγελίας ενάρξεως επαγγέλματος ή διοικητική άδεια ή εγγραφή σε μητρώο εφόσον απαιτείται για την άσκηση της συγκεκριμένης επαγγελματικής δραστηριότητας.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, επαγγελματικές δραστηριότητες για τις οποίες απαιτείται η υποβολή των δικαιολογητικών του εδαφίου γ' της παρούσας, μπορούν να εξαιρούνται από την υποβολή αυτών.

Η κατηγορία της αιτούμενης άδειας του φορτηγού ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτου προσδιορίζεται στην αίτηση που υποβάλλεται στην αρμόδια Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Για τη διακοπή των εργασιών της επιχείρησης από την οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία, απαιτείται η υποβολή βεβαίωσης της αρμόδιας υπηρεσίας μεταφορών περί κατάθεσης των στοιχείων κυκλοφορίας των κατεχόμενων φορτηγών ιδιωτικής χρήσης ή βεβαίωσης περί μεταβίβασης αυτών.

5. Όπου στην ισχύουσα νομοθεσία προβλέπεται ο έλεγχος της απόδειξης της πραγματοποίησης ακαθάριστων εσόδων ως προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειών κυκλοφορίας φορτηγών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης ή για τη μεταβολή των όρων κυκλοφορίας τους, αυτός παύει να ισχύει.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.3: ΡΥΘΜΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

1. Η παρ. 6 (α) του άρθρου 12 του από 2/16.5.1959 βασιλικού διατάγματος (Α' 89), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 [του π.δ. 430/1981](#) (Α' 115), το άρθρο μόνο [του π.δ. 104/1988](#) (Α' 46), το άρθρο 1 [του π.δ. 113/1999](#) (Α' 115) και την υποπαραγράφο ΣΤ.8 της παραγράφου ΣΤ' του άρθρου πρώτου [του ν. 4254/2014](#), αντικαθίσταται ως εξής:

«6. α) Ως «παστεριωμένο γάλα» νοείται το γάλα το οποίο έχει υποβληθεί σε επεξεργασία που περιλαμβάνει την έκθεση σε υψηλή θερμοκρασία για μικρό χρονικό διάστημα (+71,7 βαθμούς Cο τουλάχιστον για 15 δευτερόλεπτα) ή σε χαμηλή θερμοκρασία για μεγάλο χρονικό διάστημα (+63 βαθμούς Cο τουλάχιστον για 30 λεπτά) ή σε διαδικασία παστερίωσης που χρησιμοποιεί διαφορετικούς συνδυασμούς χρόνου και θερμοκρασίας μεταξύ των δύο παραπάνω συνθηκών για την επίτευξη ισοδύναμου αποτελέσματος, παρουσιάζει αρνητική αντίδραση στη δοκιμασία φωσφατάσης και θετική στη δοκιμασία υπεροξειδάσης, αμέσως δε μετά την παστερίωση ψύχεται το συντομότερο δυνατόν σε θερμοκρασία που δεν υπερβαίνει τους +6 βαθμούς Cο, στην οποία θερμοκρασία και συντηρείται, η δε διάρκεια συντήρησής του καθορίζεται με ευθύνη του παρασκευαστή και υπόκειται σε ελέγχους των αρμόδιων αρχών του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Στη συσκευασία του παστεριωμένου γάλακτος πρέπει να αναγράφονται σε εμφανές σημείο και με ευδιάκριτους χαρακτήρες οι ενδείξεις «παστεριωμένο» και «γάλα», η ημερομηνία παστερίωσης, η ημερομηνία λήξης, το σήμα καταλληλότητας του προϊόντος και η θερμοκρασία συντήρησής του. Στη συσκευασία πρέπει να αναγράφεται σε σαφή μορφή και εμφανές σημείο στο ίδιο οπτικό πεδίο με το σήμα του προϊόντος η διάρκεια ζωής του γάλακτος σε ημέρες.

Το παστεριωμένο γάλα που συσκευάζεται σε τελική συσκευασία εντός 24 ωρών από την άμεση χωρίς να έχει υποστεί διαδικασία θέρμησης ή άλλη ισοδύναμη επεξεργασία προ της παστερίωσης και η διάρκεια συντήρησής του δεν υπερβαίνει τις δύο ημέρες από την ημερομηνία παστερίωσης, μπορεί, πέραν των αναφερόμενων στο προηγούμενο εδάφιο, να φέρει και την ένδειξη «γάλα ημέρας».

2. α. Η παρ. 8 του άρθρου [2 του ν. 3526/2007](#) (Α' 24) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η χρήση του όρου «αρτοποιός», καθώς και η εμπορική χρήση των διακριτικών τίτλων «αρτοποιός» ή «αρτοποιείο» ή «φούρνος», επιτρέπεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είτε επιμελούνται άμεσα από το στάδιο των επιλεγόμενων πρώτων υλών, το ζύμωμα της ζύμης, την εξέλιξη αυτής μέχρι την πλήρη μορφοποίησή της και την έψηση του άρτου στον τόπο της πώλησής του προς τον καταναλωτή είτε επιμελούνται μόνο το τελικό στάδιο της έψησης του άρτου στον τόπο πώλησής του στον τελικό καταναλωτή. Δεν επιτρέπεται σε άλλα πρόσωπα, εκτός από αυτά που ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο, η χρήση όρου συναφούς με τους όρους «αρτοποιός» ή «αρτοποιείο», εφόσον ο χώρος πώλησης άρτου δεν διαθέτει εγκαταστάσεις έψησης άρτου, με τη ρητή επιφύλαξη των άρθρων [4](#) παρ. 1 και [5](#) παρ. 1 [του ν. 3526/2007](#) (Α' 24), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με το νόμο 3823/ 2010 (Α' 22) άρθρο 15.»

β. Το εδάφιο 2 της παρ. 1 του άρθρου [4 του ν. 3526/ 2007](#) (Α' 24) αντικαθίσταται ως εξής:

«Επιτρέπεται η ίδρυση πρατηρίου άρτου σε χώρους που πληρούν τις διατάξεις του εκάστοτε ισχύοντα Οικοδομικού Κανονισμού. Αν το πρατήριο άρτου δεν αποτελεί αυτοτελές και ανεξάρτητο κατάστημα, επιτρέπεται η ίδρυσή του σε όλα τα καταστήματα τροφίμων και ποτών, σε χώρο σαφώς διαχωρισμένο και τηρούμενων των σχετικών υγειονομικών διατάξεων.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 [του ν. 711/1977](#) (Α' 284), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Το μεταφορικό έργο που πραγματοποιείται, κατ' αποκλειστικότητα, από τα ειδικά τουριστικά λεωφορεία δημόσιας χρήσης συνίσταται στη μεταφορά προσχηματισμένης ομάδας προσώπων και αποσκευών, απαγορευμένης της με οποιοδήποτε τρόπο εκτέλεσης του συγκοινωνιακού έργου των τακτικών αστικών και υπεραστικών επιβατικών γραμμών ως εξής:»

4. Η παρ. 1 του άρθρου [2 του ν. 4276/2014](#) (Α' 155) και η παρ. 7 του άρθρου [2 του ν. 2160/1993](#) (Α' 118) καταργούνται από 1η Νοεμβρίου 2015.

5 Η παρ. 9 του άρθρου 98 της Υ.Α. Α2 861/2013 (Β' 2044) καταργείται.

6.α. Η παρ. 1 του άρθρου [15 του ν. 4177/2013](#) (Α' 173) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Ως τακτικές και ενδιάμεσες εκπαιδευτικές περιόδους, κατά τη διάρκεια των οποίων επιτρέπεται η πώληση εμπορευμάτων ή η παροχή υπηρεσιών με μειωμένες τιμές, ορίζονται οι εξής:

α) Τακτικές εκπαιδευτικές:

αα) από τη δεύτερη Δευτέρα του Ιανουαρίου μέχρι το τέλος του Φεβρουαρίου και

αβ) από τη δεύτερη Δευτέρα του Ιουλίου μέχρι το τέλος του Αυγούστου.

β) Ενδιάμεσες εκπαιδευτικές περιόδους:

βα) το πρώτο δεκαήμερο του Μαΐου και

ββ) το πρώτο δεκαήμερο του Νοεμβρίου.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται στις πωλήσεις αυτοκινήτων.»

β. Στην παρ. 1 του άρθρου [15 του ν. 4177/2013](#) (Α' 173) προστίθεται στοιχείο 2 ως ακολούθως:

«Επιτρέπεται, πέραν των περιόδων της προηγούμενης παραγράφου, η πώληση εμπορευμάτων ή η παροχή υπηρεσιών με μειωμένες τιμές, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, χωρίς υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.4: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ [ΤΟΥ Ν. 3869/10](#)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ [ΤΟΥ ν. 3869/2010](#) (Α΄ 130) «ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ΥΠΕΡΧΡΕΩΜΕΝΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ »

Άρθρο 1

Εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων

1. Το άρθρο [1 του ν. 3869/2010](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Φυσικά πρόσωπα που στερούνται πτωχευτικής ικανότητας υπό την έννοια του άρθρου [2 του ν. 3588/2007](#) και έχουν περιέλθει, χωρίς δόλο, σε μόνιμη και γενική αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών τους, δικαιούνται να υποβάλουν στο αρμόδιο δικαστήριο αίτηση για την ρύθμιση των οφειλών τους κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Την ύπαρξη δόλου αποδεικνύει ο πιστωτής. Απαλλαγή του οφειλέτη σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου από τα χρέη του, όπως αυτά περιγράφονται στην αίτηση της παραγράφου 1 του άρθρου 4 επιτρέπεται μόνο μία φορά. Απαίτηση πιστωτή, η οποία δεν έχει συμπεριληφθεί στην αίτηση δεν επηρεάζεται από τη διαδικασία διευθέτησης των οφειλών του αιτούντος κατά τον παρόντα νόμο.

2. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου εμπίπτει το σύνολο των οφειλών των προσώπων της παραγράφου 1 προς τους ιδιώτες. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου περιλαμβάνονται επίσης:

α) οι βεβαιωμένες οφειλές στην Φορολογική Διοίκηση σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.) και τον Τελωνειακό Κώδικα, όπως έχουν διαμορφωθεί με βάση τις προσαυξήσεις και τους τόκους εκπρόθεσμης καταβολής που τις επιβαρύνουν, β) οι βεβαιωμένες οφειλές προς τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ και β΄ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών, όπως έχουν διαμορφωθεί με βάση τις προσαυξήσεις και τους τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, συμπεριλαμβανομένων των οφειλών που προκύπτουν από εισφορά σε χρήμα ή την μετατροπή εισφοράς γης σε χρήμα των προς ένταξη ή και των ήδη ενταγμένων ιδιοκτησιών, σύμφωνα με το [ν. 1337/1983](#) από φόρους και τέλη προς το Δημόσιο και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και γ) ασφαλιστικές οφειλές προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης, όπως έχουν διαμορφωθεί με βάση τις προσαυξήσεις και τους τόκους εκπρόθεσμης καταβολής.

Τα αναφερόμενα στα στοιχεία α΄, β΄ και γ΄ πρόσωπα, δεν επιτρέπεται να συνιστούν το σύνολο των πιστωτών του αιτούντος και οι οφειλές του προς αυτά υποβάλλονται σε ρύθμιση κατά τον παρόντα νόμο μαζί με τις οφειλές του προς τους ιδιώτες πιστωτές.

3. Στην διαδικασία ρύθμισης του νόμου δύνανται να υπαχθούν οφειλές του εδαφίου β' της παραγράφου 2 οι οποίες: α) έχουν γεννηθεί ένα έτος πριν από την κατάθεση της αίτησης και β) βεβαιώνονται στη Φορολογική Διοίκηση μετά από παραίτηση από την άσκηση του δικαιώματος ή και του δικογράφου οποιουδήποτε ενδίκου βοηθήματος ή μέσου ενώπιον αρμοδίου δικαστηρίου ή προσφυγής ενώπιον διοικητικής αρχής μέχρι την ημερομηνία κατάθεσης αίτησης ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου κατά τον παρόντα νόμο. εφόσον οι υποθέσεις εκκρεμούν ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων και διοικητικών αρχών και δεν έχουν ακόμη συζητηθεί.

Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου δύνανται κατ' επιλογήν του οφειλέτη να υπαχθούν επίσης οι οφειλές του, οι οποίες κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αιτήσεως του οφειλέτη για την υπαγωγή στην διαδικασία του παρόντος νόμου, τελούν σε αναστολή διοικητική, δικαστική ή εκ του νόμου ή έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, η οποία είναι σε ισχύ.

4. Δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου οι οφειλές, οι οποίες: είτε α) έχουν αναληφθεί ή βεβαιωθεί το τελευταίο έτος πριν την κατάθεση της αίτησης της παραγράφου 1 του άρθρου 4, είτε β) δημιουργήθηκαν από αδίκημα που τελέσθηκε από τον οφειλέτη με δόλο ή βαρεία αμέλεια, είτε γ) συνίστανται σε διοικητικά πρόστιμα ή χρηματικές ποινές, είτε δ) αφορούν στην υποχρέωση διατροφής συζύγου ή ανηλικού τέκνου. Ο περιορισμός του εδαφίου α΄ στοιχείο α΄ δεν ισχύει όσον αφορά τις οφειλές του εδαφίου β' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.»

2. Στο άρθρο [2 του ν. 3869/2010](#) προστίθεται παράγραφος 4α ως εξής:

«4.α. Το Δημόσιο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού (Ο.Τ.Α.), τα νομικά πρόσωπα αυτών και οι Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης υποχρεούνται κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος του οφειλέτη να παραδώσουν σε αυτόν εντός της ανωτέρω προθεσμίας αναλυτική κατάσταση: α) των βεβαιωμένων οφειλών στην Φορολογική Διοίκηση σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦ.Δ.), τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.), αναλυόμενες σε κεφάλαιο, προσαυξήσεις και τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, αναφέροντας και το επιτόκιο εκπρόθεσμης καταβολής, β) των βεβαιωμένων οφειλών προς τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ και β΄ βαθμού και τα

νομικά πρόσωπα αυτών, όπως περιγράφονται στην παρ. 2 εδάφιο β' στοιχείο β': του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, αναλυόμενες σε κεφάλαιο, προσαυξήσεις και τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, γ) των βεβαιωμένων ασφαλιστικών οφειλών προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης.»

3 Η παρ. 1 του άρθρου [4 του ν. 3869/2010](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για την έναρξη της διαδικασίας, ο οφειλέτης καταθέτει αίτηση στο γραμματέα του αρμόδιου δικαστηρίου, συνοδευόμενη από τα έγγραφα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, Η αίτηση του οφειλέτη πρέπει να αναφέρει: α) την περιουσιακή κατάσταση του ίδιου και του συζύγου και τα πάσης φύσεως εισοδήματά τους, β) τους πιστωτές του και τις απαιτήσεις τους, αναλυόμενες σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 4 και 4α του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, γ) τυχόν μεταβιβάσεις εμπραγμάτων δικαιωμάτων του επί ακινήτων, στις οποίες ο οφειλέτης προέβη την τελευταία τριετία πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, δ) τυχόν αίτημα για διαγραφή των χρεών του κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5^ο του παρόντος νόμου ή σχέδιο για την διευθέτηση των οφειλών του, που λαμβάνει υπόψη με εύλογο τρόπο και συσχέτιση τα συμφέροντα των πιστωτών, την περιουσία, τα εισοδήματα και τις δαπάνες διαβίωσης του ίδιου και της οικογενείας του και την προστασία της κύρια κατοικίας του σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 9 του παρόντος νόμου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας, Ναυτιλίας και Τουρισμού, Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που θα εκδοθεί εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, προσδιορίζονται ο τύπος της αίτησης της παρούσας παραγράφου με τυποποιημένα υποδείγματα και τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα και δικαιολογητικά.»

4. Η παρ. 2 του άρθρου [4 του ν. 3869/2010](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η αίτηση της παραγράφου 1 πρέπει να συνοδεύεται από: α) τα έγγραφα που ο οφειλέτης έχει στη διάθεσή του και αφορούν στην περιουσία και τα εισοδήματά του ίδιου και του συζύγου, στα κάθε φύσης εισοδήματα του, στους πιστωτές του και τις απαιτήσεις τους, β) έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του οφειλέτη όσον αφορά την ορθότητα του περιεχομένου της αιτήσεως της παραγράφου 1. Η παρ. 6 του άρθρου [22 του ν. 1599/1986](#), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 13 του άρθρου [2 του ν. 2479/1997](#) (Α' 67) εφαρμόζεται και για την υπεύθυνη δήλωση του προηγούμενου εδαφίου.»

5. Η παρ. 3 του άρθρου [4 του ν. 3869/2010](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Με την παραλαβή και πρωτοκόλληση της αίτησης και των εγγράφων της παραγράφου 2, η γραμματεία του ειρηνοδικείου, προβαίνει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση και το αργότερο εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την παραλαβή της στον τυπικό έλεγχο αυτής, όσον αφορά την πληρότητα του περιεχόμενου της και των εγγράφων που τη συνοδεύουν και την καταβολή από τον αιτούντα κάθε τέλους που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία ως προϋπόθεση για το παραδεκτό της συζήτησης της αίτησης. Με την κατάθεση της αίτησης ανοίγει στο αρμόδιο δικαστήριο φάκελος του οφειλέτη στον οποίο τοποθετούνται με μέριμνα της γραμματείας όλα τα έγγραφα και στοιχεία που αφορούν στην αίτησή του.»

6. Στο άρθρο [4 του ν. 3869/2010](#) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Εφόσον από τον ανωτέρω έλεγχο δεν διαπιστώθηκε οποιαδήποτε έλλειψη όσον αφορά το περιεχόμενο της αίτησης, τα συνοδευτικά αυτής έγγραφα ή την καταβολή των απαραίτητων για τη συζήτηση της αίτησης τελών, όπως αυτά προσδιορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, η αίτηση του οφειλέτη εισάγεται άμεσα προς προσδιορισμό δικασίμου για την συζήτηση της κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 13 του παρόντος νόμου. Εφόσον κατά τον ανωτέρω έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η αίτηση, τα προσκομισθέντα έγγραφα και δικαιολογητικά δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου ή δεν είναι ακριβή και πλήρη, η γραμματεία του δικαστηρίου προσκαλεί τον αιτούντα, είτε εγγράφως είτε μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου να προβεί στις αναγκαίες διευκρινίσεις, διορθώσεις ή συμπληρώσεις της αίτησης, των δικαιολογητικών και των συνοδευτικών εγγράφων, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την λήψη της σχετικής πρόσκλησης, μετά την άπρακτη παρέλευση της οποίας ο φάκελος της αίτησης τίθεται στο αρχείο. Η ανωτέρω προθεσμία δύναται να παραταθεί μέχρι ένα (1) μήνα, εφόσον αυτό επιβάλλεται από τις συνθήκες και το είδος των στοιχείων που πρέπει να συμπληρωθούν. Μέχρις ότου συμπληρωθούν οι ελλείψεις που επισημάνθηκαν από την γραμματεία του δικαστηρίου δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της κατάθεσης της αίτησης και δεν είναι δυνατός ο προσδιορισμός δικασίμου για την συζήτησή της.»

7. Η παράγραφος 5 του άρθρου [4 του ν. 3869/2010](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η δικάσιμος για τη συζήτηση της αίτησης του οφειλέτη προσδιορίζεται υποχρεωτικώς εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της κατάθεσής της. Ο οφειλέτης πρέπει εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ολοκλήρωση της κατάθεσης της αιτήσεώς του να επιδώσει αντίγραφο αυτής στους πιστωτές και τους εγγυητές του. Με την ολοκλήρωση της κατάθεσης της αίτησης προσδιορίζεται επίσης η ημέρα επικύρωσης, κατά την οποία είτε επικυρώνεται ο ενδεχόμενος προδικαστικός συμβιβασμός από τον Ειρηνοδίκη είτε συζητείται αι ενδεχόμενο αίτημα για την έκδοση προσωρινής διαταγής και τη λήψη προληπτικών μέτρων κατ' εφαρμογή του άρθρου 781 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Η ημέρα επικύρωσης προσδιορίζεται υποχρεωτικώς εντός δύο (2) μηνών από την ολοκλήρωση της κατάθεσης της αίτησης .Η ημέρα συζήτησης της αιτήσεως του άρθρου 5α προσδιορίζεται υποχρεωτικώς εντός δύο (2) μηνών από την ολοκλήρωση της κατάθεσης της αίτησης. Μέχρι την ημέρα της επικύρωσης ή της συζήτησης της αναστολής ή της συζήτησης της αιτήσεως του άρθρου 5α απαγορεύεται η λήψη καταδικωτικών μέτρων κατά του οφειλέτη όσον αφορά τις απαιτήσεις των πιστωτών που έχουν περιληφθεί στην αίτηση του και η μεταβολή της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του.»

8. Η παρ. 6 του άρθρου [4 του ν. 3869/2010](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Από την ολοκλήρωση της κατάθεσης της αίτησης και εφεξής: α) ο οφειλέτης υποχρεούται να προβαίνει συμμέτρως προς τους πιστωτές του στις μηνιαίες καταβολές που ορίζονται στο εδάφιο γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, β) αναστέλλεται μέχρι την έκδοση οριστικής αποφάσεως η παραγραφή των απαιτήσεων των πιστωτών που έχουν συμπεριληφθεί στην αίτηση του οφειλέτη, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και γ) επέρχεται η λύση της μέχρι τότε ισχύουσας ρύθμισης ή διευκόλυνσης ή τμηματικής καταβολής των οφειλών του εδαφίου β' της παραγράφου 2 του άρθρου 1, οι οποίες κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αιτήσεως του οφειλέτη για την υπαγωγή στην διαδικασία του παρόντος νόμου, τελούν σε αναστολή διοικητική, δικαστική ή εκ του νόμου ή έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου.»

9. Στην παρ. 2 του άρθρου [5 του ν. 3869/2010](#) προστίθεται εδάφιο στ' ως εξής:

«Η απόφαση περί επικύρωσης ανακαλείται ή μεταρρυθμίζεται κατά το άρθρο [758](#) ΚΠολΔ».

10. Η παρ. 2 του άρθρου 5 [[Αρχή Τροποποίησης](#)]«[του ν. 3869/2010](#)» - [ΑΝΤΙΚ. ΩΣ ΑΝΩ ΤΩΝ ΜΕΣΑ ΣΕ ""ΛΕΞΕΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 58 ΤΟΥ Ν. 4356/15, ΦΕΚ-181 Α/24-12-15 \[Τέλος Τροποποίησης\]](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 5α του παρόντος νόμου αν δεν επέλθει συμβιβασμός και επικύρωση ο ειρηνοδίκης αποφασίζει κατά την ημέρα επικύρωσης, κατόπιν αιτήματος του οφειλέτη ή ενός εκ των πιστωτών που αναφέρονται στην αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως για κάθε ζήτημα που χρήζει προσωρινής ρυθμίσεως σύμφωνα με τα άρθρα [745](#), [751](#) και [781](#) ΚΠολΔ, και ιδίως για την αναστολή των καταδικωτικών μέτρων κατά του οφειλέτη, τη διατήρηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του και το ύψος των μηνιαίων δόσεων που ο οφειλέτης υποχρεούται να καταβάλλει προς τους πιστωτές που έχουν συμπεριληφθεί στην αίτηση. Για τη χορήγηση της ανωτέρω προσωρινής διαταγής, ο ειρηνοδίκης πιθανολογεί μεταξύ άλλων: α) το παραδεκτό της αιτήσεως του οφειλέτη, β) την πλήρωση των προϋποθέσεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, γ) την τήρηση της προδικασίας της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, δ) την ανάγκη προστασίας του δικαιώματος, στην εξασφάλιση του οποίου αποβλέπει η προσωρινή διαταγή και το επείγον αυτής.

Η χρονική ισχύς της ανωτέρω προσωρινής διαταγής δεν μπορεί να υπερβαίνει σε διάρκεια τους έξι (6) μήνες, συνυπολογιζόμενης και της περιόδου αναστολής άσκησης καταδικωτικών μέτρων, αρχομένης από την ολοκλήρωση της κατάθεσης της αίτησης ή εφόσον η συζήτηση της κύριας αιτήσεως έχει προσδιορισθεί σε βραχύτερο χρόνο, έως την ημέρα συζήτησης της κύριας αιτήσεως του οφειλέτη,

Η προσωρινή διαταγή ανακαλείται ή μεταρρυθμίζεται κατά το άρθρο [781](#) ΚΠολΔ.»

11. Στο άρθρο [5 του ν 3869/2010](#) προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Το ποσό των μηνιαίων δόσεων που διατάσσονται με την προσωρινή διαταγή της παραγράφου 2 καταβάλλεται συμμέτρως προς τους πιστωτές. Οι μηνιαίες καταβολές από την κατάθεση της αίτησης μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης, συνυπολογίζονται στο χρονικό διάστημα καταβολών του άρθρου 8 παράγραφος 2. Ο καθορισμός του ποσού των τελευταίων ενήμερων μηνιαίων καταβολών πρέπει να εξασφαλίζει τη δυνατότητα κάλυψης ευλόγων δαπανών διαβίωσης του ιδίου και των προστατευόμενων μελών της οικογένειάς του, όπως αυτές εκάστοτε προσδιορίζονται με απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους δυνάμει [του ν. 4224/2013](#) ή μέχρις ότου εκδοθεί η ανωτέρω απόφαση, όπως αυτές προσδιορίζονται στην Έρευνα Οικονομικών Προϋπολογισμών (Ε.Ο.Π.) που διενεργεί κάθε χρόνο η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, και στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης που βαρύνουν τον οφειλέτη, ωστόσο το ανωτέρω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 10% των μηνιαίων δόσεων που ο αιτών όφειλε να καταβάλει σε όλους τους δανειστές μέχρι την κατάθεση της αίτησης. Κάθε ποσό που υπολείπεται μετά την αφαίρεση του ποσού που καλύπτει τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης του αιτούντος και των προστατευόμενων μελών της οικογένειάς του, διανέμεται συμμέτρως στους πιστωτές. Σε κάθε περίπτωση, το ελάχιστο συνολικό ποσό καταβολής στους δανειστές δεν μπορεί να υπολείπεται των σαράντα (40) ευρώ μηνιαίως. Εξαίρεση από τα οριζόμενα στα εδάφια 2, 3 και 4 επιτρέπεται μόνον εφόσον ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 8 παράγραφος 5 του παρόντος νόμου, οπότε είναι δυνατός ο προσδιορισμός της μηνιαίας δόσεως σε ποσό που υπολείπεται των ανωτέρω ορίων ή και ο ορισμός μηδενικών δόσεων.»

12. Στο άρθρο [5 του ν 3869/2010](#) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής.

«4. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης καθυστερεί υπαίτιως την καταβολή των δόσεων που ορίζονται από τον ειρηνοδίκη, σύμφωνα με την παράγραφο 2, με συνέπεια το συνολικό ύψος του ποσού σε καθυστέρηση να υπερβαίνει αθροιστικώς την αξία τριών μηνιαίων δόσεων, ο ειρηνοδίκης ή το κατά περίπτωση αρμόδιο δικαστήριο διατάσσει την ανάκληση της προσωρινής διαταγής με την οποία ορίστηκε η καταβολή των δόσεων, ή την ανάκληση κάθε άλλου προληπτικού ή ανασταλτικού μέτρου, Η αίτηση του πιστωτή για την ανάκληση κατατίθεται στο το αργότερο εντός τεσσάρων μηνών από τη δημιουργία του λόγου ανάκλησης. Κάθε κλήτευση πραγματοποιείται προ δέκα ημερών.»

13. Στο [v. 3869/2010](#) προστίθεται άρθρο 5α με τον υπότιτλο «Ταχεία Διευθέτηση Μικροοφειλών» ως εξής:

«Άρθρο 5α

Ταχεία Διευθέτηση Μικροοφειλών

1. Εφόσον ο οφειλέτης αποδεικνύει σωρευτικώς ότι: α) κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης και της επι

κύρωσης δεν διαθέτει οποιαδήποτε ακίνητη περιουσία και δεν έχει προβεί σε πράξη διάθεσης ακίνητης περιουσίας κατά την τελευταία τριετία πριν από την κατάθεση της αίτησης, β) τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία του είτε ως δικαιούχου είτε ως συνδικαιούχου. συμπεριλαμβανομένων των καταθέσεων του σε πιστωτικά ιδρύματα δεν υπερβαίνουν σε αξία το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ, γ) οι οφειλές που περιλαμβάνονται στην αίτηση του κατά το άρθρο 4 παράγραφος 1 του παρόντος νόμου συνιστούν το σύνολο των υποχρεώσεων του οφειλέτη, γ) το ύψος των υπό β' οφειλών του δεν υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ. συμπεριλαμβανομένων τόκων, εξόδων και πάσης φύσεως προσαυξήσεων δ) οι περιλαμβανόμενες στην αίτηση οφειλές δεν είναι εξαιρετές από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 1, ε) δεν υπάρχουν εμπραγμάτως ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο ασφαλισμένοι πιστωτές, στ) τα πάσης φύσεως εισοδήματα του οφειλέτη καθ' όλη τη διάρκεια του τελευταίου έτους πριν από την ημέρα της επικύρωσης είναι μηδενικά και ζ) είναι συνεργάσιμος σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας που θεσπίστηκε με Απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος Ευρωσύστημα Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (Β' 2289/27.8.2014), ο ειρηνοδίκης δύναται κατόπιν σχετικού αιτήματος του οφειλέτη και εφόσον οι δανειστές που περιλαμβάνονται στην αίτηση δεν αμφισβητούν, κατά το χρόνο της συζήτησης της αιτήσεως. τη συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων, να διατάξει, δικάζοντας κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, την προσωρινή απαλλαγή του οφειλέτη από τα χρέη που περιλαμβάνονται στην αίτηση.

2. Η προσωρινή απαλλαγή του οφειλέτη κατά την ανωτέρω παράγραφο χορηγείται για διάστημα δεκαοκτώ (18) μηνών. Από της εκδόσεως της δικαστικής αποφάσεως της παραγράφου 1 και για όσο χρόνο διαρκεί η προσωρινή απαλλαγή του οφειλέτη αναστέλλονται το πάσης φύσεως ατομικά καταδικαστικά μέτρα εναντίον του. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων [938](#) ΑΚ επ. περί καταδολίευσης δανειστών και εφόσον κατά τη διάρκεια ισχύος της προσωρινής απαλλαγής δεν μεταβληθούν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, αφού παρέλθει διάστημα δεκαοκτώ (18) μηνών, ο οφειλέτης απαλλάσσεται από το υπόλοιπο των χρεών του σύμφωνα με το άρθρο [11](#) παράγραφος 1 [του v. 3869/2010](#). Κατά τη διάρκεια του ανωτέρω διαστήματος, ο οφειλέτης υποχρεούται να ενημερώνει οποτεδήποτε καταστεί αναγκαίο, και σε κάθε περίπτωση το αργότερο ανά τρίμηνο, από την ημερομηνία εκδόσεως της δικαστικής αποφάσεως της παραγράφου 1, τη γραμματεία του ειρηνοδικείου στην οποία τηρείται ο φάκελος του, για οποιαδήποτε μεταβολή της προσωπικής περιουσιακής του κατάστασης και των πάσης φύσεως εισοδημάτων του ίδιου και της οικογενείας του. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της ανωτέρω υποχρέωσης, ή σε περίπτωση που ο οφειλέτης παραλείψει υπαίτιως να ενημερώσει ειλικρινώς τον φάκελο του σε σχέση με τα στοιχεία που αφορούν την περιουσιακή του κατάσταση και τα πάσης φύσεως εισοδήματα του ίδιου και της οικογενείας του, τότε με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ενώπιον του αρμοδίου ειρηνοδικείου, η οποία δικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, ο οφειλέτης κηρύσσεται έκπτωτος από το καθεστώς προσωρινής απαλλαγής και αίρεται η αναστολή των ατομικών καταδικαστικών μέτρων εναντίον του.

3. Σε περίπτωση μεταβολής της περιουσιακής ή εισοδηματικής κατάστασης του οφειλέτη κατά τη διάρκεια της προσωρινής απαλλαγής, είναι δυνατόν με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ενώπιον του αρμοδίου ειρηνοδικείου, η οποία δικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, ο οφειλέτης να κηρυχθεί έκπτωτος από το καθεστώς προσωρινής απαλλαγής και να αρθεί η αναστολή των ατομικών καταδικαστικών μέτρων εναντίον του, εφόσον αυτό δικαιολογείται από την μεταβολή της περιουσιακής ή εισοδηματικής του κατάστασης.

4. Στις περιπτώσεις της παρούσας παραγράφου, τυχόν υποβολή νέου αιτήματος από τον οφειλέτη κατά τον παρόντα νόμο δεν υπόκειται στον περιορισμό του άρθρου 8 παράγραφος 1 εδάφιο δ', εφόσον δεν πρόκειται για υποβολή νέου αιτήματος στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου.»

14. Η παρ. 1 του άρθρου [6 του v. 3869/2010](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Μετά τη συζήτηση ενώπιον του ειρηνοδίκη κατά την ημέρα επικύρωσης και εφόσον δεν έχει εκδοθεί προσωρινή διαταγή κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, ο οφειλέτης ή κάθε

άλλος που έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων την αναστολή της εκτελεστικής διαδικασίας που έχει ξεκινήσει κατά του οφειλέτη. Η αναστολή χορηγείται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες ή, εφόσον η συζήτηση της κύριας αιτήσεως έχει προσδιορισθεί σε βραχύτερο χρόνο, έως την ημέρα συζήτησης της κύριας αιτήσεως. Η ισχύς της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων δεσμεύει όλους τους πιστωτές που έχουν περιληφθεί στην αίτηση σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως εάν αυτοί έχουν εκκινήσει ή όχι διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης εις βάρος του οφειλέτη. Η αναστολή της εκτελεστικής διαδικασίας διατάσσεται από το αρμόδιο δικαστήριο εφόσον αυτό πιθανολογεί: α) την ευδοκίμηση της κύριας αίτησης και β) την πρόκληση ουσιώδους βλάβης στα συμφέροντα του αιτούντος.»

15. Η παρ. 2 του άρθρου [6 του ν. 3869/2010](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, η οποία δικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων να διατάξει όποιο μέτρο κρίνει αναγκαίο για να αποτραπεί κάθε επιζήμια για τους πιστωτές μεταβολή της περιουσίας του οφειλέτη ή μείωση της αξίας της. Η ισχύς της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες ή, εφόσον η συζήτηση της κύριας αιτήσεως έχει προσδιορισθεί σε βραχύτερο χρόνο, την ημέρα συζήτησης της κύριας αιτήσεως του οφειλέτη. Η ισχύς της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων δεσμεύει όλους τους πιστωτές που έχουν περιληφθεί στην αίτηση του οφειλέτη, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου. Το δικαστήριο διατάσσει τα ασφαλιστικά μέτρα εφόσον πιθανολογεί ότι: α) η κύρια αίτηση θα ευδοκιμήσει και β) επίκειται μεταβολή της περιουσίας του οφειλέτη ή μείωση της αξίας της, ουσιωδώς επιζήμια για τους πιστωτές.»

16. Το εδάφιο α' της παρ. 3 του άρθρου [6 του ν. 3869/2010](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι απαιτήσεις των ιδιωτών πιστωτών που είναι εξασφαλισμένες με ειδικό προνόμιο ή εμπράγματο δικαίωμα συνεχίζουν να εκτοκίζονται μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της αιτήσεως με επιτόκιο ενήμερης οφειλής.»

17. Το εδάφιο α' της παρ. 2 του άρθρου [8 του ν. 3869/2010](#) αντικαθίσταται ως εξής.

«Αν τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη δεν είναι επαρκή, το δικαστήριο, αφού αφαιρέσει το ποσό που απαιτείται για την κάλυψη των ευλόγων δαπανών διαβίωσης του ιδίου και των προστατευόμενων μελών της οικογένειάς του, όπως αυτές εκάστοτε προσδιορίζονται με απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους δυνάμει [του ν. 4224/2013](#) ή μέχρις ότου εκδοθεί η ανωτέρω απόφαση, όπως αυτές προσδιορίζονται στην Έρευνα Οικονομικών Προϋπολογισμών (Ε.Ο.Π.) που διενεργεί κάθε χρόνο η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία και στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης που βαρύνουν τον οφειλέτη, διατάσσει την καταβολή μηνιαίως, για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών, του ποσού που απομένει με βάση τα περιουσιακά στοιχεία και τα πάσης φύσεως εισοδήματά του, για την ικανοποίηση των απαιτήσεων των πιστωτών, συμμετρως διανεμόμενου.»

18. Το άρθρο [9 του ν. 3869/2010](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 9

Διαδικασία ρευστοποίησης περιουσίας Προστασία κύριας κατοικίας

1. Εφόσον υπάρχει ρευστοποιήσιμη περιουσία, η εκποίηση της οποίας κρίνεται απαραίτητη για την ικανοποίηση των πιστωτών, ή όταν το δικαστήριο κρίνει αναγκαίο να παρακολουθήσει και να υποβοηθήσει την εκτέλεση των όρων ρύθμισης των οφειλών για την απαλλαγή του οφειλέτη από τα χρέη ή την εξασφάλιση των συμφερόντων των πιστωτών, ορίζεται εκκαθαριστής. Εκκαθαριστής μπορεί να ορίζεται το πρόσωπο που προτείνουν πιστωτές οι οποίοι αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των πιστώσεων ή πρόσωπο από τον κατάλογο των πραγματογνωμόνων που προβλέπεται στο άρθρο [371](#) του ΚΠολΔ. Έργο του εκκαθαριστή είναι αυτό που προσδιορίζεται ειδικά με την απόφαση του διορισμού του και, σε κάθε περίπτωση, η διαχείριση της περιουσίας του οφειλέτη, η διασφάλισή της σε όλο το νόμιμο ύψος της χάριν των πιστωτών, η πρόσφορη εκποίησή της, η προνομιακή ικανοποίηση των πιστωτών που έχουν εμπράγματη ασφάλεια στο εκποιούμενο πράγμα και η σύμμετρη ικανοποίηση των ανέγγυων πιστωτών. Οι διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα περί συνδίκου εφαρμόζονται αναλόγως και στον εκκαθαριστή. Από τη ρευστοποιήσιμη περιουσία του οφειλέτη, εξαιρούνται τα πράγματα που ορίζονται ως ακατάσχετα, σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου [953](#) του ΚΠολΔ. Οι απαιτήσεις των πιστωτών ικανοποιούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΠολΔ.

2. Ο οφειλέτης μπορεί να υποβάλει στο δικαστήριο πρόταση εκκαθάρισης ζητώντας να εξαιρεθεί από την εκποίηση βεβαρημένο ή μη με εμπράγματη ασφάλεια ακίνητο, που χρησιμεύει ως κύρια κατοικία του. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που εκδίδεται σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος, καθορίζονται τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να εξαιρεθεί η κύρια κατοικία του από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, ιδίως ως προς την αντικειμενική αξία του ακινήτου το

ύψος του συνόλου των οφειλών κατά το χρόνο ολοκλήρωσης της κατάθεσης της αίτησης και το μικτό ετήσιο οικογενειακό εισόδημα του οφειλέτη.

Η εξυπηρέτηση της οφειλής γίνεται με επιτόκιο που δεν υπερβαίνει αυτό της ενήμερης οφειλής ή το μέσο επιτόκιο στεγαστικού δανείου με κυμαινόμενο επιτόκιο που ίσχυε σύμφωνα με το στατιστικό δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος κατά τον τελευταίο μήνα για τον οποίο υφίσταται μέτρηση, αναπροσαρμοζόμενο με επιτόκιο αναφοράς αυτό των Πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή, σε περίπτωση καθορισμού σταθερού επιτοκίου, το μέσο επιτόκιο στεγαστικού δανείου για ανάλογη της ρύθμισης περίοδο, όπως ομοίως προκύπτει από το στατιστικό δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος, και χωρίς ανατοκισμό. Οι απαιτήσεις των πιστωτών ικανοποιούνται συμμέτρως από τις καταβολές του οφειλέτη με βάση την παρούσα παράγραφο. Για τον προσδιορισμό της περιόδου τοκοχρεολυτικής εξόφλησης της οριζόμενης συνολικής οφειλής λαμβάνεται υπόψη η διάρκεια των συμβάσεων δυνάμει των οποίων χορηγήθηκαν πιστώσεις στον οφειλέτη. Η περίοδος πάντως αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα είκοσι έτη, εκτός αν η διάρκεια των συμβάσεων δυνάμει των οποίων χορηγήθηκαν πιστώσεις στον οφειλέτη ήταν μεγαλύτερη των είκοσι ετών, οπότε ο Ειρηνοδίκης δύναται να προσδιορίσει μεγαλύτερη διάρκεια, η οποία πάντως δεν υπερβαίνει τα τριάντα πέντε έτη.

3. Η μη τήρηση από τον οφειλέτη των υποχρεώσεων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογή της παραγράφου αυτής, επιτρέπει στον πιστωτή να κινήσει διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του οφειλέτη και της μοναδικής κατοικίας του. Καταγγελία της ρύθμισης της παραγράφου 2 επιτρέπεται εφόσον ο οφειλέτης καθυστερεί υπαίτιως την καταβολή τεσσάρων διαδοχικών μηνιαίων δόσεων ετησίως ή καθυστερεί την καταβολή δόσεων της ρύθμισης, έτσι το συνολικό ύψος του ποσού σε καθυστέρηση να υπερβαίνει αθροιστικώς την αξία τεσσάρων (4) μηνιαίων δόσεων ετησίως. Για τον υπολογισμό του έτους στο προηγούμενο εδάφιο λαμβάνεται ως αφετηρία ο χρόνος έκδοσης της αποφάσεως που διατάσσει την καταβολή των δόσεων κατά το παρόν άρθρο. Αν ο οφειλέτης κατοικεί ή διαμένει σε ξένο ακίνητο και ο σύζυγος αυτού δεν διαθέτει ακίνητο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κατοικία, τότε οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται και για το μοναδικό ακίνητο του οφειλέτη που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κατοικία. Η προστασία του ακινήτου, σύμφωνα με τα προηγούμενα, ισχύει και εφόσον ο οφειλέτης έχει την επικαρπία ή ψιλή κυριότητα ή ιδανικό μερίδιο επ' αυτών.

4. Εφόσον οι μηνιαίες καταβολές της παραγράφου 2 του άρθρου 8 πραγματοποιούνται πριν τη διανομή του τιμήματος από την πώληση του ακινήτου, οι προνομιούχοι ή ενυπόθηκοι δανειστές συντρέχουν σε αυτές στο σύνολο των απαιτήσεων τους, εφαρμοζομένων των διατάξεων των άρθρων 159 και 160 του Πτωχευτικού Κώδικα ως ισχύει.

5. Σε περίπτωση που οι, κατά την παρ. 2 του άρθρου [5 του ν. 3869/2010](#), πραγματοποιηθείσες καταβολές στους πιστωτές υπολείπονται αυτών που ορίζονται με την οριστική απόφαση του δικαστηρίου κατά τα άρθρα 8 παράγραφος 2 ή 9 παράγραφος 2, ο οφειλέτης υποχρεούται να εξοφλήσει το ποσό της διαφοράς που υπολείπεται. Το ποσό που προκύπτει αποπληρώνεται εντόκως μέσα σε ένα έτος από τη λήξη των καταβολών του άρθρου 8 παράγραφος 2 και του άρθρου 9 παράγραφος 2 με επιτόκιο αυτό των Πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπεζας, προσαυξημένο κατά δύομισι εκατοστιαίες μονάδες.»

19. Στο άρθρο [10 του ν. 3869/2010](#) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Ο οφειλέτης υποχρεούται καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας του παρόντος νόμου να επιδεικνύει τη συμπεριφορά συνεργάσιμου δανειολήπτη υπό την έννοια της Απόφασης της Τράπεζας της Ελλάδος Ευρωσύστημα Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (ΦΕΚ 2287/27.8.2014) σε σχέση με τους συνεργάσιμους δανειολήπτες.»

20. Στο άρθρο [13 του ν. 3869/2010](#) προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής

«3. Στα Ειρηνοδικεία της Επικράτειας αναπτύσσεται και τηρείται Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) Αιτήσεων και φακέλων, στο οποίο καταγράφονται όλα τα στοιχεία των αιτήσεων και η πορεία των υποθέσεων. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται οι λεπτομέρειες ανάπτυξης και λειτουργίας του Ο.Π.Σ..»

21. Στο άρθρο [13 του ν. 3869/2010](#) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Με ευθύνη και πρωτοβουλία της Γραμματείας των Ειρηνοδικείων τόσον οι ήδη εκκρεμείς αιτήσεις του παρόντος νόμου όσο και οι αιτήσεις που υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, κατηγοριοποιούνται ανάλογα με: α) το ύψος των οφειλών και β) το ύψος της περιουσίας και των εισοδημάτων του οφειλέτη. Οι σημαντικότερες με βάση τα ανωτέρω κριτήρια αιτήσεις προσδιορίζονται κατά προτεραιότητα όσον αφορά τη συζήτησή τους. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.»

Άρθρο 2

Μεταβατικές διατάξεις

[Αρχή Τροποποίησης]«1. [Αρχή Τροποποίησης]«Οι οφειλέτες, των οποίων η κύρια αίτηση εκκρεμούσε στις 19 Αυγούστου 2015, υποχρεούνται έως τις 30 Ιουνίου 2016, και εφόσον μέχρι τότε δεν έχει λάβει χώρα συζήτηση της αιτήσεώς τους, να υποβάλουν στη γραμματεία του Δικαστηρίου, όπου τηρείται ο φάκελος της αιτήσεώς τους, επικαιροποιημένα τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου [4 του ν. 3869/2010](#).» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Α4 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 55 ΤΟΥ Ν. 4384/16, ΦΕΚ-78 Α/26-4-16 – ΕΙΧΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 3ο ΤΟΥ Ν. 4366/16, ΦΕΚ-18 Α/15-2-16**[Τέλος Τροποποίησης] . Η παράλειψη του οφειλέτη να ενημερώσει τα ανωτέρω στοιχεία του φακέλου θεωρείται παράβαση καθήκοντος ειλικρινούς δηλώσεως του άρθρου [10 του Ν. 3869/2010](#).» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Α4-ΑΡΘΡΟ 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 9 ΤΟΥ ΑΡΘ. 14 ΤΟΥ Ν. 4346/15, ΦΕΚ-152 Α/20-11-15 – Με την παρ. 11 του άρθρου 14 του ν. 4346/15, ορίζεται ότι : "11. Η εφαρμογή του παρόντος άρθρου αρχίζει από 1.1.2016 και δεν καταλαμβάνει εκκρεμείς υποθέσεις, καθώς και αιτήσεις που έχουν κατατεθεί έως και 31.12.2015"** [Τέλος Τροποποίησης]

2. Εφόσον στο πλαίσιο της εκκρεμούσας αιτήσεως έχει εκδοθεί προσωρινή διαταγή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 5 ή απόφαση ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου [6 του ν. 3869/2010](#), η οποία εξακολουθεί μετά την παρέλευση της προθεσμίας της παραγράφου 1, καθένας από τους διαδίκους έχει δικαίωμα να ζητήσει την ανάκληση ή μεταρρύθμιση της υφιστάμενης προσωρινής διαταγής ή απόφασης ασφαλιστικών μέτρων, εφόσον τούτο δικαιολογείται με βάση τα επικαιροποιημένα στοιχεία που κατέθεσε το οφειλέτης.

3. Οφειλέτες που έχουν ήδη υποβάλει αιτήσεις υπαγωγής στις διατάξεις της παρούσας ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Α.4, οι υποθέσεις των οποίων δεν έχουν συζητηθεί ή για τις οποίες δεν έχει επέλθει συμβιβασμός με τους πιστωτές τους, δύνανται να επανυποβάλλουν αιτήσεις προκειμένου να υπαχθούν στις διατάξεις [του ν. 3869/2010](#), όπως αυτές ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας, Ναυτιλίας και Τουρισμού και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που θα εκδοθεί εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, προσδιορίζονται ο τύπος της αίτησης της παραγράφου 2 του άρθρου [4 του ν. 3869/2010](#) με τυποποιημένα υποδείγματα και τα απαιτούμενα συνοδευτικό έγγραφα και δικαιολογητικά.

(Βλ. Και την υπ' αριθ. 8986/15 (ΦΕΚ 2208 Β/14-10-15) κ.υ.α.: Καθορισμός των δικαιολογητικών που θα προσκομίζονται στις γραμματείες των αρμόδιων κατά τόπο Ειρηνοδικείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 3 και 4 και του άρθρου 2 παρ. 1 και 2 της υποπαραγράφου Α4 του Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94/14.8.2015)).

(Βλ. την υπ' αριθμ. 70888/15 (ΦΕΚ 2225 Β/15-10-15) απόφαση.: Κατηγοριοποίηση ήδη εκκρεμών αιτήσεων και αιτήσεων που υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του Ν. 4336/2015 (Α' 94/14-8-2015), που προβλέπεται από την παρ. 4 του άρθρου 13 του Ν. 3869/2010» (Α' 130/ 3-8-2010)).

4. Εντός τεσσάρων (4) μηνών από της έναρξεως της ισχύος του παρόντος νόμου, κάθε διάδικος δύναται να ζητήσει με κλήση, ατελώς, να επαναπροσδιοριστεί υπόθεση που είχε προσδιοριστεί πέραν της τριετίας από της έναρξεως της ισχύος του παρόντος νόμου, σε συντομότερη δικάσιμο. Μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας, επαναπροσδιορίζεται αυτεπαγγέλτως εντός τριετίας από της έναρξεως της ισχύος του παρόντος νόμου το σύνολο των υποθέσεων, οι οποίες έχουν ήδη προσδιοριστεί πέραν της τριετίας, αρχίζοντας από αυτές που έχουν προσδιοριστεί συντομότερα με προτίμηση στις σημαντικότερες, σύμφωνα με την παράγραφο 6, υποθέσεις. Ο ορισμός συντομότερης δικασίμου γίνεται ατελώς για τον αιτούντα. Η πράξη προσδιορισμού δικασίμου κοινοποιείται είτε με επίδοση από δικαστικό επιμελητή είτε με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, ιδίως τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονική αλληλογραφία στον πληρεξούσιο δικηγόρο ή στον διάδικο. Η γραμματεία του δικαστηρίου υποχρεούται να αναρτά κάθε μήνα σε πίνακα ανακοινώσεων έγγραφο, από το οποίο προκύπτουν οι επαναπροσδιοριζόμενες υποθέσεις, καθώς και η αρχική και η νεότερη δικάσιμος. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 1 της παρούσας ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Α 4 καταλαμβάνουν τις αιτήσεις που υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του.

6. Έως την έκδοση της απόφασης του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου [9 του ν. 3869/2010](#), όπως αντικαθίσταται από την παράγραφο 18 του άρθρου 1 της παρούσας ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Α4, εξακολουθεί να εφαρμόζεται η διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του καταργούμενου άρθρου.

Άρθρο 3

Τροποποίηση του «Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Δικαστικών Λειτουργιών»

Στο άρθρο 4 [του ν. 1755/1988](#) «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Δικαστικών Λειτουργιών» προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Στα Ειρηνοδικεία, στο οποία λειτουργούν τμήματα, μπορεί να συνιστώνται, με απόφαση του τριμελούς συμβουλίου διεύθυνσης ή του προϊσταμένου του δικαστηρίου, ειδικό ή ειδικά τμήματα εκδίκασης των υποθέσεων [Αρχή Τροποποίησης] «του ν. 3869/ 2010» - ΑΝΤΙΚ. ΩΣ ΑΝΩ ΤΩΝ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΛΕΞΕΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 58 ΤΟΥ Ν. 4356/15, ΦΕΚ-181 Α/24-12-15 [Τέλος Τροποποίησης] «Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις», τα οποία στελεχώνονται με δικαστές σε ποσοστό ανάλογο του ποσοστού των σχετικών υποθέσεων που εκκρεμούν σε κάθε δικαστήριο. Έως το τέλος του δικαστικού έτους, κατά το οποίο εκδίδεται η παραπάνω απόφαση, η Ολομέλεια του οικείου δικαστηρίου τροποποιεί αναλόγως τον κανονισμό του, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 7 του άρθρου 14 του παρόντος. Στην περίπτωση που δεν εγκριθεί τροποποίηση του κανονισμού, τα ειδικά τμήματα παύουν να λειτουργούν από το επόμενο δικαστικό έτος.»

Άρθρο 4

1. Ο αριθμός των οργανικών θέσεων των Ειρηνοδικών αυξάνεται από τη δημοσίευση του νόμου αυτού κατά εκατόν σαράντα (140) και ορίζεται συνολικά σε 916
2. Οι οργανικές θέσεις που συστήθηκαν με την προηγούμενη παράγραφο κατανέμονται στα Ειρηνοδικεία του Κράτους ως εξής:
  1. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Αθηνών
    - α. Ειρηνοδικείο Αθηνών: 31
    - β. Ειρηνοδικείο Καλλιθέας: 5
    - γ. Ειρηνοδικείο Ν Ιωνίας: 3
    - δ. Ειρηνοδικείο Περιστεριού: 3
    - ε. Ειρηνοδικείο Χαλανδρίου: 2
    - στ. Ειρηνοδικείο Αμαρουσίου: 2
    - ζ. Ειρηνοδικείο Αχαρνών: 6
    - η. Ειρηνοδικείο Κρωπίας: 3
    - θ. Ειρηνοδικείο Ελευσίνας: 2
    - ι. Ειρηνοδικείο Μεγάρων: 2
    - ια. Ειρηνοδικείο Μαραθώνα: 1
    - ιβ. Ειρηνοδικείο Ιλίου: 5
    - ιγ. Ειρηνοδικείο Λαυρίου: 1
  2. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Χαλκίδας
Ειρηνοδικείο Χαλκίδας: 2
  3. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Θηβών
Ειρηνοδικείο Θηβών: 1
  4. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Λαμίας
Ειρηνοδικείο Λαμίας: 2
  5. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Λιβαδειάς
Ειρηνοδικείο Λιβαδειάς: 1
  6. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Πειραιά
    - α. Ειρηνοδικείο Πειραιά: 2
    - β. Ειρηνοδικείο Σαλαμίνας: 3
    - γ. Ειρηνοδικείο Νίκαιας: 5
  7. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Κατερίνης
Ειρηνοδικείο Πιερίας: 1
  8. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Γιαννιτσών
Ειρηνοδικείο Γιαννιτσών: 1
  9. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Σερρών
Ειρηνοδικείο Σερρών: 1
  10. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Κέρκυρας
Ειρηνοδικείο Κέρκυρας: 1
  11. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης
Ειρηνοδικείο Αλεξανδρούπολης: 1

12. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Δράμας
Ειρηνοδικείο Δράμας: 1
13. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Καβάλας
Ειρηνοδικείο Καβάλας: 1
14. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Ιωαννίνων
Ειρηνοδικείο Ιωαννίνων: 2
15. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Άρτας
Ειρηνοδικείο Άρτας: 1
16. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Ρόδου
Ειρηνοδικείο Ρόδου: 1
17. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Χανίων
Ειρηνοδικείο Χανίων: 2
18. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Ρεθύμνης
Ειρηνοδικείο Ρεθύμνης: 1
19. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Ηρακλείου
Ειρηνοδικείο Ηρακλείου: 3
20. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Λασιθίου
Ειρηνοδικείο Λασιθίου: 1
21. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Κοζάνης
Ειρηνοδικείο Κοζάνης: 1
22. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Λάρισας
Ειρηνοδικείο Λάρισας: 1
23. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Τρικάλων
Ειρηνοδικείο Τρικάλων: 1
24. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Βόλου
Ειρηνοδικείο Βόλου: 2
25. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Κορίνθου
Ειρηνοδικείο Κορίνθου: 5
26. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Καλαμάτας
Ειρηνοδικείο Καλαμάτας: 1
27. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Πατρών
Ειρηνοδικείο Πατρών: 9
28. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Ηλείας
Ειρηνοδικείο Πύργου: 1
29. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Ζακύνθου
Ειρηνοδικείο Ζακύνθου: 1
30. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Αγρίνιου
Ειρηνοδικείο Αγρίνιου: 1
31. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Μεσολογγίου
Ειρηνοδικείο Μεσολογγίου: 1
32. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης
Ειρηνοδικείο Θεσσαλονίκης: 16.

3. Οι θέσεις Ειρηνοδικών Δ τάξεως που προκηρύχθηκαν με την υπ' αριθμ, 104572/2014 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης αυξάνονται κατά 140 και ορίζονται σε 194.

4. Στον τομέα υπαλλήλων των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και εισαγγελιών συνιστώνται 77 θέσεις Δικαστικών υπαλλήλων του Κλάδου ΠΕ Γραμματέων, 34 θέσεις του Κλάδου ΠΕ Πληροφορικής 45 θέσεις του Κλάδου ΤΕ Γραμματέων. 10 θέσεις του Κλάδου ΤΕ Πληροφορικής και 24 θέσεις του κλάδου ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων που κατανέμονται στα ακόλουθα Ειρηνοδικεία:

1. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Αθηνών
α. Ειρηνοδικείο Αθηνών: 46

ΠΕ Γραμματέων. 15 ΠΕ Πληροφορικής: 4. ΤΕ Γραμματέων 18. ΤΕ Πληροφορικής 3, ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων: 6

β. Ειρηνοδικείο Καλλιθέας: 7

ΠΕ Γραμματέων 3. ΠΕ Πληροφορικής 2, ΤΕ Γραμματέων. 1. ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων: 1

γ. Ειρηνοδικείο Ν Ιωνίας: 4

ΠΕ Γραμματέων: 1, ΠΕ Πληροφορικής: 1, ΤΕ Γραμματέων: 1. ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων. 1

δ. Ειρηνοδικείο Περιστεριού: 4

ΠΕ Γραμματέων. 1. ΠΕ Πληροφορικής 1, ΤΕ Γραμματέων: 1, ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων 1 ε

ε. Ειρηνοδικείο Χαλανδρίου: 3

ΠΕ Γραμματέων: 1. ΠΕ Πληροφορικής: 1. ΤΕ Γραμματέων; 1,

στ. Ειρηνοδικείο Αμαρουσίου 3

ΠΕ Γραμματέων: 1. ΠΕ Πληροφορικής: 1, ΤΕ Γραμματέων 1,

ζ. Ειρηνοδικείο Αχαρνών 9

ΠΕ Γραμματέων. 3, ΠΕ Πληροφορικής: 1, ΤΕ Γραμματέων 2. ΤΕ Πληροφορικής: 1, ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων: 2

η. Ειρηνοδικείο Κρωπίας. 4

ΠΕ Γραμματέων 1, ΠΕ Πληροφορικής: 1. ΤΕ Γραμματέων 1 ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων 1

θ. Ειρηνοδικείο Ελευσίνας. 3

ΠΕ Γραμματέων: 1, ΠΕ Πληροφορικής. 1, ΤΕ Γραμματέων: 1.

ι. Ειρηνοδικείο Μεγάρων. 3

ΠΕ Γραμματέων 1. ΠΕ Πληροφορικής: 1, ΤΕ Γραμματέων 1

ια. Ειρηνοδικείο Μαραθώνα: 1 ΠΕ Γραμματέων: 1,

ιβ. Ειρηνοδικείο Ιλίου. 7

ΠΕ Γραμματέων: 2. ΠΕ Πληροφορικής: 2, ΤΕ Γραμματέων 1 ΤΕ Πληροφορικής. 1, ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων 1

ιγ. Ειρηνοδικείο Λαυρίου 1

ΠΕ Γραμματέων 1.

2. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Χαλκίδας

Ειρηνοδικείο Χαλκίδας 3

ΠΕ Γραμματέων. 1. ΠΕ Πληροφορικής. 1. ΤΕ Γραμματέων: 1

3. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Θηβών ,

Ειρηνοδικείο Θηβών. 1

ΠΕ Γραμματέων: 1.

4. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Λαμίας

Ειρηνοδικείο Λαμίας: 3

ΠΕ Γραμματέων: 1, ΠΕ Πληροφορικής: 1. ΤΕ Γραμματέων. 1.

5. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Λιβαδειάς

Ειρηνοδικείο Λιβαδειάς: 1

ΠΕ Γραμματέων. 1,

6. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Πειραιά

α. Ειρηνοδικείο Πειραιά: 3

ΠΕ Γραμματέων: 1, ΠΕ Πληροφορικής: 1, ΤΕ Γραμματέων 1,

β. Ειρηνοδικείο Σαλαμίνας: 4

ΠΕ Γραμματέων: 1, ΠΕ Πληροφορικής: 1, ΤΕ Γραμματέων 1, ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων 1

γ. Ειρηνοδικείο Νίκαιας: 7

ΠΕ Γραμματέων: 2, ΠΕ Πληροφορικής: 2. ΤΕ Γραμματέων. 1, ΤΕ Πληροφορικής: 1, ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων 1

7. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Κατερίνης

Ειρηνοδικείο Πιερίας: 1

ΠΕ Γραμματέων. 1

8. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Γιαννιτσών

Ειρηνοδικείο Γιαννιτσών 1
ΠΕ Γραμματέων: 1,
9. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Σερρών
Ειρηνοδικείο Σερρών: 1
ΠΕ Γραμματέων. 1,
10. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Κέρκυρας
Ειρηνοδικείο Κέρκυρας: 1
ΠΕ Γραμματέων 1,
11. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης
Ειρηνοδικείο Αλεξανδρούπολης: 1
ΠΕ Γ ραμματέων. 1,
12. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Δράμας
Ειρηνοδικείο Δράμας. 1
ΠΕ Γραμματέων: 1,
13. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Καβάλας
Ειρηνοδικείο Καβάλας: 1
ΠΕ Γραμματέων 1.
14. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Ιωαννίνων
Ειρηνοδικείο Ιωαννίνων: 3
ΠΕ Γραμματέων 1, ΠΕ Πληροφορικής: 1, ΤΕ Γραμματέων 1,
15. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Αρτας
Ειρηνοδικείο Αρτας 1
ΠΕ Γραμματέων 1,
16. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Ρόδου
Ειρηνοδικείο Ρόδου 1
ΠΕ Γραμματέων: 1,
17. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Χανίων
Ειρηνοδικείο Χανίων: 3
ΠΕ Γραμματέων: 1, ΠΕ Πληροφορικής: 1. ΤΕ Γραμματέων: 1,
18. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Ρεθύμνης
Ειρηνοδικείο Ρεθύμνης 1
ΠΕ Γραμματέων. 1,
19. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Ηρακλείου
Ειρηνοδικείο Ηρακλείου 4
ΠΕ Γραμματέων: 1. ΠΕ Πληροφορικής 1, ΤΕ Γραμματέων: 1, ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων
20. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Λασιθίου
Ειρηνοδικείο Λασιθίου. 1
ΠΕ Γραμματέων: 1,
21. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Κοζάνης
Ειρηνοδικείο Κοζάνης: 1
ΠΕ Γραμματέων: 1,
22. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Λάρισας
Ειρηνοδικείο Λάρισας: 1
ΠΕ Γραμματέων. 1,
23. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Τρικάλων
Ειρηνοδικείο Τρικάλων: 1
ΠΕ Γραμματέων: 1,
24. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Βόλου
Ειρηνοδικείο Βόλου: 3
ΠΕ Γραμματέων; 1, ΠΕ Πληροφορικής; 1, ΤΕ Γραμματέων: 1,
25. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Κορίνθου

Ειρηνοδικείο Κορίνθου: 7

ΠΕ Γραμματέων: 2, ΠΕ Πληροφορικής: 2. ΤΕ Γραμματέων: 1. ΤΕ Πληροφορικής: 1, ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων: 1

26. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Καλαμάτας

Ειρηνοδικείο Καλαμάτας; 1

ΠΕ Γραμματέων: 1,

27. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Πατρών

Ειρηνοδικείο Πατρών 12

ΠΕ Γραμματέων: 4,

ΠΕ Πληροφορικής: 2, ΤΕ Γραμματέων: 2, ΤΕ Πληροφορικής: 1, ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων: 3

28. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Ηλείας

Ειρηνοδικείο Πύργου: 1

ΠΕ Γραμματέων: 1.

29. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Ζακύνθου

Ειρηνοδικείο Ζακύνθου: 1

ΠΕ Γραμματέων: 1,

30. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Αγρινίου

Ειρηνοδικείο Αγρινίου 1

ΠΕ Γραμματέων: 1,

31. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Μεσολογγίου

Ειρηνοδικείο Μεσολογγίου 1

ΠΕ Γραμματέων: 1.

32. Περιφέρεια Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης

Ειρηνοδικείο Θεσσαλονίκης: 22

ΠΕ Γραμματέων: 8, ΠΕ Πληροφορικής: 4, ΤΕ Γραμματέων: 4, ΤΕ Πληροφορικής: 2, ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων: 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΛΗΨΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Άρθρο 5

Υποστήριξη του έργου του Κυβερνητικού Συμβουλίου Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους

Στο άρθρο [1 του ν. 4224/2013](#) «Κυβερνητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους Ελληνικό Επενδυτικό Ταμείο Αξιοποίησης» προστίθενται παράγραφοι 1α και 1β ως ακολούθως:

«1.α. Συστήνεται Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους: με αρμοδιότητα την υποστήριξη του έργου του Κυβερνητικού Συμβουλίου Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΚΥ,Σ.Δ.Ι.Χ), την οργάνωση πολιτική ενημέρωσης και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τους καταναλωτές δανειολήπτες, το συντονισμό του έργου όλων των συναρμοδίων φορέων.

Με το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας Υποδομών Ναυτιλίας και Τουρισμού, Οικονομικών και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης συστήνονται οι επιμέρους οργανικές μονάδες της Κεντρικής Υπηρεσίας της Ειδικής Γραμματείας αυτής, καθορίζονται οι αρμοδιότητές τους και ρυθμίζεται κάθε άλλη λεπτομέρεια, σχετική με τη λειτουργία της.

Η στελέχωση των οργανικών μονάδων της Κεντρικής Υπηρεσίας Ειδικής Γραμματείας γίνεται αποκλειστικά με μεταφορές ή αποσπάσεις προσωπικού, που θα προέρχεται από το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. του Δημοσίου με την ίδια σχέση εργασίας και με το ίδιο μισθολογικό καθεστώς.

1.β. Συστήνονται τριάντα: (30) Κέντρα Ενημέρωσης Δανειοληπτών, ως περιφερειακές Υπηρεσίες της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, με αρμοδιότητα την ενημέρωση των δανειοληπτών, την παροχή οικονομικών και νομικών συμβουλών.

Με το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης υποπαραγράφου προβλέπεται η έδρα των Κέντρων του προηγούμενου εδαφίου, σε επιλεγμένα αστικά κέντρα, έτσι ώστε να καλύπτονται οι συμβουλευτικές ανάγκες του πληθυσμού.

Η στελέχωση των Κέντρων Ενημέρωσης Δανειοληπτών γίνεται κυρίως από εξειδικευμένους εξωτερικούς συμβούλους με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή συμβάσεις παροχής έργου. Για την

παροχή συμβουλών και ενημέρωσης προς δανειολήπτες, μέσω των Κέντρων Ενημέρωσης Δανειοληπτών, η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, μπορεί επίσης να συμβάλλεται με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, Ενώσεις Καταναλωτών και άλλους εξειδικευμένους φορείς.

Οι δαπάνες για τη λειτουργία των παραπάνω Κέντρων Ενημέρωσης Δανειοληπτών θα καλύπτονται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, μέσω της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, η οποία θα μπορεί να συμμετέχει και σε άλλα επιχειρησιακά προγράμματα, για τη χρηματοδότηση της δράσης της.»

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.1: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ [ΤΟΥ Ν. 4001/2011](#) (Α' 179) ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ [ΤΟΥ Ν. 4001/2011](#)

[Αρχή Τροποποίησης] Άρθρο 1

Ορισμοί

1. Οι περιπτώσεις στ', η', κα', κδ', κοτ' της παρ. 1 του άρθρου [2 του ν. 4001/2011](#) τροποποιούνται ως εξής:

«(στ) Διαχειριστής Δικτύου Διανομής: Το νομικό πρόσωπο που ασκεί, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθήκοντα Διαχειριστή Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, ή Φυσικού Αερίου, περιλαμβανομένων των Διαχειριστών των Κλειστών Δικτύων Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας ή Φυσικού Αερίου, καθώς και των Ανεξάρτητων Δικτύων Διανομής Φυσικού Αερίου.

(η) Ενεργειακή Δραστηριότητα: Η Παραγωγή, Μεταφορά, Διανομή και Προμήθεια Ηλεκτρικής Ενέργειας ή Φυσικού Αερίου, η Εμπορία Ηλεκτρικής Ενέργειας, καθώς και η Χρήση Εγκατάστασης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου και η Χρήση Εγκατάστασης Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου.

(κα) Προμήθεια: Η πώληση, περιλαμβανομένης της μεταπώλησης, Φυσικού Αερίου (περιλαμβανομένου του συμπιεσμένου φυσικού αερίου και του ΥΦΑ, ακόμη και για λόγους χρήσης του ως καυσίμου σε κινητήρες μέσω θαλάσσιας και χερσαίας μεταφοράς) και ηλεκτρικής ενέργειας σε Πελάτες.

(κδ) Σύστημα Φυσικού Αερίου: Τα Συστήματα Μεταφοράς, οι Εγκαταστάσεις ΥΦΑ και οι Εγκαταστάσεις Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου.

(κοτ) Χρήστης: Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο δικαιούται να συνάπτει συμβάσεις για τη χρήση Συστήματος Φυσικού Αερίου ή Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου.»

2. Στην παρ. 2 του άρθρου [2 του ν. 4001/2011](#), μετά την περίπτωση θ' προστίθενται περιπτώσεις θ1, θ2, θ3 και θ4 ως εξής:

«(θ1) Δίκτυο Διανομής Αττικής: Το Δίκτυο Διανομής που έχει ήδη αναπτυχθεί ή πρόκειται να αναπτυχθεί, σύμφωνα με εγκεκριμένο πρόγραμμα ανάπτυξης, εντός της γεωγραφικής περιοχής που ορίζεται με την υπ' αριθμ. Δ1/18887/6.11.2001 υπουργική απόφαση (Β' 1521) και εκτείνεται μέχρι τις εγκαταστάσεις των καταναλωτών.

(θ2) Δίκτυο Διανομής Θεσσαλονίκης: Το Δίκτυο Διανομής που έχει ήδη αναπτυχθεί ή πρόκειται να αναπτυχθεί, σύμφωνα με εγκεκριμένο πρόγραμμα ανάπτυξης, εντός της γεωγραφικής περιοχής που ορίζεται με την υπ' αριθ. Δ1/Γ/Φ7/11819 υπουργική απόφαση (Β' 1086) και εκτείνεται μέχρι τις εγκαταστάσεις των καταναλωτών.

(θ3) Δίκτυο Διανομής Θεσσαλίας: Το Δίκτυο Διανομής που έχει ήδη αναπτυχθεί ή πρόκειται να αναπτυχθεί, σύμφωνα με εγκεκριμένο πρόγραμμα ανάπτυξης, εντός της γεωγραφικής περιοχής που ορίζεται με την υπ' αριθμ. Δ1/Γ/Φ7/11818 υπουργική απόφαση (Β' 1087) και εκτείνεται μέχρι τις εγκαταστάσεις των καταναλωτών.

(θ4) Δίκτυο Διανομής Λοιπής Ελλάδος: Το Δίκτυο Διανομής που έχει ήδη αναπτυχθεί ή πρόκειται να αναπτυχθεί, σύμφωνα με εγκεκριμένο πρόγραμμα ανάπτυξης, εκτός των γεωγραφικών ορίων των Δικτύων Διανομής Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας και εκτείνεται μέχρι τις εγκαταστάσεις των καταναλωτών.»

3. Στην παρ. 2 του άρθρου [2 του ν. 4001/2011](#), μετά την περίπτωση ιγ' προστίθεται περίπτωση (ιγ1) ως εξής:

«(ιγ1) Εταιρείες Διανομής Αερίου (ΕΔΑ): Οι εταιρείες που συστήνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80Α και ασκούν τις δραστηριότητες του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής.» - Καταργείται (?) από **έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου (Ν. 4414/16) το άρθρο 1 της υποπαραγράφου Β1 της παραγράφου Β' του άρθρου 2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ ΑΡΘ. 34 ΤΟΥ Ν. 4414/16, ΦΕΚ-149 Α/9-8-16 [Τέλος Τροποποίησης]**

Άρθρο 2

1. Η παρ. 3 του άρθρου [22 του ν. 4001/2011](#) τροποποιείται ως εξής:

«3. Η ΡΑΕ παρακολουθεί το διαχωρισμό των λογαριασμών των επιχειρήσεων που ασκούν Ενεργειακές Δραστηριότητες, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις των άρθρων 89 για το Φυσικό Αέριο και 141 για την ηλεκτρική ενέργεια, καθώς και των Διαχειριστών των Συστημάτων και των Δικτύων Διανομής, έχει πρόσβαση σε αυτούς και εξασφαλίζει ότι δεν υπάρχουν διασταυρούμενες επιδοτήσεις μεταξύ των δραστηριοτήτων παραγωγής, μεταφοράς, διανομής, προμήθειας ή/και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και μεταξύ των δραστηριοτήτων μεταφοράς, διανομής, προμήθειας, μεταπώλησης, αποθήκευσης φυσικού αερίου, καθώς και διαχείρισης εγκαταστάσεων Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ).»

2. Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου [73 του ν. 4001/2011](#), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 13 του άρθρου [17 του ν. 4203/2013](#), προστίθενται πέντε νέα εδάφια ως εξής:

«Ο Διαχειριστής καταβάλλει στους δικαιούχους των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος άρθρου, οικονομικό αντάλλαγμα, όπως αυτό καθορίζεται κάθε φορά με την ανωτέρω απόφαση της ΡΑΕ, από το πιστωτικό υπόλοιπο του Λογαριασμού Ασφάλειας Εφοδιασμού που προβλέπεται στην παράγραφο 2 (δ) του άρθρου 68. Σε περίπτωση που το πιστωτικό υπόλοιπο του Λογαριασμού Ασφάλειας Εφοδιασμού δεν επαρκεί για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Διαχειριστή, ο Διαχειριστής χρηματοδοτεί το Λογαριασμό και το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος του Διαχειριστή βαρύνει εξ ολοκλήρου το Λογαριασμό αυτόν.

Σε περίπτωση αρνητικού υπολοίπου του Λογαριασμού Ασφάλειας Εφοδιασμού, τούτο, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται με την απόφαση της ΡΑΕ της παραγράφου αυτής, η δε καταβολή από τον Διαχειριστή τυχόν ανεξόφλητων ποσών στους δικαιούχους των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος άρθρου αναστέλλεται, ατόκως, μέχρι τη δημιουργία θετικού υπολοίπου στο Λογαριασμό αυτόν και δεν συνιστά υπερημερία του Διαχειριστή. Στην περίπτωση αρνητικού υπολοίπου του Λογαριασμού, με νέα απόφαση της ΡΑΕ συμπληρώνεται η αρχική απόφασή της έτσι ώστε με αναπροσαρμογή του Τέλους Ασφάλειας Εφοδιασμού, να καλυφθεί ολοσχερώς και το αρνητικό υπόλοιπο του Λογαριασμού Ασφάλειας Εφοδιασμού εντός του αμέσως επόμενου έτους.

Οι όροι και το περιεχόμενο των συμβάσεων των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος άρθρου εκπονούνται από τον Διαχειριστή και εγκρίνονται από τη ΡΑΕ.»

3. Στο τέλος της παρ. 7 του άρθρου [73 του ν. 4001/2011](#), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 13 του άρθρου [17 του ν. 4203/2013](#), προστίθενται ένα νέο εδάφιο ως εξής:

«Το Φυσικό Αέριο που αεριοποιείται υποχρεωτικώς για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, λογίζεται ως αέριο εξισορρόπησης και υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου 8 του Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΦΑ.»

Άρθρο 3

Το άρθρο [80 του ν. 4001/2011](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 80

Διανομή Φυσικού Αερίου και Διαχείριση Δικτύων Διανομής Φυσικού Αερίου

1. Η κατασκευή, η λειτουργία και η διαχείριση των Δικτύων Διανομής Φυσικού Αερίου διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού. Η κατασκευή Δικτύου Διανομής επιτρέπεται σε όσους έχει χορηγηθεί Άδεια Διανομής, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου, σύμφωνα με τον Κανονισμό Αδειών. Η Άδεια Διανομής χορηγείται κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, σύμφωνα με τον Κανονισμό Αδειών, με απόφαση της ΡΑΕ.

2. Η διαχείριση και εκμετάλλευση Δικτύων Διανομής επιτρέπεται σε όσους έχει χορηγηθεί Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής. Η Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής χορηγείται κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, σύμφωνα με τον Κανονισμό Αδειών, με απόφαση της ΡΑΕ. Η Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής δύναται να χορηγείται, βάσει κριτηρίων αποδοτικότητας και οικονομικής ισορροπίας, σε πρόσωπο άλλο εκτός του κατόχου της Άδειας Διανομής. Στην περίπτωση αυτή, ο κάτοχος της Άδειας Διανομής συνάπτει σύμβαση με τον κάτοχο της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής, με την οποία καθορίζεται το αντάλλαγμα που οφείλεται για την ανάληψη της Διαχείρισης του Δικτύου Διανομής από το συνολικά εισπρακτέο έσοδο του Δικτύου Διανομής, με βάση τα δημοσιευόμενα τιμολόγια χρήσης του.

3. Με την επιφύλαξη των άρθρων 80Α έως 80Γ, στις περιπτώσεις που, για τη χορήγηση Άδειας Διανομής ή/και Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής σε ορισμένη γεωγραφική περιοχή, εκδηλώνεται ενδιαφέρον από περισσότερους αιτούντες, διενεργείται διαγωνισμός που προκηρύσσεται με απόφαση του Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη της ΡΑΕ. Η απόφαση διεξαγωγής διαγωνισμού δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και περίληψη αυτής σε δύο ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας που εκδίδονται στην Αθήνα. Η ΡΑΕ αξιολογεί τις προτάσεις που υποβάλλονται στο διαγωνισμό και χορηγεί τη σχετική άδεια ή κηρύσσει το διαγωνισμό ως άγονο.

4. Επιτρέπεται η άρνηση χορήγησης Άδειας Διανομής για ορισμένη γεωγραφική περιοχή, εφόσον έχει ήδη κατασκευασθεί ή προβλέπεται, με βάση άλλη Άδεια Διανομής, να κατασκευασθεί στην ίδια περιοχή Δίκτυο Διανομής και η υπάρχουσα ή προβλεπόμενη δυναμικότητα του εν λόγω Δικτύου Διανομής δεν έχει κορεσθεί.

5. Όταν ο κάτοχος Άδειας Διανομής ή/και Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής μετέχει σε Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση Φυσικού Αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας, πρέπει να είναι ανεξάρτητος από άλλους κλάδους ή τμήματα της Επιχείρησης αυτής, τουλάχιστον κατά τη νομική μορφή, την οργάνωση και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Για το σκοπό αυτόν: (α) Τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση του κατόχου της Άδειας Διανομής ή/και της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν, με οποιονδήποτε τρόπο, σε άλλους κλάδους ή τμήματα ή άλλη Συνδεδεμένη Επιχείρηση της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης Φυσικού Αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας και να έχουν ίδια συμφέροντα, που παρεμποδίζουν την άσκηση των καθηκόντων τους, κατά τρόπο ανεξάρτητο και αντικειμενικό. (β) Ο κάτοχος της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής λαμβάνει αποφάσεις για τους πόρους και τις επενδύσεις που απαιτούνται για τη λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη του Δικτύου Διανομής, ανεξάρτητα από την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση Φυσικού Αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας. Η λήψη των αποφάσεων αυτών δεν αποκλείει διαδικασίες συντονισμού, ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία της επιχειρηματικής εμποτείας της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης σχετικά με την απόδοση των επενδύσεων. Η μητρική εταιρεία μπορεί να εγκρίνει ιδίως το ετήσιο σχέδιο χρηματοδότησης ή άλλο ισοδύναμο μέσο, χωρίς να αποκτά δικαίωμα επέμβασης με οποιονδήποτε τρόπο στη διαχείριση, την καθημερινή λειτουργία ή τις επί μέρους αποφάσεις που αφορούν την αναβάθμιση του Δικτύου Διανομής, εφόσον δεν σημειώνεται υπέρβαση του χρηματοδοτικού πλαισίου που έχει εγκριθεί. Δεν επιτρέπεται στη μητρική επιχείρηση να δίνει εντολές σχετικά με την καθημερινή λειτουργία ή τις επί μέρους αποφάσεις σχετικά με την κατασκευή ή την αναβάθμιση του Δικτύου Διανομής, οι οποίες δεν υπερβαίνουν τους όρους του εγκεκριμένου χρηματοδοτικού σχεδίου ή οποιουδήποτε ισοδύναμου μέσου. (γ) Ο κάτοχος της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής καταρτίζει και εφαρμόζει πρόγραμμα συμμόρφωσης, στο οποίο αναφέρει τα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να αποκλείεται οποιαδήποτε μεροληπτική συμπεριφορά υπέρ της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης και να διασφαλίζεται η δέουσα παρακολούθηση της τήρησης του προγράμματος. Στο πρόγραμμα συμμόρφωσης καθορίζονται οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις των υπαλλήλων για την επίτευξη του εν λόγω στόχου. Το πρόγραμμα αυτό υπόκειται στην έγκριση της ΡΑΕ, η οποία θεωρείται ως παρασχεθείσα, εφόσον η ΡΑΕ δεν διατυπώσει αντιρρήσεις εντός τριών (3) εβδομάδων από την υποβολή του προγράμματος προς έγκριση. Το εγκεκριμένο πρόγραμμα συμμόρφωσης αναρτάται στην ιστοσελίδα του κατόχου της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής εντός πέντε (5) ημερών από την έγκρισή του. Υπό την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της ΡΑΕ, όπως αυτές προσδιορίζονται με το άρθρο 20 του παρόντος, η συμμόρφωση προς το πρόγραμμα υπόκειται στον ανεξάρτητο έλεγχο του επιφορτισμένου με την παρακολούθηση του προγράμματος συμμόρφωσης στελέχους ή οργάνου του κατόχου της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής που ενεργεί ως υπεύθυνος συμμόρφωσης και έχει πρόσβαση σε κάθε αναγκαία πληροφορία του διαχειριστή και κάθε θυγατρικής εταιρείας του για την εκπλήρωση των καθηκόντων του. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης υποβάλλει εγγράφως στη ΡΑΕ, μέχρι και την 31η Μαρτίου έκαστου έτους, ετήσια έκθεση στην οποία περιγράφονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί σχετικά με την τήρηση του προγράμματος συμμόρφωσης, η οποία δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της ΡΑΕ εντός πέντε (5) ημερών από την υποβολή της. Ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής υποχρεούται να συμμορφωθεί με τις υποδείξεις της ΡΑΕ και να υποβάλει προς έγκριση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, νέο πρόγραμμα συμμόρφωσης εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της Απόφασης της ΡΑΕ. Η ΡΑΕ δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της έκθεση αξιολόγησης του προγράμματος συμμόρφωσης του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής μέχρι και την 30ή Απριλίου έκαστου έτους. (δ) Οι ανακοινώσεις και τα σήματα του κατόχου Άδειας Διανομής και του κατόχου Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής δεν πρέπει να προκαλούν σύγχυση όσον αφορά στη χωριστή ταυτότητα του κλάδου προμήθειας της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης Φυσικού Αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας.

6. Με την επιφύλαξη των άρθρων 80Α έως 80Γ, οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται όταν ο κάτοχος της Άδειας Διανομής ή/και της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής εξυπηρετεί λιγότερους από 100.000 συνδεδεμένους Πελάτες.

7. Οι υποχρεώσεις του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής εξειδικεύονται στην Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής και είναι δυνατόν να συνίστανται ενδεικτικά στη διασφάλιση:

(α) Της αξιοπιστίας και της ασφάλειας του Δικτύου, λαμβάνοντας παράλληλα κατάλληλα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.

(β) Της διατήρησης τεχνικά άρτιου και οικονομικά αποδοτικού Δικτύου.

(γ) Της τήρησης των τεχνικών προδιαγραφών και απαιτήσεων σχεδιασμού, λειτουργίας και συντήρησης του Δικτύου και της επίτευξης των στόχων απόδοσης για τη δραστηριότητα της Διανομής, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τις απώλειες, την αξιοπιστία τροφοδότησης, την εξισορρόπηση φορτίου, την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την ποιότητα εξυπηρέτησης των Πελατών, όπως καθορίζονται στον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου.

(δ) Της πρόσβασης στο Δίκτυο των Προμηθευτών και των Πελατών, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου, βάσει τιμολογίων που εκδίδονται σύμφωνα με τον Κανονισμό Τιμολόγησης του άρθρου 88.

(ε) Της σύνδεσης στο Δίκτυο όσων το ζητούν, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου έναντι τιμολογίων που εγκρίνονται με τον Κανονισμό Τιμολόγησης που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 88.

(στ) Της προμήθειας, εγκατάστασης, συντήρησης, καλής λειτουργίας και αντικατάστασης των μετρητικών διατάξεων, που εγκαθίστανται στο Δίκτυο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου, και της συλλογής των σχετικών μετρήσεων, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 312/2014 (ΕΕΕΕ L 91/15).

(ζ) Της παροχής στους χρήστες του Δικτύου και τους Διαχειριστές των Διασυνδεδεμένων Συστημάτων Φυσικού Αερίου και Δικτύων Διανομής τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αποτελεσματική πρόσβαση στο δίκτυο, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 312/2014 (ΕΕΕΕ L 91/15).

(η) Της αποφυγής κάθε διάκρισης μεταξύ των Χρηστών ή των κατηγοριών Χρηστών του Δικτύου και ιδίως υπέρ των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων και της διαφύλαξης του εμπιστευτικού χαρακτήρα εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών που λαμβάνει από τρίτους κατά την παροχή ή τη διαπραγμάτευση παροχής πρόσβασης στο Δίκτυο.

(θ) Συνεργασίας με τους διαχειριστές των Διασυνδεδεμένων Συστημάτων Φυσικού Αερίου και Δικτύων Διανομής για την κατάρτιση και εφαρμογή κατάλληλων πρωτοκόλλων επικοινωνίας και συνεργασίας, ώστε να διασφαλίζεται η καλή και απρόσκοπτη λειτουργία των Δικτύων ευθύνης τους, η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και η λειτουργία της αγοράς, καθώς και της συνεργασίας με διαχειριστές οργανωμένων αγορών, στις οποίες τυγχάνουν διαπραγμάτευσης ενεργειακά προϊόντα χονδρικής, όπως αυτά ορίζονται με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1227/2011 (ΕΕΕΕ L 326/1) και υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου αναφορικά με τη συμμετοχή σε αυτές τις αγορές για την παροχή των υπηρεσιών εξισορρόπησης.

(ι) Της σχεδίασης, του προγραμματισμού και της υλοποίησης της ανάπτυξης του Δικτύου, εξετάζοντας τη δυνατότητα λήψης μέτρων ενεργειακής αποδοτικότητας.

8. Με απόφαση της ΡΑΕ, ύστερα από εισήγηση του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής, θεσπίζεται Κώδικας Διαχείρισης του Δικτύου Διανομής, σύμφωνα με τον οποίο διενεργείται η διαχείριση, η συντήρηση και η ανάπτυξη του. Ο Κώδικας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και δύναται να τροποποιηθεί είτε με πρωτοβουλία της ΡΑΕ είτε κατόπιν αιτήματος του Διαχειριστή. Με τον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου δύνανται να ρυθμίζονται ενδεικτικά τα ακόλουθα:

(α) Τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις σχεδιασμού, λειτουργίας και συντήρησης του Δικτύου και στόχοι απόδοσης για τη δραστηριότητα της Διανομής, ιδίως όσον αφορά στις απώλειες και τις ιδιοκαταναλώσεις, την ασφαλή και αξιόπιστη τροφοδοσία, την αντιμετώπιση συνθηκών έκτακτης ανάγκης και την ποιότητα εξυπηρέτησης των πελατών.

(β) Οι όροι και οι προϋποθέσεις, σύμφωνα με τους οποίους ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής υποχρεούται να παρέχει πρόσβαση στο Δίκτυο, διασφαλίζοντας την πρόσβαση των χρηστών του Δικτύου κατά τον πλέον οικονομικό, διαφανή και άμεσο τρόπο, χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών και των κατηγοριών χρηστών του Δικτύου.

(γ) Οι όροι και προϋποθέσεις για τη σύνδεση εγκαταστάσεων πελατών με το δίκτυο διανομής, βάσει αντικειμενικών τεχνοοικονομικών κριτηρίων, καθώς και η διαδικασία προσωρινής άρνησης της σύνδεσης στο δίκτυο, η οποία πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς. Τα στοιχεία που ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής υποχρεούται να παρέχει στους αιτούντες σε περίπτωση προσωρινής άρνησης σύνδεσης, σχετικά με δυνατότητες μελλοντικής εξυπηρέτησης του αιτήματός τους, όπως τυχόν προγραμματιζόμενη ή σχεδιαζόμενη ανάπτυξη του Δικτύου που θα επιτρέψει τη σύνδεσή τους και το χρόνο υλοποίησής της, επέκταση ή/και ενίσχυση του Δικτύου που θα επέτρεπε τη σύνδεσή τους, καθώς και το σχετικό κόστος και τον απαιτούμενο χρόνο για την υλοποίησή της, δυνατότητες ομαδοποίησης εκκρεμών αιτήσεων σύνδεσης για τον επιμερισμό του κόστους της απαιτούμενης ανάπτυξης του Δικτύου. Η παροχή των παραπάνω στοιχείων μπορεί να γίνεται έναντι χρέωσης, το ύψος της οποίας προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 88.

(δ) Η προθεσμία, εντός της οποίας ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής υποχρεούται να αποφασίζει αιτιολογημένα για τις αιτήσεις σύνδεσης και να ενημερώνει τους αιτούντες.

(ε) Οι προδιαγραφές ποιότητας και οι συνθήκες παράδοσης και παραλαβής του φυσικού αερίου που διακινείται μέσω του Δικτύου.

(στ) Οι υποχρεώσεις του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής για την αντιμετώπιση συνθηκών έκτακτης ανάγκης και ιδίως η σειρά κατά προτεραιότητα διακοπής των συνδεδεμένων χρηστών, λαμβανομένων υπόψη των μέτρων που λαμβάνονται σε εκτέλεση των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 994/2010 (ΕΕΕΕ L 295/1).

(ζ) Οι διαδικασίες προγραμματισμού της συντήρησης και ανάπτυξης του δικτύου διανομής, σύμφωνα με την παράγραφο 8, καθώς και οι διαδικασίες ενημέρωσης των χρηστών του Δικτύου και των Διαχειριστών Διασυνδεδεμένων Συστημάτων Φυσικού Αερίου.

(η) Οι πληροφορίες και τα στοιχεία σχετικά με τη Διαχείριση του Δικτύου τα οποία χορηγούνται στους χρήστες του δικτύου και ο τρόπος χορήγησης αυτών.

(θ) Οι συμβατικές υποχρεώσεις μεταξύ του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής και των Χρηστών του Δικτύου και οι σχετικές δεσμεύσεις του, καθώς και οι ποινικές ρήτρες που καταπίπτουν σε περίπτωση μη τήρησης των διατάξεων του Κώδικα. Με τον Κώδικα καθορίζονται ιδίως οι υποχρεώσεις των προμηθευτών για τη διαδικασία είσπραξης και απόδοσης στο Διαχειριστή των χρεώσεων χρήσης του δικτύου, μέσω διακριτών χρεώσεων στα τιμολόγια.

(ι) Το περιεχόμενο των πρότυπων συμβάσεων σύνδεσης και χρήσης του Δικτύου.

(ια) Εφόσον ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής παρέχει υπηρεσίες εξισορρόπησης, την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών κατά τρόπο αντικειμενικό, διαφανή και αμερόληπτο, και τη μεθοδολογία υπολογισμού των χρεώσεων για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών.

(ιβ) Οι διαδικασίες έκδοσης τιμολογίων και τήρησης λογαριασμών και οι διαδικασίες εκκαθάρισης των λογαριασμών.

(ιγ) Οι διαδικασίες εφαρμογής μέτρων διαχείρισης της δυναμικότητας.

(ιδ) Οι υποχρεώσεις του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής για την παρακολούθηση της εξέλιξης της ζήτησης και το περιεχόμενο και η διαδικασία υποβολής σχετικών εκθέσεων στη ΡΑΕ.

(ιε) Κάθε άλλη λεπτομέρεια, απαραίτητη για τη ρύθμιση του τρόπου διαχείρισης του Δικτύου.

9. Ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής υποχρεούται να καταρτίσει Κανονισμό Μετρήσεων και να τον υποβάλει έως την 31η Ιουνίου 2016 προς έγκριση στη ΡΑΕ, η οποία οφείλει να αποφασίσει επ' αυτού εντός τριών (3) μηνών από το χρόνο υποβολής. Ο Κανονισμός Μετρήσεων ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με τον εν λόγω Κανονισμό Μετρήσεων καθορίζονται ενδεικτικά ο τρόπος διεξαγωγής μετρήσεων της ποσότητας φυσικού αερίου που παραδίδεται στο Δίκτυο Διανομής και παραλαμβάνεται από αυτό, οι προδιαγραφές ακρίβειας των μετρητών και ο τρόπος επίλυσης διαφορών που ανακύπτουν σε σχέση με τις μετρήσεις. Οι κανόνες παροχής στοιχείων και ανταλλαγής δεδομένων σχετικά με τις μετρήσεις, ώστε να διασφαλίζεται η ακρίβεια, η διαφάνεια, η απρόσκοπτη άσκηση του δικαιώματος αλλαγής προμηθευτή και η πρόσβαση όσων έχουν έννομο συμφέρον στα δεδομένα ατελώς.

10. Ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής οφείλει να υλοποιήσει το Δίκτυο Διανομής με πόρους του κατόχου της Άδειας Διανομής, σύμφωνα με το πρόγραμμα ανάπτυξης, το οποίο καταρτίζεται από τον Διαχειριστή και υποβάλλεται στη ΡΑΕ προς έγκριση, σύμφωνα με τον Κώδικα Διαχείρισης. Με το πρόγραμμα ανάπτυξης καθορίζονται ιδίως τα έργα και το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης του Δικτύου, λαμβανομένων υπόψη ιδίως της εξέλιξης της ζήτησης, των αναγκών σύνδεσης νέων χρηστών, των αναγκών βελτίωσης της αποδοτικότητας, της ασφάλειας λειτουργίας και της ποιότητας υπηρεσιών του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής, της εφαρμογής νέων τεχνολογιών και ενιαίων, κατά το δυνατόν, τεχνικών προδιαγραφών και της προστασίας του περιβάλλοντος. Οι βασικοί άξονες ανάπτυξης Δικτύου καθορίζονται για χρονικό ορίζοντα πέντε ετών. Έργα επέκτασης του Δικτύου, λόγω σύνδεσης, εκτελούνται νομίμως, ακόμη και εάν δεν έχουν προβλεφθεί στο εγκεκριμένο πρόγραμμα ανάπτυξης. Το Αρχικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης συνυποβάλλεται με την αίτηση για τη χορήγησή της Άδειας Διανομής. Ως πρώτο έτος του Αρχικού Προγράμματος Ανάπτυξης νοείται το έτος εντός του οποίου τίθεται σε ισχύ η Άδεια Διανομής.

11. Με απόφαση της ΡΑΕ εγκρίνονται οι μεθοδολογίες, οι υπολογισμοί, οι ειδικές εγκρίσεις και οι λεπτομέρειες που απαιτούνται για την εφαρμογή του Κώδικα Διαχείρισης, τις οποίες καταρτίζει ο Διαχειριστής του Δικτύου Διανομής και υποβάλλει προς έγκριση.»

Άρθρο 4

Μετά το άρθρο [80 του ν. 4001/2011](#) προστίθενται άρθρα 80Α, 80Β και 80Γ ως ακολούθως:

«Άρθρο 80Α

Σύσταση Εταιρειών Διανομής Αερίου

1. Έως την 30ή Μαΐου 2016, η ΔΕΠΑ ΑΕ και οι ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης υποχρεούνται να υποβάλουν προς έγκριση τις αρχές και τους κανόνες κατανομής για το λογιστικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων τους στη ΡΑΕ, η οποία οφείλει να αποφασίσει επ' αυτών εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από το χρόνο υποβολής.
2. Από την 1η Ιανουαρίου 2016, η ΔΕΠΑ ΑΕ και οι ΕΠΑ υποχρεούνται να τηρούν, στα εσωτερικά τους λογιστικά, χωριστούς λογαριασμούς για κάθε μία από τις δραστηριότητές τους κατά τα ειδικώς οριζόμενα στο άρθρο 89 του παρόντος, όσον αφορά στις δραστηριότητες της Διανομής, της Προμήθειας για Επιλέγοντες Πελάτες, της Προμήθειας για μη Επιλέγοντες Πελάτες και της παροχής των Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας και Τελευταίου Καταφυγίου.
3. Έως την 1η Ιανουαρίου 2017 οι ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας υποχρεούνται να προβούν στο νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό της δραστηριότητας Διαχείρισης των Δικτύων Διανομής Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης από τις λοιπές δραστηριότητές τους, με την εισφορά του κλάδου Διανομής έκαστης εξ αυτών, κατά το στάδιο ιδρύσεως νέας ΕΔΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του [κ.ν. 2190/1920](#). Οι ΕΠΑ Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας δύνανται να εισφέρουν από κοινού τον κλάδο Διανομής έκαστης εξ αυτών, κατά το στάδιο ιδρύσεως μίας κοινής ΕΔΑ, στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας μετέχουν οι δύο ΕΠΑ κατ' αναλογία της εισφοράς τους. Για τους σκοπούς του παρόντος, ως κλάδος Διανομής νοείται η ομώνυμη αυτόνομη οργανωμένη λειτουργική μονάδα της εκάστοτε υφιστάμενης ΕΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των περιουσιακών στοιχείων έκαστης εκ των ανωτέρω ΕΠΑ και των συναφών με αυτά απαιτήσεων και υποχρεώσεων, που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ως άνω μονάδων.
4. Εντός 90 ημερών από τη σύσταση των ΕΔΑ της παραγράφου 3, οι ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας υποχρεούνται να μεταβιβάσουν άνευ ανταλλάγματος τις μετοχές που θα κατέχουν στις αντίστοιχες ΕΔΑ στους μετόχους των ΕΠΑ, κατ' αναλογία της συμμετοχής τους στο μετοχικό κεφάλαιο έκαστης ΕΠΑ. Η μεταβίβαση αυτή απαλλάσσεται από την καταβολή φόρου μεταβίβασης ή οποιουδήποτε άλλου φόρου ή τέλους ή άλλης επιβάρυνσης.
5. Η απόσχιση των κλάδων Διανομής των παραγράφων 3 και 4 πραγματοποιείται με τη διαδικασία και τους όρους του παρόντος νόμου, των άρθρων 68 έως 79 του [κ.ν. 2190/1920](#) και των άρθρων 1 έως και 5 του [ν. 2166/ 1993](#), κατά παρέκκλιση της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του νόμου αυτού και με αναλογική εφαρμογή των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στο άρθρο 98 του παρόντος νόμου. Ομοίως, μη ισχυουσών ούτε αναλογικώς των προβλεπομένων στο άρθρο 1 παρ. 2 του [ν. 2166/1993](#) και για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος νόμου, δεν απαιτείται η νέα εταιρεία να έχει συντάξει τουλάχιστον έναν ισολογισμό για δωδεκάμηνο ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.
6. Οι ΕΔΑ υποκαθίστανται, ανεξαρτήτως του χρόνου γενέσεώς τους, σε όλα εν γένει τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις έννομες σχέσεις της εισφέρουσας εταιρείας που αφορούν στον εισφερόμενο κλάδο, ιδίως όσον αφορά στα δικαιώματα χρήσης των παγίων, και απολαμβάνουν των φορολογικών προνομίων και ατελειών που είχαν θεσπιστεί υπέρ της εισφέρουσας τον κλάδο εταιρείας. Η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή και από την ημερομηνία της καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. της σχετικής εγκριτικής απόφασης, η εισφέρουσα τον κλάδο εταιρεία απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση έναντι οποιουδήποτε τρίτου, περιλαμβανομένου του Δημοσίου και των ασφαλιστικών ταμείων, η οποία αφορά τον εισφερόμενο κλάδο Διανομής, ως προς τις οποίες υποκαθίσταται κατά τα ανωτέρω η αντίστοιχη ΕΔΑ. Ομοίως, η ΕΔΑ απαλλάσσεται από υποχρεώσεις, τίτλους ή δικαιώματα που τυχόν είναι αμεταβίβαστα, με νόμο ή σύμβαση, ή αφορούν στα πάγια των δικτύων που παραμένουν στην κυριότητα της ΔΕΠΑ ΑΕ, κατά τους ορισμούς των διατάξεων του άρθρου 80B. Οποιοσδήποτε λογιστικός ή φορολογικός χειρισμός διενεργήθηκε από την εισφέρουσα εταιρεία που αφορά τον κλάδο διανομής και ενέχει μελλοντικά οφέλη ή βάρη, μεταφέρεται συνεπεία της απόσχισης στην απορροφώσα τον κλάδο ΕΔΑ προς όφελος ή βάρος αυτής.
7. Οι εκκρεμείς δίκες που αφορούν στον εισφερόμενο κλάδο συνεχίζονται αυτοδικαίως από την αντίστοιχη ΕΔΑ, χωρίς να διακόπτονται βιαίως και να απαιτείται για τη συνέχιση ή την επανάληψή τους οποιαδήποτε διατύπωση ή δήλωση εκ μέρους της.
8. Κάθε μορφής διοικητικές άδειες, εγκρίσεις και παραχωρήσεις που έχουν χορηγηθεί στην εισφέρουσα εταιρεία, σχετικά με τον εισφερόμενο κλάδο Διανομής, μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στην απορροφώσα τον κλάδο ΕΔΑ. Τα υφιστάμενα κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού φορολογικά, δικονομικά ή άλλα προνόμια ή δικαιώματα απαλλοτριώσεως, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων των άρθρων [7](#) και [8 του ν. 2364/1995](#) και των κατ' εξουσιοδότηση του διοικητικών πράξεων παραμένουν σε ισχύ και εφαρμόζονται αναλόγως και υπέρ των ΕΔΑ που συστήνονται δυνάμει του παρόντος.
9. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων [5](#) έως [10 του ν. 3959/2011](#) (Α' 93), δύνανται να συγχωνεύονται τόσο οι ΕΠΑ μεταξύ τους όσο και οι ΕΔΑ μεταξύ τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Για τη συγχώνευση αυτή, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των παραγράφων 4, 6, 7 και 8 του παρόντος. Σε περίπτωση συγχώνευσης, με απόφαση της ΡΑΕ, οι ΕΔΑ υποχρεούνται να τηρούν διακριτούς λογαριασμούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 89 του παρόντος για τις δραστηριότητες διανομής ανά γεωγραφική περιοχή.

10. Η ΔΕΠΑ κατά το στάδιο ιδρύσεως της νέας ΕΔΑ για την κάλυψη της Λοιπής Ελλάδας υποχρεούται κατά τη συγκρότηση νέας διαχείρισης του δικτύου διανομής, να προβεί στο νομικό διαχωρισμό της δραστηριότητας Διαχείρισης του Δικτύου Διανομής Λοιπής Ελλάδος από τις λοιπές δραστηριότητες της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησής της με την εισφορά του κλάδου Διανομής, κατά το στάδιο ιδρύσεως νέας ΕΔΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του κ.ν. [2190/1920](#) και κατ' ανάλογη εφαρμογή των παραγράφων 3 έως 9 του παρόντος.

Για τους σκοπούς του παρόντος, ως κλάδος Διανομής νοείται η αντίστοιχη αυτόνομη οργανωμένη λειτουργική μονάδα της ΔΕΠΑ ΑΕ, συμπεριλαμβανομένων των περιουσιακών στοιχείων της ΔΕΠΑ ΑΕ και των συναφών με αυτά απαιτήσεων και υποχρεώσεων, που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ως άνω μονάδας. Η ΕΔΑ του Δικτύου Διανομής Λοιπής Ελλάδος υποχρεούται, ως Διαχειριστής του Δικτύου Λοιπής Ελλάδος, να τηρεί διακριτούς λογαριασμούς για κάθε μία από τις δραστηριότητες Διανομής και Διαχείρισης στις γεωγραφικές περιοχές της Νοτίου και της Βορείου Ελλάδος. Οι δραστηριότητες Διανομής σε επιμέρους γεωγραφικές περιοχές της Νοτίου και της Βορείου Ελλάδος δύνανται να εισφέρονται ως διακριτοί κλάδοι σε άλλη ΕΔΑ κατά το στάδιο ίδρυσής της, κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος.

11. Η έγκριση των μελετών αερίων καυσίμων κατά την έκδοση οικοδομικής άδειας, ο έλεγχος κατασκευής εσωτερικών εγκαταστάσεων φυσικού αερίου, όπως αυτά προβλέπονται στον Τεχνικό Κανονισμό Έσωτερικών Εγκαταστάσεων Φυσικού Αερίου, καθώς και κάθε αρμοδιότητα και ενέργεια που προβλέπεται ήδη από το [ν. 3175/2003](#) και τις κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσες διοικητικές πράξεις διενεργούνται από τις ΕΔΑ κατόπιν της σύστασής τους κατά τις διατάξεις του παρόντος.

12. Τα προνόμια ή δικαιώματα χρήσεως οδών, πλατειών, πεζοδρομίων, κοινοχρήστων και ιδιωτικών χώρων, διέλευσης, εκτελέσεως υπέργειων ή υπόγειων εργασιών, τοποθέτησης μετρητικών διατάξεων, εγκατάστασης σταθμών, άνευ ανταλλάγματος ή υποχρέωσης καταβολής οποιουδήποτε τέλους για εργασίες που είναι αναγκαίες για την κατασκευή, συντήρηση, επισκευή, εκμετάλλευση, ανάπτυξη και διατήρηση της λειτουργικής και τεχνικής αριότητας του Συστήματος Φυσικού Αερίου και των Δικτύων Διανομής Φυσικού Αερίου, τα οποία έχουν παραχωρηθεί στις υφιστάμενες ΕΠΑ, εφαρμόζονται αναλόγως και υπέρ των συνιστώμενων με το παρόν ΕΔΑ.

13. Οι διαδικασίες διαγωνισμών έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, οι οποίοι προκηρύχθηκαν από τις ΕΠΑ ή τη ΔΕΠΑ ΑΕ πριν από την απόσχιση του εισφερόμενου κλάδου και αφορούν δραστηριότητες που αποσχίζονται και εισφέρονται στις ΕΔΑ, μετά την ολοκλήρωση του μετασχηματισμού αναλαμβάνονται και συνεχίζονται από την απορροφώσα εταιρεία, σύμφωνα με την οικεία διακήρυξη. Η ανάθεση και σύναψη των συμβάσεων του προηγούμενου εδαφίου γίνεται με χωριστές συμβάσεις από τις ΕΠΑ, τη ΔΕΠΑ ΑΕ και τις ΕΔΑ κατά το μέρος που τις αφορά.

14. Το προσωπικό που απασχολείται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας στον ομώνυμο κλάδο Διανομής των ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης και της ΔΕΠΑ ΑΕ μεταφέρεται κατά την απόσχιση του ομώνυμου κλάδου στην ΕΔΑ στην οποία εισφέρεται. Η μεταφορά είναι υποχρεωτική και λαμβάνει χώρα με την επίδοση σχετικής ατομικής πρόσκλησης της αρμόδιας διεύθυνσης προσωπικού της εισφέρουσας εταιρείας.

15. Με απόφαση του Δ.Σ. της ΔΕΠΑ ΑΕ και των ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης, που εκδίδεται εντός προθεσμίας 30 ημερών από τη σύσταση των αντίστοιχων ΕΔΑ, μεταφέρονται στις αντίστοιχες ΕΔΑ όσοι από το προσωπικό της εισφέρουσας εταιρείας διαθέτουν επαγγελματική εμπειρία, ειδικότητα ή προσόντα είτε συναφή με τις δραστηριότητες της ΕΔΑ είτε απαραίτητα για τη λειτουργία ή και την υποστήριξη των δραστηριοτήτων των ΕΔΑ, λαμβανομένων υπόψη των υπηρεσιακών και λειτουργικών αναγκών των ΔΕΠΑ ΑΕ και ΕΠΑ.

16. Για τη μεταφορά του ως άνω προσωπικού και τους όρους εργασίας του εφαρμόζονται οι διατάξεις [του π.δ. 178/2002](#) και διατηρούνται σε ισχύ τα προβλεπόμενα σχετικά με τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα σε νόμο, σε εφαρμοστέες Επιχειρησιακές Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας, στον Κανονισμό Εργασίας, στις εν γένει υφιστάμενες υπηρεσιακές ρυθμίσεις της εισφέρουσας εταιρείας και σε ατομική σύμβαση εργασίας. Ομοίως, εξακολουθούν να ισχύουν για το ανωτέρω προσωπικό, με τους ίδιους όρους, τα τυχόν πρόσθετα ασφαλιστικά προγράμματα, όπως αποταμιευτικό πρόγραμμα, καθώς και τα προγράμματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ασφάλειας ζωής. Η προϋπηρεσία που έχει αναγνωριστεί από την εισφέρουσα εταιρεία αναγνωρίζεται πλήρως για όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτή και δεν επιτρέπεται συνεπεία της παραπάνω μεταφοράς βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας.

17. Για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών από την έναρξη λειτουργίας της ΕΔΑ και για τη διευκόλυνση της πλήρους ανάπτυξης των δικών της υπηρεσιών, η εισφέρουσα εταιρεία, είτε πρόκειται για τη ΔΕΠΑ ΑΕ είτε για τις ΕΠΑ, δύνανται να υποστηρίξει τη λειτουργία της ΕΔΑ παρέχοντάς της υπηρεσίες, έναντι εύλογου ανταλλάγματος που θα καλύπτει το κόστος παροχής τους και εγκρίνεται από τη ΡΑΕ. Η παροχή υπηρεσιών των ΕΔΑ προς τη ΔΕΠΑ ΑΕ επιτρέπεται όσον αφορά στη σχέση που δημιουργεί η ιδιοκτησία των παγίων από τη ΔΕΠΑ ΑΕ, σε συνδυασμό με την ανάληψη των εργασιών ανάπτυξης και εκμετάλλευσης των παγίων από τις ΕΔΑ. Πέραν των ανωτέρω, η παροχή υπηρεσιών μεταξύ των ΕΔΑ και

οποιοδήποτε ανταγωνιστικού μέρους των Κάθετα Ολοκληρωμένων Επιχειρήσεων στις οποίες ανήκουν, επιτρέπεται μόνο στα πλαίσια των ισότιμων σχέσεων που θα έχουν οι ΕΔΑ με όλους τους παραγωγούς και προμηθευτές της αγοράς. Η παροχή των υπηρεσιών της παρούσας παραγράφου επιτρέπεται μόνο εφόσον: (α) δεν περιορίζει, στρεβλώνει ή παρεμποδίζει τον ανταγωνισμό και (β) οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής των εν λόγω υπηρεσιών έχουν προηγουμένως εγκριθεί από τη ΡΑΕ.

18. Η αρμοδιότητα υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων έργων στα πλαίσια των διαρθρωτικών ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης οποιοδήποτε φορέα που μετασχηματίζεται με τον παρόντα νόμο μεταβιβάζεται στον αντίστοιχο νέο φορέα.

Άρθρο 80Β

Κυριότητα των Δικτύων Διανομής

1. Τα Δίκτυα Διανομής που έχουν κατασκευαστεί εντός της ελληνικής επικράτειας είτε από τη ΔΕΠΑ ΑΕ είτε από τις ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο των Αδειών Διανομής που έχουν εκδοθεί δυνάμει των διατάξεων [του ν. 2364/1995](#) παραμένουν στην αποκλειστική κυριότητα της ΔΕΠΑ ΑΕ.

2. Έργα επέκτασης των υφιστάμενων Δικτύων Διανομής που θα εκτελεστούν από τις ΕΔΑ που συστήνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80Α, βάσει του εγκεκριμένου προγράμματος ανάπτυξης των Δικτύων, όπως συντάσσεται σύμφωνα με τον Κώδικα Διαχείρισης Δικτύων Διανομής Φυσικού Αερίου και τις αντίστοιχες Άδειες Διαχείρισης των Δικτύων Διανομής του άρθρου 80, ανήκουν στην αποκλειστική κυριότητα αυτών. Η αξία έργων αντικατάστασης ή αποκατάστασης υφισταμένων Δικτύων Διανομής που ανήκουν στην αποκλειστική κυριότητα της ΔΕΠΑ ΑΕ και διενεργούνται από τις ΕΔΑ λογίζεται ως εισόδημα της ΔΕΠΑ ΑΕ. Για σκοπούς φορολογίας εισοδήματος, το εισόδημα αυτό κατανέμεται και φορολογείται ισόποσα στη διαχειριστική περίοδο, εντός της οποίας ολοκληρώνεται η αντικατάσταση ή αποκατάσταση των Δικτύων του προηγούμενου εδαφίου και σε όσες διαχειριστικές περιόδους απομένουν μέχρι τη λήξη της διάρκειας της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 80Γ.

Άρθρο 80Γ

Άδειες Διανομής και Διαχείρισης των Δικτύων Διανομής Λοιπής Ελλάδος, Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης

1. Οι ΕΔΑ που συστήνονται σύμφωνα με το άρθρο 80Α υποχρεούνται, εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη σύστασή τους, να αιτηθούν τη λήψη Άδειας Διανομής και Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής, οι οποίες χορηγούνται από τη ΡΑΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού Αδειών του άρθρου 90. Η Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής καλύπτει και κάθε μελλοντική επέκταση των πιο πάνω Δικτύων εντός των πιο πάνω γεωγραφικών περιοχών. Για τα Δίκτυα, των οποίων η κυριότητα παραμένει στη ΔΕΠΑ ΑΕ, με την Άδεια ορίζονται επιπλέον οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του Διαχειριστή των Δικτύων σχετικά με την παραχώρηση της διαχείρισής τους σε αυτόν και οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του κυρίου. Η ΔΕΠΑ ΑΕ, ως κυρία των Δικτύων, δεν δικαιούται αντάλλαγμα για την παραχώρηση της διαχείρισης και εκμετάλλευσης των Δικτύων Διανομής Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης μέχρι την απόσβεση του δικαιώματος χρήσης και κάρπωσής τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου [7 του ν. 2364/1995](#) και ειδικότερα μέχρι τη λήξη της άδειας διανομής που χορηγείται στις ΕΔΑ κατά τη διάταξη της παραγράφου 2.

2. Η διάρκεια των Αδειών που χορηγούνται στις ΕΔΑ καθορίζεται με απόφαση της ΡΑΕ και ορίζεται τουλάχιστον εικοσαετής με δυνατότητα παράτασης για είκοσι (20) επιπλέον έτη.

3. Οι ΕΔΑ που συστήνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80Α αποτελούν Διαχειριστές των αντίστοιχων Δικτύων Διανομής μέσα στα γεωγραφικά όρια που προβλέπουν οι Άδειες Διαχείρισης Δικτύου Διανομής που τους χορηγούνται. Για επιμέρους περιοχές εντός των γεωγραφικών ορίων που έχει χορηγηθεί Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής και οι οποίες:

(α) δεν εντάσσονται στο εγκεκριμένο πρόγραμμα ανάπτυξης του εκάστοτε Δικτύου ή

(β) εντάσσονται στο εγκεκριμένο πρόγραμμα ανάπτυξης, αλλά έχουν παρέλθει δεκαοκτώ (18) μήνες χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη από το χρονοδιάγραμμα που περιέχεται στην Άδεια Διανομής ανάπτυξη του Δικτύου,

κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος πληροί τις προϋποθέσεις του Κανονισμού Αδειών, δύναται να υποβάλει αίτηση στη ΡΑΕ για τη χορήγηση Άδειας Διανομής και Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής για την ανάπτυξη Δικτύου στην εν λόγω επιμέρους περιοχή.»

Άρθρο 5

Επιλέγοντες Πελάτες

Το άρθρο [82 του ν. 4001/2011](#) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 82

1. Επιλέγοντες πελάτες πρέπει να είναι οι ακόλουθοι:

(α) Οι κάτοικοι άδειας ηλεκτροπαραγωγής οι οποίοι χρησιμοποιούν φυσικό αέριο για την παραγωγή ενέργειας.

(β) Εντός των γεωγραφικών περιοχών που ανήκουν στην αρμοδιότητα των ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας:

(αα) Όλοι οι Πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο με σκοπό να χρησιμοποιηθεί ως καύσιμο σε κινητήρες μέσων θαλάσσιας και χερσαίας μεταφοράς.

(ββ) Όλοι οι Πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο για βιομηχανική χρήση, συμπεριλαμβανομένης της συμπαραγωγής, η οποία, κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες είχαν πραγματική κατανάλωση μεγαλύτερη των 2,2 GWh ανά θέση κατανάλωσης.

(γγ) Από 1ης Ιανουαρίου 2017 όλοι οι Μη Οικιακοί Πελάτες, οι οποίοι είχαν πραγματική κατανάλωση μεγαλύτερη των 2,2 GWh ανά θέση κατανάλωσης.

(δδ) Από 1ης Ιανουαρίου 2018 όλοι οι Μη Οικιακοί Πελάτες ανεξαρτήτως κατανάλωσης.

(εε) Από 1η Ιανουαρίου 2018 όλοι οι Οικιακοί Πελάτες.

(γ) Οι υφιστάμενες ΕΠΑ που συστάθηκαν δυνάμει των διατάξεων [του ν. 2346/1995](#) και ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου [21 του ν. 3428/2005](#), πριν από το νομικό διαχωρισμό που περιγράφεται στο άρθρο 80Α, καθίστανται Επιλέγοντες Πελάτες:

(αα) τόσο για την προμήθεια Ποσοτήτων Φυσικού Αερίου, πέραν της ετήσιας συμβατικής ποσότητας η οποία καθορίζεται για το έτος 2010 από την ισχύουσα, κατά την έναρξη ισχύος [του ν. 3428/2005](#), σύμβαση καθεμιάς ΕΠΑ με τη ΔΕΠΑ ΑΕ, και έως τη λήξη κάθε σύμβασης και από τη λήξη των συμβάσεων αυτών για κάθε Ποσότητα Φυσικού Αερίου

(ββ) όσο και για Ποσότητες Φυσικού Αερίου που προορίζονται για την Προμήθεια αποκλειστικά Πελατών που καθίστανται Επιλέγοντες, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

2. Για την κατάταξη Πελάτη στην κατηγορία των Μεγάλων Πελατών, κατά την έννοια της περίπτωσης ιζ' της παρ. 2 του άρθρου 2, η Ποσότητα Φυσικού Αερίου που προμηθεύεται ο Πελάτης ανά θέση κατανάλωσης, προσδιορίζεται:

(α) Από το μέσο όρο της κατανάλωσης καυσίμου κατά τα τελευταία δύο δωδεκάμηνα πριν από τη σύναψη συμβάσεως προμήθειας Φυσικού Αερίου ή την παράταση υφιστάμενης σύμβασης προμήθειας Φυσικού Αερίου.

(β) Προκειμένου για νέες εγκαταστάσεις, από την ισχύ αυτών.

(γ) Προκειμένου για επέκταση της εγκατεστημένης ισχύος υφιστάμενων εγκαταστάσεων, από τις ποσότητες που υπολογίζονται σύμφωνα με το στοιχείο α' και τη νέα εγκατεστημένη ισχύ.

3. Πελάτες, περιλαμβανομένων των Οικιακών, που είναι εγκατεστημένοι εντός των γεωγραφικών περιοχών που ανήκουν στην αρμοδιότητα των ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης και δεν έχουν ακόμη καταστεί

Επιλέγοντες, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 και δεν έχουν ακόμη συνδεθεί με το Δίκτυο, δύνανται να απευθύνουν έγγραφη εκδήλωση ενδιαφέροντος σύνδεσης με το Δίκτυο προς τις εκάστοτε ΕΠΑ ή τις ΕΔΑ που συστήνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80Α. Οι ΕΠΑ, ή από τη σύστασή τους οι ΕΔΑ, οφείλουν εντός προθεσμίας ενός μηνός από την ως άνω εκδήλωση ενδιαφέροντος, να γνωστοποιήσουν εγγράφως προς τον ενδιαφερόμενο πελάτη αν είναι εφικτή η πραγματοποίηση του έργου σύνδεσης εντός τριών (3) μηνών σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα ανάπτυξης. Εφόσον η σύνδεση είναι εφικτή, κοινοποιείται εντός της ως άνω προθεσμίας του ενός μηνός και η προσφορά σύνδεσης.

4. Πελάτης που έχει υποβάλει έγγραφη εκδήλωση ενδιαφέροντος σύνδεσης με το Δίκτυο, κατά τα οριζόμενα στην αμέσως προηγούμενη παράγραφο, προς τις εκάστοτε ΕΠΑ ή τις ΕΔΑ που συστήνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80Α, καθίσταται Επιλέγων, ανεξαρτήτως κατανάλωσης:

(α) από την ημερομηνία κοινοποίησης, εντός της προθεσμίας της αμέσως προηγούμενης παραγράφου, της άρνησης σύνδεσης,

(β) σε περίπτωση που παρέλθει η προθεσμία της παραγράφου 2, χωρίς η εκάστοτε ΕΠΑ ή η ΕΔΑ, ανά περίπτωση, να κοινοποιήσει εγγράφως στον πελάτη την προσφορά σύνδεσης και έχει δικαίωμα να προμηθεύεται φυσικό αέριο από εναλλακτικούς προμηθευτές.

5. Πελάτες που δεν έχουν ακόμη καταστεί Επιλέγοντες, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, προμηθεύονται φυσικό αέριο από τις εκάστοτε ΕΠΑ, σύμφωνα με Ρυθμιζόμενα Τιμολόγια Προμήθειας που εκδίδονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 87.

6. Οι ΕΠΑ υποχρεούνται, τουλάχιστον δύο μήνες πριν από τις ημερομηνίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ανά κατηγορία πελατών να ενημερώσουν εγγράφως τους μη Επιλέγοντες Πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο από τις ΕΠΑ για τη δυνατότητά τους να αλλάξουν Προμηθευτή, όταν καταστούν Επιλέγοντες. Προς το σκοπό αυτόν οι ΕΠΑ οφείλουν να κοινοποιήσουν στους εν λόγω Πελάτες:

(α) τα σχετικά ιστορικά στοιχεία κατανάλωσης, κατά το προηγούμενο έτος, συμπεριλαμβανομένων της συνολικής χρέωσης του Πελάτη και της χρέωσης ανά MWh κατανάλωσης,

(β) σύγκριση με τα στοιχεία κατανάλωσης κατά την αντίστοιχη περίοδο χρέωσης του αμέσως προηγούμενου έτους ή την εξέλιξη κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο του κυλιόμενου μέσου όρου κατανάλωσης ανά περίοδο χρέωσης.

7. Η κατά την παράγραφο 6 έγγραφη ενημέρωση δύναται να παρέχεται είτε σε ειδικό χώρο του λογαριασμού κατανάλωσης είτε με ξεχωριστό ενημερωτικό σημείωμα που επισυνάπτεται στο λογαριασμό. Επιπλέον των πληροφοριών της παραγράφου 6, η έγγραφη ενημέρωση περιλαμβάνει ευκρινή παραπομπή στην ιστοσελίδα της ΡΑΕ, όπου αναρτάται κατάλογος των κατόχων άδειας προμήθειας.

8. Οι ΕΠΑ ή οι ΕΔΑ, που συστήνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80Α, υποχρεούνται να επιτρέπουν την πρόσβαση Προμηθευτών στα Δίκτυα Διανομής τα οποία διαχειρίζονται, εφόσον αυτό απαιτείται για την τροφοδότηση Πελατών που καθίστανται Επιλέγοντες σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 3 του παρόντος. Άρνηση πρόσβασης επιτρέπεται μόνον στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες η πρόσβαση συνεπάγεται παράβαση από τις ΕΠΑ ή τις ΕΔΑ των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας ή των όρων της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής φυσικού αερίου ή θέτει σε κίνδυνο την ασφαλή λειτουργία του Δικτύου Διανομής. Για την πρόσβαση σε Δίκτυο Διανομής, οφείλεται στις ΕΠΑ ή τις ΕΔΑ αντάλλαγμα χρήσης του Δικτύου αυτού, το ύψος του οποίου καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 88.»

Άρθρο 6

1. Το άρθρο [87 του ν. 4001/2011](#) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 87

Τιμολόγια Προμήθειας Φυσικού Αερίου

1. Η Προμήθεια Φυσικού Αερίου σε μη Επιλέγοντες Πελάτες από τις ΕΠΑ διενεργείται βάσει Ρυθμιζόμενων Τιμολογίων που εγκρίνονται από τη ΡΑΕ, μετά από εισήγηση των ΕΠΑ, η οποία πρέπει να υποβληθεί στη ΡΑΕ μέχρι την 31η Οκτωβρίου 2015.

2. Τα Ρυθμιζόμενα Τιμολόγια Προμήθειας:

(α) πληρούν τις αρχές της απλότητας και διαφάνειας της πληροφόρησης σχετικά με τις εφαρμοζόμενες χρεώσεις και τις προσφερόμενες υπηρεσίες, τη μη διακριτική μεταχείριση μεταξύ των μη Επιλεγόντων Πελατών και των Επιλεγόντων Πελατών που παρουσιάζουν ανάλογα χαρακτηριστικά κατανάλωσης,

(β) εξασφαλίζουν την ανάκτηση του πραγματικού κόστους της προσφερόμενης υπηρεσίας και αντανakλούν το πραγματικό κόστος Προμήθειας, επιπλέον των τυχόν ρυθμιζόμενων χρεώσεων που μετακυλίνουν στους Πελάτες για τη χρήση των Δικτύων και των διασυνδεδεμένων συστημάτων φυσικού αερίου, το κόστος της δραστηριότητας εμπορίας και διαχείρισης των Πελατών και το εύλογο κέρδος των ΕΠΑ,

(γ) δεν δημιουργούν διακρίσεις μεταξύ μη Επιλεγόντων Πελατών της ίδιας κατηγορίας και με ανάλογα χαρακτηριστικά κατανάλωσης,

(δ) δεν επιφέρουν σταυροειδείς επιδοτήσεις μεταξύ των διάφορων κατηγοριών Επιλεγόντων και μη Επιλεγόντων Πελατών,

(ε) εφόσον επέλθει ο λογιστικός και ο νομικός διαχωρισμός των δραστηριοτήτων Διανομής κατά τις διατάξεις του άρθρου 80Α, εμφανίζουν ως διακριτές χρεώσεις την παροχή των υπηρεσιών διανομής και μεταφοράς.

3. Για τη θέσπιση των Ρυθμιζόμενων Τιμολογίων λαμβάνονται υπόψη:

(α) το συνολικό απολογιστικό κόστος των ΕΠΑ κατά το αμέσως προηγούμενο έτος,

(β) ο προϋπολογισμός του κόστους για το τρέχον έτος,

(γ) το ποσοστό της εύλογης απόδοσης για τη δραστηριότητα των ΕΠΑ.

4. Η προμήθεια φυσικού αερίου σε Επιλέγοντες Πελάτες από τις ΕΠΑ διενεργείται βάσει των όρων της Άδειας Προμήθειας που χορηγείται σε αυτές σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 81 για όλη την Ελληνική Επικράτεια και των διατάξεων του Κώδικα Προμήθειας που εκδίδεται σύμφωνα με τα άρθρα 51 και 85.

5. Για την αντιμετώπιση της διαμόρφωσης τιμών του φυσικού αερίου σε επίπεδα που δεν δικαιολογούνται, σύμφωνα με τους κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού και τις ειδικές συνθήκες της

διεθνούς και εγχώριας αγοράς, επιτρέπεται ο καθορισμός ανώτατου περιθωρίου κέρδους των Προμηθευτών για όλες ή ορισμένες κατηγορίες Πελατών με απόφαση της ΡΑΕ. Η ισχύς της ανωτέρω απόφασης διαρκεί για όσο χρόνο επιβάλλεται από τις συνθήκες και πάντως για διάστημα που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τους δύο (2) μήνες. Μετά τη λήξη της ισχύος της ανωτέρω απόφασης η ΡΑΕ μπορεί να παρατείνει την ισχύ αυτής για ίσο χρονικό διάστημα, μετά από επανεξέταση των συνθηκών και εφόσον κρίνεται αναγκαίο.

6. Για τον καθορισμό ανώτατου περιθωρίου κέρδους, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, λαμβάνονται υπόψη οι παράγοντες που επηρεάζουν τις τιμές πώλησης φυσικού αερίου, όπως η μεσοσταθμική τιμή προμήθειας Φυσικού Αερίου στα σημεία εισόδου Συστήματος Φυσικού Αερίου, που διαμορφώνεται βάσει των συμβάσεων προμήθειας τις οποίες έχουν συνάψει οι Προμηθευτές, το κόστος χρήσης του Συστήματος Φυσικού Αερίου που χρησιμοποιείται για την παράδοση του Φυσικού Αερίου στις επί μέρους κατηγορίες καταναλωτών και η φορολογική επιβάρυνση του Φυσικού Αερίου.»

2. Η παρ. 1 του άρθρου [88 του ν. 4001/2011](#) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Με τον Κανονισμό Τιμολόγησης, ο οποίος εκδίδεται από τη ΡΑΕ, μετά από εισήγηση του κατά περίπτωση αρμόδιου Διαχειριστή Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου και δημόσια διαβούλευση, ρυθμίζεται η μεθοδολογία καθορισμού τιμολογίων για τη χρέωση κάθε Βασικής Δραστηριότητας. Κατά τη ρύθμιση της μεθοδολογίας τιμολόγησης για κάθε Βασική Δραστηριότητα επιδιώκεται:

(α) Η σταθερότητα των τιμών προς όφελος των Χρηστών.

(β) Η εύλογη απόδοση των απασχολούμενων, από τον Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου Φυσικού Αερίου, κεφαλαίων.

(γ) Η παροχή υπηρεσιών, περιλαμβανόμενων υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, κατά τον πλέον αξιόπιστο, οικονομικό και φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο.

(δ) Η κάλυψη των δαπανών του Διαχειριστή Συστήματος ή Διανομής Φυσικού Αερίου για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων κοινής ωφέλειας που του έχουν επιβληθεί.

(ε) Η ενίσχυση του ελεύθερου ανταγωνισμού στην αγορά Φυσικού Αερίου.

(στ) Η τήρηση της αρχής της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αμεροληψίας.

(ζ) Η παροχή βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων κινήτρων για την αποδοτική λειτουργία, το συνετό προγραμματισμό και την ανάπτυξη της υποδομής που απαιτείται για την άσκηση της Βασικής Δραστηριότητας, την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού και την υποστήριξη ερευνητικών δραστηριοτήτων των διαχειριστών που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους.

(η) Η συνεκτίμηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της εκάστοτε αγοράς, όπως η τυχόν διαφοροποίηση κόστους που οφείλεται στην τοπολογία του Συστήματος ή του Δικτύου.

(θ) Η παροχή κινήτρων για χρεώσεις που αφορούν νέους καταναλωτές και εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης.

(ι) Η πραγματοποίηση νέων επενδύσεων σε Συστήματα ή Δίκτυο Διανομής Φυσικού Αερίου για την ασφαλή τροφοδοσία, τη βιωσιμότητά τους και την εξυπηρέτηση της αναμενόμενης μελλοντικής ζήτησης.

(ια) Η κάλυψη του κόστους του ανταλλάγματος που καταβάλλεται από τον Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής στον κύριο αυτού για την παραχώρηση της χρήσης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης του Δικτύου.»

3. Η παρ. 4 του άρθρου [88 του ν. 4001/2011](#) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Τα τιμολόγια με βάση τα οποία ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής εισπράττει οποιοδήποτε αντάλλαγμα για κάθε Βασική Δραστηριότητα καταρτίζονται από τον Διαχειριστή, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που προσδιορίζεται στον Κανονισμό Τιμολόγησης, υποβάλλονται προς έγκριση στη ΡΑΕ, η οποία οφείλει να αποφασίσει επ' αυτών εντός τριών (3) μηνών από το χρόνο υποβολής τους, και ισχύουν από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

4. Η περίπτωση ιδ' της παρ. 2 του άρθρου [94 του ν. 4001/2011](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«(ιδ) Τηρεί τους αναγκαίους διαχειριστικούς λογιστικούς λογαριασμούς για την εισπραξη των εσόδων από τη διαχείριση συμφόρησης των διασυνδέσεων ή άλλων χρεώσεων που προκύπτουν από τη λειτουργία και τη διαχείριση του ΕΣΜΗΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και των πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β´

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 7

Τροποποίηση Αδειών Φυσικού Αερίου

1. Σε περίπτωση αλλαγής της μετοχικής σύνθεσης κατόχου Αδείας υπό την έννοια του άρθρου 2 του Κανονισμού Αδειών Φυσικού Αερίου (Β' 464), λόγω μεταβίβασης μετοχών από την ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» προς άλλο πρόσωπο, η οποία επέρχεται στο πλαίσιο διαδικασίας αξιοποίησης περιουσιακού στοιχείου που έχει περιέλθει σε αυτήν, και εφόσον δεν συντρέχει άλλος λόγος τροποποίησης της Άδειας, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) αποφασίζει σχετικά με την τροποποίηση ή μη της Άδειας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 14 και 15 του Κανονισμού Αδειών Φυσικού Αερίου.

2. Με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, η απόφαση της ΡΑΕ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου εκδίδεται εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την υποβολή στη ΡΑΕ: (α) επικυρωμένου αντιγράφου της σύμβασης, δυνάμει της οποίας επέρχεται η αλλαγή της μετοχικής σύνθεσης του κατόχου της Αδείας και (β) της τυχόν εγκριτικής απόφασης των αρχών ανταγωνισμού, όταν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, η αλλαγή της μετοχικής σύνθεσης συνιστά μεταβολή ελέγχου και εμπίπτει στη διαδικασία προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων. Η ΡΑΕ μπορεί, εντός της ανωτέρω προθεσμίας των είκοσι (20) ημερών, να ζητήσει από τον αιτούντα την υποβολή, εντός τακτής προθεσμίας που δεν θα υπερβαίνει τις δέκα (10) ημέρες, διευκρινίσεων ή στοιχείων συμπληρωματικών των ήδη υποβληθέντων, που κατά την κρίση της απαιτούνται για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της αίτησης. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία των είκοσι (20) ημερών για την απόφαση της ΡΑΕ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, άρχεται από την υποβολή των ως άνω πρόσθετων στοιχείων.

3. Με την άπρακτη παρέλευση της εικοσαήμερης προθεσμίας της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, η Άδεια θα θεωρείται σιωπηρώς τροποποιηθείσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 8

Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

1. Εντός τριών (3) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος, η ΔΕΠΑ ΑΕ, υπό την ιδιότητά της ως Διαχειρίστρια του Δικτύου Διανομής Λοιπής Ελλάδος, και οι ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης, υπό την ιδιότητά τους ως Διαχειριστών των Δικτύων των αντίστοιχων γεωγραφικών περιοχών, εισηγούνται στη ΡΑΕ, η οποία, κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης και αφού προβεί σε τυχόν τροποποιήσεις και προσθήκες, υποχρεούται να εκδώσει το τελικό κείμενο εντός τριών (3) μηνών από το χρόνο υποβολής,

(α) για την έκδοση του Κανονισμού Τιμολόγησης των εν λόγω Δικτύων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου [88 του ν. 4001/2011](#), όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο,

(β) για την έκδοση του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου [80 του ν. 4001/2011](#), όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο.

[Αρχή Τροποποίησης] «2. Εντός ενός (1) μηνός από τη θέση σε ισχύ του Κανονισμού Τιμολόγησης για κάθε Δίκτυο Διανομής, ο οποίος εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου [88 του ν. 4001/2011](#), όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο, η ΔΕΠΑ ΑΕ, υπό την ιδιότητά της ως Διαχειρίστρια του Δικτύου Διανομής Λοιπής Ελλάδος, και οι ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης, υπό την ιδιότητά τους ως Διαχειριστών των Δικτύων των αντίστοιχων γεωγραφικών περιοχών υποβάλλουν προς έγκριση στη ΡΑΕ τα τιμολόγια με βάση τα οποία εισπράττουν αντάλλαγμα για τη δραστηριότητα της Διανομής που παρέχουν στους Χρήστες, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου [88 του ν. 4001/2011](#), όπως τροποποιείται δια του παρόντος.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Β1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΤΟΥ Ν. 4336/15 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6 ΤΟΥ ΑΡΘ. 16 ΤΟΥ Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης] «Ειδικά για πελάτες που τροφοδοτούνται μέσω δια-συνδεδεμένων δικτύων διανομής το μέσο σταθμισμένο τέλος διανομής εισπράττεται από τους Διαχειριστές των διασυνδεδεμένων δικτύων αναλόγως προς την επένδυση που πραγματοποιήθηκε για τη σύνδεση του εν λόγω πελάτη.» - **ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΟΥ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Β1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 33 (ΠΑΡ. 1) ΤΟΥ Ν. 4414/16, ΦΕΚ-149 Α/9-8-16 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης] «3. Με την έκδοση των Αδειών Διανομής που προβλέπονται στο άρθρο [80 του ν. 4001/2011](#), καταργούνται αυτοδικαίως οι ρυθμίσεις των Αδειών Διανομής που έχουν χορηγηθεί στις Υφιστάμενες ΕΠΑ δυνάμει των διατάξεων [του ν. 2364/1995](#) μόνο κατά το μέρος που αφορούν τη διαχείριση του Δικτύου Διανομής. Οι ως άνω άδειες συνεχίζουν να ισχύουν για την Προμήθεια Φυσικού Αερίου μέχρι την έκδοση των νέων Αδειών Προμήθειας στις νέες ΕΠΑ, κατά τα προβλεπόμενα στις

διατάξεις της παρ. 4.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Β1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 33 (ΠΑΡ. 2) ΤΟΥ Ν. 4414/16, ΦΕΚ-149 Α/9-8-16 [Τέλος Τροποποίησης]**

[**Αρχή Τροποποίησης**]«4. Κατόπιν του λειτουργικού διαχωρισμού που λαμβάνει χώρα κατά τις διατάξεις του άρθρου [80Α του ν. 4001/2011](#) χορηγείται στις νέες ΕΠΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου [81 του ν. 4001/2011](#), Άδεια Προμήθειας εντός έξι (6) μηνών από την έκδοση της Άδειας Διανομής στις ΕΔΑ που προκύπτουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου [80Α του ν. 4001/2011](#). Μέχρι την έκδοση Άδειας Προμήθειας του προηγούμενου εδαφίου στις νέες ΕΠΑ, αυτές, είτε πρόκειται για τις Υφιστάμενες ΕΠΑ που έχουν συσταθεί κατά τις διατάξεις [του ν. 2364/1995](#) και εισέφεραν τον κλάδο διανομής σε νέα εταιρεία, είτε για τις νέες εταιρίες προμήθειας που συνιστώνται με απόσχιση του κλάδου προμήθειας από τις Υφιστάμενες ΕΠΑ, μπορούν να ασκούν τη δραστηριότητα προμήθειας φυσικού αερίου σε Πελάτες που καθίστανται Επιλέγοντες κατά τις διατάξεις του παρόντος. Η Ρ.Α.Ε., στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της κατά τα άρθρα [23](#) και [83 του ν. 4001/2011](#), μπορεί να επιβάλει στις Υφιστάμενες και Νέες ΕΠΑ μέτρα και όρους, οι οποίοι κρίνονται αναγκαίοι προκειμένου να διασφαλίζεται η προστασία των Πελατών και η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, μέχρι την έκδοση των Αδειών Προμήθειας. Τα μέτρα αυτά δεν μπορεί να περιορίζουν τη γεωγραφική επέκταση των δραστηριοτήτων προμήθειας των Υφιστάμενων και Νέων ΕΠΑ σε Πελάτες που καθίστανται Επιλέγοντες δυνάμει του άρθρου 82 και βρίσκονται εκτός των γεωγραφικών ορίων των αδειών που είχαν χορηγηθεί στις ΕΠΑ δυνάμει των διατάξεων [του ν. 2364/1995](#).» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Β1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 33 (ΠΑΡ. 3) ΤΟΥ Ν. 4414/16, ΦΕΚ-149 Α/9-8-16 [Τέλος Τροποποίησης]**

5. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου και η τυχόν μεταβολή που επιφέρουν στο νομικό πλαίσιο που διέπει τις συμβάσεις Προμήθειας Φυσικού Αερίου μεταξύ της ΔΕΠΑ ΑΕ και των ΕΠΑ, οι οποίες έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, δεν συνιστά σπουδαίο λόγο καταγγελίας των συμβάσεων αυτών. Οι συμβάσεις του προηγούμενου εδαφίου τροποποιούνται το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, προσαρμοζόμενες στις διατάξεις του παρόντος.

6. Εντός έξι (6) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος τροποποιείται, σύμφωνα με το άρθρο [90 του ν. 4001/2011](#), ο Κανονισμός Αδειών Φυσικού Αερίου, προκειμένου να προσαρμοστεί στις διατάξεις του παρόντος.

7. Με απόφαση του Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας θεσπίζονται Τεχνικοί Κανονισμοί Εγκαταστάσεων που σχετίζονται με τη συμπίεση, αποσυμπίεση και αποθήκευση υγροποιημένου και συμπιεσμένου Φυσικού Αερίου για σκοπούς μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου εκτός δικτύων αγωγών. Μέχρι την έκδοση της ως άνω απόφασης δύνανται να ισχύουν Τεχνικοί Κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Προδιαγραφών (C.E.N.).

Άρθρο 9

Καταργούμενες διατάξεις

1. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 και η παρ. 3 του άρθρου [81 του ν. 4001/2011](#) καταργούνται.

2. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργείται κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη με το περιεχόμενο των διατάξεων του νόμου αυτού ή αναφέρεται σε θέμα που ρυθμίζεται από αυτόν.

Άρθρο 10

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β.2: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Από 1.1.2020, καμία επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται σε αγορές ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα και δίκτυο της χώρας, δεν επιτρέπεται να παράγει ή εισάγει σ' αυτό, άμεσα ή έμμεσα, ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου της ηλεκτρικής ενέργειας από εγχώριες μονάδες παραγωγής και εισαγωγές, σε ετήσια βάση.

2. Μέχρι την 1.1.2019, η Επιτροπή Ανταγωνισμού θα εκτιμήσει τη δυνατότητα εκπλήρωσης του ανωτέρω στόχου και στην περίπτωση που διαπιστώσει αδυναμία επίτευξης, θα προτείνει τα κατάλληλα μέτρα.

3. Σε περίπτωση που επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται σε αγορές ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα και δίκτυο της χώρας, δεν συμμορφώνεται με μέτρο ή μέτρα που της έχουν επιβληθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω, της επιβάλλεται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, με αιτιολογημένη απόφασή της, πρόστιμο κατ' ελάχιστο πέντε τοις εκατό (5%) και μέγιστο δέκα τοις εκατό (10%) επί του ετήσιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης, κατά το προηγούμενο έτος.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.1: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ [ΤΟΥ Ν. 2318/ 1995](#) (Α' 126)

1. Η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου [1 του ν. 2318/1995](#) (Α' 126) τροποποιείται ως εξής :

«3. Ο δικαστικός επιμελητής ασκεί τα καθήκοντά του μόνο στην περιφέρεια του Εφετείου που είναι διορισμένος με εξαίρεση τις περιπτώσεις του άρθρου 43 του παρόντος. Οι δικαστικοί επιμελητές όμως των περιφερειών των Εφετείων Αθηνών - Πειραιά μπορούν να ασκούν τα καθήκοντά τους στις περιφέρειες των δύο Εφετείων αντίστοιχα. Η γεωγραφική κατανομή των οργανικών θέσεων των Δικαστικών Επιμελητών θα διασφαλίζει την ευρύτερη δυνατή κάλυψη των αναγκών των υπηρεσιών του δικαστικού επιμελητή και της ίσης πρόσβασης σε αυτές. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία θα εκδοθεί το αργότερο μέχρι 31.12.2015 θα καθορισθούν οι λεπτομέρειες εφαρμογής και ο τρόπος κάλυψης των θέσεων που θα λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες της χώρας όπως απομακρυσμένες ορεινές περιοχές και εκτεταμένα νησιωτικά συμπλέγματα.»

2. Το άρθρο [43 του ν. 2318/1995](#) τροποποιείται και αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 43

Αν υπάρχουν τόσες κενές θέσεις σε περιφέρεια Εφετείου, στην οποία ο αριθμός των οργανικών θέσεων δεν υπερβαίνει τις είκοσι έξι ή έκτακτα κωλύματα των υπηρετούντων σε αυτό, ώστε οι απομένοντες δικαστικοί επιμελητές να μην επαρκούν για τις ανάγκες της περιφέρειας αυτής, μπορεί ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μετά από γνώμη των προέδρων εφετών και των προέδρων των οικείων συλλόγων δικαστικών επιμελητών, με απόφασή του, να αποσπάσει προσωρινά δικαστικό επιμελητή, που το ζητά, από περιφέρεια άλλου εφετείου. Αν δεν υπάρχει τέτοια αίτηση ο Υπουργός μπορεί, έχοντας τη γνώμη των παραπάνω προέδρων να επιτρέπει προσωρινά στους δικαστικούς επιμελητές της περιφέρειας ενός ή περισσότερων γειτονικών εφετείων να ασκούν τα καθήκοντά τους και στην περιφέρεια του εφετείου αυτού. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υποχρεούται μέσα σε τριάντα ημέρες από την πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων ή την άρση των παραπάνω κωλυμάτων να εκδώσει απόφαση, με την οποία παύουν να ισχύουν οι ρυθμίσεις αυτές. Η απόφαση κοινοποιείται στους ενδιαφερομένους. Στην περίπτωση αυτή οι εκκρεμείς εκτελέσεις συνεχίζονται από άλλο δικαστικό επιμελητή, που ορίζεται σύμφωνα με τη διάταξη της περιπτώσεως β` του άρθρου 26 του παρόντος. Αν η κατά τα πρώτο εδάφιο απόσπαση διαρκέσει περισσότερο από δύο χρόνια, δικαιούται ο αποσπασμένος με αίτησή του στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να ζητήσει την οριστική του μετάθεση στην περιφέρεια του εφετείου που έχει αποσπασθεί. Στην περίπτωση αυτή ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μεταθέτει υποχρεωτικά το δικαστικό επιμελητή, εφόσον υπάρχει κενή οργανική θέση, χωρίς άλλη διατύπωση.»

3. Το άρθρο [50 του ν. 2318/1995](#) τροποποιείται και αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 50

Οι αμοιβές των δικαστικών επιμελητών καθορίζονται κάθε φορά, και για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία, με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως . Η απόφαση λαμβάνει υπόψη τις διενεργούμενες πράξεις σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της άσκησης του επαγγέλματος και τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες της χώρας, καθώς και το βαθμό δυσκολίας πρόσβασης στις πράξεις αυτές. Επίσης, περιλαμβάνονται στην απόφαση η περιγραφή και το κόστος των πράξεων λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της διαφάνειας και της απλότητας. Το κόστος των πράξεων θα αναγράφεται υποχρεωτικά σε κάθε διενεργούμενη πράξη. Μέχρι τις 31. 10.2015 θα εκδοθεί η κοινή υπουργική απόφαση που θα λάβει υπόψη τις ανωτέρω αρχές μετά από γνώμη της Ομοσπονδίας των Δικαστικών Επιμελητών Ελλάδας και της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.»

4. Όπου στο [ν. 2318/1995](#) αναφέρεται ο όρος «Πρωτοδικείο» ή «περιφέρεια Πρωτοδικείου», «γραμματεία Πρωτοδικείου» ή «Γραμματέας Πρωτοδικείου» αντικαθίσταται η λέξη «Πρωτοδικείο» με τη λέξη «Εφετείο» ή «Εφετείου».

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.2: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ

Μέχρι 31.10.2015 θα εκδοθεί κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, που θα τροποποιεί το άρθρο 1 της υπ' αριθμ.111376 απόφασης (Β' 13/2012) για τη μείωση του ποσοστού αμοιβής των συμβολαιογραφικών πράξεων για ποσό αντικειμένου συναλλαγής από 00 έως 120.000 ευρώ, από 1% σε 0,80%.

Τα υπόλοιπα ποσοστά αμοιβής παραμένουν αμετάβλητα, όπως αναφέρονται στην ανωτέρω ισχύουσα κοινή υπουργική απόφαση.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.3: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ [ΤΟΥ Ν. 3588/2007](#) (Α' 153)

1. Η παρ. 1 του άρθρου [31 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιείται ως ακολούθως:

«1. Συμβάσεις διαρκούς χαρακτήρα διατηρούν την ισχύ τους, εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά στο νόμο. Εξαιρούνται οι χρηματοοικονομικές συμβάσεις οι οποίες μπορούν να πάψουν να ισχύουν ή να τροποποιηθούν ως συνέπεια της πτώχευσης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα σε αυτές.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου [32 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) καταργείται.

3. Η παρ. 1 του άρθρου [90 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιείται ως ακολούθως:

«1. Η προθεσμία της αναγγελίας των απαιτήσεων των πιστωτών είναι ένας (1) μήνας από τη δημοσίευση της Απόφασης που κήρυξε την πτώχευση στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών.»

4. Η παρ. 1 του άρθρου [93 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιείται ως ακολούθως:

«1. Η επαλήθευση των απαιτήσεων διενεργείται από τον σύνδικο ενώπιον του εισηγητή και αρχίζει τρεις (3) ημέρες μετά από την πάροδο της προθεσμίας για τις αναγγελίες. Η προθεσμία των επαληθεύσεων ορίζεται από τον εισηγητή και δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα, μπορεί δε αυτή να παραταθεί από τον εισηγητή για δύο (2) επιπλέον μήνες σε εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες η παράταση κρίνεται απαραίτητη λόγω του ύψους και της φύσης των απαιτήσεων και του αριθμού των πιστωτών. Ο εισηγητής ορίζει επίσης την ημέρα και ώρα της έναρξης των επαληθεύσεων, η οποία γνωστοποιείται στους πιστωτές από τον σύνδικο με την πρόσκληση του άρθρου 89.»

5. Η παρ. 2 του άρθρου [95 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιείται ως ακολούθως:

«2. Οι αντιρρήσεις εισάγονται από κοινού στο σύνολό τους, εντός δέκα (10) ημερών από την ολοκλήρωση των επαληθεύσεων, ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου που δικάζει κατά τη Διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, με έκθεση του εισηγητή, εντός είκοσι (20) ημερών από την εισαγωγή των αντιρρήσεων. Στη συζήτηση κλητεύονται ο οφειλέτης και οι πιστωτές των οποίων αμφισβητήθηκαν οι απαιτήσεις, καθώς και αυτοί που υπέβαλαν τις αντιρρήσεις, με επιμέλεια του συνδίκου. Στη Διαδικασία μπορεί να παρέμβει όποιος έχει έννομο συμφέρον και η επιτροπή πιστωτών. Κατά της Απόφασης του δικαστηρίου επιτρέπεται μόνο έφεση. Αναίρεση δεν επιτρέπεται κατά των αποφάσεων του παρόντος άρθρου.»

6. Η παρ. 2 του άρθρου [96 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιείται ως ακολούθως:

«2. Η αίτηση του άρθρου 5 παράγραφος 2 επί νομικών προσώπων υποβάλλεται από το όργανο της διοίκησης.»

7. Η παρ. 1 του άρθρου [99 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιείται ως ακολούθως:

«1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με πτωχευτική ικανότητα σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1, το οποίο έχει το κέντρο των κυρίων συμφερόντων του στην Ελλάδα και βρίσκεται σε παρούσα ή επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης των ληξιπρόθεσμων χρηματικών υποχρεώσεων του κατά τρόπο γενικό, δύναται να υπαχθεί στη διαδικασία εξυγίανσης που προβλέπεται στο παρόν κεφάλαιο με απόφαση του αρμόδιου Δικαστηρίου. Το πρόσωπο του προηγούμενου εδαφίου δύναται να υπαχθεί στη διαδικασία του παρόντος κεφαλαίου και όταν δεν συντρέχει παρούσα ή επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης, αν κατά την κρίση του Δικαστηρίου υφίσταται απλώς πιθανότητα αφερεγγυότητάς του, η οποία δύναται να αρθεί με τη διαδικασία αυτή. Νεότερη διαδικασία εξυγίανσης για τον ίδιο οφειλέτη δεν είναι επιτρεπτή, αν δεν έχει παρέλθει τριετία από την επικύρωση προηγούμενης συμφωνίας εξυγίανσης, εκτός αν πρόκειται για συμφωνία που επικυρώνεται κατά το άρθρο 106β.»

8. Η παρ. 5 του άρθρου [100 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) καταργείται.

9. Η παρ. 1 του άρθρου [101 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιείται ως ακολούθως:

«1. Το πτωχευτικό δικαστήριο, εφόσον προβλέπει ότι η επίτευξη της συμφωνίας είναι δυνατή, ότι υπάρχουν βάσιμες προσδοκίες επιτυχίας της προτεινόμενης εξυγίανσης και ότι δεν παραβλάπεται η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 99 παράγραφος 2, αποφασίζει το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης για περίοδο όχι μεγαλύτερη των τεσσάρων (4) μηνών από την έκδοση της απόφασης και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, ορίζει μεσολαβητή, σύμφωνα με το άρθρο 102. Ο πρόεδρος του πτωχευτικού δικαστηρίου δύναται με πράξη του ύστερα από αίτηση του οφειλέτη,

του μεσολαβητή ή πιστωτή να παρατείνει την περίοδο αυτή εφόσον αποδεικνύεται πρόοδος στις διαπραγματεύσεις. Η συνολική διάρκεια της περιόδου της διαδικασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες.»

10. Στο άρθρο [103 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) μετά την παράγραφο 1, προστίθεται παράγραφος 1α ως ακολούθως:

«1α. Η παραπάνω αναστολή χορηγείται σε κάθε περίπτωση, όταν: (α) πιστωτές, οι οποίοι εκπροσωπούν ποσοστό τουλάχιστον 30% του συνόλου των απαιτήσεων κατά του οφειλέτη, συμπεριλαμβανομένου του 20% των τυχόν εμπραγμάτως ή με ειδικό προνόμιο ή με προσημείωση υποθήκης εξασφαλισμένων πιστωτών, δηλώνουν είτε με προφορική δήλωσή τους ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου ή του προέδρου του που δικάζει την αίτηση λήψης προληπτικών μέτρων είτε με έγγραφη επιστολή τους που προσκομίζει ο αιτών, την πρόθεσή τους να συμμετάσχουν ή ότι συμμετέχουν στις διαπραγματεύσεις για την επίτευξη συμφωνίας εξυγίανσης και (β) το δικαστήριο πιθανολογεί την επίτευξη συμφωνίας εξυγίανσης και την αποτροπή περιέλευσης του οφειλέτη σε κατάσταση παύσης πληρωμών.»

11. Η παρ. 7 του άρθρου [103 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«7. Προληπτικά μέτρα που διατάχθηκαν σύμφωνα με το παρόν άρθρο ή τυχόν προσωρινή διαταγή που εκδόθηκε παύουν να ισχύουν μετά την παρέλευση της περιόδου που καθορίζεται από το Δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1.»

12. Η παρ. 2 του άρθρου 106β [του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Στην περίπτωση αυτή, από την κατάθεση της συμφωνίας εξυγίανσης προς επικύρωση και μέχρι τη λήψη απόφασης του πτωχευτικού δικαστηρίου για την επικύρωση ή μη της συμφωνίας εξυγίανσης, αναστέλλονται αυτόματα τα μέτρα, εκκρεμή ή μη, ατομικής και συλλογικής αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του οφειλέτη για την ικανοποίηση απαιτήσεων που έχουν γεννηθεί πριν την κατάθεση της συμφωνίας εξυγίανσης. Η ανωτέρω αναστολή δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τέσσερις (4) μήνες. Για τη χορήγηση άλλων προληπτικών μέτρων, εφαρμόζεται το άρθρο 103. Για την ως άνω διάρκεια αναστέλλεται η λήψη οποιουδήποτε ασφαλιστικού μέτρου κατά του οφειλέτη, εκτός εάν με αυτό επιδιώκεται η αποτροπή της απομάκρυνσης ή αφαίρεσης ή μετακίνησης κινητών πραγμάτων της επιχείρησης, τεχνολογικού ή εν γένει εξοπλισμού της που δεν έχει συμφωνηθεί και ενέχει τον κίνδυνο απαξίωσης της επιχείρησης του οφειλέτη. Για την ως άνω διάρκεια αναστέλλονται οι αποκλειστικές προθεσμίες άσκησης αξιώσεων και παραγραφής, υπό τις οποίες τελούν οι απαιτήσεις των πιστωτών και τα δικαιώματα των υπέρ του οφειλέτη εγγυητών και συνοφειλητών του εις ολόκληρον, καθώς και οι προθεσμίες και η άσκηση διαδικαστικών πράξεων. Η παρούσα παράγραφος ισχύει και σε περίπτωση αίτησης επικύρωσης συμφωνίας κατά το άρθρο 106στ και για τις υφιστάμενες κατά την ημέρα ανοίγματος της διαδικασίας απαιτήσεις. Η ως άνω αυτόματη αναστολή διώξεων μπορεί να εφαρμοστεί μόνον μία φορά. Στο Μητρώο Πτωχεύσεων του άρθρου 8 παράγραφος 3 σημειώνεται η έναρξη ισχύος της αυτόματης αναστολής διώξεων κατά την πρώτη υποβολή αίτησης επικύρωσης συμφωνίας εξυγίανσης κατά το άρθρο 106β ή 106στ.»

13. Η παρ. 2 του άρθρου 106στ [του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιείται ως ακολούθως:

«2. Η αίτηση συνοδεύεται από την υπογεγραμμένη συμφωνία εξυγίανσης και από έκθεση εμπειρογνώμονα που πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 100 παράγραφος 4. Δεν αποκλείεται εμπειρογνώμονας να είναι ο εμπειρογνώμονας του άρθρου 100 παράγραφος 3. Στην έκθεση πρέπει να εκτίθεται η γνώμη του εμπειρογνώμονα σε σχέση με τη συνδρομή των προϋποθέσεων επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης σύμφωνα με το άρθρο 106ζ παράγραφοι 1 έως και 3. Σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 2α του άρθρου 106ζ, δεν απαιτείται να εκτίθεται η γνώμη του εμπειρογνώμονα σε σχέση με τη συνδρομή της προϋπόθεσης του στοιχείου α' της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου. Σε περίπτωση που έχει λάβει χώρα συνέλευση των πιστωτών κατατίθεται η προβλεπόμενη στο άρθρο 105 παράγραφος 5 έκθεση, η οποία σε περίπτωση που κατά τη συνέλευση επήλθαν τροποποιήσεις της συμφωνίας εξυγίανσης συνοδεύεται από συμπλήρωμα, στο οποίο εκτίθεται η γνώμη του εμπειρογνώμονα για τις τροποποιήσεις αυτές.»

14. Η παρ. 2 του άρθρου 106ζ [του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιείται ως ακολούθως:

«2. Το πτωχευτικό δικαστήριο επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης όταν, επιπλέον των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, πληρούνται σωρευτικά και τα ακόλουθα:

α. Πιθανολογείται ότι κατόπιν της επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης η επιχείρηση του οφειλέτη θα καταστεί βιώσιμη.

β. Πιθανολογείται ότι η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών δεν παραβλάπεται κατά την έννοια του άρθρου 99 παράγραφος 2.

γ. Η συμφωνία εξυγίανσης δεν είναι αποτέλεσμα δόλου ή άλλης αθέμιτης πράξης ή κακόπιστης συμπεριφοράς του οφειλέτη, πιστωτή ή τρίτου, και δεν παραβιάζει διατάξεις αναγκαστικού δικαίου, ιδίως του δικαίου του ανταγωνισμού.

δ. Η συμφωνία εξυγίανσης αντιμετωπίζει με βάση την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης τους πιστωτές, που βρίσκονται στην ίδια θέση. Αποκλίσεις από την Αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των πιστωτών επιτρέπονται για σπουδαίο επιχειρηματικό ή κοινωνικό λόγο που εκτίθεται ειδικά στην Απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου ή αν ο θιγόμενος πιστωτής συναινεί στην απόκλιση. Ενδεικτικά, δύνανται να τύχουν ευνοϊκής μεταχείρισης απαιτήσεις πελατών της επιχείρησης του οφειλέτη, η μη ικανοποίηση των οποίων βλάπτει ουσιωδώς τη φήμη της ή τη συνέχισή της, απαιτήσεις, η εξόφληση των οποίων είναι αναγκαία για τη διατροφή του πιστωτή και της οικογένειάς του, καθώς και εργατικές απαιτήσεις.»

15. Στο άρθρο 106ζ [του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153), μετά την παρ. 2 προστίθεται παράγραφος 2α, ως ακολούθως:

«2α. Το πτωχευτικό δικαστήριο επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης χωρίς να ελέγχει τη συνδρομή της προϋπόθεσης υπό στοιχείο α' της προηγούμενης παραγράφου εφόσον πληρούνται όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α. Η συμφωνία περιλαμβάνει ρητή δήλωση των συμβαλλόμενων πιστωτών ότι συμφωνούν με το περιεχόμενο του επιχειρηματικού σχεδίου του άρθρου 106ε παράγραφος 7.

β. Η συμφωνία περιλαμβάνει: (αα) λεπτομερή καταγραφή της ταυτότητας των συμβαλλομένων και μη πιστωτών και των απαιτήσεών τους και (ββ) σαφή αναφορά των πιστωτών, συμβαλλομένων και μη, οι απαιτήσεις των οποίων αναμένεται να επηρεαστούν από την υλοποίηση της συμφωνίας και ο τρόπος επηρεασμού τους.

γ. Η συμφωνία μαζί με το επιχειρηματικό σχέδιο έχουν κοινοποιηθεί σε όλους τους μη συμβαλλόμενους πιστωτές, οι απαιτήσεις των οποίων επηρεάζονται από τη συμφωνία, και ειδικότερα: (αα) σε εκείνους που το ύψος της απαίτησής τους ανέρχεται σε ποσοστό 10% και άνω του συνολικού ύψους των απαιτήσεων κατά του οφειλέτη, με νόμιμη επίδοση δικαστικού επιμελητή, (ββ) σε εκείνους που το ύψος της απαίτησής τους είναι μικρότερο του 10% του συνολικού ύψους των απαιτήσεων κατά του οφειλέτη, με κάθε πρόσφορο μέσο, όπως ηλεκτρονική ή συστημένη ταχυδρομική επιστολή, τηλεομοιοτυπικό μήνυμα ή καταχώρηση περίληψής της στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του άρθρου 101 παράγραφος 2.»

16. Οι παράγραφοι 1,2,5,6,7, 8 και 9 του άρθρου 106ια [του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιούνται ως ακολούθως:

«1. Νομικά πρόσωπα που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 3 μπορούν να υπάγονται με απόφαση του κατ' άρθρο 4 δικαστηρίου στο καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης σε λειτουργία.

2. Η αίτηση υποβάλλεται από τον οφειλέτη ή πιστωτές του οι οποίοι εκπροσωπούν τουλάχιστον 20% των συνολικών απαιτήσεων κατά του οφειλέτη. Η συζήτηση της αίτησης ενώπιον του δικαστηρίου ορίζεται εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή της και η απόφαση του δικαστηρίου εκδίδεται εντός ενός (1) μηνός από τη συζήτηση. Για το παραδεκτό της αίτησης απαιτείται η ταυτόχρονη κατάθεση δήλωσης του προτεινομένου ως εκκαθαριστή (φυσικού ή νομικού προσώπου) περί αποδοχής του σχετικού έργου και έκθεσής του για το σχεδιασμό και την πορεία της εκκαθάρισης και της λειτουργίας της επιχείρησης σε εκκαθάριση. Ως εκκαθαριστής ορίζεται νόμιμος ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο, όπως ορίζονται στο [ν. 3693/2008](#) (Α' 174) ή δικηγόρος με οικονομοτεχνικές γνώσεις ή δικηγορική εταιρία στην οποία συμμετέχει δικηγόρος με οικονομοτεχνικές γνώσεις ή πτυχιούχος ανωτάτης σχολής που είναι μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Ο.Ε.Ε.) και κάτοχος άδειας Λογιστή Φοροτεχνικού Α' τάξεως [του ν. 2515/1997](#) (Α' 154). Εκκαθαριστής μπορεί να ορισθεί και σύμπραξη προσώπων εφόσον συμμετέχει σε αυτή νόμιμος ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο ή δικηγόρος με οικονομοτεχνικές γνώσεις ή δικηγορική εταιρία στην οποία συμμετέχει δικηγόρος με οικονομοτεχνικές γνώσεις ή πτυχιούχος ανωτάτης σχολής, που είναι μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Ο.Ε.Ε.) και κάτοχος άδειας Λογιστή Φοροτεχνικού Α' τάξεως [του ν. 2515/1997](#). Για τον εκκαθαριστή ισχύουν οι παράγραφοι 1, 5 και 6 του άρθρου 106ι. Ο εκκαθαριστής ευθύνεται μόνο για δόλο και βαριά αμέλεια. Με την κατάθεση της αίτησης μπορεί να λαμβάνονται από το Δικαστήριο Προληπτικά μέτρα κατά το άρθρο 103.

5. Η αίτηση κοινοποιείται στην επιχείρηση και περίληψη αυτής δημοσιεύεται στο Γ.Ε.ΜΗ. και στο Δελτίο του άρθρου 101 παράγραφος 2 πριν από δέκα (10) εργάσιμες ημέρες, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται η ημέρα της επίδοσης και της δικασίμου. Κύριες παρεμβάσεις μπορούν να ασκηθούν μόνον από πιστωτές που εκπροσωπούν ποσοστό τουλάχιστον 60% του συνόλου των απαιτήσεων κατά του οφειλέτη, συμπεριλαμβανομένου του 40% των τυχόν εμπραγμάτως ή με ειδικό προνόμιο ή με προσημείωση υποθήκης εξασφαλισμένων πιστωτών. Οι κύριες παρεμβάσεις κατατίθενται υποχρεωτικά και με ποινή απαραδέκτου το αργότερο τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από τη δικάσιμο, με τον ίδιο παραπάνω υπολογισμό των ημερών, και συνεκδικάζονται, υποχρεωτικώς, όπως και οι τυχόν πρόσθετες παρεμβάσεις, με την αίτηση. Σε περίπτωση που οι κυρίως παρεμβαίνοντες αιτούνται την υπαγωγή του οφειλέτη στην Ειδική εκκαθάριση, ισχύουν, για το παραδεκτό του αιτήματός τους τα οριζόμενα στην

παράγραφο 2. Το πτωχευτικό δικαστήριο κάνει δεκτή την αίτηση, αν προβλέπει, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την έκθεση του εκκαθαριστή της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, ότι η υπαγωγή στο καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης βελτιώνει τις πιθανότητες διατήρησης της επιχείρησης και διάσωσης θέσεων εργασίας χωρίς να παραβλάπεται η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών. Το προηγούμενο εδάφιο ισχύει και στην περίπτωση που οι κυρίως παρεμβαίνοντες του δεύτερου εδαφίου της παρούσας παραγράφου αιτούνται την υπαγωγή του οφειλέτη στη διαδικασία της ειδικής εκκαθάρισης. Το πτωχευτικό δικαστήριο αποδεχόμενο την αίτηση διορίζει με την Απόφαση του τον προτεινόμενο στην αίτηση εκκαθαριστή, εκτός εάν υπάρχει πέραν της μίας αίτηση ή κύρια παρέμβαση με το αυτό αίτημα (θέση σε Ειδική εκκαθάριση) και διαφορετική πρόταση ως προς τον εκκαθαριστή, οπότε διορίζει τον κατά την κρίση του καταλληλότερο.

6. Η Απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα, εκτός εάν άλλως προβλέπεται στο παρόν. Η Απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου δημοσιεύεται σε περίληψη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και στο Δελτίο του άρθρου 101 παράγραφος 2. Τριτανακοπή κατά της Απόφασης που δέχεται την αίτηση δύναται να ασκηθεί από πρόσωπο που δεν παρέστη στη συζήτηση και δεν είχε κλητευθεί νόμιμα σε αυτήν εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της Απόφασης κατά το προηγούμενο εδάφιο. Κατά της απόφασης που απορρίπτει την αίτηση επιτρέπεται έφεση. Η έφεση ασκείται εντός τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης, για τη δε συζήτηση της έφεσης ορίζεται δικάσιμος εντός διμήνου από την υποβολή της. Με τη δημοσίευση της Απόφασης για θέση της επιχείρησης σε εκκαθάριση η εξουσία των καταστατικών οργάνων διοίκησης και διαχείρισης της επιχείρησης περιέρχεται στο σύνολό της στον διοριζόμενο εκκαθαριστή. Η αποδοχή της αίτησης συνεπάγεται την αυτοδίκαιη αναστολή όλων των ατομικών διώξεων κατά του οφειλέτη καθ' όλη τη διάρκεια της ειδικής εκκαθάρισης, συμπεριλαμβανομένων και των μέτρων διοικητικής εκτέλεσης από το Δημόσιο και τους ΦΚΑ, καθώς και των μέτρων διασφάλισης της οφειλής κατά τις διατάξεις του άρθρου [46 του ν. 4174/2013](#). Η θέση της επιχείρησης σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης σε λειτουργία δεν συνιστά από μόνη της σπουδαίο λόγο για την καταγγελία εκκρεμών συμβάσεων, ούτε αποτελεί λόγο ανάκλησης διοικητικών αδειών.

7. Ο εκκαθαριστής εγκαθίσταται με τη βοήθεια της Δημόσιας Αρχής στη διοίκηση της επιχείρησης, συντάσσει αμελλητί απογραφή των στοιχείων της επιχείρησης, σύμφωνα με την έκθεση της παραγράφου 2 και κατά το σχετικό χρονοδιάγραμμα και εν συνεχεία καταρτίζει με βάση την απογραφή Υπόμνημα Προσφοράς, στο οποίο, πλην των απογραφέντων στοιχείων της επιχείρησης, περιλαμβάνει και κάθε πληροφορία χρήσιμη για την εικόνα του ενεργητικού της. Ο ειδικός εκκαθαριστής, προκειμένου να διατηρήσει τη λειτουργία της επιχείρησης και να καλύψει δαπάνες και έξοδα της ειδικής εκκαθάρισης, δύναται να λάβει κατά τη διάρκεια της ειδικής εκκαθάρισης χρηματοδοτήσεις ή εισφορές αγαθών ή υπηρεσιών, οι οποίες φέρουν το ειδικό προνόμιο του άρθρου 154 περίπτωση α'. Μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την εγκατάστασή του στην επιχείρηση, ο εκκαθαριστής δημοσιεύει με ολοσέλιδη καταχώρηση σε δύο καθημερινής πανελληνίας κυκλοφορίας εφημερίδες, στο Γ.Ε.ΜΗ. και στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Τομέας Νομικών) και αναρτά επίσης, στον τυχόν ιστότοπο της επιχείρησης στο διαδίκτυο Πρόσκληση Διενέργειας Δημόσιου Πλειοδοτικού Διαγωνισμού για την αγορά του συνόλου του ενεργητικού της υπό εκκαθάριση επιχείρησης ή / και αν αυτό προβλέπεται ως εναλλακτική δυνατότητα στην κατά την παράγραφο 2 έκθεση επί μέρους λειτουργικών συνόλων αυτής, ορίζοντας ημερομηνία για την ενώπιόν του στα γραφεία της επιχείρησης ή κατά την κρίση του στο κατάστημα του πτωχευτικού δικαστηρίου υποβολή δεσμευτικών με εγγυητική επιστολή προσφορών, απέχουσα είκοσι (20) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες και όχι πέραν των σαράντα (40) εργάσιμων ημερών από τη δημοσίευση της Πρόσκλησης, καθορίζοντας και τους λοιπούς όρους του σχετικού Πλειοδοτικού Διαγωνισμού, μεταξύ των οποίων δέσμευση ότι με την υπογραφή της Σύμβασης Μεταβίβασης θα καταβάλλεται τοις μετρητοίς το σύνολο του τιμήματος. Οι ενδιαφερόμενοι αγοραστές παραλαμβάνουν από τον εκκαθαριστή το Υπόμνημα Προσφοράς και διεξάγουν έλεγχο για τα πωλούμενα στοιχεία της επιχείρησης, αφού υπογράψουν Συμφωνία Εχεμύθειας.

8. Μετά τη σύμφωνα με την Πρόσκληση λήξη της Διαδικασίας υποβολής και αποσφράγισης των προσφορών ακολουθεί η συγκριτική εκτίμησή τους από τον εκκαθαριστή, ο οποίος συντάσσει σχετική έκθεση στην οποία προτείνει τη σειρά των προσφορών, την αποδοχή της συμφερότερης προσφοράς και την κατακύρωση του διαγωνισμού. Η έκθεση αυτή κοινοποιείται σε όσους νόμιμα κατέθεσαν Προσφορές και υποβάλλεται στο πτωχευτικό δικαστήριο με σχετική αίτηση αποδοχής της. Για τη συζήτηση της αίτησης αυτής, τις τυχόν παρεμβάσεις και λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα για την αίτηση υπαγωγής σε εκκαθάριση, αναλόγως εφαρμοζόμενα. Το πτωχευτικό δικαστήριο επικυρώνει ή απορρίπτει τη σχετική Διαδικασία, αποδέχεται ή μη την υποβληθείσα αίτηση θέτοντας τυχόν επιπλέον όρους και ανακηρύσσει τον Αγοραστή ή τους Αγοραστές, κατά περίπτωση με Απόφασή του, που δεν υπάγεται σε ένδικα μέσα. Η Απόφασή του πτωχευτικού δικαστηρίου δημοσιεύεται σε περίληψη στο Γ.Ε.ΜΗ. και στο Δελτίο του άρθρου 101 παράγραφος 2. Τριτανακοπή κατά της αποφάσεως δύναται να ασκηθεί από πρόσωπο που δεν παρέστη στη συζήτηση και δεν είχε κλητευθεί νόμιμα σε αυτήν εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της Απόφασης κατά το προηγούμενο εδάφιο. Σε περίπτωση αποδοχής της αίτησης το πτωχευτικό δικαστήριο ορίζει και εισηγητή δικαστή για τις ανάγκες της

διανομής του πλειστηριάσματος κατά την παράγραφο 9 του άρθρου αυτού. Με τη δημοσίευση της τυχόν θετικής Απόφασης ο εκκαθαριστής συντάσσει αμελλητί σχέδιο Σύμβασης Μεταβίβασης του Ενεργητικού της Επιχείρησης, το οποίο κοινοποιεί εγγράφως με σχετική πρόσκλησή του για υπογραφή, μετά από πέντε (5) εργάσιμες ημέρες, προς τον Αγοραστή ή τους Αγοραστές. Οι καλούμενοι υπογράφουν τη σχετική Σύμβαση, αποδεχόμενοι και τους τυχόν επιπλέον όρους της δικαστικής Απόφασης ή απαντούν αρνητικά μέσα στην προθεσμία των πέντε (5) εργάσιμων ημερών, οπότε η ίδια Διαδικασία ακολουθείται για τον τυχόν Δεύτερο Αγοραστή κ.ο.κ.. Η παραπάνω υπογραφόμενη Σύμβαση επέχει θέση τελεσίδικης κατακύρωσης του 1003 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Αν η δικαστική Απόφαση δεν έχει επιβάλει πρόσθετους όρους, ο Αγοραστής υποχρεούται να υπογράψει τη Σύμβαση Μεταβίβασης σύμφωνα με τους όρους του Υπομνήματος Προσφοράς και της προσφοράς του Αγοραστή. Μετά την καταβολή του τιμήματος, ο εκκαθαριστής συντάσσει αμελλητί πράξη εξόφλησης. Η πράξη αυτή προσαρτάται στη Σύμβαση Μεταβίβασης, επέχει θέση περίληψης έκθεσης κατακύρωσης του άρθρου 1005 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, εφαρμόζοντας ως προς αυτήν αναλόγως όσα ισχύουν επί της τελευταίας και έχει, στην περίπτωση μεταβίβασης ακινήτων, ως άμεση έννομη συνέπεια, μετά τη μεταγραφή της και το σχετικό αίτημα προς τον υποθηκοφύλακα, την εξάλειψη και διαγραφή των υπέρ τρίτων βαρών, που έχουν εγγραφεί πριν από τη θέση της επιχειρήσεως στο καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης. Στη μεταβίβαση του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης, στο πλαίσιο της ειδικής εκκαθάρισης, δεν έχει εφαρμογή η διάταξη του άρθρου [479 Α.Κ.](#) Ως προς την παραπάνω Σύμβαση Μεταβίβασης, τις εκκρεμείς συμβάσεις της επιχείρησης και τις διοικητικές άδειες ισχύουν τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 106θ του παρόντος. Η όλη Διαδικασία μεταβίβασης του ενεργητικού κατά τα προεκτεθέντα διαρκεί κατ' ανώτατο χρονικό όριο δώδεκα (12) μήνες, από την έναρξη των ενεργειών του εκκαθαριστή με τη σύνταξη της προβλεπόμενης στην παράγραφο 4 του παρόντος απογραφής με δυνατότητα παράτασης από το πτωχευτικό δικαστήριο έξι (6) επιπλέον μηνών. Σε περίπτωση υπέρβασης των άνω χρονικών ορίων, η εκκαθάριση παύει αυτοδικαίως και σε περίπτωση που εκκρεμεί Αίτηση πτώχευσης προχωρά η εξέτασή της. Ως προς τη Διαδικασία μεταβιβάσεώς τους, σε περίπτωση αποδοχής της αίτησης αυτής, ισχύουν τα ανωτέρω, αναλόγως εφαρμοζόμενα.

9. Ο εκκαθαριστής μέσα σε δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες από τη μεταβίβαση του ενεργητικού της επιχείρησης κατά τα προαναφερόμενα υποχρεούται να δημοσιοποιήσει, με τον τρόπο που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος, Πρόσκληση Αναγγελίας Απαιτήσεων των πιστωτών. Οι πιστωτές αναγγέλλουν τις απαιτήσεις τους μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από τη δημοσιοποίηση της Πρόσκλησης. Στη συνέχεια ο εκκαθαριστής, αφού αφαιρέσει από το προϊόν της εκκαθάρισης τα έξοδα εκκαθάρισης, μέσα στα οποία περιλαμβάνονται και οι δαπάνες της λειτουργίας της επιχείρησης κατά την εκκαθάριση και αποδώσει τα αντίστοιχα ποσά συμμέτρως προς τους δικαιούχους, συντάσσει, για το απομένον υπόλοιπο, Πίνακα Κατάταξης κατά τις διατάξεις των άρθρων 153161 του Πτωχευτικού Κώδικα εφαρμοζομένων αναλόγως. Αρμόδιο για την εκδίκαση τυχόν ανακοπών κατά του Πίνακα είναι το πτωχευτικό δικαστήριο, το οποίο δικάζει κατά τις προαναφερθείσες διατάξεις.»

17. Το άρθρο [110 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) καταργείται.

18. Το άρθρο [154 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιείται ως ακολούθως:
«Άρθρο 154

Μετά από την αφαίρεση των δικαστικών εξόδων, των εξόδων της διοίκησης της πτωχευτικής περιουσίας, στα οποία περιλαμβάνεται και η προσωρινή και οριστική αντιμισθία του συνδίκου και των τυχόν ομαδικών πιστωμάτων, οι πιστωτές κατατάσσονται με την ακόλουθη σειρά:

(α) Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτήσεις του οφειλέτη οποιασδήποτε φύσεως, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέχιση της δραστηριότητάς του και των πληρωμών του με βάση τη συμφωνία εξυγίανσης ή το σχέδιο αναδιοργάνωσης της επιχείρησης. Το ίδιο προνόμιο έχουν και απαιτήσεις προσώπων που, με βάση τη συμφωνία εξυγίανσης, συνεισέφεραν αγαθά ή υπηρεσίες προς το σκοπό συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του οφειλέτη και των πληρωμών, για την αξία των αγαθών ή των υπηρεσιών που συνεισέφεραν. Επίσης, το ίδιο προνόμιο έχουν και απαιτήσεις από χρηματοδότηση κάθε φύσης, παροχή αγαθών και υπηρεσιών προς τον οφειλέτη κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την αίτηση ανοίγματος Διαδικασίας εξυγίανσης μέχρι την έκδοση απόφασης επί της αίτησης για την επικύρωση της συμφωνίας ή τη λήξη της διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 104 παράγραφος 1, στο μέτρο που η παροχή του προνομίου αυτού προβλέπεται από τη Διαδικασία εξυγίανσης. Το προνόμιο των προηγούμενων εδαφίων δεν αφορά σε μετόχους ή εταίρους για τις εισφορές τους σε μετρητά ή σε είδος στα πλαίσια αύξησης του κεφαλαίου του οφειλέτη.

β) Οι απαιτήσεις για την κηδεία ή τη νοσηλεία του οφειλέτη, της συζύγου και των τέκνων του, εφόσον προέκυψαν κατά τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες πριν την κήρυξη της πτώχευσης. Στην ίδια τάξη υπάγονται και οι απαιτήσεις αποζημίωσης δανειστών, λόγω αναπηρίας ποσοστού ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, με εξαίρεση την ικανοποίηση για ηθική βλάβη, εφόσον προέκυψαν έως την κήρυξη της πτώχευσης.

γ) Οι απαιτήσεις για την παροχή τροφίμων αναγκαίων για τη συντήρηση του οφειλέτη, του συζύγου και των τέκνων του, αν προέκυψαν κατά τους τελευταίους έξι (6) μήνες πριν από την κήρυξη της πτώχευσης.

δ) Οι απαιτήσεις από την παροχή εξαρτημένης εργασίας, καθώς και οι απαιτήσεις από αμοιβές, έξοδα και αποζημιώσεις των δικηγόρων, που αμείβονται με πάγια περιοδική αμοιβή, εφόσον προέκυψαν μέσα στην τελευταία διετία πριν την κήρυξη της πτώχευσης. Απαιτήσεις από αποζημίωση λόγω καταγγελίας της σχέσεως εργασίας, καθώς και οι απαιτήσεις των δικηγόρων για αποζημίωση λόγω λύσης της σύμβασης έμμισθης εντολής κατατάσσονται στην τάξη αυτή ανεξάρτητα από το χρόνο που προέκυψαν. Οι απαιτήσεις του Δημοσίου από φόρο προστιθέμενης αξίας και παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους με τις προσαυξήσεις κάθε φύσης και τους τόκους που επιβαρύνουν τις απαιτήσεις αυτές. Στην ίδια τάξη υπάγονται και οι απαιτήσεις των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, οι απαιτήσεις αποζημίωσης σε περίπτωση θανάτου του υπόχρεου προς διατροφή, καθώς και οι απαιτήσεις αποζημίωσης λόγω αναπηρίας ποσοστού εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, εφόσον προέκυψαν έως την κήρυξη της πτώχευσης.

ε) Οι απαιτήσεις αγροτών ή αγροτικών συνεταιρισμών από πώληση αγροτικών προϊόντων, αν προέκυψαν κατά τον τελευταίο χρόνο πριν την κήρυξη της πτώχευσης.

στ) Οι απαιτήσεις του Δημοσίου και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης από κάθε αιτία, με τις προσαυξήσεις κάθε φύσης και τους τόκους που επιβαρύνουν τις απαιτήσεις αυτές.

ζ) Οι απαιτήσεις του Συνεγγυητικού κατά του οφειλέτη, εφόσον ο τελευταίος έχει ή είχε στο παρελθόν την ιδιότητα της επιχείρησης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου [2 του ν. 3606/2007](#) και οι απαιτήσεις του Συνεγγυητικού έχουν προκύψει εντός δύο (2) ετών πριν από την κήρυξη της πτώχευσης.»

19. Το άρθρο [156 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιείται ως ακολούθως: «Άρθρο 156

Επί διανομής προϊόντος εκποίησης πράγματος ή χρηματικής ποσότητας, εφαρμόζεται το άρθρο [977](#) του Κ.Πολ.Δ..»

(Με το άρθρο 43 του Ν. 4715/20, ΦΕΚ-149 Α/1-8-20, ορίζεται ότι : «Κατά την αληθή τους έννοια, οι διατάξεις: α) της περ. 19 της υποπαρ. Γ3 της παρ. Γ του άρθρου [2 του ν. 4336/2015](#) (Α' 94), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο [13](#) της παρ. 2 του ν. [4446/2016](#) και (β) του άρθρου όγδοου του άρθρου [1 του ν. 4335/2015](#) (Α' 87) δεν έχουν εφαρμογή σε διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης που βρίσκονταν ήδη σε εξέλιξη και σε πτωχεύσεις που είχαν ήδη κηρυχθεί μέχρι την έναρξη ισχύος των παραπάνω νόμων. Για την κατάταξη των πιστωτών στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου λαμβάνεται υπόψιν το δίκαιο που ίσχυε κατά τον χρόνο επίδοσης της επιταγής προς εκτέλεση και της υποβολής της αίτησης για την κήρυξη της πτώχευσης. Η άσκηση ενδίκων μέσων και βοηθημάτων κατά της κατάταξης των πιστωτών με βάση τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου δεν αναστέλλει τη διανομή στις περιπτώσεις του εδαφίου αυτού” - βλ. και άρθρο [43 ν. 4715/20](#), για τυχόν μεταγενέστερες ενημερώσεις).

20. Το άρθρο [162 του ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) τροποποιείται ως ακολούθως: «Άρθρο 162

Αν η Πτωχευτική περιουσία έχει εκτιμηθεί κατά την απογραφή του άρθρου 68 σε ποσό μικρότερο από εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ακολουθείται η Διαδικασία του παρόντος Κεφαλαίου. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των λοιπών κεφαλαίων του παρόντος Κώδικα.»

21. Μετά το άρθρο 170 προστίθεται άρθρο 170α στο [ν. 3588/2007](#) «Πτωχευτικός Κώδικας» (Α' 153) ως ακολούθως:

«Άρθρο 170α

Περίοδος απαλλαγής

Ο οφειλέτης φυσικό πρόσωπο ο οποίος επιπλέον έχει κηρυχθεί συγγνωστός σύμφωνα με το άρθρο 167 θα απαλλάσσεται πλήρως από τις απαιτήσεις κατά της πτωχευτικής περιουσίας μετά από την παρέλευση τριών ετών από την κήρυξη της πτώχευσης.»

[Αρχή Τροποποίησης] «22. 1. Από 1.1.2017 οι αρμοδιότητες που προβλέπονται στον Πτωχευτικό Κώδικα ([Ν. 3588/2007](#)) ως αρμοδιότητες του συνδίκου, του μεσολαβητή, του ειδικού εντολοδόχου και του ειδικού εκκαθαριστή ασκούνται από τον διαχειριστή αφερεγγυότητας. Ως διαχειριστής αφερεγγυότητας διορίζεται φυσικό πρόσωπο εγγεγραμμένο σε μητρώο που τηρείται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων».

2. Συστήνεται «Επιτροπή Διαχείρισης Αφερεγγυότητας» η οποία λειτουργεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η Επιτροπή αποτελείται από τον πρόεδρο και τέσσερα (4) μέλη, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με τους αναπληρωτές τους με τριετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεωθεί μέχρι δύο φορές. Η θητεία των αναπληρωτών είναι ίσης χρονικής διάρκειας με τη θητεία του αντίστοιχου τακτικού.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται η ανά συνεδρίαση αποζημίωση των μελών της Επιτροπής.

4. Στην αρμοδιότητα της Επιτροπής υπάγονται η χορήγηση της άδειας διαχειριστή αφερεγγυότητας, η ανανέωση και η ανάκλησή της, καθώς και η μέριμνα για την τήρηση του μητρώου διαχειριστών αφερεγγυότητας. Στην αρμοδιότητα της Επιτροπής υπάγεται, επίσης, και ο έλεγχος της εκ μέρους των διαχειριστών της τήρησης των νόμιμων υποχρεώσεών τους.

5. Με την απόφαση της παραγράφου 2 συγκροτείται πειθαρχικό συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από ένα δικαστικό λειτουργό ως πρόεδρο και τα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης Αφερεγγυότητας, εξαιρουμένου του προέδρου της. Η θητεία του πειθαρχικού συμβουλίου συμπίπτει με τη θητεία των μελών της Επιτροπής. Με όμοια απόφαση συγκροτείται δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο. **[Αρχή Τροποποίησης]** «Η αποζημίωση του δικαστικού λειτουργού και των μελών του πρωτοβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου, καθώς και του Προέδρου και των μελών του δευτεροβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου, καθορίζεται με την κοινή απόφαση της παραγράφου 3.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡ. 5 ΤΗΣ ΠΑΡ. 22 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Γ3 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 32 ΤΟΥ Ν. 4474/17, ΦΕΚ-80 Α/7-6-17 [Τέλος Τροποποίησης]**

6. Η Επιτροπή Διαχείρισης Αφερεγγυότητας υποστηρίζεται γραμματειακά από το Τμήμα Ποιότητας, Αποδοτικότητας και Διοικητικής Οργάνωσης της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

7. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία της Επιτροπής Διαχείρισης Αφερεγγυότητας και των πειθαρχικών συμβουλίων.

8. Στο μητρώο διαχειριστών αφερεγγυότητας εγγράφονται όσοι επιτύχουν σε γραπτές πανελλήνιες εξετάσεις που προκηρύσσονται με απόφαση της Επιτροπής Διαχείρισης Αφερεγγυότητας, με την οποία καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη διεξαγωγή τους.

9. Οι εξετάσεις διενεργούνται από Επιτροπή Εξετάσεων, η οποία επιλέγει τα θέματα των εξετάσεων και βαθμολογεί τους υποψηφίους. Η Επιτροπή Εξετάσεων συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

[Αρχή Τροποποίησης] «10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται το ύψος της αμοιβής του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής Εξετάσεων. Το παράβολο συμμετοχής στις εξετάσεις ορίζεται στο ποσό των εκατό (100) ευρώ. Το ύψος του παραβόλου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. 10 ΤΗΣ ΠΑΡ. 22 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Γ3 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 32 ΤΟΥ Ν. 4474/17, ΦΕΚ-80 Α/7-6-17 [Τέλος Τροποποίησης]**

11. Με Προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζονται, ακόμα και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Πτωχευτικού Κώδικα, η σύνθεση της Επιτροπής Διαχείρισης Αφερεγγυότητας και της Επιτροπής Εξετάσεων, τα προσόντα των διαχειριστών αφερεγγυότητας, τα κωλύματα και ασυμβίβαστα για τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων στις εξετάσεις και την εγγραφή στο μητρώο, η διαδικασία των εξετάσεων, τα εξεταζόμενα αντικείμενα, ο χρόνος πραγματοποίησής τους, τα θέματα σχετικά με τη λειτουργία της Επιτροπής Εξετάσεων, τη χορήγηση της άδειας, καθώς και οι προϋποθέσεις ανανέωσής της, η οργάνωση του μητρώου διαχειριστών, τα κωλύματα διορισμού διαχειριστή σε συγκεκριμένη διαδικασία αφερεγγυότητας και η αντικατάστασή του, οι υποχρεώσεις του διαχειριστή αφερεγγυότητας, ο προσδιορισμός της αμοιβής του, τα παραπτώματα, οι πειθαρχικές κυρώσεις που η διάπραξη τους επισύρει και η διαδικασία επιβολής τους, η ιδιότητα των μελών του δευτεροβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου, καθώς και η ευθύνη του διαχειριστή. Με το ίδιο Προεδρικό διάταγμα θεσπίζεται και κάθε αναγκαία μεταβατική ρύθμιση σχετικά με τις εκκρεμείς, κατά το χρόνο ενάρξεως ισχύος του, διαδικασίες.

12. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εγκρίνεται ο Κώδικας Δεοντολογίας των Διαχειριστών Αφερεγγυότητας. Με όμοια απόφαση προβλέπεται διαδικασία καταγγελίας στην Επιτροπή Διαχείρισης Αφερεγγυότητας πράξεων ή παραλείψεων των διαχειριστών που ενδέχεται να αποτελούν πειθαρχικά παραπτώματα και καθορίζεται η διαδικασία εξέτασης των καταγγελλομένων.

13. Ο διαχειριστής υποχρεούται να συμμετέχει σε προγράμματα διαρκούς επιμόρφωσης, τα οποία διοργανώνονται από πιστοποιημένους φορείς επιμόρφωσης. **[Αρχή Τροποποίησης]** «Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις πιστοποίησης των φορέων επιμόρφωσης, καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις επιμόρφωσης των διαχειριστών αφερεγγυότητας.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡ. 13 ΤΗΣ ΠΑΡ. 22 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Γ3 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 32 ΤΟΥ Ν. 4474/17, ΦΕΚ-80 Α/7-6-17 [Τέλος Τροποποίησης]** . Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, καθορίζονται: α) οι φορείς που μπορούν να εκτελούν τα

προγράμματα επιμόρφωσης, β) οι προδιαγραφές των χώρων επιμόρφωσης, γ) το ελάχιστο περιεχόμενο των προγραμμάτων, δ) τα προσόντα των εκπαιδευτών, ε) ο έλεγχος εκτέλεσης των προγραμμάτων και συμμετοχής των διαχειριστών σε αυτά, στ) η μέθοδος επιμόρφωσης και ζ) κάθε άλλο σχετικό θέμα». - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 22 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Γ3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 51 ΤΟΥ Ν. 4423/16, ΦΕΚ-182 Α/27-9-16 – ΕΙΧΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 66 (ΠΑΡ. 1) ΤΟΥ Ν. 4356/15, ΦΕΚ-181 Α/24-12-15 ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΟΥ Ν. 4378/16, ΦΕΚ-55 Α/5-4-16**

(Βλ. Και το **Π.Δ 133/16** (ΦΕΚ 242 Α/29-12-2016): Ρύθμιση του επαγγέλματος του διαχειριστή αφερεγγυότητας).

- **Καταργείται η παρ. 22 της υποπαρ. Γ3 της παρ. Γ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015** (Α' 94), καθώς και κάθε διάταξη που εκδόθηκε βάσει εξουσιοδότησης περιεχόμενης στην παραπάνω καταργούμενη διάταξη **ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 5(1ε) ΤΟΥ ΑΡΘ. 265 ΤΟΥ Ν. 4738/20, ΦΕΚ-207 Α/27-10-20 – ΙΣΧΥΣ ΑΠΟ 1η ΜΑΡΤΙΟΥ 2021 σύμφωνα με το άρθρο 308 του ν. 4738/20 //--// Με την παρ. 6 (1στ) του άρθρου 265 του ν. 4738/20, ορίζεται ότι :** "στ. Αίρεται η υποχρέωση διενέργειας εξετάσεων έτους 2020 για την απόκτηση άδειας διαχειριστή αφερεγγυότητας, όπως όριζε το άρθρο 6 του π.δ. 133/2016". [Τέλος Τροποποίησης]

[**Αρχή Τροποποίησης**]**«23. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 22 ανωτέρω, η παρούσα υποπαράγραφος Γ.3 εφαρμόζεται επί των διαδικασιών που αρχίζουν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος, με την εξαίρεση της παραγράφου 21, η οποία θα ισχύει από την 1.10.2016 και θα εφαρμόζεται επί διαδικασιών που αρχίζουν από την 1.1.2016.» - ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 23 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Γ3 ΤΗΣ ΠΑΡ. Γ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΟΥ Ν. 4378/16, ΦΕΚ-55 Α/5-4-16 – ΕΙΧΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 66 (ΠΑΡ. 2) ΤΟΥ Ν. 4356/15, ΦΕΚ-181 Α/24-12-15[Τέλος Τροποποίησης] .**

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.1: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν.Δ. 356/1974 (Α' 90), 4152/2013 (Α' 107), 4172/2013 (Α' 167), 4174/2013 (Α' 170), 4305/2014 (Α' 237), 4321/2015 (Α' 32)

1. Στην περίπτωση α' της πρώτης παρ. του άρθρου **82 του ν.δ. 356/1974** (ΚΕΔΕ Α' 90) μετά τις λέξεις «οι έρευνες» προστίθενται οι λέξεις «με βάση τα εκάστοτε πρόσφορα διαθέσιμα ηλεκτρονικά μέσα της φορολογικής διοίκησης».
2. Στην ίδια ως άνω περίπτωση μετά τη λέξη «τρίτων» διαγράφεται το κόμμα και αντικαθίστανται οι λέξεις «ο έλεγχος της πτωχευτικής και μεταπτωχευτικής περιουσίας» με τις λέξεις «ή με διαδικασία εκκαθάρισης και η παύση των εργασιών της πτώχευσης».
3. Στην ίδια ως άνω περίπτωση μετά τη λέξη «πτωχό» τίθεται τελεία και διαγράφονται οι λέξεις «ή ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης, εφόσον πρόκειται για οφειλέτη υπό καθεστώς εκκαθάρισης».
4. Στην περίπτωση β' της πρώτης παρ. του άρθρου **82 του ν.δ. 356/1974** μετά τη λέξη «δίωξης» και πριν από τη λέξη «κατά» διαγράφονται οι λέξεις «εφόσον πρόκειται για συνολική βασική οφειλή άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ».
5. Στην περίπτωση γ' της τρίτης παρ. του άρθρου **82 του ν.δ. 356/1974** μετά τη λέξη «λογαριασμοί» προστίθενται οι λέξεις «και το περιεχόμενο των θυρίδων σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα».
6. Στην ίδια ως άνω περίπτωση αντικαθίστανται οι λέξεις «του άρθρου **14 του ν. 2523/1997**» με τις λέξεις «των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου **46 του ν. 4174/2013** όπως ισχύει».
7. Στο άρθρο **30B του ν.δ. 356/1974** προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:
«5. Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων δύναται να αποστέλλει ηλεκτρονικά στα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας τα στοιχεία των οφειλετών του Δημοσίου, με συνολική ληξιπρόθεσμη οφειλή πάνω από εβδομήντα χιλιάδες ευρώ. Τα πιο πάνω ιδρύματα υποχρεούνται να προβαίνουν αυθημερόν στις ενέργειες που απαιτούνται για τη δέσμευση των χρημάτων, που ευρίσκονται ή κατατίθενται στους λογαριασμούς των οφειλετών, μέχρι του ύψους της συνολικής οφειλής. Μετά τη δέσμευση και εντός δύο ημερών, ενημερώνεται για το ύψος του δεσμευθέντος ποσού η Φορολογική Διοίκηση, η οποία οφείλει να επιβάλει κατάσχεση, κατά τις διατάξεις του πρώτου άρθρου του παρόντος, το αργότερο σε πέντε εργάσιμες ημέρες από την ηλεκτρονική παραλαβή της ενημερωτικής απάντησης, άλλως το πιστωτικό ίδρυμα προβαίνει οίκοθεν στην άμεση άρση της επιβληθείσης δέσμευσης. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα καθορίζεται η αρμόδια υπηρεσία για τη συλλογή και αποστολή των στοιχείων, κατά το εδάφιο 1 ως και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσης παραγράφου. Με όμοια απόφαση μπορεί να μεταβάλλεται το ύψος της οφειλής του εδαφίου 1.»
8. α. Η περίπτωση ε' της πρώτης παραγράφου του άρθρου **31 του ν.δ. 356/1974** (ΚΕΔΕ) αντικαθίσταται ως εξής:
«ε) Οι απαιτήσεις από μισθούς, συντάξεις και κάθε είδους ασφαλιστικά βοηθήματα που καταβάλλονται περιοδικά, εφόσον το ποσό αυτών μηνιαίως είναι μικρότερο από χίλια (1.000) ευρώ, στις περιπτώσεις δε

που υπερβαίνει το ποσό αυτό επιτρέπεται η κατάσχεση για τα χρέη προς το Δημόσιο επί του 1/2 του υπερβάλλοντος ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ και μέχρι του ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, καθώς και επί του συνόλου του υπερβάλλοντος ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ».

Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται στις κατασχέσεις που επιβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του, ανεξαρτήτως του χρόνου γένεσης των απαιτήσεων του Δημοσίου, καθώς και στις ήδη επιβληθείσες ενεργείς κατασχέσεις για τις απαιτήσεις του οφειλέτη έναντι του τρίτου που γεννώνται από την έναρξη ισχύος του. Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 1 του άρθρου [31](#) του ΚΕΔΕ καταργούνται.

8β. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου [31](#) ΚΕΔΕ αντικαθίσταται ως εξής:

«Καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα σε ατομικό ή κοινό λογαριασμό είναι ακατάσχετες μέχρι του ποσού των χιλίων διακοσίων πενήντα (1.250) ευρώ μηνιαίως για κάθε φυσικό πρόσωπο και σε ένα μόνο πιστωτικό ίδρυμα.»

9. α) Στον τίτλο του άρθρου [62Α του ν.δ. 356/1974](#), όπως ισχύει, μετά τη λέξη «πτωχών» και πριν από τη λέξη «οφειλετών» προστίθενται οι λέξεις «και υπό εξυγίανση ή συνδιαλλαγή».

β) Στο τρίτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου [62Α του ν.δ. 356/1974](#), όπως ισχύει, μετά τις λέξεις «καταβολή τους» και πριν από την τελεία προστίθενται κόμμα και λέξεις ως εξής:

«, οπότε επιβάλλεται επί του καθυστερούμενου ποσού προσαύξηση ίση με ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) για κάθε μήνα καθυστέρησης».

γ) Η παρ. 6 του άρθρου [62Α του ν.δ. 356/1974](#), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Από την ημέρα υποβολής της αίτησης ρύθμισης αναστέλλεται η παραγραφή των χρεών που υπάγονται σε αυτή. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο αναστολή λήγει με την πάροδο της προθεσμίας καταβολής της τελευταίας δόσης της ρύθμισης κατά τα οριζόμενα στην απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος ή με την έκδοση απορριπτικής απόφασης επί της αίτησης ή με την έγγραφη άρνηση αποδοχής της ρύθμισης ή με την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας για την αποδοχή αυτής, κατά περίπτωση, η δε παραγραφή δεν συμπληρώνεται πριν από την πάροδο ενός έτους από το χρονικό σημείο λήξης της αναστολής.»

δ) Η παρ. 9 του άρθρου [62Α του ν.δ. 356/1974](#) αναριθμείται σε 10 και προστίθεται νέα παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως για τη ρύθμιση χρεών οφειλετών που έχουν συνάψει συμφωνία συνδιαλλαγής ή εξυγίανσης, η οποία επικυρώθηκε δικαστικά κατά τις διατάξεις των άρθρων 99 και επόμενα του Πτωχευτικού Κώδικα, με την προϋπόθεση ότι τα χρέη δεν ρυθμίζονται από τη συμφωνία και γεννήθηκαν ή ανάγονται σε χρόνο πριν από τη δικαστική επικύρωσή της ανεξαρτήτως χρόνου βεβαίωσης. Στην περίπτωση αυτή αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο για την εξέταση του αιτήματος ρύθμισης είναι η επιτροπή της παραγράφου 1 του παρόντος ανεξαρτήτως ύψους οφειλής.»

10. α. Η ισχύς της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 6 της υποπαραγράφου Α.2 της παρ. Α' του άρθρου πρώτου [του ν. 4152/2013](#) (Α' 107), όπως ισχύει, ως προς τις προϋποθέσεις πιστοποίησης από ανεξάρτητο εκτιμητή, παροχής εγγύησης ή διασφάλισης ή εμπράγματης ασφάλειας, καθώς και της βιωσιμότητας του διακανονισμού αναστέλλεται για χρονικό διάστημα δύο ετών από τη δημοσίευση του παρόντος. Η αναστολή καταλαμβάνει και τις ήδη χορηγηθείσες ρυθμίσεις. Εγγυήσεις, διασφαλίσεις ή εμπράγματα ασφαλείες που τυχόν έχουν παρασχεθεί κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων εξακολουθούν να ισχύουν.

(Με την παρ. 1 του άρθρου 118 του Ν. 4537/18, ΦΕΚ-84 Α/15-5-18, ορίζεται ότι: "1. Η ισχύς της περίπτωσης γ' της παραγράφου 6 της υποπαραγράφου Α.2 της παρ. Α' του άρθρου πρώτου [του ν. 4152/2013](#) (Α' 107), αναστέλλεται, ως προς τις προϋποθέσεις πιστοποίησης από ανεξάρτητο εκτιμητή και της παροχής εγγύησης ή διασφάλισης ή εμπράγματης ασφάλειας, για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών από την δημοσίευση του παρόντος. Η αναστολή καταλαμβάνει και τις ήδη χορηγηθείσες ρυθμίσεις. Εγγυήσεις, διασφαλίσεις ή εμπράγματα ασφαλείες που τυχόν έχουν παρασχεθεί κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων εξακολουθούν να ισχύουν").

β. Οι λέξεις «οκτώ εκατοστιαίων μονάδων» της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου Α.2 της παρ. Α' του άρθρου πρώτου [του ν. 4152/2013](#) (Α' 107), όπως ισχύει, αντικαθίστανται με τις λέξεις «πέντε (5) εκατοστιαίων μονάδων».

γ. Η περίπτωση β' ισχύει μετά την παρέλευση διμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος, για τις νέες ρυθμίσεις και για τις ανεξόφλητες δόσεις υφιστάμενων ρυθμίσεων.

11. α. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου [71 του ν. 4172/2013](#) (Α' 167) καταργείται.

β. Η παρ. 2 του άρθρου [71 του ν. 4172/2013](#) (Α' 167) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Το ποσοστό της παραγράφου 1 ισχύει και για τα νομικά πρόσωπα των περιπτώσεων β', γ', ε' και στ' μόνο για τις κοινοπραξίες των προσωπικών εταιρειών του άρθρου 45.»

γ. Η παρ. 36 του άρθρου [72 του ν. 4172/2013](#), όπως προστέθηκε με την περίπτωση β' της παρ. 5 του άρθρου [1 του ν. 4334/2015](#) (Α' 80), αντικαθίσταται ως εξής:

«36. Το ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) της προκαταβολής του φόρου εισοδήματος της παραγράφου 1 του άρθρου 71 εφαρμόζεται για τα κέρδη που προκύπτουν σε φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά. Ειδικά, για τα κέρδη που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 71 στο φορολογικό έτος που αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως και την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους, το ποσοστό της προκαταβολής φόρου ορίζεται σε πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) και για τα κέρδη που προκύπτουν στο φορολογικό έτος που αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως και την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους το ποσοστό αυτό ορίζεται σε εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%).»

δ. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου [69 του ν. 4172/2013](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«Με βάση τη δήλωση που υποβάλλει ο φορολογούμενος και τους λοιπούς τίτλους βεβαίωσης που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας βεβαιώνεται ποσό ίσο με το εκατό τοις εκατό (100%) του φόρου που προκύπτει από επιχειρηματική δραστηριότητα για το φόρο που αναλογεί στο εισόδημα του διανυόμενου φορολογικού έτους.»

ε. Στο άρθρο [72 του ν. 4172/2013](#) προστίθεται νέα παράγραφος 38 που έχει ως εξής:

«38. Το ποσοστό της προκαταβολής του φόρου εισοδήματος της παραγράφου 1 του άρθρου 69 ορίζεται σε πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) για τα κέρδη που προκύπτουν στο φορολογικό έτος που αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως και την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους και σε εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) για τα κέρδη που προκύπτουν στο φορολογικό έτος που αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως και την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.»

στ. ι. Στο άρθρο [72 του ν. 4172/2013](#) προστίθεται νέα παράγραφος 39 ως εξής:

«39. Για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες με φορολογικό έτος που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2014 και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους η καταβολή του φόρου σύμφωνα με το άρθρο 68 γίνεται σε πέντε (5) ισόποσες μηνιαίες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την 21η Αυγούστου 2015 και η καθεμία από τις επόμενες μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των μηνών Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2015.»

ii. Η ισχύς της περίπτωσης i αρχίζει από την επομένη ημέρα της δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αφορά δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από την ημερομηνία αυτή και μετά.

ζ. Η παρ. 1 του άρθρου [21 του ν. 4321/2015](#) (Α' 32) καταργείται από τότε που ίσχυσε.

η. Η παράγραφος 8 του άρθρου 26, το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 67 και το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου [68 του ν. 4172/2013](#) (Α' 167), όπως προστέθηκαν με τις παραγράφους 2, 4 και 5 του άρθρου [2 του ν. 4328/2015](#) (Α' 51), καταργούνται για τα εισοδήματα που αποκτώνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2015 και μετά.

θ. Η παρ. 34 του άρθρου [72 του ν. 4172/2013](#), όπως προστέθηκε με την παρ. 8 του άρθρου [2 του ν. 4328/2015](#), καταργείται για εισοδήματα που αποκτήθηκαν στο φορολογικό έτος 2014.

12. α. Στο άρθρο [48 του ν. 4174/2013](#) (Α' 170) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να επιλέγει κατά προτεραιότητα τις προς επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υποθέσεις με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου ή εξαιρετικά και με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από τον Γενικό Γραμματέα και δεν δημοσιοποιούνται. Ο Υπουργός Οικονομικών δύναται να ζητά, εκ των υστέρων, στοιχεία από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων σχετικά με τα κριτήρια του προηγούμενου εδαφίου.»

β. Στο τέλος του άρθρου [9 του ν.δ. 356/1974](#) προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να επιλέγει κατά προτεραιότητα τις προς επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υποθέσεις με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου ή εξαιρετικά και με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από τον Γενικό Γραμματέα και δεν δημοσιοποιούνται. Ο Υπουργός Οικονομικών δύναται να ζητά, εκ των υστέρων, στοιχεία από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων σχετικά με τα κριτήρια του προηγούμενου εδαφίου.»

13. α. Η ισχύς της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου [43 του ν. 4174/2013](#), όπως ισχύει, αναστέλλεται για χρονικό διάστημα δύο ετών από τη δημοσίευση του παρόντος. Η αναστολή καταλαμβάνει και τις ήδη χορηγηθείσες ρυθμίσεις. Εγγυήσεις ή εμπράγματα βάρη που τυχόν έχουν παρασχεθεί κατ' εφαρμογή της ανωτέρω υποπερίπτωσης γγ' εξακολουθούν να ισχύουν.

(Με την παρ. 2 του άρθρου 118 του Ν. 4537/18, ΦΕΚ-84 Α/15-5-18, ορίζεται ότι: "2. Η ισχύς της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 4174/2013 (Α' 170), αναστέλλεται για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών από τη δημοσίευση του παρόντος. Η αναστολή καταλαμβάνει και τις ήδη χορηγηθείσες ρυθμίσεις. Εγγυήσεις ή εμπράγματα βάρη που τυχόν έχουν παρασχεθεί κατ' εφαρμογή της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης γ' της ίδιας παραγράφου εξακολουθούν να ισχύουν").

β. Στην παρ. 6 του άρθρου [43 του ν. 4174/2013](#), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο τόκος του προηγούμενου εδαφίου υπολογίζεται με βάση το ισχύον επιτόκιο αναφοράς για πράξεις αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, πλέον πέντε (5) εκατοστιαίων μονάδων, ετησίως υπολογισμένο.»

γ. Η περίπτωση β' ισχύει μετά την παρέλευση διμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος, για τις νέες ρυθμίσεις και για τις ανεξόφλητες δόσεις υφιστάμενων ρυθμίσεων.

14.α. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 11 του άρθρου [51 του ν. 4305/2014](#) (Α' 237) οι λέξεις «Η μη εμπρόθεσμη καταβολή δόσης έχει ως συνέπειες:» αντικαθίστανται ως εξής:

«Η μη εμπρόθεσμη καταβολή δόσης, καθώς και η μη τακτοποίηση κατά νόμιμο τρόπο από τον οφειλέτη των ληξιπρόθεσμων οφειλών του, ατομικών καθώς και αυτές για τις οποίες έχει ευθύνη καταβολής, από την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση και εντός της προθεσμίας που ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου [47 του ν. 4174/2013](#) (Κ.Φ.Δ.) και του άρθρου [7 του ν.δ. 356/1974](#) (Κ.Ε.Δ.Ε.), όπως ισχύουν, κατά περίπτωση, έχει ως συνέπειες:».

β. Στην παρ. 15 του άρθρου [51 του ν. 4305/2014](#), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο δ' ως εξής:

«δ) Να μειώνει τη διάρκεια της ήδη χορηγηθείσας ρύθμισης εάν ο οφειλέτης έχει τη δυνατότητα σύμφωνα με τα οικονομικά του δεδομένα να πληρώνει την οφειλή του σε λιγότερες δόσεις από τις αρχικά χορηγηθείσες, οποτεδήποτε καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης.»

15.α. Η παρ. 2 του άρθρου [2 του ν. 4321/2015](#), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Βασικές οφειλές που υπάγονται σε πρόγραμμα ρύθμισης των άρθρων 1-17 του παρόντος αντί των κατά ΚΕΔΕ και κατά Κ.Φ.Δ. τόκων και προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής από την υπαγωγή τους σε ρύθμιση επιβαρύνονται με τόκο που υπολογίζεται με βάση το ισχύον επιτόκιο αναφοράς για πράξεις αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, πλέον πέντε (5) εκατοστιαίων μονάδων, ετησίως υπολογισμένο. Βασικές συνολικές οφειλές μέχρι 5.000 ευρώ που υπάγονται σε πρόγραμμα ρύθμισης του παρόντος δεν επιβαρύνονται πλέον με προσαυξήσεις ή τόκους εκπρόθεσμης καταβολής εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα. ο οφειλέτης είναι φυσικό πρόσωπο που δεν ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα,

ββ. η ακίνητη περιουσία του οφειλέτη, όπως προκύπτει από τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης (Ε9) είναι αντικειμενικής αξίας μέχρι 150.000 ευρώ και γγ. η υπαγόμενη στη ρύθμιση βασική οφειλή υπερβαίνει το 50% του δηλωθέντος ετήσιου εισοδήματος του οφειλέτη.»

β. Στο άρθρο [12 του ν. 4321/2015](#) προστίθεται εδάφιο δ' ως εξής:

«δ) δεν έχει τακτοποιήσει κατά νόμιμο τρόπο τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του, ατομικές, καθώς και αυτών για τις οποίες έχει ευθύνη καταβολής, από την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση και εντός της προθεσμίας που ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου [47 του ν. 4174/2013](#) (Κ.Φ.Δ.) και του άρθρου [7 του ν.δ. 356/1974](#) (Κ.Ε.Δ.Ε.), όπως ισχύουν κατά περίπτωση.»

γ. Η περίπτωση α' ισχύει για τις ανεξόφλητες δόσεις ρύθμισης μετά την παρέλευση διμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος.

δ. Στο άρθρο [8 του ν. 4321/2015](#), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«δ) δεν έχει τακτοποιήσει κατά νόμιμο τρόπο τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του, ατομικές καθώς και αυτές για τις οποίες έχει ευθύνη καταβολής, από την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση και μετά και το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την παρέλευση της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους.»

16. Για την αύξηση της αποτελεσματικότητας στην είσπραξη ληξιπρόθεσμων οφειλών, είναι δυνατόν, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η οποία εκδίδεται κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Υπουργού Οικονομικών ως προς το ύψος της δαπάνης, να επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης που εφαρμόζεται κατά τη διαδικασία προμηθειών του Δημοσίου, η προμήθεια της παροχής υπηρεσίας για την ανάπτυξη ειδικού λογισμικού διενέργειας ηλεκτρονικών κατασχέσεων εις χείρας πιστωτικών ιδρυμάτων μέσω ενός πλήρως αυτοματοποιημένου συστήματος κεντρικής επεξεργασίας, με απευθείας ανάθεση.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.2: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΩΔΙΚΑ ΦΠΑ

1.α. Η παρ. 1 του κεφαλαίου Α' του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ ([ν. 2859/2000](#), Α' 248) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Κρέατα και παραπροϊόντα σφαγείων, βρώσιμα, (Δ.Κ. 0201, 0202, 0203, 0204, 0205, 0206, 0207, 0208, 0209, 0210). Παρασκευάσματα κρεάτων (Δ.Κ. 1601, 1602, ex 1603).»

β. Η περίπτωση ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 22 του Κώδικα ΦΠΑ αντικαθίσταται ως εξής:

«ιβ) η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης γενικά και οι στενά συνδεδεμένες με αυτή παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιούνται από οργανισμούς δημόσιου δικαίου.

Η εν λόγω απαλλαγή ισχύει και για λοιπούς οργανισμούς εφόσον οι εν λόγω οργανισμοί πληρούν αθροιστικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. δεν έχουν ως σκοπό τη συστηματική επιδίωξη του κέρδους, τα ενδεχόμενα δε κέρδη τους δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να διανέμονται, αλλά να διατίθενται για τη διατήρηση ή τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- ii. η διοίκηση και διαχείριση των εν λόγω οργανισμών πρέπει να ασκείται ουσιαστικά χωρίς μισθό, από πρόσωπα που δεν έχουν, είτε αυτά τα ίδια είτε μέσω τρίτων προσώπων, άμεσο ή έμμεσο συμφέρον από τα αποτελέσματα της εκμετάλλευσης των σχετικών δραστηριοτήτων,
- iii. οι τιμές τους πρέπει να είναι κατώτερες από αυτές που καθορίζονται για ανάλογες πράξεις εμπορικών επιχειρήσεων, οι οποίες υπόκεινται στο ΦΠΑ,
- iv. η απαλλαγή δεν πρέπει να δημιουργεί κίνδυνο στρέβλωσης των όρων του ανταγωνισμού.

Οι ανωτέρω προϋποθέσεις δεν ισχύουν για την προσχολική εκπαίδευση.

Η ισχύς των διατάξεων της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Κώδικα ΦΠΑ αρχίζει από 20 Ιουλίου 2015.

[Αρχή Τροποποίησης] «Η δήλωση μεταβολών για τη μετάταξη στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ υποβάλλεται έως και τις 16.11.2015.

Στην περίπτωση που έχουν εκδοθεί φορολογικά στοιχεία χωρίς ΦΠΑ για πράξεις που πραγματοποιούνται από 20.7.2015 μέχρι και 16.11.2015, παρέχεται η δυνατότητα στους υποκείμενους στο φόρο να εκδίδουν μέχρι και 23.11.2015 συμπληρωματικά φορολογικά στοιχεία για την επιβολή ΦΠΑ στις πράξεις αυτές.

Τα συμπληρωματικά φορολογικά στοιχεία καταχωρούνται είτε στη δήλωση ΦΠΑ που αφορά τη φορολογική περίοδο εντός της οποίας νόμιμα οφείλεται ο φόρος αυτός και εκδόθηκε το αρχικό φορολογικό στοιχείο είτε στη δήλωση ΦΠΑ της φορολογικής περιόδου κατά την οποία εκδόθηκε το συμπληρωματικό στοιχείο. Οι ανωτέρω εκπρόθεσμες δηλώσεις ΦΠΑ, αρχικές ή τροποποιητικές, υποβάλλονται χωρίς κυρώσεις έως και τις 30.11.2015. Έως την προθεσμία αυτή καταβάλλεται και ο οφειλόμενος φόρος χωρίς κυρώσεις.

Έως και τις 30.11.2015 υποβάλλονται επίσης χωρίς κυρώσεις, σε έντυπη μορφή στις Δ.Ο.Υ., οι δηλώσεις ΦΠΑ με μηδενικό ή πιστωτικό αποτέλεσμα, από υποκείμενους που υπάγονται στις διατάξεις της περίπτωσης ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 22 του Κώδικα ΦΠΑ από 20.7.2015, των οποίων η καταληκτική προθεσμία υποβολής έχει παρέλθει έως την ημερομηνία αυτή.

Οι υποκείμενοι που από 20.7.2015 εντάσσονται στο κανονικό καθεστώς για τις υπηρεσίες εκπαίδευσης που παρέχουν, συντάσσουν απογραφή των επενδυτικών αγαθών (παγίων) που κατείχαν στις 19.7.2015, εφόσον αποκτήθηκαν με επιβάρυνση ΦΠΑ και χρησιμοποιήθηκαν εντός της τελευταίας πενταετίας και υποβάλλουν δήλωση αποθεμάτων μετάταξης έως και τις 22.12.2015, για την άσκηση του δικαιώματος έκπτωσης του ΦΠΑ που αντιστοιχεί στα εναπομείναντα έτη της πενταετίας.

Οι ανωτέρω προθεσμίες δύναται να παρατείνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΩΝ ΔΥΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΕΔΑΦΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡ. Β ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 63 ΤΟΥ Ν. 4342/15, ΦΕΚ-143 Α/9-11-15 - Με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 63 του ν. 4342/15, ορίζεται ότι: "2. Οι πράξεις επιβολής προστίμων που εκδόθηκαν έως και την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου, λόγω εκπρόθεσμης υποβολής δηλώσεων μεταβολών και αποθεμάτων μετάταξης σε υποκείμενους στο ΦΠΑ που εντάχθηκαν στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ από 20.7.2015 για παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης, καταργούνται. Τα ποσά που ενδεχομένως έχουν καταβληθεί επιστρέφονται ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης από τους υποκείμενους, με απόφαση των Προϊσταμένων των Δ.Ο.Υ.**

3. Η ισχύς των ανωτέρω παραγράφων 1 και 2 αρχίζει από τις 31.8.2015".[Τέλος Τροποποίησης]».

2. Το Παράρτημα ΙΙΙ [του ν. 2859/2000](#) (Α' 248) , όπως

αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου [1 του ν. 4334/2015](#) (Α' 80), τροποποιείται ως ακολούθως:

- Στην παράγραφο 2 του Κεφαλαίου Α', στη Δ.Κ. 0302 προστίθεται το πρόθεμα ΕΧ.
- Στην παράγραφο 4 του Κεφαλαίου Α', στη Δ.Κ. 0602 προστίθεται το πρόθεμα ΕΧ.
- Στην παράγραφο 17 του Κεφαλαίου Α, μετά τη φράση «βελόνες τεχνητού νεφρού» προστίθεται η φράση «συσκευές έκχυσης ινσουλίνης».
- Στην παράγραφο 18 διαγράφεται το εδάφιο «Συσκευές έκχυσης ινσουλίνης».
- Στην παράγραφο 20 του Κεφαλαίου Α', στη Δ.Κ. 2711 προστίθεται το πρόθεμα ΕΧ.
- Στην παράγραφο 21 του Κεφαλαίου Α', στις Δ.Κ. 6112 και 6211 προστίθεται το πρόθεμα ΕΧ.

• Στην παράγραφο 22 του Κεφαλαίου Α', η Δ.Κ. ΕΧ 8401 αντικαθίσταται από τις Δ.Κ. ΕΧ 3922 και ΕΧ 9401.

3. Η περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου [1 του ν. 4334/2015](#) (Α' 80) τροποποιείται ως εξής:

«δ) Οι προβλεπόμενες στις παραγράφους 4, 5 και 6 του άρθρου [21 του ν. 2859/2000](#) μειώσεις των συντελεστών Φ.Π.Α. καταργούνται σταδιακά ως ακολούθως:

Από 1.10.2015 στην πρώτη ομάδα νησιών, από 1.6.2016 στη δεύτερη ομάδα νησιών και από 1.1.2017 στα υπόλοιπα νησιά.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών ορίζονται ειδικότερα τα υπαγόμενα στις παραπάνω ρυθμίσεις νησιά της παρ. 4 του άρθρου [21 του ν. 2859/2000](#).».

4. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου [33 του ν. 2859/2000](#), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο [22](#) παρ. 1 [του ν. 4321/2015](#) (Α' 32), αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διακανονισμοί που αφορούν εκπτώσεις που διενεργήθηκαν σε μία διαχειριστική περίοδο περιλαμβάνονται σε δήλωση ΦΠΑ που υποβάλλεται το αργότερο μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του τέταρτου μήνα από το τέλος της διαχειριστικής περιόδου.»

5. Για να αντιμετωπισθούν επείγουσες ανάγκες για τη λειτουργία της ΥΕΔΔΕ στον τομέα της πάταξης της απάτης στο ΦΠΑ, είναι δυνατόν, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η οποία εκδίδεται κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Υπουργού Οικονομικών ως προς το ύψος της δαπάνης, να επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης που εφαρμόζεται κατά τη διαδικασία προμηθειών του Δημοσίου, η προμήθεια με απευθείας ανάθεση ειδικού λογισμικού ερευνών και ανάλυσης στοιχείων, καθόσον, για λόγους τεχνικούς, η σύμβαση αυτή μπορεί να ανατεθεί μόνο σε ορισμένο οικονομικό φορέα.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.3: ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ

α. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου [8 του ν. 4223/2013](#) (Α' 287) προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

«Ειδικά για το έτος 2015, εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου έχει εκδοθεί μέχρι και την 26η του μηνός Οκτωβρίου 2015, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή του μηνός Οκτωβρίου 2015. Η τελευταία δόση καταβάλλεται μέχρι και την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου του έτους 2016.»

β. Το στοιχείο α' της παρ. 1 του άρθρου άρθρο [3 του ν. 4223/2013](#) (Α' 287) αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Στο Δημόσιο, στο Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ.)».

γ. Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 2 του άρθρου [5 του ν. 4223/2013](#) καταργούνται.

(Με την παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 4337/15, ΦΕΚ-129 Α/17-10-15, ορίζεται ότι: "2. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ' της υποπαραγράφου Δ3 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94) ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2015").

δ. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου [3 του ν. 4223/2013](#) μετά τη φράση «Για το έτος 2014» προστίθεται η φράση «και για το έτος 2015».

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.4: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 27/1975 (Α' 77), ΤΟΥ Ν. 29/1975 (Α' 75) ΚΑΙ ΤΟΥ Ν. 4111/2013 (Α' 18)

1. Στο [ν. 27/1975](#) (Α' 77) προστίθεται νέο άρθρο 26α, ως εξής:

«Άρθρο 26α

Φορολογία πλοίων με σημαία Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου

1. Τα επαγγελματικά πλοία αναψυχής και ημερόπλοια με σημαία κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.) πλην της ελληνικής, ανεξαρτήτως κόρων ολικής χωρητικότητας, τα οποία υπάγονται στις διατάξεις [του ν. 4256/ 2014](#) (Α' 92) υπόκεινται σε φόρο χωρητικότητας (tonnage tax), σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Τα επιβατηγά και οχηματαγωγά πλοία, επιβατηγά ή φορτηγά, δρομολογημένα σε τακτική γραμμή επιβατικών μεταφορών και πορθμείων με σημαία κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.) πλην της ελληνικής, ανεξαρτήτως κόρων ολικής χωρητικότητας, που εκτελούν υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών στην Ελλάδα μεταξύ λιμένων της ηπειρωτικής χώρας, της ηπειρωτικής χώρας και νησιών ή μεταξύ λιμένων νησιών (ενδομεταφορών), σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου πρώτου [του ν. 2932/2001](#) (Α' 145), υπόκεινται σε φόρο χωρητικότητας (tonnage tax), σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

3. Λοιπά πλοία θαλασσιών μεταφορών μεταξύ λιμένων εσωτερικού (ενδομεταφορών) ανεξαρτήτως κόρων ολικής χωρητικότητας, καθώς και πλοία με ολική χωρητικότητα μέχρι 500 κόρους που εκτελούν διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές με σημαία κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και του

Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.) πλην της ελληνικής υπόκεινται σε φόρο χωρητικότητας (tonnage tax), σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και με την επιφύλαξη της εφαρμογής τυχόν συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας και ναυτιλιακών συμβάσεων.

4. Με την καταβολή του φόρου σύμφωνα με το παρόν άρθρο, εξαντλείται κάθε υποχρέωση των πλοιοκτητών ή των πλοιοκτητριών εταιρειών των πλοίων του παρόντος άρθρου από το φόρο εισοδήματος, επί των εισοδημάτων που αποκτώνται από τη δραστηριότητα αυτή. Η ίδια απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος ισχύει για τους μετόχους ή εταίρους των ως άνω εταιρειών, μέχρι και φυσικού προσώπου, για το εισόδημα που αποκτούν με τη μορφή διανομής καθαρών κερδών ή μερισμάτων.

5. Οι διατάξεις [του ν. 4174/2013](#) (Α' 170) έχουν ισχύ κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα που αφορούν τον τρόπο της καταμέτρησης των κόρων ολικής χωρητικότητας των πλοίων αυτών.

7. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

8. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος άρθρου αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2015 για υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών που παρέχονται από την ημερομηνία αυτή και μετά.»

2.α. Τα ποσά φόρου που οφείλονται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου [6 του ν. 27/1975](#), προσαυξάνονται για τα έτη 2016 έως και 2020 κατά ποσοστό τέσσερα τοις εκατό (4%) ετησίως.

Το ποσό που προκύπτει από τον υπολογισμό της προσαύξησης προστίθεται στα ποσά φόρου όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος 2015 κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου [6 του ν. 27/1975](#) και σε αυτά των επόμενων ετών, όπως αυτά θα διαμορφωθούν μέσα στην παραπάνω πενταετία.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλόγως και κατά τον υπολογισμό της εισφοράς που οφείλεται κατά το άρθρο [10 του ν. 27/1975](#).

β. Τα ποσά εισφοράς που οφείλονται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου [4 του ν. 29/1975](#) (Α' 75) προσαυξάνονται για τα έτη 2016 έως και 2020 κατά ποσοστό τέσσερα τοις εκατό (4%) ετησίως.

Το ποσό που προκύπτει από τον υπολογισμό της προσαύξησης προστίθεται στα ποσά εισφοράς όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος 2015, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου [4 του ν. 29/1975](#) και σε αυτά των επόμενων ετών, όπως αυτά θα διαμορφωθούν μέσα στην παραπάνω πενταετία.

3. Η παρ. 1 του άρθρου [43 του ν. 4111/2013](#) (Α' 18) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στα γραφεία ή υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων οποιουδήποτε τύπου ή μορφής, ασχολούμενα αποκλειστικά με τη ναύλωση, ασφάλιση, διακανονισμό αβαριών, μεσιτεία αγοραπωλησιών ή ναυπηγήσεων ή ναυλώσεων ή ασφαλίσεων πλοίων με ελληνική ή ξένη σημαία, πάνω από πεντακόσιους (500) κόρους ολικής χωρητικότητας, εξαιρούμενων των επιβατηγών ακτοπλοϊκών πλοίων και των εμπορικών πλοίων που εκτελούν εσωτερικούς πλόες, καθώς και με την αντιπροσώπευση πλοιοκτητριών εταιριών, ως και επιχειρήσεων που έχουν σαν αντικείμενο εργασιών τις ίδιες με τις παραπάνω αναφερόμενες δραστηριότητες, επιβάλλεται ετήσια εισφορά για οκτώ (8) έτη επί του ετήσιου ποσού του συνολικού εισαγομένου και μετατρεπομένου σε ευρώ συναλλάγματος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου [25 του ν. 27/1975](#) (Α' 77), η οποία υπολογίζεται με τις παρακάτω κλίμακες:

α) Για τα ετήσια ποσά συνολικού εισαγομένου και μετατρεπομένου σε ευρώ συναλλάγματος της τετραετίας 2012-2015:

Κλιμάκιο υπολογισμού της εισφοράς				
Κλιμάκιο ετήσιου συνολικού εισαγομένου και μετατρεπομένου σε ευρώ συναλλάγματος (σε δολάρια ΗΠΑ)	Συντελεστής %	Φάρος κλιμακίου	Σύνολο εισαγομένου και μετατρεπομένου σε ευρώ συναλλάγματος (σε δολάρια ΗΠΑ)	Σύνολο φόρου (σε δολάρια ΗΠΑ)

200.000	5	10.000	200.000	10.000
200.000	4	8.000	400.000	18.000
Υπερβάλλον	3			

β) Για τα ετήσια ποσά συνολικού εισαγομένου και μετατρεπόμενου σε ευρώ συναλλάγματος της τετραετίας 2016 2019:

Κλιμάκιο υπολογισμού της εισφοράς				
Κλιμάκιο ετήσιου συνολικού εισαγομένου και μετατρεπόμενου σε ευρώ συναλλάγματος (σε δολάρια ΗΠΑ)	Συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο εισαγομένου και μετατρεπόμενου σε ευρώ συναλλάγματος (σε δολάρια ΗΠΑ)	Σύνολο φόρου (σε δολάρια ΗΠΑ)
200.000	7	14.000	200.000	14.000
200.000	6	12.000	400.000	26.000
Υπερβάλλον	δ			

Στην περίπτωση που το συνολικό ετήσιο εισαγομένο και μετατρεπόμενο σε ευρώ συνάλλαγμα μίας επιχείρησης είναι μικρότερο από το προβλεπόμενο ελάχιστο όριο των πενήντα χιλιάδων (50.000) δολαρίων Η.Π.Α., η εισφορά θα υπολογιστεί για πενήντα χιλιάδες (50.000) δολάρια Η.Π.Α., μετατρεπόμενου σε ευρώ του ποσού των 50.000 δολαρίων Η.Π.Α..

Η δια του παρόντος άρθρου προβλεπόμενη εισφορά δεν επιβάλλεται σε ημεδαπές και αλλοδαπές εταιρίες, που έχουν εγκαταστήσει γραφείο ή υποκατάστημα δυνάμει του άρθρου [25 του ν. 27/1975](#) και ασχολούνται με τη διαχείριση ή εκμετάλλευση πλοίων υπό ελληνική ή ξένη σημαία, καθώς και με τις λοιπές εργασίες που προβλέπονται από την εγκριτική πράξη εγκατάστασής τους.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.5: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ [ΤΟΥ Ν. 2960/2001](#) (Α' 265)

1. Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 5 του άρθρου [78 του ν. 2960/2001](#) αντικαθίστανται ως ακολούθως :
«Για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) κινητήρων, της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 73, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά στη γεωργία, ο συντελεστής Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) ορίζεται σε διακόσια (200) ευρώ ανά χιλιόλιτρο. Κατά τη θέση σε ανάλωση του ως άνω προϊόντος, εφαρμόζεται ο συντελεστής Ε.Φ.Κ. της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 73 και επιστρέφεται το ποσό του Ε.Φ.Κ. που υπολογίζεται με βάση τη διαφορά του συντελεστή της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 73 και του ως άνω οριζόμενου συντελεστή των διακοσίων (200) ευρώ ανά χιλιόλιτρο.»

2. Η παρ. 5 του άρθρου [78 του ν. 2960/2001](#), όπως τροποποιήθηκε με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου [22 του ν. 3634/2008](#) (Α' 9), αλλά και με την περίπτωση 1β της υποπαραγράφου Ε.3 του πρώτου άρθρου [του ν. 4093/2012](#) (Α' 222), καταργείται.

[Αρχή Τροποποίησης] «3. Οι διατάξεις της παρ. 1 ισχύουν από 1.10.2015 έως 30.9.2016, ενώ οι διατάξεις της παραγράφου 2 ισχύουν από 1.10.2016.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ5 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 51 ΤΟΥ Ν. 4342/15, ΦΕΚ-143 Α/9-11-15 [Τέλος Τροποποίησης]**

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.6: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ [ΤΟΥ Ν. 2969/2001](#) (Α' 281)

Στο [ν. 2969/2001](#) «Αιθυλική αλκοόλη και αλκοολούχα προϊόντα», όπως ισχύει, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις και συμπληρώσεις:

1. Στο τέλος της παρ. Γ3 του άρθρου [7 του ν. 2969/2001](#), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου δεύτερου [του ν. 4303/2014](#) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στην περίπτωση αυτή, τα αποσταγματοποιεία απαγορεύεται να συστεγάζονται και συλλειτουργούν με Οينوπνευματοποιεία Α' και Β' κατηγορίας, επιτρεπομένης ωστόσο της συλλειτουργίας τους με ποτοποιεία.»

2. Η παρ. Δ6 του άρθρου [7 του ν. 2969/2001](#), όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου δεύτερου [του ν. 4303/2014](#), αντικαθίσταται ως εξής:

«Δ6. Απαγορεύεται η συνύπαρξη και λειτουργία ποτοποιείου σε ενιαίο χώρο με άλλη επιχείρηση εκτός από αποσταγματοποιείο και οينوπνευματοποιείο Β' κατηγορίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων της δευτέρας περιόδου της παραγράφου Γ3 του παρόντος άρθρου.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.7: ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

1.α. Από 30.10.2015, όλες οι αρμοδιότητες και καθήκοντα που άπτονται φορολογικών και τελωνειακών υποθέσεων, μεταφέρονται, από την Ειδική Γραμματεία του Σ.Δ.Ο.Ε., στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.) του Υπουργείου Οικονομικών.

β. **[Αρχή Τροποποίησης]** «i) Στις υφιστάμενες οργανικές θέσεις της Γ.Γ.Δ.Ε μεταφέρονται 500 οργανικές θέσεις της Ε.Γ. Σ.Δ.Ο.Ε, οι οποίες θα καλυφθούν από το προσωπικό που υπηρετεί στην Ε.Γ. Σ.Δ.Ο.Ε.. - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΥΠΟΠΕΡ. ΒΙ ΤΗΣ ΠΕΡ. 1 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ7 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 52 ΤΟΥ Ν. 4342/15, ΦΕΚ-143 Α/9-11-15 [Τέλος Τροποποίησης]**. Ειδικότερα, 350 έμπειροι ή πιστοποιημένοι ελεγκτές και 150 από τους υπολοίπους υπαλλήλους της ΕΓ ΣΔΟΕ. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται μέχρι τις 20.9.2015 καθορίζονται οι λεπτομέρειες της μετακίνησης, οι κατηγορίες, οι κλάδοι και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Μέχρι τις 30.10.2015 θα ολοκληρωθεί η μεταφορά του προσωπικού που αναφέρεται στην παρούσα υποπαράγραφο.

ii) Με διαπιστωτικές πράξεις του Υπουργού Οικονομικών, που θα εκδοθούν μέχρι τις 20.9.2015, μεταφέρονται από την ΕΓ του ΣΔΟΕ η υλικοτεχνική υποδομή, καθώς και τα φυσικά και μαγνητικά αρχεία των υποθέσεων που εκκρεμούν στα δικαστήρια και των υποθέσεων που θα μεταφερθούν στη Γ.Γ.Δ.Ε. και αφορούν αρμοδιότητες φορολογικών και τελωνειακών θεμάτων και οι απαραίτητες πιστώσεις, που αναλογούν για την κάλυψη των μεταβιβαζόμενων στη Γ.Γ.Δ.Ε. αρμοδιοτήτων, της περίπτωσης α' της παρούσας υποπαράγραφου. Μέχρι τις 30.10.2015 θα ολοκληρωθεί η μεταφορά των αναγραφόμενων στην παρούσα υποπαράγραφο.

γ. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες και κάθε διαδικαστικό ζήτημα για τη μεταφορά **[Αρχή Τροποποίησης]** "3.500" - **ΔΙΑΓΡΑΦΕΤΑΙ Ο ΩΣ ΑΝΩ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 52 ΤΟΥ Ν. 4342/15, ΦΕΚ-143 Α/9-11-15 [Τέλος Τροποποίησης]** υποθέσεων που ελέγχονται από την Ειδική Γραμματεία του Σ.Δ.Ο.Ε. στη Γ.Γ.Δ.Ε.. **[Αρχή Τροποποίησης]** «Ο αριθμός των μεταφερόμενων υποθέσεων προτεραιότητας δεν μπορεί να υπερβεί τις 4.020.» - **ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΠΕΡ. Γ ΤΗΣ ΠΕΡ. 1 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ7 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 52 ΤΟΥ Ν. 4342/15, ΦΕΚ-143 Α/9-11-15 [Τέλος Τροποποίησης]**. Με τον όρο «υπόθεση» νοείται έλεγχος συγκεκριμένου Φυσικού ή Νομικού Προσώπου. Η αντιμετώπιση των υπολοίπων υποθέσεων, που θα παραμείνουν στην Ε.Γ. του Σ.Δ.Ο.Ε. θα καθορισθεί με νομοθετική ρύθμιση μέχρι τις 30.10.2015.

(Με την παρ. 12 του άρθρου 26 του ν. 4174/13, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 61 του ν. 4342/15, ΦΕΚ-143 Α/9-11-15, ορίζεται ότι : "12. Ειδικά, για τις υποθέσεις του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης 1γ της υποπαράγραφου Δ.7 [του ν. 4336/2015](#) (Α' 94), τα όργανα της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΟΕ, συμπεριλαμβανομένου και του Ειδικού Γραμματέα ΣΔΟΕ, δεν υπέχουν αστική ή πειθαρχική ή ποινική ευθύνη για τυχόν παρέλευση του χρόνου παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου προς έλεγχο" - **βλ. Και άρθρο 26 ν. 4174/13 για τυχόν μεταγενέστερες ενημερώσεις).**

[Αρχή Τροποποίησης]**(Με το άρθρο 61 του Ν. 4410/16, ΦΕΚ-141 Α/3-8-16, ορίζεται ότι :** "1. Οι υποθέσεις του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης 1γ της υποπαράγραφου Δ7 της παρ. Δ' του άρθρου [2 του ν. 4336/2015](#) (Α' 94) μεταφέρονται από την Ειδική Γραμματεία του Σ.Δ.Ο.Ε. (Ε.Γ. Σ.Δ.Ο.Ε.), στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.), μετά από καταγραφή τους, με διαπιστωτικές πράξεις του Υπουργού Οικονομικών. Η διαδικασία της μεταφοράς θα ολοκληρωθεί εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. ... - **βλ. Και επ. Σχετικές διατάξεις άρθρου 61 ν. 4410/16 καθώς και για τυχόν μεταγενέστερες ενημερώσεις)** [Τέλος Τροποποίησης]

Βλ. και την υπ'αριθμ. 0002214/ΕΞ2016/16 (ΦΕΚ 2773 Β/02-09-2016) απόφαση : Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων για την μεταφορά των υποθέσεων του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης 1γ της υποπαράγραφου Δ7 της παρ. Δ' του άρθρου [2 του Ν. 4336/2015](#) (Α' 94) και της παραγράφου 6 του άρθρου [61 του Ν. 4410/2016](#) (Α' 141) από την Ειδική Γραμματεία του Σ.Δ.Ο.Ε. (Ε.Γ. Σ.Δ.Ο.Ε.) στη

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.) και σύσταση ομάδας εργασίας για τον συντονισμό και την παρακολούθηση της προόδου μεταφοράς των υποθέσεων.

δ. Γενικές και ειδικές διατάξεις που ισχύουν για την Ειδική Γραμματεία Σ.Δ.Ο.Ε., τις υπηρεσίες και το προσωπικό αυτής, ισχύουν και για τις υπηρεσίες και το προσωπικό της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, που ασκούν τις μεταφερόμενες από αυτήν ως άνω αρμοδιότητες, καθώς και για τις υπηρεσίες και το προσωπικό που ασκεί τις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.).

ε. Από την 30ή Οκτωβρίου 2015 καταργείται η παρ. 2 του άρθρου [25 του ν. 4321/2015](#) (Α' 32). Οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου [25 του ν. 4321/2015](#) καταργούνται από τότε που ίσχυσαν και οι εκθέσεις της Ειδικής Γραμματείας Σ.Δ.Ο.Ε., που έχουν συνταχθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου [25 του ν. 4321/2015](#) (για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί καταλογιστικές πράξεις στη Φορολογική και Τελωνειακή Διοίκηση, θεωρούνται δελτία πληροφοριών).

στ. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται Ειδική Γραμματεία Σ.Δ.Ο.Ε. ή Σ.Δ.Ο.Ε. ή οι υπηρεσίες αυτής νοούνται, από της ισχύος του παρόντος, οι Υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε., που ασκούν τις μεταφερόμενες με τις διατάξεις της παρούσας υποπαραγράφου ως άνω αρμοδιότητες.

2.α. Αρμόδιος για την έκδοση των αποφάσεων που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων [6](#) παράγραφος 2, 15, 16, 17 και 21 [του ν. 4321/2015](#) (Α' 32) είναι ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

β. Αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, τροποποιούνται με αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

γ. Όπου στις διατάξεις των άρθρων [20](#) και [22 του ν. 4321/2015](#) προβλέπεται η άσκηση αρμοδιότητας από Προϊσταμένους Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, αυτή θα ασκείται από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, ο οποίος δύναται με απόφασή του να τη μεταβιβάζει σε Προϊσταμένους Υπηρεσιών αυτής ή να εξουσιοδοτεί αυτούς να υπογράψουν με εντολή του.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.8: ΡΥΘΜΙΣΗ [ΤΟΥ Ν. 3446/2006](#) (Α' 49)

Μετά το άρθρο [18 του ν. 3446/2006](#) (Α' 49) προστίθεται νέο άρθρο 18Α ως εξής:

«Άρθρο 18Α

Εκπρόθεσμος Τεχνικός Έλεγχος πέραν των έξι (6) μηνών

1. Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στην παρ. 4 του άρθρου [5 του ν. 1350/1983](#) (Α' 55) «Υποχρεωτικός τεχνικός έλεγχος των οδικών οχημάτων και άλλες διατάξεις», παρέχεται η δυνατότητα στους ιδιοκτήτες των εγγεγραμμένων στην Ελλάδα οχημάτων, για τα οποία ένα (1) μήνα μετά τη δημοσίευση της παρούσας διάταξης θα έχει παρέλθει χρονικό διάστημα κατ' ελάχιστο έξι (6) μηνών από την καταληκτική ημερομηνία εμπρόθεσμης διενέργειας περιοδικού τεχνικού ελέγχου, εφόσον προσκομίσουν αυτά, εντός των προθεσμιών της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, σε ΚΤΕΟ για τη διενέργεια του περιοδικού τεχνικού ελέγχου, να καταβάλουν, πέραν του προβλεπόμενου τέλους διενέργειας του ελέγχου, μειωμένο το πρόσθετο ειδικό τέλος και δη ίσο με το καταβαλλόμενο στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης προσκόμισης πέραν των τριάντα (30) ημερών και μέχρι των έξι (6) μηνών.

2. Για την εφαρμογή των οριζομένων στην προηγούμενη παράγραφο τα οχήματα προσκομίζονται για περιοδικό τεχνικό έλεγχο ως ακολούθως:

α. Τα οχήματα για τα οποία το χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών από την καταληκτική ημερομηνία εμπρόθεσμης διενέργειας περιοδικού τεχνικού ελέγχου παρήλθε έως τις 30.06.2014 προσκομίζονται έως και τις 30.9.2015.

β. Τα οχήματα για τα οποία το χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών από την καταληκτική ημερομηνία εμπρόθεσμης διενέργειας περιοδικού τεχνικού ελέγχου παρήλθε εντός του χρονικού διαστήματος από 1.7.2014 έως 31.12.2014 προσκομίζονται έως και τις 31.10.2015.

γ. Τα οχήματα για τα οποία το χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών από την καταληκτική ημερομηνία εμπρόθεσμης διενέργειας περιοδικού τεχνικού ελέγχου παρήλθε ή θα παρέλθει από 1.1.2015 έως και ένα (1) μήνα από τη δημοσίευση της παρούσας διάταξης προσκομίζονται έως και τις 30.11.2015.

3. Στους ιδιοκτήτες οχημάτων για τα οποία συμπληρώνεται χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών από την καταληκτική ημερομηνία εμπρόθεσμης διενέργειας περιοδικού τεχνικού ελέγχου, επιβάλλεται από το Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού πρόστιμο ύψους εκατόν πενήντα (150) ευρώ, το οποίο βεβαιώνεται στη Φορολογική Διοίκηση και εισπράττεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων ([ν.δ. 356/1974](#) (Α' 90)). Το πρόστιμο του προηγούμενου εδαφίου επιβάλλεται και στους ιδιοκτήτες οχημάτων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εφόσον δεν προσκομίσουν τα οχήματά τους για διενέργεια περιοδικού τεχνικού ελέγχου μέχρι και τις 31.12.2015. Σε

όσους επιβάλλεται το πρόστιμο της παρούσας παραγράφου, δεν επιβάλλεται το πρόστιμο της παρ. 4 του άρθρου 86 του ν. 2969/1999 (Α' 57) «Κύρωση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας».

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, ορίζεται ο τρόπος πληρωμής του μειωμένου πρόσθετου τέλους της παραγράφου 1, τα όργανα, η διαδικασία και ο τρόπος πληρωμής του προστίμου της παραγράφου 3 και ρυθμίζονται τα σχετικά με τις διασταυρώσεις αρχείων για τον εντοπισμό των εκπρόθεσμων σε τεχνικό έλεγχο οχημάτων και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.»

(βλ. Και την ΥΠΥΜΕΔΙ 59057/4754/30-9-15 (ΑΔΑ: Ρ4ΘΙ465ΦΘΘ-ΨΗΡ) : Παράταση της πρώτης καταληκτικής προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 18Α του ν. 3446/2006 (Α' 49) όπως αυτό προστέθηκε με την υποπαραγράφο Δ.8. «Ρύθμιση του ν. 3446/2006 (Α' 49)» της παρ. Δ του άρθρου 2 του Μέρους Β' του ν. 4336/2015 (Α' 94))

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.9: ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΕΝΩΝ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

[Αρχή Τροποποίησης] «Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, οι πιο κάτω όροι έχουν την ακόλουθη έννοια:

1. Δαπάνες μετακίνησης: τα ποσά που αναγνωρίζει ο φορέας για: α. τα έξοδα κίνησης, β. τα έξοδα διανυκτέρευσης, γ. την ημερήσια αποζημίωση, δ. τα έξοδα εγκατάστασης και μεταφοράς οικοσκευής και ε. το επίδομα αλλοδαπής. Ειδικά για το αστυνομικό προσωπικό που εκτελεί αποκλειστικά και μόνο υπηρεσία μεταγωγής κρατουμένων αναγνωρίζονται από τον φορέα ως δαπάνες μετακίνησης και τα έξοδα διημέρευσης που καλύπτουν τις αναγκαίες δαπάνες.
2. Έξοδα κίνησης: το αντίτιμο των εισιτηρίων των μέσων μαζικής μεταφοράς (ή συγκοινωνιακών μέσων) ή της κάρτας απεριόριστων διαδρομών, η δαπάνη χιλιομετρικής αποζημίωσης λόγω χρησιμοποίησης ιδιωτικής χρήσης (Ι.Χ.) ή μισθωμένου μεταφορικού μέσου αν επιτρέπεται η χρήση του, η δαπάνη διοδίων, ο ναύλος οχήματος σε μετακινήσεις με θαλάσσιο μέσο μεταφοράς, η μίσθωση οχήματος αν επιτρέπεται η χρήση του, καθώς και το ποσό της παραγράφου 8 του άρθρου 6.
3. Έξοδα διανυκτέρευσης: το αναγνωριζόμενο ποσό για κάθε τύπο ξενοδοχειακής μονάδας ή ενοικιαζόμενου καταλύματος.
4. Ημερήσια αποζημίωση: το χρηματικό ποσό, το οποίο καταβάλλεται στον μετακινούμενο για την κάλυψη κυρίως των εξόδων διατροφής, κατά τη μετακίνηση και παραμονή του εκτός έδρας.
5. Έξοδα μεταφοράς οικοσκευής: το ποσό που αναγνωρίζεται για τη μεταφορά του οικιακού εξοπλισμού, της επίπλωσης, του ρουχισμού και των ατομικών ειδών, πλην του αυτοκινήτου.
6. Επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής: Το ποσό που καταβάλλεται μηνιαίως στον μετακινούμενο στο εξωτερικό, εφόσον η παραμονή του εκεί υπερβαίνει το διάστημα των τριάντα (30) ημερών.
7. Έδρα: το κατάστημα της Υπηρεσίας, όπου υπηρετεί ο μετακινούμενος, ή η κατοικία του αν αυτή βρίσκεται πλησιέστερα στον τόπο προορισμού ή αν ο μετακινούμενος είναι ιδιώτης.
8. Εντός έδρας μετακίνηση: η μετακίνηση μέχρι πενήντα (50) χιλιόμετρα από την έδρα του μετακινούμενου ή μέχρι είκοσι (20) ναυτικά μίλια για μετακινήσεις από την ηπειρωτική προς τη νησιωτική χώρα και αντίστροφα. Αν η μετακίνηση πραγματοποιείται και στην ηπειρωτική και στη νησιωτική χώρα, η συνολική απόσταση από την έδρα του μετακινούμενου μέχρι τον τόπο προορισμού υπολογίζεται σε χιλιόμετρα.
9. Εκτός έδρας μετακίνηση: η μετακίνηση πέραν των πενήντα (50) χιλιομέτρων από την έδρα του μετακινούμενου ή πέραν των είκοσι (20) ναυτικών μιλίων για μετακινήσεις από την ηπειρωτική προς τη νησιωτική χώρα και αντίστροφα ή ανεξάρτητα από απόσταση για μετακίνηση από νησί σε νησί. Αν η μετακίνηση πραγματοποιείται και στην ηπειρωτική και στη νησιωτική χώρα, η συνολική απόσταση από την έδρα του μετακινούμενου μέχρι τον τόπο προορισμού υπολογίζεται σε χιλιόμετρα.
10. Εκτός έδρας ημέρα: κάθε ημέρα μετακίνησης εκτός έδρας του μετακινούμενου, ανεξάρτητα εάν διανυκτερεύει ή επιστρέφει αυθημερόν. Στις ημέρες εκτός έδρας περιλαμβάνεται και η ημέρα επιστροφής, εφόσον αυτή συμπίπτει με την ημέρα λήξης εργασιών.
11. Διαδοχική μετακίνηση: η μετάβαση διαδοχικά σε περισσότερες από μία περιοχές για εκτέλεση υπηρεσίας σε καθεμιά από αυτές.
12. Διανυκτέρευση: η διαμονή του μετακινούμενου, κατά τις νυκτερινές ώρες στην εκτός έδρας μετακίνησή του.

13. Ημιδιατροφή: πρωινό και ένα γεύμα (μεσημεριανό ή βραδινό)

14. Κατοικία: ο τόπος όπου το πρόσωπο έχει την κύρια και μόνιμη εγκατάστασή του.

15. Μέλη οικογένειας: ο σύζυγος, τα άγαμα τέκνα του μέχρι του δέκατου όγδοου (18ου) έτους της ηλικίας τους συμπληρωμένου ή μέχρι του εικοστού τέταρτου (24ου), εφόσον φοιτούν σε ανώτερα ή ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα ή σε Ι.Ε.Κ. δημόσια ή ιδιωτικά ή σε περίπτωση σωματικής ή πνευματικής αναπηρίας για άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος με αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%).

16. Έξοδα διημέρευσης: Ως έξοδα διημέρευσης ορίζονται το ποσό που αναγνωρίζεται στο αστυνομικό προσωπικό που εκτελεί αποκλειστικά και μόνο υπηρεσία μεταγωγής κρατουμένων σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 15Α.» - **ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 34 ΤΟΥ Ν. 4937/22, ΦΕΚ-106 Α/2-6-22** (ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΞΗΣ ΤΡΟΠ. : α) προστίθεται δεύτερο εδάφιο στην περ. 1 ως προς τις δαπάνες μετακίνησης του αστυνομικού προσωπικού που εκτελεί αποκλειστικά και μόνο υπηρεσία μεταγωγής κρατουμένων, β) προστίθεται νέα περ. 16, με την οποία ορίζονται τα έξοδα διημέρευσης) // **Με την παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4937/22, ΦΕΚ-106 Α/2-6-22, ορίζεται ότι:** "2. Η ισχύς των άρθρων 34 έως 37 που αφορούν στα έξοδα διημέρευσης και διανυκτέρευσης του αστυνομικού προσωπικού που εκτελεί υπηρεσία μεταγωγής και μόνο για τις τροποποιήσεις που επέρχονται με τις διατάξεις του παρόντος στον [ν. 4336/2015](#) (Α' 94), αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσης του προεδρικού διατάγματος που ορίζεται στο άρθρο 15 της υποπαρ. Δ.9 [του ν. 4336/2015](#), και των λοιπών διαλαμβανόμενων σε αυτό") [Τέλος Τροποποίησης]

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Στις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται οι μετακινούμενοι με οποιαδήποτε ιδιότητα, με εντολή φορέα του Δημοσίου, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. στ' του άρθρου [14 του ν. 4270/2014](#) (Α' 143), συμπεριλαμβανομένων των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών (Α.Δ.Α.) με νομική προσωπικότητα, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (Ο.Κ.Α.) και των φορέων της περίπτωσης 12 της υποπαραγράφου Γ1 της παρ. Γ' του άρθρου πρώτου [του ν. 4093/2012](#) (Α' 222), στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, για εκτέλεση ή παροχή υπηρεσίας, ειδική αποστολή, για συμμετοχή σε ημερίδες, διημερίδες, συνέδρια, σεμινάρια, εκπαίδευση και μετεκπαίδευση, καθώς και οι μετατιθέμενοι, αποσπώμενοι ή τοποθετούμενοι.

[**Αρχή Τροποποίησης**] «2. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου δεν εμπίπτουν οι μετακινήσεις εκτός έδρας του πάσης φύσης προσωπικού που απασχολείται για τις ανάγκες προγραμμάτων ή έργων (ερευνητικών, αναπτυξιακών κ.λπ.) του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), των ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων και των Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι., που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από διεθνείς οργανισμούς ή ιδιωτικά κονδύλια ή κληροδοτήματα ή ίδιους πόρους, εφόσον η σχετική δαπάνη καλύπτεται από τα προγράμματα ή τα έργα αυτά, για τις ανάγκες των οποίων μετακινούνται. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος δεν εμπίπτουν, επίσης, οι πάσης φύσης μετακινήσεις του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, που δεν υπόκεινται σε περιορισμό ημερών κατ' έτος. Μετακινήσεις εκτός έδρας που έχουν πραγματοποιηθεί το έτος 2016 από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης αρμόδιο για θέματα μεταναστευτικής πολιτικής και τον Υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής, καθ' υπέρβαση του ορίου ημερών που τίθεται από τις ανωτέρω διατάξεις, θεωρούνται νόμιμες. Οι δαπάνες για τις μετακινήσεις αυτές δύναται να πληρωθούν σε βάρος των πιστώσεων του τρέχοντος ή και του επόμενου οικονομικού έτους του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, κατά την προβλεπόμενη διαδικασία, τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών αυτών.

Επίσης, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των περ. 8 και 9 του άρθρου 1 και του άρθρου 11 του παρόντος νόμου οι μετακινήσεις εκτός έδρας, ανεξαρτήτως μέσου, των διασωστών πληρωμάτων, νοσηλευτών και ιατρών του Ε.Κ.Α.Β. που υπηρετούν ως μόνιμοι ή με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου οποιασδήποτε μορφής. Οι λεπτομέρειες της εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας.» - **ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 28 ΤΟΥ Ν. 4958/22, ΦΕΚ-142 Α/21-7-22** (μετά από τροπ. Του τετάρτου εδαφίου) - **Έναρξη ισχύος, σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 28 Ν. 4958/22 την 2α.10.2021** //--// ΕΙΧΕ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΕΙ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 48ο ΤΟΥ Ν. 4839/21, ΦΕΚ-181 Α/2-10-21 ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 76ο ΤΟΥ Ν. 4812/21, ΦΕΚ-110 Α/30-6-21 ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΕΙ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 67 ΤΟΥ Ν. 4837/21, ΦΕΚ-178 Α/1-10-21//--// ΕΠΙΣΗΣ ΕΙΧΕ ΤΡΟΠ. ΩΣ ΕΞΗΣ : ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ.2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 81 ΤΟΥ Ν. 4485/17, ΦΕΚ-114 Α/4-8-17 - ΕΙΧΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘ. 54 ΤΟΥ Ν. 4368/16, ΦΕΚ-21 Α/21-2-16 ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ ΑΡΘ. 24 ΤΟΥ Ν. 4386/16, ΦΕΚ-83 Α/11-5-16 / ΠΡΟΣΘ. ΤΡΙΩΝ ΕΔΑΦΙΩΝ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 2

ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. [120 ΤΟΥ Ν. 4446/16](#), ΦΕΚ-240 Α/22-12-16 / ΑΝΤΙΚ. ΤΩΝ ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΟΥ ΕΔΑΦΙΩΝ ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. [96 ΤΟΥ Ν. 4486/17](#), ΦΕΚ-115 Α/7-8-17 – ΕΙΧΑΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. [40 ΤΟΥ Ν. 4461/17](#), ΦΕΚ-38 Α/28-3-17(ΙΣΧΥΣ ΑΠΟ 1-1-2016) ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. [86 ΤΟΥ Ν. 4478/17](#), ΦΕΚ-91 Α/23-6-17/ ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΩΝ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. [54 ΤΟΥ Ν. 4662/20](#), ΦΕΚ-27 Α/7-2-20 [Τέλος Τροποποίησης]

3. Κατά την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι αρμόδιες υπηρεσίες υποχρεούνται να αντιμετωπίζουν με τον προσφορότερο και οικονομικότερο τρόπο την κάλυψη των πραγματικών αναγκών μετακίνησης.

[Αρχή Τροποποίησης] «4. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου εμπίπτουν: α) ο Πρόεδρος, οι Αντιπρόεδροι και τα μέλη της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας ως προς τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής που λαμβάνουν από την Προεδρία της Κυβέρνησης, στην περίπτωση που διαμένουν μόνιμα εκτός της έδρας της Αρχής, για τη δια ζώσης συμμετοχή τους σε έως έξι (6) συνεδριάσεις της κατ' έτος και β) οι συνοδοί των ανωτέρω προσώπων, εφόσον αυτά είναι άτομα με αναπηρία, ως προς τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής που λαμβάνουν από την Προεδρία της Κυβέρνησης α) στην περίπτωση που διαμένουν μόνιμα εκτός της έδρας της Αρχής, για τη δια ζώσης συμμετοχή των προσώπων του πρώτου εδαφίου σε έως έξι (6) συνεδριάσεις της κατ' έτος και β) στην περίπτωση που τα πρόσωπα αυτά εκπροσωπούν την Αρχή στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό.» - ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 4 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 2 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. [26 ΤΟΥ Ν. 5023/23](#), ΦΕΚ-34 Α/17-2-23 [Τέλος Τροποποίησης]

Άρθρο 3

Ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας

1. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο αριθμός των επιτρεπόμενων κατ' έτος ημερών εκτός έδρας των μετακινούμενων προσώπων για οποιαδήποτε από τις αιτίες της παρ. 1 του άρθρου 2, ανάλογα με τον κλάδο, την κατηγορία, την ειδικότητα που ανήκουν ή την ιδιότητά τους και δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει, κατ' ανώτατο όριο, τις εξήντα (60). Το όριο αυτό δεν προσαυξάνεται στις περιπτώσεις ανάθεσης καθηκόντων άλλου κλάδου ή ειδικότητας ή σε περίπτωση μετακίνησης εκτός έδρας υπό άλλη ιδιότητα.

[Αρχή Τροποποίησης] «Με απόφαση του αρμόδιου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης (πρώην Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης) καθορίζονται τα θέματα του α' εδαφίου για τους αιρετούς, καθώς και τους υπαλλήλους που υπηρετούν στους Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, στα νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου αυτών.» - ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. [36 ΤΟΥ Ν. 4484/17](#), ΦΕΚ-110 Α/1-8-17 [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] «Από τις ρυθμίσεις των ανωτέρω εδαφίων εξαιρούνται οι συνοδοί ασφαλείας και τα μέλη της αποστολής που συνοδεύουν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Πρωθυπουργό, στους οποίους δεν εφαρμόζεται το προβλεπόμενο στο εδάφιο α' της παρούσας ανώτατο όριο». - ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΟΥ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. [67 ΤΟΥ Ν. 4410/16](#), ΦΕΚ-141 Α/3-8-16 – **Με την παρ. 3 του άρθρου 67 του ν. 4410/16, ορίζεται ότι :** "3. **Οι διατάξεις του παρόντος ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως**" [Τέλος Τροποποίησης]

2. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών επιτρέπεται η υπέρβαση του ανωτάτου ορίου των ημερών εκτός έδρας:

α) για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων έκτακτων και απρόβλεπτων γεγονότων όπως είναι οι θεομηνίες, οι πυρκαγιές, οι επιδημίες ή η κήρυξη συγκεκριμένης περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, μέχρι τριάντα (30) ημέρες ετησίως,

β) για μετακινήσεις των μηχανικών για τις ανάγκες ελέγχου και επίβλεψης μελετών και έργων, των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών για τις ανάγκες των εν γένει ελέγχων, των γεωτεχνικών υπαλλήλων για τις ανάγκες εφαρμογής σχετικών προγραμμάτων και ελέγχων, των υπαλλήλων της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής και της Υπηρεσίας Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη) και του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, μέχρι τριάντα (30) ημέρες ετησίως και

γ) ειδικά για έκτακτες υπηρεσιακές ανάγκες, μέχρι είκοσι (20) ημέρες ετησίως.

Στην απόφαση αυτή προσδιορίζονται οι ειδικότητες και τα συγκεκριμένα υπηρεσιακά καθήκοντα που αφορά η υπέρβαση, καθώς και ο αριθμός ημερών αυτής μέχρι του ανωτέρω αριθμού ημερών. Οι αποφάσεις της παραγράφου αυτής εκδίδονται μετά την εξάντληση του ανωτάτου ορίου και με δυνατότητα αναδρομικής ισχύος δύο (2) μηνών.

[Αρχή Τροποποίησης] «3. Με κοινή απόφαση του καθ' ύλην αρμοδίου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται οι ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας κατ' έτος και πέραν των ανωτέρω ορίων των παρ. 1 και 2 και μέχρι διακόσιες (200) ημέρες συνολικά για τις μετακινήσεις εκτός έδρας:

α) των πληρωμάτων του Ε.Κ.Α.Β.,

β) των τεχνικών και δημοσιογράφων της Ε.Ρ.Τ. Α.Ε.,

[Αρχή Τροποποίησης] «γ) του προσωπικού κλάδου Γεωπόνων και Κτηνιάτρων του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.), του προσωπικού του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., για τους επιτόπιους φυσικούς ελέγχους που υποχρεούνται να διενεργεί σύμφωνα με τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και του προσωπικού του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού Δήμητρα που συμμετέχει στη διενέργεια υποχρεωτικών ελέγχων και επιθεωρήσεων σε επιχειρήσεις, παραγωγούς και σε σημεία χονδρικής και λιανικής πώλησης, και προκειμένου για τα μέλη του Σώματος Ελεγκτών Παιγνίων της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (Ε.Ε.Ε.Π.) μέχρι εκατόν ογδόντα (180) ημέρες συνολικά για τη διενέργεια ελέγχων.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. Γ ΤΗΣ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘ. 25 ΤΟΥ Ν. 5035/23, ΦΕΚ-76 Α/28-3-23 [Τέλος Τροποποίησης]**

δ) των υπαλλήλων που υπηρετούν καθ' οποιονδήποτε τρόπο, στη Γενική Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, καθώς και στις διευθύνσεις και τους τομείς που υπάγονται στην ανωτέρω Γενική Διεύθυνση,

ε) του Προέδρου της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής μέχρι εκατόν ογδόντα (180) ημέρες συνολικά,

στ) του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), για τα έτη 2022, 2023 και 2024, και μέχρι ενενήντα (90) ημέρες συνολικά κατ' έτος.» - **ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΗΣ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 83 ΤΟΥ Ν. 4961/22, ΦΕΚ-146 Α/27-7-22** (μετά από προσθ. Περ. στ) //--// **ΕΙΧΕ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙ ΠΕΡ. Ε ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘ. 379 ΤΟΥ Ν. 4512/18, ΦΕΚ-5 Α/17-1-18 // ΕΙΧΕ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΕΙ (ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΡΟΠ. ΤΗΣ ΠΕΡ. Γ) ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 108 ΤΟΥ Ν. 4850/21, ΦΕΚ-208 Α/5-11-21 - (ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΘ. ΠΕΡ. Δ) ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 16 ΤΟΥ Ν. 4903/22, ΦΕΚ-46 Α/5-3-22 ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 28 ΤΟΥ Ν. 4958/22, ΦΕΚ-142 Α/21-7-22 (μετά από τροπ. Της περ. α) [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης] «4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Υπουργού Οικονομικών, μπορεί να καθορίζονται οι ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας κατ' έτος και πέραν των ανωτέρω ορίων της παραγράφου 1 και: α) μέχρι 200 ημέρες ετησίως, για τους Επιθεωρητές όλων των τμημάτων του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων (Σ.Ε.Π.Δ.Ε.Μ.), για τις ανάγκες διενέργειας επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων και παράστασης σε δικαστήρια εκτός της έδρας της απασχόλησής τους, στο πλαίσιο εκπλήρωσης των καθηκόντων τους, β) μέχρι 200 ημέρες ετησίως για τους γεωτρυπανιστές, εργάτες γεωτρυπάνων οδηγούς, εργοδηγούς και βοηθούς εργοδηγούς υπαίθρου και για το λοιπό τεχνικό προσωπικό κατηγορίας ΔΕ ή ΥΕ του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.), που είναι αναγκαίο για την εκτέλεση εργασιών πεδίου και γ) μέχρι 130 ημέρες ετησίως για τους γεωλόγους, μηχανικούς μεταλλείων, χημικούς μηχανικούς και το λοιπό επιστημονικό προσωπικό κατηγορίας ΠΕ και ΤΕ του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.), για τις ανάγκες εκτέλεσης και επίβλεψης των από αυτό εκτελούμενων έργων και εκπονούμενων μελετών. - **ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 4 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 40 ΤΟΥ Ν. 4414/16, ΦΕΚ-149 Α/9-8-16 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης] «5. Για την ενίσχυση των περιφερειακών αερολιμένων οι ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν τις εκατόν ογδόντα (180) κατ' έτος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται ανά έτος οι υπό ενίσχυση περιφερειακοί αερολιμένες. Οι εν λόγω μετακινήσεις εκτελούνται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα επόμενα άρθρα 7, 8, 10 και 11 του Κεφαλαίου Β' της υποπαρ. Δ.9 του παρόντος. Ειδικά για τα έτη 2023 και 2024 δεν εφαρμόζεται το δεύτερο εδάφιο.» - **ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΗΣ ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 30 ΤΟΥ Ν. 5058/23, ΦΕΚ-170 Α/23-10-23 //--// ΕΙΧΕ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 69 ΤΟΥ Ν. 4427/16, ΦΕΚ-188 Α/8-10-16 - ΙΣΧΥΣ ΑΠΟ 1-6-2016 ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 73 ΤΟΥ Ν. 5039/23, ΦΕΚ-83 Α/3-4-23 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης] «6. Από τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου εξαιρούνται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, τα μέλη της Κυβέρνησης και οι Υφυπουργοί, καθώς και οι συνοδοί ασφαλείας και τα μέλη της αποστολής, όταν συνοδεύουν αυτούς κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.» - **ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 6 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 36 ΤΟΥ Ν. 4484/17, ΦΕΚ-110 Α/1-8-17 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης] «7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας μπορεί να καθορίζονται οι ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας κατ' έτος και πέραν των ανωτέρω ορίων της παραγράφου 1 και μέχρι ογδόντα (80) ημέρες συνολικά ετησίως για τους Διοικητές και Υποδιοικητές των Υ.Πε..» - **ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 6 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 63 ΤΟΥ Ν. 4486/17, ΦΕΚ-115 Α/7-8-17 - ΑΝΑΡΙΘΜΗΣΗ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΡ. 6 ΣΕ 7 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 75 (ΠΑΡ. 1) ΤΟΥ Ν. 4583/18, ΦΕΚ-212 Α/18-12-18 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης] «8. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) μπορεί, για τις ανάγκες εκπαίδευσης συνοδών σκύλων ανιχνευτών των τελωνειακών υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε., να καθορίζονται για τους εκπαιδευόμενους υπαλλήλους, τους εκπαιδευτές αυτών και τους βοηθούς εκπαιδευτές, ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας κατ' έτος και πέραν του ανωτάτου ορίου της παραγράφου 1, για χρονικό διάστημα ανάλογο με τις ανάγκες του εκπαιδευτικού προγράμματος και μέχρι διακόσιες (200) ημέρες συνολικά για τους εκπαιδευτές, καθώς και για τους βοηθούς εκπαιδευτές, και μέχρι εκατόν είκοσι (120) ημέρες συνολικά για τους εκπαιδευόμενους συνοδούς.» - ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 8 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 75 ΤΟΥ Ν. 4583/18, ΦΕΚ-212 Α/18-12-18 [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] «9.α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Αθλητισμού και Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δύνανται να καθορίζονται οι ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας κατ' έτος και πέραν των ανωτέρω ορίων της παρ. 1, μέχρι εκατό (100) ημέρες συνολικά για τις μετακινήσεις εκτός έδρας του προσωπικού των κλάδων αρχαιολόγων, μηχανικών, συντηρητών, εργατοτεχνιτών, δυτών και σχεδιαστών, της Εφορείας Παλαιοανθρωπολογίας - Σπηλαιολογίας και της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού ως Ειδικών Περιφερειακών Υπηρεσιών με πανελλαδική χωρική αρμοδιότητα και των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου με χωρική αρμοδιότητα τις Κυκλάδες, τα Δωδεκάνησα, τα νησιά του Βόρειου Αιγαίου και τη Μοναστική Κοινότητα του Αγίου Όρους, στο πλαίσιο εκπλήρωσης των καταναμετημένων υποχρεώσεών τους.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Αθλητισμού, Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, δύνανται να καθορίζονται οι ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας κατ' έτος και πέραν των ανωτέρω ορίων της παρ. 1, μέχρι ογδόντα (80) ημέρες συνολικά για τις μετακινήσεις εκτός έδρας του προσωπικού των υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, που εκτελεί αρχαιολογικό έργο εν γένει και οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, εξαιρουμένου του προσωπικού της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου.» - ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 9 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 9 ΤΟΥ Ν. 4598/19, ΦΕΚ-36 Α/1-3-19 [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] «10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, καθορίζονται οι ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας κατ' έτος και πέραν των ανωτέρω ορίων των παρ. 1 και 2, μέχρι εκατόν ογδόντα (180) ημέρες συνολικά για τα αιρετά όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και τους αιρετούς που συμμετέχουν στα πάσης φύσεως συλλογικά όργανα των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος.» - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΗΣ ΠΑΡ. 10 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 42 ΤΟΥ Ν. 5000/22, ΦΕΚ-226 Α/9-12-22 - Ισχύς από 1-1-2023, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 77 του ν. 5000/22 //--// ΕΙΧΕ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 12 ΤΟΥ Ν. 4674/20, ΦΕΚ-53 Α/11-3-20 - Το άρθρο 12 του ν. 4674/20 καταργείται από 1-1-2023 με το άρθρο 76 του ν. 5000/22 (ΦΕΚ-226 Α/9-12-22) [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] «11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Οικονομικών, δύνανται να καθορίζονται οι ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας κατ' έτος και πέραν των ορίων της παρ. 1, μέχρι ογδόντα (80) ημέρες συνολικά για τις μετακινήσεις εκτός έδρας των μηχανικών Π.Ε. και Τ.Ε. κάθε ειδικότητας της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για τις ανάγκες ελέγχου και επίβλεψης μελετών και έργων, με ισχύ έως την 31η.12.2022. Η απόφαση του πρώτου εδαφίου εκδίδεται μετά την εξάντληση των ορίων της παρ. 1 και με δυνατότητα αναδρομικής ισχύος δύο (2) μηνών.» - ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 11 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΤΟΥ Α' ΚΕΦ. ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΗΣ ΠΑΡ. Δ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 43 ΤΟΥ Ν. 4825/21, ΦΕΚ-157 Α/4-9-21 [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] «12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών, καθορίζονται οι ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας κατ' έτος και πέραν των ορίων των παρ. 1 και 2, μέχρι διακόσιες (200) ημέρες συνολικά για το προσωπικό κατηγορίας ΔΕ Τεχνικών Οπλικών Συστημάτων και Πυρομαχικών, ειδικοτήτων Ναρκαλιευτών και Ναρκαλιευτών/Ειδικών ΕΟΔ C/IED του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, που συμμετέχει σε αποστολές έρευνας, αναγνώρισης, εξουδετέρωσης και καταστροφής τυποποιημένων αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών.» - ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 12 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΗΣ ΠΑΡ. Δ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 18 ΤΟΥ Ν. 5018/23, ΦΕΚ-25 Α/9-2-23 [Τέλος Τροποποίησης]

(βλ. και άρθρο 17 (Μετακινήσεις εκτός έδρας του προσωπικού του Υπουργείου Εξωτερικών) του Ν. 4451/17, ΦΕΚ-16 Α/13-2-17).

Άρθρο 4

Αποφάσεις μετακίνησης

1. Οι αποφάσεις μετακίνησης για τους υπαλλήλους και λειτουργούς των Υπουργείων και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων εκδίδονται από τον αρμόδιο Υπουργό ή τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης

Διοίκησης (πρώην Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης) αντίστοιχα ή το κατά νόμο εξουσιοδοτημένο όργανο. Για το προσωπικό των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών οι αποφάσεις μετακίνησης εκδίδονται από τους Προέδρους αυτών ή το εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο, ενώ για το προσωπικό των νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και των δημοσίων επιχειρήσεων οι αποφάσεις εκδίδονται από το συλλογικό όργανο διοίκησης ή το εξουσιοδοτημένο από αυτό όργανο. Οι αποφάσεις μετακίνησης των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. δεύτερου βαθμού εκδίδονται από τον Περιφερειάρχη ή από το κατά το νόμο εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο. Οι αποφάσεις μετακίνησης των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού εκδίδονται από τον Δήμαρχο ή από το κατά το νόμο εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο.

[Αρχή Τροποποίησης] «Οι αποφάσεις μετακίνησης για τους Διοικητές των Υ.Πε. εκδίδονται από τον Υπουργό Υγείας.» - ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΟΥ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 63 ΤΟΥ Ν. 4486/17, ΦΕΚ-115 Α/7-8-17 [Τέλος Τροποποίησης]

2. Οι αποφάσεις μετακίνησης για τους ιδιώτες εκδίδονται από το αρμόδιο κατά την παράγραφο 1 όργανο του φορέα για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιείται η μετακίνηση.

3. Οι αποφάσεις μετακίνησης εκδίδονται με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι υπάρχει η σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό του οικείου φορέα και η βεβαίωση δέσμευσης αυτής κατά τις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού.

4. Οι αποφάσεις μετακίνησης εκδίδονται πριν από την ημερομηνία αναχώρησης του μετακινούμενου, περιλαμβάνουν απαραίτητα το ονοματεπώνυμο, την ιδιότητά του, τον κλάδο ή την ειδικότητα, την ημερομηνία αναχώρησης, έναρξης και λήξης των εργασιών και επιστροφής, τον αριθμό των ημερών και των διανυκτερεύσεων, την πλήρη και σαφή αιτιολογία της μετακίνησης, τον τόπο και το μέσο αυτής, το ποσό της εκτιμώμενης δαπάνης και την αντίστοιχη βεβαίωση δέσμευσης πίστωσης για τη συγκεκριμένη μετακίνηση, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που απαιτείται και ορίζεται ρητά από τις διατάξεις του παρόντος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επείγουσας μετακίνησης με προφορική εντολή, παρέχεται και γραπτή έγκριση με έκδοση σχετικής απόφασης μετακίνησης, το αργότερο μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία επιστροφής του μετακινούμενου στην έδρα του.

(Με το άρθρο 72 (Λοιπές διατάξεις για τη διαχείριση των αναγκών λόγω των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών) του Ν. 4375/16, ΦΕΚ-51 Α/3-416, ορίζεται ότι : "2. Κατ' εξαίρεση της ρύθμισης του άρθρου 4 του Κεφαλαίου Α' της υποπαραγράφου Δ' «Δαπάνες μετακινούμενων εντός και εκτός επικρατείας» του ν. 4336/2015 οι αποφάσεις μετακίνησης οι οποίες αφορούν το προσωπικό των υπηρεσιών αρμοδιότητας του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης αρμόδιου για θέματα Μεταναστευτικής Πολιτικής και πραγματοποιούνται από 1η Μαρτίου 2016 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2016 δύναται να εκδίδονται, με μόνη προϋπόθεση τη βεβαίωση από το Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου ή τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης για την ύπαρξη σχετικής πίστωσης στον προϋπολογισμό του οικείου φορέα, προκειμένου να καλυφθούν έκτακτες και επείγουσες υπηρεσιακές ανάγκες, οι οποίες θα αιτιολογούνται πλήρως και επαρκώς στις ως άνω αποφάσεις. Η δέσμευση πίστωσης κατά τις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού θα βεβαιώνεται από την αρμόδια Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης μετακίνησης... - βλ. Και επ. Παρ. Άρθρου 72 ν. 4375/16)

Άρθρο 5

Θέσεις μετακινούμενων

1. Οι μετακινούμενοι στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό δικαιούνται να ταξιδεύουν, ανάλογα με την ιδιότητά τους και το βαθμό που κατέχουν, στις παρακάτω θέσεις:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Ι

Με πλοίο και τρένο στην Α' θέση με δικαίωμα χρήσης κλινάμαξας Α' θέσης και με αεροπλάνο στην οικονομική θέση, για το εξωτερικό και εσωτερικό οι παρακάτω :

α. Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων, Συντονιστές Αποκεντρωμένων Διοικήσεων (πρώην Γενικοί Γραμματείς Αποκεντρωμένων Διοικήσεων), Περιφερειάρχες, Δήμαρχοι δήμων με πληθυσμό άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) κατοίκων, Πρόεδροι, Πληρεξούσιοι Υπουργοί Α' και Β' και αντίστοιχοι, Πρόεδροι και Αντιπρόεδροι και Εισαγγελείς Ανωτάτων Δικαστηρίων, Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο και αντίστοιχοι, Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Αρχηγός και Υπαρχηγός Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (Γ.Ε.ΕΘ.Α.), Αρχηγοί Γενικών Επιτελείων, Αρχηγός Ελληνικής Αστυνομίας, Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος, Διοικητής Αγίου Όρους, Πρόεδροι Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών, Πρυτάνεις, Πρόεδροι Τ.Ε.Ι., Ειδικός Νομικός Σύμβουλος Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομώνων (Σ.Ο.Ε.), [Αρχή Τροποποίησης] «τα Μέλη και το Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομώνων (Σ.Ο.Ε.)». - ΠΡΟΣΘ. ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΦΡΑΣΗΣ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 48 ΤΟΥ Ν. 4484/17, ΦΕΚ-110 Α/1-8-17 [Τέλος Τροποποίησης] , ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (Ο.Δ.ΔΗ.Χ.).

Οι σύζυγοι των ανωτέρω, όταν συνοδεύουν αυτούς επίσημα.

β. Κατ' απονομή Πρέσβεις, Σύμβουλοι Πρεσβείας Α' ή Β' και αντίστοιχοι, Σύμβουλοι της Επικρατείας, Αρεοπαγίτες, Σύμβουλοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου και αντίστοιχοι, Αντεπίτροπος των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, Αντιπρόεδρος και Νομικοί Σύμβουλοι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), Νομικοί Σύμβουλοι της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών, Αντεισαγγελείς Αρείου Πάγου, Πρόεδροι και Εισαγγελείς Εφετών, Πάρεδροι Ανωτάτων Δικαστηρίων, Εφέτες και Αντεισαγγελείς Εφετών, Πρόεδροι και Εισαγγελείς Πρωτοδικών, Πάρεδροι του Ν.Σ.Κ., Επικεφαλής Νομικών Προσώπων του Δημόσιου Τομέα και ΔΕΚΟ Πρόεδροι, Διοικητές, Αντιπρόεδροι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι – Αναπληρωτές Διοικητές, Υποδιοικητές, Γενικοί Γραμματείς Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., Αντιπρυτάνεις, Καθηγητές Α.Ε.Ι. και Πρόεδροι αναγνωρισμένων Ερευνητικών Κέντρων, Αντιπρόεδροι και Καθηγητές Τ.Ε.Ι. όλων των βαθμίδων, Ερευνητές, Διοικητής Στρατιάς, Γενικός Επιθεωρητής Στρατού, Αρχηγός Στόλου, Αρχηγός Τακτικής Αεροπορίας, Αντιστράτηγοι, Υποστράτηγοι, Ταξίαρχοι και αντίστοιχοι, Συνταγματάρχες και αντίστοιχοι, Ειδικοί Γραμματείς, ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, Γενικοί Διευθυντές, Διευθύνοντες Σύμβουλοι Δημόσιων Οργανισμών και Επιχειρήσεων, Προϊστάμενοι των Ειδικών Γραφείων του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού, Αναπληρωτής Διοικητής Αγίου Όρους, Αντιπεριφερειάρχες, Πρόεδροι Περιφερειακών Συμβουλίων και Επιτροπών, Αντιπρόεδρος και Σύμβουλοι του Α.Σ.Ε.Π., βοηθοί Συνήγοροι του Πολίτη, Αντιπρόεδροι και Μέλη όλων των Ανεξάρτητων Αρχών και οι αναπληρωτές αυτών, μέλη ΣΟΕ, Γενικός Επιθεωρητής Περιβάλλοντος, Εθνικός Συντονιστής για την αντιμετώπιση των Ναρκωτικών, Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος, Εισαγγελέας κατά της Διαφθοράς, Διευθυντές και αντίστοιχοι, Προϊστάμενοι Υπηρεσιών επιπέδου Διεύθυνσης ή αντίστοιχης μονάδας, Επιθεωρητές, Ειδικοί Σύμβουλοι και Ειδικοί Συνεργάτες, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό του άρθρου [33 του ν. 2190/1994](#) που υπηρετεί στα πολιτικά γραφεία, Σχολικοί Σύμβουλοι, Σύμβουλοι Α' και Β' του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων Δήμαρχοι δήμων με πληθυσμό κάτω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) κατοίκων, Αντιδήμαρχοι και Αναπληρωτές Νομικοί Σύμβουλοι Υπουργείου Εξωτερικών.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΙΙ

Με πλοίο και τρένο στη Β' θέση και στην οικονομική θέση με αεροπλάνο, για το εξωτερικό και εσωτερικό, με δικαίωμα χρήσης κλινάμαξας Β' θέσης μόνο για το εξωτερικό, οι παρακάτω:

Γραμματείς Πρεσβείας Α', Β', Γ' και αντίστοιχοι, Εισηγητές Ανωτάτων Δικαστηρίων, Πρωτοδίκες και Αντεισαγγελείς Πρωτοδικών, Ειρηνοδίκες, Έμμισθοι Πάρεδροι Πρωτοδικών και αντίστοιχοι, Δικαστικοί Αντιπρόσωποι του Ν.Σ.Κ., Νομικοί Σύμβουλοι ή Δικηγόροι Νομικών Υπηρεσιών Δημοσίου, Μέλη Περιφερειακών Συμβουλίων και Επιτροπών, Εκτελεστικός Γραμματέας της Περιφέρειας, Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης, Μέλη Δημοτικών Συμβουλίων, Αντισυνταγματάρχες, Ταγματάρχες και αντίστοιχοι, Λοχαγοί Υπολοχαγοί και αντίστοιχοι, Τμηματάρχες και αντίστοιχοι, **[Αρχή Τροποποίησης]** «επιστημονικοί συνεργάτες Σ.Ο.Ε.» - **ΔΙΑΓΡΑΦΕΤΑΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΦΡΑΣΗ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 48 ΤΟΥ Ν. 4484/17, ΦΕΚ-110 Α/1-8-17 [Τέλος Τροποποίησης]**, Προϊστάμενοι Υπηρεσιών επιπέδου Τμήματος ή ενδιάμεσου επιπέδου μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος, Μέλη Διοικητικών Συμβουλίων Ν.Π.Δ.Δ. και φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, νομικοί συνεργάτες Υπουργείων, υπάλληλοι των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 2, μέλη Ε.Ε.ΔΙ.Π. Α.Ε.Ι. και Ε.Ε.Π. Τ.Ε.Ι., λοιποί μετακινούμενοι.

2. Τα μέλη οικογενείας, όπου προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος, δικαιούνται να ταξιδεύουν στην ίδια θέση που ταξιδεύει ο υπάλληλος.

3. Συνοδοί ασφαλείας, καθώς και οι συνοδοί των προσώπων της επόμενης παραγράφου δικαιούνται την ίδια θέση με το πρόσωπο που συνοδεύουν.

4. Οι μετακινούμενοι για τους λόγους της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που έχουν βαριά κινητική αναπηρία (παραπληγία, τετραπληγία, ακρωτηριασμό και αναπηρίες που φέρουν κλινικά την εικόνα παραπληγίας – τετραπληγίας) μετακινούνται στην καταλληλότερη θέση για την ανεμπόδιστη και ασφαλή μετακίνησή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

Άρθρο 6

Έξοδα κίνησης εντός έδρας

1.α. Για τους επιμελητές και κλητήρες,

β. για τους υπαλλήλους που ασκούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, παράλληλα με τα κύρια καθήκοντά τους χρέη επιμελητή όταν δεν υπάρχουν επιμελητές, και

γ. για τους τεχνικούς υπαλλήλους, κατηγορίας υποχρεωτικής (Υ.Ε.) ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Δ.Ε.) τεχνικών υπηρεσιών για τη συντήρηση περιφερειακών κτιρίων του φορέα τους, τα αναγνωριζόμενα έξοδα κίνησης εντός έδρας περιλαμβάνουν μόνο το αντίτιμο των εισιτηρίων των μέσων

μαζικής μεταφοράς. Για τις περιπτώσεις α' και γ' δύναται, αντί του αντιτίμου των εισιτηρίων, να χορηγείται κάρτα απεριορίστων διαδρομών. Για την αναγνώρισή τους δεν απαιτείται γραπτή εντολή.

«[**Αρχή Τροποποίησης**]². α. Για τους τεχνικούς υπαλλήλους και τους μηχανικούς για την επίβλεψη και εκτέλεση των δημόσιων έργων, όπως αυτά προσδιορίζονται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, β. για τους τεχνικούς υπαλλήλους, κατηγορίας υποχρεωτικής (Υ.Ε.) ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Δ.Ε.) τεχνικών υπηρεσιών για τη συντήρηση περιφερειακών κτιρίων του φορέα τους, αν είναι αναγκαία για τον σκοπό της μετακίνησης η μεταφορά εξοπλισμού ή υλικών που λόγω βάρους ή όγκου δεν μεταφέρονται με συγκοινωνιακά μέσα,

γ. για τους υπαλλήλους του τεχνικού εξοπλισμού των Περιφερειών της Χώρας, όπως χειριστές μηχανημάτων, οδηγοί αυτοκινήτων, τεχνίτες και εργάτες, για τις μετακινήσεις τους από την έδρα της υπηρεσιακής τους μονάδας στον τόπο παροχής εργασίας τους με αυθημερόν επιστροφή,

δ. για υπαλλήλους που διενεργούν ελέγχους, επιθεωρήσεις, αυτοψίες ή δειγματοληψίες ή συντήρηση σχολείων, καθώς και επισκέψεις κοινωνικής, υγειονομικής ή ιατρικής μέριμνας, και μέχρι πεντακόσια πενήντα (550) χιλιόμετρα μηνιαίως, για όλες τις ως άνω περιπτώσεις, επιτρέπεται η χρήση εντός έδρας, ιδιωτικής χρήσης μεταφορικού μέσου, ύστερα από έγκριση του αρμόδιου οργάνου της παρ. 1 του άρθρου 4, με προσωπική τους ευθύνη για τυχόν ατύχημα ή ζημιά και εφόσον βεβαιώνεται αρμοδίως ότι δεν υφίσταται διαθέσιμο υπηρεσιακό όχημα για τις μετακινήσεις αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές καταβάλλεται η δαπάνη χιλιομετρικής αποζημίωσης του άρθρου 8, η δαπάνη διοδίων και ο τυχόν ναύλος του οχήματος σε περίπτωση μετακίνησης με θαλάσσιο μέσο μαζικής μεταφοράς. Για τα επιπλέον χιλιόμετρα αναγνωρίζεται το αντίτιμο του φθηνότερου εισιτηρίου των συγκοινωνιακών μέσων. Όπως εξαιρετικώς, σε περίπτωση εκτεταμένης φυσικής καταστροφής και μετά από αιτιολογημένη απόφαση του Δ.Σ. του ΕΛΓΑ, οι μετακινήσεις των εκτιμητών του ΕΛΓΑ δύνανται να υπερβαίνουν το παραπάνω μηνιαίο χιλιομετρικό όριο,

ε. στους Επιθεωρητές Ελεγκτές της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (Ε.Α.Δ.), οι οποίοι μεταβαίνουν σε απόσταση έως πενήντα (50) χιλιομέτρων από την έδρα της Αρχής ή τις έδρες των περιφερειακών υπηρεσιών αυτής, με σκοπό τη διενέργεια ελέγχων και επιθεωρήσεων που τους έχουν ανατεθεί, καταβάλλεται η δαπάνη χιλιομετρικής αποζημίωσης του άρθρου 8 της υποπαρ. Δ.9, η δαπάνη διοδίων και ο τυχόν ναύλος του οχήματος σε περίπτωση μετακίνησης με θαλάσσιο μέσο μαζικής μεταφοράς. Για τα επιπλέον χιλιόμετρα αναγνωρίζεται το αντίτιμο του φθηνότερου εισιτηρίου των συγκοινωνιακών μέσων. Η παρούσα περίπτωση ισχύει αποκλειστικά και μόνο για τους ελέγχους που πραγματοποιούνται για τη διασφάλιση της εφαρμογής των κατεπειγόντων μέτρων αντιμετώπισης της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 και πάντως όχι πέραν της 31ης.3.2021.

Οι μετακινήσεις των εκτιμητών του ΕΛΓΑ δεν υπόκεινται στους περιορισμούς των περ. δ' και ε' της παρ. 3 του άρθρου 7.» - **ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 (ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΘ. ΠΕΡ. Ε) ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 38ο ΤΟΥ Ν. 4737/20, ΦΕΚ-204 Α/22-10-20 – ΕΙΧΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2Β ΤΟΥ ΑΡΘ. 10ο ΤΟΥ Ν. 4405/16, ΦΕΚ-129 Α/13-7-16 [Τέλος Τροποποίησης]**

3. Απαραίτητη προϋπόθεση για τις μετακινήσεις, κατά την παρ. 2 είναι η ύπαρξη γραπτής εντολής του οικείου προϊσταμένου, για χρησιμοποίηση ιδιωτικής χρήσης μεταφορικού μέσου.

4. Αν δεν χρησιμοποιηθεί ιδιωτικής χρήσης μεταφορικό μέσο καταβάλλεται το αντίτιμο του φθηνότερου εισιτηρίου του συγκοινωνιακού μέσου.

5. Μίσθωση μεταφορικού μέσου επιτρέπεται όταν είναι αναγκαία η μεταφορά υλικών, που λόγω όγκου ή βάρους δεν μεταφέρονται με συγκοινωνιακά μέσα.

6. Αν δεν υπάρχει συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση, επιτρέπεται, για τα πρόσωπα της παρ. 2, η χρησιμοποίηση επιβατικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης (ταξί) ή η μίσθωση επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αν το κόστος της μίσθωσης αυτής είναι μικρότερο από το αντίστοιχο της χρήσης ταξί, που αιτιολογείται στην απόφαση μετακίνησης. Στην τελευταία περίπτωση αναγνωρίζεται το ποσό του κόστους μίσθωσης και η χιλιομετρική αποζημίωση.

7. Για τη μετάβαση των μετακινουμένων, που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, από την κατοικία τους στην υπηρεσία τους και αντίστροφα, δεν αναγνωρίζονται έξοδα μετακίνησης, ανεξάρτητα αν η κατοικία του υπαλλήλου είναι εκτός ή εντός της έδρας της υπηρεσίας του.

8. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν έχουν εφαρμογή για τους υπαλλήλους του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κλάδου επιμελητών δικαστηρίων, οι οποίοι ασχολούνται αποκλειστικά με την επίδοση δικογράφων και στους υπαλλήλους των Δ.Ο.Υ. του Υπουργείου Οικονομικών, κλάδου επιμελητών, οι οποίοι ασχολούνται αποκλειστικά με την επίδοση φορολογικών εγγράφων και πράξεων διοικητικής εκτέλεσης. Στους υπαλλήλους αυτούς χορηγούνται πάγια έξοδα κίνησης σε μηνιαία βάση, ποσού πενήντα (50) ευρώ ανά υπάλληλο.

Έξοδα κίνησης εκτός έδρας

1. Τα αναγνωριζόμενα έξοδα κίνησης εκτός έδρας περιλαμβάνουν το αντίτιμο των εισιτηρίων όλων των απαιτούμενων μέσων μαζικής μεταφοράς που χρησιμοποιούν οι μετακινούμενοι, για τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις του άρθρου 2 μετακινήσεις, εκτός της έδρας τους όσο και κατά την επιστροφή τους σε αυτή.

2. Οι μετακινούμενοι εκτός έδρας, κατά τις προβλεπόμενες από το άρθρο 2 μετακινήσεις τους, επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ιδιωτικής χρήσης μεταφορικό μέσο, ύστερα από έγκριση του αρμόδιου οργάνου της παραγράφου 1 του άρθρου 4, με προσωπική τους ευθύνη για τυχόν ατύχημα ή ζημία του αυτοκινήτου και εφόσον βεβαιώνεται αρμοδίως ότι δεν υφίσταται διαθέσιμο υπηρεσιακό όχημα για τις μετακινήσεις αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές καταβάλλεται η δαπάνη χιλιομετρικής αποζημίωσης του άρθρου 8, η δαπάνη διοδίων, καθώς και ο ναύλος αυτοκινήτου σε περίπτωση μετακίνησης με θαλάσσιο μέσο μαζικής μεταφοράς.

3. Η χρησιμοποίηση ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτου επιτρέπεται στις εξής περιπτώσεις:

α. Για μετακινήσεις εκτός έδρας και μέσα στα όρια του νομού, ανεξάρτητα αν οι περιοχές εξυπηρετούνται από συγκοινωνιακά μέσα.

β. Για τους υπαλλήλους των Περιφερειών, για μετακινήσεις εκτός έδρας και μέσα στα όρια της Περιφέρειας, ανεξάρτητα αν οι περιοχές εξυπηρετούνται από συγκοινωνιακά μέσα.

γ. Για τους υπαλλήλους των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, για μετακινήσεις εκτός έδρας και μέσα στα όρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

δ. Για λοιπές μετακινήσεις, εάν προβλέπεται στην εντολή διαδοχική μετακίνηση.

ε. Για μετακινήσεις στη νησιωτική χώρα, όταν στη σχετική εντολή προβλέπεται διαδοχική μετακίνηση εντός του νησιού στο οποίο γίνεται η μετακίνηση.

Αν δεν χρησιμοποιηθεί ιδιωτικής χρήσης μεταφορικό μέσο, καταβάλλεται το αντίτιμο του φθηνότερου εισιτηρίου.

4. Αν χρησιμοποιήθηκε ιδιωτικής χρήσης μεταφορικό μέσο, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α' έως δ' της παραγράφου 3, καταβάλλεται μόνο το αντίτιμο του εισιτηρίου του φθηνότερου συγκοινωνιακού μέσου της αντίστοιχης διαδρομής.

5. Μίσθωση μεταφορικού μέσου επιτρέπεται όταν είναι αναγκαία η μεταφορά υλικών που λόγω όγκου ή βάρους δεν μεταφέρονται με συγκοινωνιακά μέσα.

6. Αν δεν υπάρχει συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση, επιτρέπεται η χρησιμοποίηση επιβατικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης (ταξί) ή η μίσθωση επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αν το κόστος της μίσθωσης αυτής είναι μικρότερο από το αντίστοιχο της χρήσης ταξί, γεγονός που αιτιολογείται στην εντολή μετακίνησης. Στην τελευταία περίπτωση αναγνωρίζεται το ποσό του κόστους μίσθωσης και η χιλιομετρική αποζημίωση.

[Αρχή Τροποποίησης] «Άρθρο 8

Χιλιομετρική αποζημίωση -Ανώτατο όριο κατά μήνα χιλιομέτρων

8. Το ύψος της χιλιομετρικής αποζημίωσης για τις μετακινήσεις εντός ή εκτός έδρας, όταν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση ιδιωτικής χρήσης μεταφορικού μέσου, όπως αυτό καταβάλλεται σύμφωνα με την υποπαρ. Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου 2, ορίζεται στο ποσό των είκοσι λεπτών (0,20 €) για κάθε χιλιόμετρο. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών το ανωτέρω ποσό δύναται να αναπροσαρμόζεται. Με όμοια απόφαση μπορεί να καθορίζεται και το ανώτατο όριο των κατά μήνα χιλιομέτρων, που επιτρέπεται να πραγματοποιούν οι μετακινούμενοι με ιδιωτικής χρήσης μεταφορικά μέσα εκτός έδρας. Μετά την εξάντληση του ανωτέρω ορίου καταβάλλεται μόνο το αντίτιμο των εισιτηρίων των φθηνότερων μέσων μαζικής μεταφοράς.» - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΗΣ ΠΑΡ. Δ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 26 ΤΟΥ Ν. 5045/23, ΦΕΚ-136 Α/29-7-23 - **Με την παρ. 2 του άρθρου 72 του ν. 5045/23, ορίζεται ότι: "2. Το Κεφάλαιο Α' του Μέρους Γ' ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2024, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 27, η οποία ισχύει από τη δημοσίευση του παρόντος. Ειδικά για φορολογικούς και τελωνειακούς ελέγχους, ελέγχους της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς, ελέγχους του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος και ελέγχους της Επιθεώρησης Εργασίας στη νησιωτική χώρα, η αποζημίωση διανυκτέρευσης υπολογίζεται στο ποσό που διαμορφώνεται με την παρ. 1 του άρθρου 27 από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου."** [Τέλος Τροποποίησης]

Άρθρο 9

Μετακινήσεις προσωπικού Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων

1. Για μετακινήσεις του εκπαιδευτικού και λοιπού προσωπικού του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων (Υ.Πο.Παι.Θ.), που μετέχει στην προετοιμασία και διεξαγωγή των γενικών και ειδικών

εξετάσεων, κατά την περίοδο αυτών, επιτρέπεται η μετακίνηση εντός ή εκτός έδρας, με ιδιωτικής χρήσης μεταφορικό μέσο, με προσωπική ευθύνη για τυχόν ατύχημα ή ζημιά, με έγκριση του αρμόδιου οργάνου. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται η χιλιομετρική αποζημίωση του άρθρου 8.

2. Στους εκπαιδευτικούς που μετακινούνται για τη συμπλήρωση του εβδομαδιαίου ωραρίου τους αναγνωρίζεται η δαπάνη χιλιομετρικής αποζημίωσης του άρθρου 8, η δαπάνη διοδίων, σε περίπτωση χρησιμοποίησης ιδιωτικής χρήσης μεταφορικού μέσου ή το αντίτιμο των εισιτηρίων των χρησιμοποιούμενων μέσων μαζικής μεταφοράς.

[Αρχή Τροποποίησης] «3. **[Αρχή Τροποποίησης]** «Στα μέλη του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) των κλάδων ΠΕ23-Ψυχολόγων ή ΠΕ30 Κοινωνικών Λειτουργιών και στους εκπαιδευτικούς» - **ΑΝΤΙΚ. ΩΣ ΑΝΩ ΤΩΝ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΛΕΞΕΩΝ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 27 ΤΟΥ Ν. 4559/18, ΦΕΚ-142 Α/3-8-18 [Τέλος Τροποποίησης]** που είναι αρμόδιοι για την εποπτεία της μαθητείας και μετακινούνται για την παρακολούθηση των μαθητών στους χώρους εργασίας, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου **7 του ν. 4186/2013** (Α' 193), αναγνωρίζεται η δαπάνη χιλιομετρικής αποζημίωσης του άρθρου 8, η δαπάνη διοδίων, σε περίπτωση χρησιμοποίησης ιδιωτικής χρήσης μεταφορικού μέσου ή το αντίτιμο των εισιτηρίων των χρησιμοποιούμενων μέσων μαζικής μεταφοράς.» - **ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 3 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ Δ9(9) ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ ΑΡΘ. 4 ΤΟΥ Ν. 4473/17, ΦΕΚ-78 Α/30-5-17 [Τέλος Τροποποίησης]**

Άρθρο 10

Έξοδα Διανυκτέρευσης

[Αρχή Τροποποίησης] «1. Έξοδα διανυκτέρευσης αναγνωρίζονται:

α. Όταν η απόσταση από την έδρα του μετακινούμενου είναι μεγαλύτερη από εκατόν εξήντα (160) χιλιόμετρα, εφόσον αυτός κινείται με ιδιωτικής χρήσης ή υπηρεσιακό αυτοκίνητο και μεγαλύτερη από εκατόν είκοσι (120) χιλιόμετρα, όταν κινείται με συγκοινωνιακό μέσο. Για μετακινήσεις από την ηπειρωτική στη νησιωτική Χώρα και αντίστροφα ή από νησί σε νησί σε απόσταση μεγαλύτερη από είκοσι (20) ναυτικά μίλια. Για το αστυνομικό προσωπικό που εκτελεί αποκλειστικά και μόνο υπηρεσία μεταγωγής κρατουμένων, έξοδα διανυκτέρευσης αναγνωρίζονται για μετακινήσεις από την ηπειρωτική στη νησιωτική χώρα και αντίστροφα ή από νησί σε νησί σε απόσταση μεγαλύτερη από πέντε (5) ναυτικά μίλια. Αν η μετακίνηση λαμβάνει χώρα και στην ηπειρωτική και στη νησιωτική Χώρα, η συνολική απόσταση από την έδρα του μετακινούμενου μέχρι τον τόπο προορισμού υπολογίζεται σε χιλιόμετρα.

β. Όταν υπάρχει αντικειμενική αδυναμία επιστροφής, ανεξάρτητα από τις προϋποθέσεις της προηγούμενης περίπτωσης, η οποία βεβαιώνεται από την οικεία αστυνομική, λιμενική ή αερολιμενική Αρχή.» - **ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 35 ΤΟΥ Ν. 4937/22, ΦΕΚ-106 Α/2-6-22 (ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΘ. ΝΕΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡ. Α) // Με την παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4937/22, ΦΕΚ-106 Α/2-6-22, ορίζεται ότι : "2. Η ισχύς των άρθρων 34 έως 37 που αφορούν στα έξοδα διήμερευσης και διανυκτέρευσης του αστυνομικού προσωπικού που εκτελεί υπηρεσία μεταγωγής και μόνο για τις τροποποιήσεις που επέρχονται με τις διατάξεις του παρόντος στον ν. 4336/2015 (Α' 94), αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσης του προεδρικού διατάγματος που ορίζεται στο άρθρο 15 της υποπαρ. Δ.9 του ν. 4336/2015, και των λοιπών διαλαμβανόμενων σε αυτό") [Τέλος Τροποποίησης]**

(Με την παρ. 5 του άρθρου 42 του Ν. 4384/16, ΦΕΚ-78 Α /26-4-16, ορίζεται ότι : «5. Τα χιλιομετρικά όρια για την αναγνώριση εξόδων διανυκτέρευσης της παρ. 1 του άρθρου 10 της υποπαραγράφου Δ.9 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (Α' 94) δεν εφαρμόζονται για τις μετακινήσεις των υπαλλήλων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και των εποπτευόμενων φορέων αυτού που διενεργούν ή συμμετέχουν σε προβλεπόμενους ελέγχους, επιθεωρήσεις, παραλαβές έργων, αυτοψίες ή δειγματοληψίες. Για το ως άνω προσωπικό η διανυκτέρευση των εκτός έδρας μετακινούμενων επιτρέπεται όταν η απόσταση από την έδρα τους είναι μεγαλύτερη:

α) από εκατόν είκοσι (120) χιλιόμετρα, εφόσον κινούνται με ιδιωτικής χρήσης ή υπηρεσιακό όχημα,

β) από ογδόντα (80) χιλιόμετρα, εφόσον κινούνται με συγκοινωνιακό μέσο,

γ) από είκοσι (20) ναυτικά μίλια για μετακινήσεις στη νησιωτική Ελλάδα»" - **βλ. Και άρθρο 42 ν. 4384/16 για τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις).**

[Αρχή Τροποποίησης] «1α. Για το χρονικό διάστημα έως και την 31η Μαρτίου 2022 τα χιλιομετρικά όρια για την αναγνώριση εξόδων διανυκτέρευσης της παρ. 1 δεν εφαρμόζονται για τις μετακινήσεις των υπαλλήλων των Περιφερειακών Υπηρεσιών Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού που διενεργούν ή συμμετέχουν σε ελέγχους στις τουριστικές επιχειρήσεις του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 (Α' 155), με σκοπό τη διαπίστωση τήρησης της υπ' αρ. 16632/16.4.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Τουρισμού (Β' 1632), περί των ειδικών πρωτοκόλλων υγειονομικού περιεχομένου βάσει των οποίων λειτουργούν οι τουριστικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο της λήψης μέτρων έναντι του κορωνοϊού COVID-19, και καθ' όλη τη διάρκεια υποχρέωσης εφαρμογής της από τις τουριστικές επιχειρήσεις.

Για τους ως άνω μετακινούμενους, η διανυκτέρευση εκτός έδρας επιτρέπεται όταν η απόσταση από την έδρα τους είναι μεγαλύτερη:

α) Από εκατόν είκοσι (120) χιλιόμετρα, εφόσον κινούνται με ιδιωτικής χρήσης ή υπηρεσιακό όχημα, συμπεριλαμβανομένης και της περίπτωσης κατά την οποία η μετακίνηση περιλαμβάνει ενδιάμεσους διαδοχικούς προορισμούς για εκτέλεση υπηρεσιακού έργου, οπότε η εν λόγω απόσταση υπολογίζεται αθροιστικά, ως σύνολο των επιμέρους αποστάσεων των ενδιάμεσων διαδοχικών προορισμών,

β) από ογδόντα (80) χιλιόμετρα, εφόσον κινούνται με συγκοινωνιακό μέσο και

γ) από είκοσι (20) ναυτικά μίλια για μετακινήσεις στη νησιωτική Ελλάδα». - ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 1Α ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 10 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΗΣ ΠΑΡ. Δ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 73 ΤΟΥ Ν. 4875/21, ΦΕΚ-250 Α/23-12-21 [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] «2. Το ποσό των εξόδων διανυκτέρευσης αναγνωρίζεται ανάλογα με την κατηγορία, στην οποία εντάσσονται οι δικαιούχοι βάσει των διατάξεων του άρθρου 5 του παρόντος και βάσει του καταβληθέντος ποσού, και ορίζεται ως εξής:

α. Κατηγορία I, μέχρι εκατό (100) ευρώ ανά διανυκτέρευση.

β. Κατηγορία II, μέχρι ογδόντα (80) ευρώ ανά διανυκτέρευση.

Τα ανωτέρω ποσά προσαυξάνονται κατά τριάντα τοις εκατό (30%) για διαμονή εντός των ορίων των δήμων Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Η ως άνω προσαύξηση ισχύει και για διαμονή στη νησιωτική χώρα από την 1η Μαΐου έως και την 30ή Σεπτεμβρίου εκάστου έτους. Ειδικά για τη διενέργεια φορολογικών, τελωνειακών ελέγχων, ελέγχων της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς, ελέγχων του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, ελέγχων των Περιφερειακών Κέντρων Κοινωνικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ και ελέγχων της Επιθεώρησης Εργασίας στη νησιωτική χώρα, από την 1η Μαΐου έως και την 30ή Σεπτεμβρίου εκάστου έτους, καταβάλλεται σε υπαλλήλους ανεξαρτήτως κατηγορίας για τη μετακίνησή τους το ποσό των εξόδων διανυκτέρευσης της περ. α', με την προσαύξηση τριάντα τοις εκατό (30%) του τρίτου εδαφίου της παρούσας. Σε περίπτωση διανυκτέρευσης σε κατάλυμα κόστους υψηλότερου του οριζόμενου, ανά κατηγορία στην παρούσα παράγραφο, η δαπάνη αναγνωρίζεται μέχρι του οριζόμενου αυτού ποσού. Νόμοι και υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότησή τους μετά την 1η.1.2016 και καθορίζουν ποσά εξόδων διανυκτέρευσης διαφορετικά από αυτά της παρούσας, εξακολουθούν να ισχύουν.» - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΗΣ ΠΑΡ. Δ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 139 ΤΟΥ Ν. 5078/23, ΦΕΚ-211 Α/20-12-23 //--// ΕΙΧΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 43 ΤΟΥ Ν. 5000/22, ΦΕΚ-226 Α/9-12-22 (Ισχύς από 1-1-2023, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 77 του ν. 5000/22) ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 27 ΤΟΥ Ν. 5045/23, ΦΕΚ-136 Α/29-7-23 - Με την παρ. 2 του άρθρου 72 του ν. 5045/23, ορίζεται ότι: "2. Το Κεφάλαιο Α' του Μέρους Γ' ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2024, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 27, η οποία ισχύει από τη δημοσίευση του παρόντος. Ειδικά για φορολογικούς και τελωνειακούς ελέγχους, ελέγχους της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς, ελέγχους του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος και ελέγχους της Επιθεώρησης Εργασίας στη νησιωτική χώρα, η αποζημίωση διανυκτέρευσης υπολογίζεται στο ποσό που διαμορφώνεται με την παρ. 1 του άρθρου 27 από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου." [Τέλος Τροποποίησης]

3. Δεν αναγνωρίζονται έξοδα διανυκτέρευσης όταν άλλος φορέας από αυτόν που εκδίδει την εντολή μετακίνησης, καλύπτει αυτά.

4. Οι συνοδοί ασφαλείας καθώς και οι συνοδοί των προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου 5, διαμένουν στο ίδιο ξενοδοχείο με το πρόσωπο που συνοδεύουν.

[Αρχή Τροποποίησης] «5. Για τους μετακινούμενους με εντολή του Εθνικού Θεάτρου, του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος («Κ.Θ.Β.Ε.») και των Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων της χώρας («ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.»), (εφεξής θέατρα) σε απόσταση μεγαλύτερη των πενήντα (50) χιλιομέτρων από την έδρα τους αναγνωρίζονται έξοδα διανυκτέρευσης, όταν η μετακίνηση γίνεται αποκλειστικά για τις αποδεδειγμένες ανάγκες της πραγματοποίησης της χειμερινής και θερινής περιόδου των θεάτρων και με σκοπό την προετοιμασία, οργάνωση και εκτέλεση των παραγωγών των θεάτρων. Ειδικά, για τις μετακινήσεις των προσώπων του προηγούμενου εδαφίου, η ημερήσια αποζημίωση ορίζεται στο ποσό των πενήντα (50) ευρώ και τα έξοδα διανυκτέρευσης στο ποσό των σαράντα πέντε (45) ευρώ ανά διανυκτέρευση. Η ημερήσια αποζημίωση καταβάλλεται και για την ημέρα επιστροφής των μετακινούμενων στην έδρα τους, μετά το πέρας των παραστάσεων. Η απόφαση μετακίνησης εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο. Ειδικά, για το χρονικό διάστημα από 1ης.7.2022 έως 31.10.2022, για τους μετακινούμενους του πρώτου εδαφίου με εντολή του Εθνικού Θεάτρου και του «Κ.Θ.Β.Ε.», η ημερήσια αποζημίωση του δευτέρου εδαφίου ορίζεται στο ποσό των πενήντα πέντε (55) ευρώ και τα έξοδα διανυκτέρευσης του ίδιου εδαφίου στο ποσό των πενήντα πέντε (55) ευρώ ανά διανυκτέρευση. Η ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου ισχύει και για το χρονικό διάστημα από 1ης.7.2023 έως 31.10.2023.» - ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΗΣ ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 70 ΤΟΥ Ν. 5043/23, ΦΕΚ-91 Α/13-4-23 (μετά από προσθ. Έκτου εδαφίου) //--// ΕΙΧΕ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. 3ο ΤΟΥ Ν. 4405/16, ΦΕΚ-129 Α/13-7-16

ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. [22 ΤΟΥ Ν. 4483/17](#), ΦΕΚ-107 Α/31-7-17 ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. [407 ΤΟΥ Ν. 4957/22](#), ΦΕΚ-141 Α/21-7-22 [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] «6. Για τους μετακινούμενους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων του Σώματος Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων (ΣΕΠΔΕΜ), τους υπαλλήλους του Συντονιστικού Γραφείου Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ) για τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργούν στο πλαίσιο της εκπλήρωσης των καθηκόντων τους, καθώς και τους γεωτεχνικούς υπαλλήλους και τους μηχανικούς [Αρχή Τροποποίησης] «και το τεχνικό προσωπικό υποστήριξης εργασιών πεδίου, στο βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο» - ΠΡΟΣΘ. ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΜΕΣΑ ΣΕ ΄΄ ΦΡΑΣΗΣ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. [67 ΤΟΥ Ν. 4409/16](#), ΦΕΚ-136 Α/28-7-16 [Τέλος Τροποποίησης] του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.) για τις ανάγκες εκτέλεσης και επίβλεψης έργων και μελετών εκτός της έδρας απασχόλησής τους, σε απόσταση μεγαλύτερη των 50 χιλιομέτρων από την έδρα τους και μικρότερη από εκατόν εξήντα (160) χιλιόμετρα, εφόσον κινούνται με ιδιωτικής χρήσης ή υπηρεσιακό αυτοκίνητο και μικρότερη από εκατόν είκοσι (120) χιλιόμετρα, όταν κινούνται με συγκοινωνιακό μέσο, αναγνωρίζονται έξοδα διανυκτέρευσης, όταν η μετακίνηση γίνεται σε δύσβατες περιοχές και αφορά εργασίες πεδίου, που απαιτούν απασχόληση του μετακινούμενου πλέον των οκτώ (8) ωρών και βεβαιώνονται με αιτιολογημένη απόφαση της Διοίκησης». - ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 6 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 10 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. [3ο ΤΟΥ Ν. 4405/16](#), ΦΕΚ-129 Α/13-7-16 [Τέλος Τροποποίησης]

Άρθρο 11

Ημερήσια αποζημίωση

1. Η ημερήσια αποζημίωση ορίζεται στο ποσό των σαράντα (40) ευρώ, ανεξάρτητα από τη θέση ή το βαθμό του μετακινούμενου.

[Αρχή Τροποποίησης] «Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 10 της υποπαραγράφου Δ.9 της παρ. Δ' του άρθρου [2 του Ν. 4336/2015](#), ποσά ημερήσιας αποζημίωσης υψηλότερα από αυτό της παρούσας παραγράφου, από όπου και αν προβλέπονται, παύουν να ισχύουν» - ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 11 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. [3ο ΤΟΥ Ν. 4405/16](#), ΦΕΚ-129 Α/113-7-16 [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] «2. Η ημερήσια αποζημίωση της προηγούμενης παραγράφου καταβάλλεται:

Α. Ολόκληρη:

α. Όταν καταβάλλονται δαπάνες διανυκτέρευσης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 10.

β. Όταν η διανυκτέρευση πραγματοποιείται σε φιλικό σπίτι, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 10.

γ. Όταν οι μετακινούμενοι, κατά την επιστροφή τους, είναι υποχρεωμένοι, λόγω των συγκοινωνιακών συνθηκών, να διανυκτερεύσουν σε πλοίο ή σε τρένο.

δ. Όταν οι μετακινούμενοι διανυκτερεύουν στην ύπαιθρο.

ε. Για την ημέρα επιστροφής, όταν συμπίπτει με την ημέρα λήξης εργασιών.

στ. Στις περιπτώσεις μετακινήσεων του αστυνομικού προσωπικού που εκτελεί αποκλειστικά και μόνο υπηρεσία μεταγωγής κρατουμένων σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 10.»

- ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΗΣ ΠΕΡ. Α ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 11 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. [36 ΤΟΥ Ν. 4937/22](#), ΦΕΚ-106 Α/2-6-22 (ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΘ. ΝΕΑΣ ΥΠΟΠΕΡ. ΣΤ ΣΤΗΝ ΠΕΡ. Α ΤΗΣ ΠΑΡ. 2) // Με την παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4937/22, ΦΕΚ-106 Α/2-6-22, ορίζεται ότι : "2. Η ισχύς των άρθρων 34 έως 37 που αφορούν στα έξοδα διημέρευσης και διανυκτέρευσης του αστυνομικού προσωπικού που εκτελεί υπηρεσία μεταγωγής και μόνο για τις τροποποιήσεις που επέρχονται με τις διατάξεις του παρόντος στον [ν. 4336/2015](#) (Α' 94), αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσης του προεδρικού διατάγματος που ορίζεται στο άρθρο 15 της υποπαρ. Δ.9 του ν. 4336/2015, και των λοιπών διαλαμβανομένων σε αυτό") [Τέλος Τροποποίησης]

Β. Κατά το ήμισυ:

α. Αν παρέχεται ημιδιατροφή και

β. Όταν ο μετακινούμενος επιστρέφει αυθημερόν και η απόσταση του προορισμού από την έδρα του είναι: αα) μεγαλύτερη από εκατόν εξήντα (160) χιλιόμετρα, εφόσον κινείται με ιδιωτικής χρήσης ή υπηρεσιακό αυτοκίνητο, ή ββ) μεγαλύτερη από εκατόν είκοσι (120) χιλιόμετρα, όταν κινείται με συγκοινωνιακό μέσο, ή γγ) μεγαλύτερη από είκοσι (20) ναυτικά μίλια για μετακινήσεις από την ηπειρωτική στη νησιωτική Χώρα και αντίστροφα ή από νησί σε νησί.

Γ. Κατά το ένα τέταρτο (1/4) για τις αυθημερόν εκτός έδρας μετακινήσεις.

Δ. Δεν καταβάλλεται ημερήσια αποζημίωση όταν παρέχεται πλήρης διατροφή.

Άρθρο 12

Ειδικές περιπτώσεις μετακινήσεων

1. Δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι, που καλούνται από τις ανακριτικές και δικαστικές Αρχές να μετακινηθούν εκτός έδρας, ως μάρτυρες ή τεχνικοί σύμβουλοι για υπόθεση που σχετίζεται με την υπηρεσία τους, θεωρείται ότι μετακινούνται για εκτέλεση υπηρεσίας και γι' αυτούς αναγνωρίζονται έξοδα κίνησης, ημερήσια αποζημίωση και έξοδα διανυκτέρευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Οι ανωτέρω δεν δικαιούνται παράλληλα αντίστοιχη αποζημίωση που χορηγείται από τα Δικαστήρια.

Οι ημέρες εκτός έδρας του παρόντος άρθρου δεν προσμετρούνται στο όριο των ημερών του άρθρου 3.

[Αρχή Τροποποίησης] «2.α. Στους υπηρετούντες, με οποιαδήποτε σχέση, υπαλλήλους των φορέων που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, που μεταβαίνουν με εντολή της Υπηρεσίας για να μετάσχουν σε συνέδρια, σεμινάρια ή εργασίες κέντρων ερευνών, αναγνωρίζεται η δαπάνη εγγραφής ή συμμετοχής σε αυτά. Οι δαπάνες αυτές καταβάλλονται είτε από την αρμόδια Υπηρεσία είτε από τον υπάλληλο, ο οποίος στη συνέχεια έχει την υποχρέωση να προσκομίσει στην Υπηρεσία του τη σχετική απόδειξη πληρωμής τους.

β. Οι φορείς που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος μπορούν να αναλαμβάνουν τη δαπάνη για την έκδοση ταξιδιωτικής visa για μετακινήσεις σε χώρες του εξωτερικού που απαιτείται η έκδοσή της.».

- ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 2 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 12 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ ΑΡΘ. [36 ΤΟΥ Ν. 4484/17](#), ΦΕΚ-110 Α/1-8-17 [Τέλος Τροποποίησης]

Άρθρο 13

Έξοδα απόσπασης

1. Δεν αναγνωρίζονται έξοδα απόσπασης: α. Για τους αποσπώμενους με αίτησή τους.

β. Για τους υπαλλήλους, οι οποίοι παραμένουν στη θέση που αποσπάστηκαν κατά παράταση της αρχικής απόσπασης.

2. Για τους λειτουργούς ή υπαλλήλους που αποσπώνται σε άλλη Υπηρεσία από αυτή που ανήκει η οργανική τους θέση, αναγνωρίζονται:

α. Σε περίπτωση αυθημερόν επιστροφής, το αντίτιμο του εισιτηρίου μετάβασης και επιστροφής ή χιλιομετρική αποζημίωση και δαπάνη διοδίων, σε περίπτωση χρησιμοποίησης ιδιωτικής χρήσης μεταφορικού μέσου, καθώς και ο ναύλος οχήματος σε μετακινήσεις με θαλάσσιο μέσο μεταφοράς. Σε κάθε περίπτωση η μηνιαία δαπάνη της παρούσας παραγράφου δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που προβλέπεται στην επόμενη περίπτωση.

β. Σε περίπτωση εγκατάστασης στον τόπο της απόσπασης για αποστάσεις άνω των εβδομήντα (70) χιλιομέτρων ή είκοσι (20) ναυτικών μιλίων για απόσπαση από την ηπειρωτική στη νησιωτική χώρα και αντίστροφα ή από νησί σε νησί, για χρονικό διάστημα μέχρι ένα (1) έτος, αναγνωρίζονται, πέραν του αντιτίμου του φθηνότερου εισιτηρίου μετάβασης και επιστροφής του ίδιου και των μελών της οικογένειάς του ή της χιλιομετρικής αποζημίωσης και της δαπάνης διοδίων, σε περίπτωση χρησιμοποίησης ιδιωτικής χρήσης μεταφορικού μέσου, κατά την έναρξη και λήξη της απόσπασης και δαπάνη ξενοδοχείου ή μίσθωσης επιπλωμένης ή μη κατοικίας, μέχρι το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ μηνιαίως και μέχρι διάστημα ενός (1) έτους.

Στις περιπτώσεις φορολογικών **[Αρχή Τροποποίησης]** «και τελωνειακών» - ΠΡΟΣΘ. ΩΣ ΑΝΩ ΤΗΣ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΛΕΞΗΣ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. [74 ΤΟΥ Ν. 4583/18](#), ΦΕΚ-212 Α/18-12-18 [Τέλος Τροποποίησης] ελέγχων

[Αρχή Τροποποίησης] "και στελέχωσης περιφερειακών αερολιμένων" - ΑΠΑΛΕΙΦΕΤΑΙ Η ΩΣ ΑΝΩ ΜΕΣΑ ΣΕ "" ΦΡΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. [69 ΤΟΥ Ν. 4427/16](#), ΦΕΚ-188 Α/8-10-16 - ΙΣΧΥΣ ΑΠΟ 1-6-2016 [Τέλος Τροποποίησης] κατά τους μήνες Μάιο-Οκτώβριο αναγνωρίζεται δαπάνη ξενοδοχείου ή μίσθωσης επιπλωμένης ή μη κατοικίας και μέχρι του ποσού των οκτακοσίων (800) ευρώ μηνιαίως.

Τα ανωτέρω ποσά μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

[Αρχή Τροποποίησης] «Σε περίπτωση που προκύπτει ανάγκη υπέρβασης, του ορίου των επιτρεπόμενων ημερών μετακίνησης της παραγράφου 5 του άρθρου 3 της παρούσας υποπαραγράφου για τη στελέχωση περιφερειακών αερολιμένων, κατόπιν έγκρισης του αρμόδιου Διοικητή μετά από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή Υπηρεσιών Αεροναυτιλίας, αναγνωρίζεται δαπάνη ξενοδοχείου ή μίσθωσης επιπλωμένης ή μη κατοικίας και μέχρι του ποσού μηνιαίως των χιλίων (1.000) ευρώ κατά τους μήνες της χειμερινής περιόδου και χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ κατά τους μήνες της θερινής περιόδου». - ΠΡΟΣΘ. ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡ. Β ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘ. [69 ΤΟΥ Ν. 4427/16](#) (ΦΕΚ-188 Α/8-10-16) - ΙΣΧΥΣ ΑΠΟ 1-6-2016 [Τέλος Τροποποίησης]

(Με την υπ' αριθμ. Δ.Π.Δ.Α./Α.Α.Δ.Ε./Α/1176310/ΕΞ2019/19 (ΦΕΚ 4763 Β/24-12-2019)

απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών ορίζεται ότι : 1. Αναπροσαρμόζουμε τη δαπάνη ξενοδοχείου ή μίσθωσης επιπλωμένης ή μη κατοικίας για έξοδα απόσπασης στις περιπτώσεις φορολογικών και τελωνειακών ελέγχων της παραγράφου 2β του άρθρου 13 της υποπαραγράφου Δ9 της παραγράφου Δ, του άρθρου [2 του ν. 4336/2015](#) ως εξής:

1.1. Κατά τους μήνες Μάιο-Οκτώβριο μέχρι το ποσό που ισοδυναμεί με την αναγνωριζόμενη δαπάνη ανά διανυκτέρευση σε μηνιαία βάση σε χίλια (1.000) ευρώ).

γ. Αν η απόσπαση έχει διάρκεια μεγαλύτερη του ενός (1) έτους, αναγνωρίζεται, πέραν από τα προβλεπόμενα στην περίπτωση β' της παρούσας παραγράφου, το αντίτιμο της δαπάνης μεταφοράς οικοσκευής του μετακινούμενου, που καταβάλλεται με την προσκόμιση φορτωτικής ή άλλων επίσημων παραστατικών στοιχείων και μέχρι το εκάστοτε βασικό ποσό της παραγράφου 4 του άρθρου 14.

(Με την παρ. 4 του άρθρου 69 του Ν. 4427/16, ΦΕΚ-188 Α/8-10-16, ορίζεται ότι : "4. Οι αποσπάσεις για τη στελέχωση των περιφερειακών αερολιμένων για κάλυψη εποχιακών ή άλλων αναγκών, εφόσον γίνονται για χρονικό διάστημα μέχρι τριών μηνών, πραγματοποιούνται χωρίς γνωμοδότηση του υπηρεσιακού συμβουλίου" (Ισχύς από 1-6-2016) - βλ. Και άρθρο 69 ν. 4427/16 για τυχόν μεταγενέστερες ενημερώσεις).

Άρθρο 14

Έξοδα μετάθεσης

1. Δεν αναγνωρίζονται έξοδα μετάθεσης: α. Για τον νεοδιοριζόμενο υπάλληλο ή λειτουργό, για τη μετάβασή του από τον τόπο κατοικίας του στον τόπο διορισμού του.

β. Για τον μετατιθέμενο με αίτησή του.

γ. Για τον μετατιθέμενο σε συνέχεια απόσπασής του στον ίδιο τόπο, εφόσον καταβλήθηκαν τα έξοδα απόσπασης της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 13.

2. Για τον μετατιθέμενο, που εγκαθίσταται σε άλλο τόπο από αυτόν της μετάθεσής του, αναγνωρίζονται έξοδα μετάθεσης για τον τόπο της μετάθεσής του.

3. Σε περίπτωση μετάθεσης αναγνωρίζεται το αντίτιμο του φθηνότερου εισιτηρίου των συγκοινωνιακών μέσων του ιδίου και των μελών της οικογένειάς του, εφόσον τον ακολουθούν, ή η χιλιομετρική αποζημίωση, η δαπάνη διοδίων και ο ναύλος οχήματος σε περίπτωση μετάβασης με ιδιωτικής χρήσης μεταφορικό μέσο.

Αν τα μέλη της οικογένειας του υπαλλήλου δεν συνταξιδεύουν με αυτόν, το αντίτιμο των εισιτηρίων τους βαρύνει τον οικείο φορέα, εφόσον αυτά μετακινούνται πριν από τη συμπλήρωση εξαμήνου από την ημερομηνία που μετακινήθηκε ο υπάλληλος.

4. Στον μετακινούμενο λόγω μετάθεσης, καταβάλλεται, με την προσκόμιση της φορτωτικής ή άλλων επίσημων παραστατικών στοιχείων, ως έξοδα μεταφοράς οικοσκευής, βασικό ποσό πεντακοσίων (500) ευρώ για μετακίνηση μέχρι εκατόν πενήντα (150) χιλιόμετρα από τον τόπο μετάθεσης. Για απόσταση μεγαλύτερη από εκατόν πενήντα (150) χιλιόμετρα προστίθενται εξήντα λεπτά του ευρώ (0,60 €) ανά χιλιόμετρο. Σε κάθε περίπτωση το συνολικό ποσό των εξόδων μεταφοράς οικοσκευής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα χίλια (1.000) ευρώ.

5. Στην περίπτωση μετάθεσης των δύο συζύγων στον ίδιο τόπο, τα έξοδα μετακίνησης των μελών της οικογένειας, καθώς και το ποσό της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, αναγνωρίζονται για τον ένα από τους δύο συζύγους.

Άρθρο 15

Δαπάνες μετακίνησης στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας

[Αρχή Τροποποίησης] «Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού, καθορίζονται το ύψος, οι όροι και οι προϋποθέσεις καταβολής των δαπανών μετακίνησης εσωτερικού και η αποζημίωση εκπαίδευσης στα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του προηγούμενου εδαφίου, εξακολουθεί να ισχύει το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο που καθορίζει τον τρόπο αποζημίωσης των μετακινήσεων των ανωτέρω στελεχών.» - **ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 15 (ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΞΗΣ ΤΡΟΠ. : α) διαγράφεται στο πρώτο εδάφιο η φράση «εντός αποκλειστικής προθεσμίας», β) διαγράφεται το τρίτο εδάφιο) ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 87 ΤΟΥ Ν. 4864/21, ΦΕΚ-237 Α/2-12-21** [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης](**Με το άρθρο 62 του Ν. 4430/16, ΦΕΚ-205 Α/31-10-16, ορίζεται ότι :** "Η προθεσμία που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 15 της υποπαραγράφου Δ9 της παραγράφου Δ' του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (Α' 94) παρατείνεται μέχρι την 30ή Ιουνίου του έτους 2017. Η παρούσα διάταξη ισχύει από 1.10.2016") [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης](**Με την παρ. 6 του άρθρου 36 του Ν. 4484/17, ΦΕΚ-110 Α/1-8-17, ορίζεται ότι :** "6. Η προθεσμία του άρθρου 15 της Υποπαραγράφου Δ9 της Παραγράφου Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94) και του άρθρου 62 του ν. 4430/2016 (Α' 205) παρατείνεται μέχρι 30 Ιουνίου 2018. Η παρούσα διάταξη ισχύει από 1.7.2017"). [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] (**Με την παρ. 1 του άρθρου 65 του Ν. 4554/18, ΦΕΚ-130 Α/18-7-18, ορίζεται ότι :** "1.α. Η προθεσμία του άρθρου 15 του Κεφαλαίου Β' της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ του άρθρου **2 του ν. 4336/2015** (Α' 94), όπως παρατάθηκε με το άρθρο **62 του ν. 4430/2016** (Α' 205) και την παρ. 6 του άρθρου **36 του ν. 4484/2017** (Α' 110), **παρτείνεται μέχρι την 31.12.2018. Η παρούσα διάταξη ισχύει από 1.7.2018.**

β. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 15 του Κεφαλαίου Β' της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου **2 του ν. 4336/2015**, οι ημέρες μετακίνησης των δοκίμων αστυφυλάκων που προβλέπονται στην παρ. 7 του άρθρου 14 της αριθμ. 2/72000/0022/4.12.2001 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Δημοσίας Τάξης (Β' 1702), η οποία προστέθηκε με το άρθρο 3 της υπ' αριθμ. 8008/1/ 35- α' /28.3.2014 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη (Β' 946 με διάρθ. σφαλμ. στο Β' 1443), αυξάνονται σε είκοσι (20) ημέρες. Η παρούσα διάταξη ισχύει από 1.6.2018.

γ. Έως την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 15 του Κεφαλαίου Β' της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου **2 του ν. 4336/2015**, για τον καθορισμό του τρόπου, του ύψους των όρων και προϋποθέσεων των δαπανών μετακίνησης των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας εφαρμόζεται το νομοθετικό καθεστώς που ίσχυε κατά τις 31.12.2015. Η παρούσα διάταξη ισχύει από 1.1.2016" - βλ. Και άρθρο **65 ν. 4554/18, για τυχόν μεταγενέστερες ενημερώσεις**).[Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης](**Με το άρθρο 65 του Ν. 4587/18, ΦΕΚ-218 Α/24-12-18, ορίζεται ότι :** "Η προθεσμία που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 15 της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου **2 του ν. 4336/2015** (Α' 94), όπως έχει παραταθεί και ισχύει, **παρτείνεται μέχρι τις 30.6.2019. Η παρούσα διάταξη ισχύει από 1.1.2019**").[Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] (**Με το άρθρο 55 του Ν. 4701/20, ΦΕΚ-128 Α/30-6-20, ορίζεται ότι :** "Η προθεσμία που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 15 της υποπαρ. Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου **2 του ν. 4336/2015** (Α' 94), **παρτείνεται μέχρι τις 31.12.2020. Η παρούσα διάταξη ισχύει από 1.7.2019**").[Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης] (**Με το άρθρο 32 του Ν. 4772/21, ΦΕΚ-17 Α/5-2-21, ορίζεται ότι :** "Η προθεσμία που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 15 της υποπαρ. Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου **2 του ν. 4336/2015** (Α' 94) **παρτείνεται μέχρι τις 31.12.2021**").[Τέλος Τροποποίησης]

(**Με το άρθρο 37 του ν. 5079/23, ΦΕΚ-215 Α/22-12-23, ορίζεται ότι :** "Από 1η Ιανουαρίου 2024 και μέχρι την έκδοση του διατάγματος του άρθρου 15 της υποπαρ. Δ9 της παρ. Δ του άρθρου **2 του ν. 4336/2015** (Α' 94) για τη χιλιομετρική αποζημίωση και τα έξοδα διανυκτέρευσης εσωτερικού, κατά τις μετακινήσεις των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, εφαρμόζονται αναλογικά το άρθρο 8 της υποπαρ. Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου **2 του ν. 4336/2015** και η παρ. 2 του άρθρου 10 της υποπαρ. Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου **2 του ν. 4336/2015**" - βλ. Και άρθρο **37 ν. 5079/23**, για τυχόν μεταγενέστερες ενημερώσεις).

[Αρχή Τροποποίησης] **«Άρθρο 15Α**

Ειδικά έξοδα και δαπάνες αστυνομικού προσωπικού που εκτελεί υπηρεσία μεταγωγής

1. Έξοδα διημέρευσης αναγνωρίζονται όταν ο μετακινούμενος εκτελεί υπηρεσία μεταγωγής κρατουμένων από την ηπειρωτική στη νησιωτική χώρα και αντίστροφα ή από νησί σε νησί και κατά την ίδια ημέρα της άφιξης στον προορισμό, καλείται σε εκτέλεση όμοιας υπηρεσίας ή καλείται να επιστρέψει στην έδρα του. Για να αναγνωριστούν έξοδα διημέρευσης πρέπει κατά την ίδια ημέρα, που ο μετακινούμενος εκτελεί εκτός έδρας υπηρεσία, να μην αναγνωρίζονται έξοδα διανυκτέρευσης και να πληρούνται οι χιλιομετρικές αποστάσεις που προβλέπονται στο τρίτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 10. Το ύψος των εξόδων διημέρευσης καθορίζεται στο ήμισυ των εξόδων διανυκτέρευσης.

2. Για το αστυνομικό προσωπικό, το οποίο διατίθεται σε υπηρεσία μεταγωγής κρατουμένων με πλοίο, κατά τη διάρκεια της μεταγωγής αυτών δικαιολογείται καμπίνα ανεξαρτήτως βαθμού βάσει της οικονομικότερης θέσης. Σ' αυτή την περίπτωση έξοδα διανυκτέρευσης αναγνωρίζονται, όταν η άφιξη ή η αναχώρηση από τον προορισμό πραγματοποιούνται κατά τη νύχτα ανεξάρτητα από την ώρα. Οι ημέρες από την αναχώρηση έως και την ημέρα επιστροφής υπολογίζονται ως ολόκληρες ημέρες εκτός έδρας απασχόλησης.» - **ΠΡΟΣΘ. ΑΡΘΡΟΥ 15Α ΣΤΗΝ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 37 ΤΟΥ Ν. 4937/22, ΦΕΚ-106 Α/2-6-22 // Με την παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4937/22, ΦΕΚ-106 Α/2-6-22, ορίζεται ότι :** "2. Η ισχύς των άρθρων 34 έως 37 που αφορούν στα έξοδα διημέρευσης και διανυκτέρευσης του αστυνομικού προσωπικού που εκτελεί υπηρεσία μεταγωγής και μόνο για τις τροποποιήσεις που επέρχονται με τις διατάξεις του παρόντος στον **ν. 4336/2015** (Α' 94), αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσης του προεδρικού διατάγματος που ορίζεται στο άρθρο 15 της υποπαρ. Δ.9 **του ν. 4336/2015**, και των λοιπών διαλαμβανόμενων σε αυτό") [Τέλος Τροποποίησης]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Άρθρο 16

Δαπάνες μετακίνησης -Επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής

1. Για τους μετακινούμενους που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου και μεταβαίνουν με εντολή των αρμόδιων οργάνων του φορέα της παραγράφου 1 του άρθρου 4 , για εκτέλεση υπηρεσίας ή με ειδική αποστολή ή για εκπαίδευση στο εξωτερικό μέχρι τριάντα (30) ημέρες, αναγνωρίζονται το αντίτιμο του εισιτηρίου των συγκοινωνιακών μέσων, ημερήσια αποζημίωση και έξοδα διανυκτέρευσης.

2. Για χρονικό διάστημα άνω των τριάντα (30) ημερών, για τους ανωτέρω, καθώς επίσης και γι' αυτούς που τοποθετούνται, μετατίθενται ή αποσπώνται, αναγνωρίζονται το αντίτιμο του εισιτηρίου των συγκοινωνιακών μέσων και επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής σε ποσοστό επί του επιδόματος υπηρεσίας αλλοδαπής του Έλληνα πρέσβη της χώρας όπου υπηρετούν, το οποίο καθορίζεται με κοινή απόφαση:

α. των Υπουργών Εξωτερικών και Οικονομικών για τους πολιτικούς υπαλλήλους,

β. των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, Εξωτερικών και Οικονομικών για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, με εξαίρεση τις ειδικές περιπτώσεις του άρθρου 18.

3. Με τις ίδιες αποφάσεις καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης και καταβολής του ανωτέρω επιδόματος.

4. Στο πολιτικό και στρατιωτικό προσωπικό που έχει τοποθετηθεί, μετατεθεί ή αποσπαστεί στο εξωτερικό ή έχει μεταβεί για εκπαίδευση ή εκτέλεση υπηρεσίας για χρονικό διάστημα άνω των τριάντα (30) ημερών και μετακινείται με ειδική αποστολή ή για εκτέλεση υπηρεσίας ή για εκπαίδευση από την έδρα του στην ίδια ή άλλη χώρα του εξωτερικού, αναγνωρίζονται, πέραν του επιδόματος υπηρεσίας αλλοδαπής της παραγράφου 2, το αντίτιμο του εισιτηρίου των συγκοινωνιακών μέσων καθώς και δαπάνες διανυκτέρευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 3. Οι εν λόγω δαπάνες αναγνωρίζονται εφόσον δεν καλύπτονται από άλλο φορέα.

5. Οι μετακινούμενοι από το εσωτερικό στο εξωτερικό και αντίστροφα, καθώς και οι μετακινούμενοι εντός της ίδιας ή άλλης χώρας του εξωτερικού, μπορούν να χρησιμοποιούν ιδιωτικής χρήσης μεταφορικό μέσο, με έγκριση του αρμόδιου οργάνου και με προσωπική τους ευθύνη για τυχόν ατύχημα ή ζημιά. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται η χιλιομετρική αποζημίωση του άρθρου 8. Η αποζημίωση αυτή δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει συνολικά το αντίτιμο του αεροπορικού εισιτηρίου και, αν η διαδρομή αυτή δεν καλύπτεται από αεροπορική σύνδεση, τη δαπάνη του αντίστοιχου συγκοινωνιακού μέσου.

Όταν η μετακίνηση γίνεται με άλλο μέσο, εκτός αεροπορικού ή ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτου, καταβάλλεται το αντίτιμο του εισιτηρίου του μεταφορικού μέσου, του οποίου έγινε χρήση.

6. Το ποσό του επιδόματος υπηρεσίας αλλοδαπής της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου καταβάλλεται μειωμένο, κατά περίπτωση, ως εξής:

α. κατά σαράντα τοις εκατό (40%), αν παρέχεται δωρεάν διανυκτέρευση από φορέα άλλον από εκείνον που ανήκει ο μετακινούμενος,

β. κατά πενήντα τοις εκατό (50%), αν παρέχεται δωρεάν διανυκτέρευση και ημιδιατροφή από άλλο φορέα,

γ. κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%), αν παρέχεται δωρεάν διανυκτέρευση και πλήρης διατροφή από άλλο φορέα.

7. Το ανωτέρω επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής περικόπτεται κατά το ποσό της αποζημίωσης ή αμοιβής που καταβάλλεται από οποιονδήποτε άλλο φορέα ή πηγή.

8. Δεν καταβάλλεται επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής αν προβλέπεται άλλο ποσό για την ίδια αιτία με ειδική διάταξη νόμου που διατηρείται σύμφωνα με το άρθρο 26.

Άρθρο 17

Ημερήσια αποζημίωση εξωτερικού

1. Η ημερήσια αποζημίωση εξωτερικού καταβάλλεται σε ευρώ, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία εντάσσονται οι μετακινούμενοι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 και την κατάταξη των χωρών σύμφωνα με το Παράρτημα 1 που επισυνάπτεται στον παρόντα νόμο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του, ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΩΡΑΣ Α Β Γ

α. Κατηγορία I : 100 € 80 € 60 €

β. Κατηγορία II : 80 € 60 € 50 €

2. Η καθοριζόμενη με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ημερήσια αποζημίωση μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Με όμοια απόφαση μπορεί να ανακαθορίζεται και η κατάταξη των χωρών του Παραρτήματος 1.

3. Η ημερήσια αποζημίωση εξωτερικού καταβάλλεται ως εξής:

A. Ολόκληρη:

α. Για την ημέρα μετάβασης, καθώς και την ημέρα επιστροφής μόνο όταν αυτή συμπίπτει με την ημέρα λήξης εργασιών.

β. Για κάθε ημέρα παραμονής και διανυκτέρευσης στη χώρα μετάβασης.

B. Μειωμένη κατά πενήντα τοις εκατό (50%):

α. Όταν πραγματοποιείται μετακίνηση των υπηρετούντων στο εξωτερικό για εκτέλεση υπηρεσίας ή με ειδική αποστολή ή εκπαίδευση στην ίδια ή άλλη χώρα του εξωτερικού με αυθημερόν επάνοδο στην έδρα τους.

β. Σε περίπτωση αυθημερόν μετάβασης και επιστροφής από την Ελλάδα στο εξωτερικό.

γ. Σε περίπτωση που παρέχεται ημιδιατροφή.

Γ. Μειωμένη κατά εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%), σε περίπτωση μετακίνησης με πληρωμένα ή καλυμμένα όλα τα έξοδα διατροφής και διανυκτέρευσης.

Δ. Σε περίπτωση καταβολής μέρους της αποζημίωσης αυτής από άλλο φορέα, καταβάλλεται ποσό μέχρι τη συμπλήρωση του ποσού της αποζημίωσης της παραγράφου 1.

E. Δεν παρέχεται ημερήσια αποζημίωση για την ημέρα επιστροφής.

Άρθρο 18

Ημερήσια αποζημίωση εξωτερικού ειδικών περιπτώσεων στρατιωτικών

1. Για το προσωπικό αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας που υπηρετεί στην Κύπρο, η αποζημίωση και τα λοιπά έξοδα καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών.

2. Η ημερήσια αποζημίωση του άρθρου 17 καταβάλλεται στο στρατιωτικό προσωπικό που μεταβαίνει για στρατιωτικές αποστολές, ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες, αυξημένη κατά ποσοστό μέχρι πενήντα τοις εκατό (50%). Το πρόσθετο αυτό ποσοστό καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών.

3. Στο στρατιωτικό προσωπικό, που υπηρετεί σε πολεμικά πλοία, καθώς και στο πολιτικό και στρατιωτικό προσωπικό που επιβαίνει σε αυτά, ειδικά κατά τις ημέρες παραμονής του πλοίου σε λιμάνια της αλλοδαπής, ανεξάρτητα εάν του παρέχεται κατάλυμα στην ξηρά, καταβάλλεται ημερήσια αποζημίωση εξωτερικού καθοριζόμενη κατ' αποκοπή σε ευρώ, ανάλογα με το βαθμό, ως εξής:

ΒΑΘΜΟΣ

α. Αντιναύαρχος και αντίστοιχοι

Υποναύαρχος και αντίστοιχοι

Αρχιπλοίαρχος και αντίστοιχοι

Πλοίαρχος και αντίστοιχοι

ογδόντα (80) ευρώ

β. Αντιπλοίαρχος και αντίστοιχοι

ΔιευθυντήςΕιδικοί Συνεργάτες Σύμβουλοι

εβδομήντα (70) ευρώ

γ. Πλωτάρχης και αντίστοιχοι

Τμηματάρχης

εξήντα (60) ευρώ

δ. Υποπλοίαρχος

και αντίστοιχοι

πενήντα (50) ευρώ

ε. Ανθυποπλοίαρχος και αντίστοιχοι

Λοιπό προσωπικό,

Σημαιοφόρος

σαράντα (40) ευρώ

στ. Σ.Ε.Α.

Ανθυπασπιστής

Ναύτης Δόκιμος

τριάντα πέντε (35) ευρώ

ζ. Υπαξιωματικοί Μαθητές

είκοσι πέντε (25) ευρώ

η. Οπλίτες (Ν/δίοιοι)

είκοσι (20) ευρώ

4. Στους υπηρετούντες σε υποβρύχια του Πολεμικού Ναυτικού, κατά τις ημέρες παραμονής του υποβρυχίου σε λιμάνια της αλλοδαπής, καθώς και σε αυτούς που διανυκτερεύουν εκτός των πολεμικών πλοίων για υπηρεσιακούς λόγους, εφόσον δεν παρέχεται κατάλυμα, η αποζημίωση της προηγούμενης παραγράφου καταβάλλεται στο διπλάσιο. Στην περίπτωση αυτή δεν καταβάλλονται έξοδα διανυκτέρευσης.

5. Στο προσωπικό που υπηρετεί ή επιβαίνει στα πολεμικά πλοία του Πολεμικού Ναυτικού, που συμμετέχουν με οποιονδήποτε τρόπο σε ειδικές αποστολές και επιχειρήσεις, οι οποίες καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Άμυνας καταβάλλεται η αποζημίωση της παραγράφου 3 στο διπλάσιο για τις ημέρες παραμονής τους εκτός των ελληνικών θαλασσών.

6. Τα παραπάνω ποσά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών.

[Αρχή Τροποποίησης] «7. Το προσωπικό της Πολεμικής Αεροπορίας (ΠΑ) που μεταβαίνει στο εξωτερικό, στο πλαίσιο συνεισφοράς της Ελλάδας σε στρατιωτικές επιχειρήσεις, κατόπιν σύναψης διακρατικής συμφωνίας με σκοπό την ανάπτυξη, επιχειρησιακή, λειτουργική και διοικητική υποστήριξη Ελληνικών Μοιρών Πολεμικών Αεροσκαφών και Μοιρών Κατευθυνόμενων Βλημάτων, δύναται να λαμβάνει κατ' ανώτατο όριο την ημερήσια αποζημίωση εξωτερικού κατηγορίας χώρας Α του άρθρου 17 για ολόκληρο το διάστημα συμμετοχής του και ανεξαρτήτως των διευκολύνσεων που παρέχονται από τη χώρα υποδοχής. Η αποζημίωση της παρούσας μπορεί να αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με την παρ. 6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας καθορίζονται οι ειδικές περιπτώσεις κατά τις οποίες δύναται να καταβάλλεται η αποζημίωση της παρούσας λόγω ιδιαίτερων συνθηκών των στρατιωτικών επιχειρήσεων, καθώς και το ακριβές ύψος αυτής.» - **ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 7 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 18 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 129 ΤΟΥ Ν. 4831/21, ΦΕΚ-170 Α/23-9-21 [Τέλος Τροποποίησης]**

Άρθρο 19

Έξοδα διανυκτέρευσης εξωτερικού

[Αρχή Τροποποίησης] «1. Το ποσό των εξόδων διανυκτέρευσης που αναγνωρίζεται, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία εντάσσεται ο μετακινούμενος βάσει του άρθρου 5, ορίζεται ως εξής:

α. Κατηγορία I, μέχρι διακόσια σαράντα δύο (242) ευρώ ανά διανυκτέρευση.

β. Κατηγορία II, μέχρι εκατόν εβδομήντα έξι (176) ευρώ ανά διανυκτέρευση.

Σε περίπτωση διανυκτέρευσης στη Νέα Υόρκη και στην Ουάσιγκτον τα ανωτέρω ποσά προσαυξάνονται κατά εκατό (100) ευρώ.

Σε περίπτωση διανυκτέρευσης σε κατάλυμα κόστους υψηλότερου του οριζόμενου, ανά κατηγορία, στην παρούσα παράγραφο, η δαπάνη αναγνωρίζεται μέχρι του οριζόμενου αυτού ποσού.» - **ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ, ΩΣ ΑΝΩ, ΤΗΣ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 19 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΗΣ ΠΑΡ. Δ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 27 ΤΟΥ Ν. 5045/23, ΦΕΚ-136 Α/29-7-23 - Με την παρ. 2 του άρθρου 72 του ν. 5045/23, ορίζεται ότι: "2. Το Κεφάλαιο Α' του Μέρους Γ' ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2024, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 27, η οποία ισχύει από τη δημοσίευση του παρόντος. Ειδικά για φορολογικούς και τελωνειακούς ελέγχους, ελέγχους της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς, ελέγχους του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος και ελέγχους της Επιθεώρησης Εργασίας στη νησιωτική χώρα, η αποζημίωση διανυκτέρευσης υπολογίζεται στο ποσό που διαμορφώνεται με την παρ. 1 του άρθρου 27 από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου." //--// ΕΙΧΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘ. 36 ΤΟΥ Ν. 4484/17, ΦΕΚ-110 Α/1-8-17 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης] «2. Οι συνοδοί ασφαλείας, καθώς και οι συνοδοί των προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου 5, διαμένουν στο ίδιο ξενοδοχείο με το πρόσωπο που συνοδεύουν. Ομοίως και τα μέλη της αποστολής που συνοδεύουν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Πρωθυπουργό, τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, τον Υπουργό Εξωτερικών και τον Υπουργό Οικονομικών διαμένουν στο ίδιο ξενοδοχείο με το πρόσωπο που συνοδεύουν και τα εν λόγω έξοδα βαρύνουν τον προϋπολογισμό του αρμόδιου φορέα του Δημοσίου. Τα μέλη των συνοδευτικών αποστολών του εδαφίου β' της παρούσας καθορίζονται με τις αποφάσεις μετάβασης που εκδίδει ο εκάστοτε αρμόδιος φορέας του Δημοσίου». - **ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 19 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 67 ΤΟΥ Ν. 4410/16, ΦΕΚ-141 Α/3-8-16 - Με την παρ. 3 του άρθρου 67 του ν. 4410/16, ορίζεται ότι: "3. Οι διατάξεις του παρόντος ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως" [Τέλος Τροποποίησης]**

Άρθρο 20

Έξοδα μετάθεσης-τοποθέτησης- απόσπασης στο εξωτερικό

1. Για τους μετακινούμενους πολιτικούς και στρατιωτικούς υπαλλήλους και λειτουργούς, λόγω μετάθεσης ή τοποθέτησης ή απόσπασης από το εσωτερικό στο εξωτερικό ή από μια πόλη Χώρας του εξωτερικού σε άλλη πόλη της ίδιας ή άλλης Χώρας, καθώς και για όσους αποστέλλονται για υπηρεσία ή με ειδική αποστολή ή εκπαίδευση, αναγνωρίζονται, πέραν από τις δαπάνες μετακίνησης και το επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής του άρθρου 16:

α. Τα έξοδα κίνησης των μελών της οικογένειάς τους, εφόσον η παραμονή του μετακινούμενου στο εξωτερικό

διαρκεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους.

β. Έξοδα μεταφοράς της οικοσκευής τους, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21, εφόσον η παραμονή του μετακινούμενου στο εξωτερικό διαρκεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους.

γ. Έξοδα εγκατάστασης τα οποία αντιστοιχούν σε ένα μηνιαίο επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής, εφόσον η παραμονή του μετακινούμενου στο εξωτερικό διαρκεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών. Για τους υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών, που τοποθετούνται ή μετατίθενται στο εξωτερικό, καθώς και στους απευθείας διοριζόμενους πρέσβεις, τα εν λόγω έξοδα αντιστοιχούν σε ένα μηνιαίο επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής με πλήρεις τις προβλεπόμενες προσαυξήσεις, καθώς και στο σύνολο των μηνιαίων αποδοχών εσωτερικού.

2. Οι προβλεπόμενες δαπάνες μετακίνησης και τα έξοδα μεταφοράς της οικοσκευής των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 αναγνωρίζονται και στην περίπτωση επιστροφής από το εξωτερικό.

3. Για όσους αποστέλλονται στο εξωτερικό για υπηρεσία ή με ειδική αποστολή, σε περίπτωση ανάκλησής τους, κατόπιν αιτήσεως ή με υπαιτιότητά τους, προ της συμπλήρωσεως τριμήνου, τα έξοδα κίνησης των μελών της οικογένειάς τους, καθώς και τα έξοδα μεταφοράς της οικοσκευής, βαρύνουν τους ίδιους.

4. Αν τα μέλη της οικογένειας του υπαλλήλου δεν συνταξιδέσουν με αυτόν, το αντίτιμο των εισιτηρίων τους βαρύνει τον οικείο φορέα, εφόσον αυτά μετακινούνται πριν την ημερομηνία μετακίνησης του υπαλλήλου ή πριν από τη συμπλήρωση εξαμήνου από την ημερομηνία που μετακινήθηκε ο υπάλληλος.

5. Έξοδα μεταφοράς οικοσκευής, καθώς και έξοδα κίνησης επιστροφής των μελών της οικογένειας υπαλλήλου ή λειτουργού που απεβίωσε στο εξωτερικό, αναγνωρίζονται σε βάρος του οικείου φορέα.

6. Στους μετακινούμενους με ιδιωτικής χρήσης μεταφορικό μέσο, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδρομής ή τμήμα αυτής, καταβάλλεται η αξία ενός αεροπορικού εισιτηρίου της αντίστοιχης διαδρομής της θέσης που δικαιούνται να ταξιδεύουν. Επιπλέον καταβάλλεται το μισό της αξίας του ανωτέρω εισιτηρίου όταν συνοδεύονται από ένα μέλος της οικογένειάς τους, ολόκληρη δε η αξία όταν συνοδεύονται από περισσότερα του ενός μέλη.

7. Προκειμένου περί συζύγων, που και οι δύο είναι υπάλληλοι και τοποθετούνται, μετατίθενται ή αποσπώνται στην ίδια πόλη, τα έξοδα εγκατάστασης καταβάλλονται σε εκείνον που έχει μεγαλύτερο ύψος αποδοχών.

Άρθρο 21

Έξοδα μεταφοράς οικοσκευής

1. Τα έξοδα μεταφοράς οικοσκευής, της παραγράφου 1β του άρθρου 20, υπολογίζονται επί των εξόδων εγκατάστασης του ίδιου άρθρου, ως εξής:

α. για άγαμους λειτουργούς ή υπαλλήλους σε ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%),

β. για έγγαμους σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%),

γ. για έγγαμους με τέκνα που συνοικούν με αυτόν σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%).

2.α. Για μεταθέσεις από και προς την Κεντρική Υπηρεσία σε κράτη της Ευρώπης, Βόρειας Αφρικής (Αίγυπτος, Λιβύη, Τυνησία, Αλγερία, Μαρόκο), Μέσης Ανατολής και Αραβικής Χερσονήσου (Τουρκία, Ιορδανία, Συρία, Λίβανος, Ισραήλ, Η.Α.Ε., Κατάρ, Σαουδική Αραβία, Κουβέιτ, Υεμένη) τα έξοδα μεταφοράς οικοσκευής είναι αυτά της παραγράφου 1,

β. για μεταθέσεις από και προς την Κεντρική Υπηρεσία στην Αμερικανική ήπειρο (Η.Π.Α., Καναδάς, χώρες κεντρικής και νότιας Αμερικής) και λοιπή Ασία, τα έξοδα μεταφοράς οικοσκευής είναι αυτά της παραγράφου 1 προσαυξημένα κατά είκοσι τοις εκατό (20%),

γ. για μεταθέσεις από και προς την Κεντρική Υπηρεσία προς Ωκεανία και υπόλοιπο Αφρικής, καθώς και για μεταθέσεις μεταξύ ηπείρων, πλην Ευρώπης, τα έξοδα μεταφοράς οικοσκευής είναι αυτά της παρ. 1 προσαυξημένα κατά τριάντα τοις εκατό (30%),

δ. τα ανωτέρω κατ' αποκοπή χρηματικά ποσά καλύπτουν τη δαπάνη μεταφοράς οικοσκευής των υπαλλήλων στην περίπτωση που τους παρέχεται ή ενοικιάζουν μη επιπλωμένη κατοικία. Εάν παρέχεται ή ενοικιάζεται μερικώς επιπλωμένη κατοικία, τα ανωτέρω ποσά μειώνονται κατά σαράντα τοις εκατό (40%), ενώ εάν παρέχεται ή ενοικιάζεται πλήρως επιπλωμένη κατοικία τα ανωτέρω ποσά μειώνονται κατά εξήντα τοις εκατό (60%).

3. Τα έξοδα μεταφοράς της οικοσκευής αναγνωρίζονται, εάν η μεταφορά πραγματοποιηθεί, το αργότερο μέσα σε έξι (6) μήνες, από την ανάληψη υπηρεσίας στη νέα θέση του μετακινούμενου και προκειμένου περί απολυομένων ή παραιτούμενων, από την παράδοση υπηρεσίας. Τα εν λόγω έξοδα αναγνωρίζονται και στην ανάγκη επιστροφής στην Ελλάδα της οικοσκευής υπαλλήλων λόγω απρόβλεπτων πολιτικών ή πολεμικών εξελίξεων ή θεομηνιών.

4. Η ίδια προθεσμία ισχύει και για τα έξοδα μεταφοράς οικοσκευής του υπαλλήλου που απεβίωσε στο εξωτερικό.

5. Σε περίπτωση μετακίνησης συζύγων υπαλλήλων ή λειτουργών στην ίδια πόλη, τα έξοδα μεταφοράς οικοσκευής αναγνωρίζονται μόνο στον ένα σύζυγο.

[**Αρχή Τροποποίησης**]«6. Τα έξοδα μεταφοράς οικοσκευής των στρατιωτικών στελεχών, που υπηρετούν ήδη στο εξωτερικό έως 31.8.2016, καταβάλλονται στο ύψος και με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου». - ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 6 ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ Δ9-ΑΡΘΡΟ 21 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 67 ΤΟΥ Ν. 4369/16, ΦΕΚ-33 Α/27-2-16 [Τέλος Τροποποίησης]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Άρθρο 22

Μετακίνηση Προέδρου της Δημοκρατίας, μελών της Κυβέρνησης, Υφυπουργών και βουλευτών

1. Τα έξοδα κίνησης και διαμονής που προκαλούνται λόγω των μετακινήσεων του Προέδρου της Δημοκρατίας, των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών για υπηρεσιακούς λόγους, αναγνωρίζονται απολογιστικά, σύμφωνα με τα προσκομιζόμενα παραστατικά. Η ημερήσια αποζημίωση για μετακινήσεις στο εσωτερικό καθορίζεται για όλους τους ανωτέρω στο ποσό των σαράντα (40) ευρώ, ενώ για μετακινήσεις στο εξωτερικό καθορίζεται στο ποσό των εκατό (100) ευρώ.

2. Τα θέματα μετακινήσεων του Προέδρου και Αντιπροέδρων της Βουλής, καθώς και των βουλευτών ρυθμίζονται από τον Κανονισμό της Βουλής.

Άρθρο 23

Ειδικές ρυθμίσεις - Λογιστικές διατάξεις - Δικαιολογητικά

1. Για τους ιδιώτες, που, κατ' εφαρμογή ειδικών διατάξεων, καλούνται από το εξωτερικό προκειμένου να παράσχουν υπηρεσίες σε φορέα της παραγράφου 1 του άρθρου 2, αναγνωρίζονται έξοδα κίνησης, ημερήσια αποζημίωση εξωτερικού και έξοδα διανυκτέρευσης εξωτερικού, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και ειδικότερα της κατηγορίας Ι της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 5, εφόσον δεν έχει καθορισθεί άλλου είδους αποζημίωση.

2. Οι αναγνωριζόμενες με τον παρόντα νόμο δαπάνες μετακίνησης βαρύνουν τον προϋπολογισμό του φορέα που εντέλλεται τη μετακίνηση. Ειδικότερα, βαρύνουν το προϋπολογισμό του οικονομικού έτους κατά τη διάρκεια του οποίου εκδίδονται τα οικεία χρηματικά εντάλματα, ανεξάρτητα από τη χρονική περίοδο κατά την οποία πραγματοποιήθηκαν οι μετακινήσεις. Δαπάνες μετακίνησης, των οποίων δεν κατέστη δυνατή η πληρωμή τους, δύναται να επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του επόμενου οικονομικού έτους, με την προϋπόθεση ότι είχαν προβλεφθεί οι σχετικές πιστώσεις στον προϋπολογισμό του έτους, κατά το οποίο πραγματοποιήθηκαν.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται τα δικαιολογητικά, βάσει των οποίων αποδεικνύεται η πραγματοποίηση των προβλεπόμενων από τον παρόντα νόμο δαπανών και διενεργείται ο σχετικός έλεγχος από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

4. Τα χρηματικά εντάλματα, που εκδίδονται για την πληρωμή των δαπανών μετακινούμενων στο εξωτερικό του παρόντος, εξοφλούνται ατελώς και απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου, ασφαλιστικών ταμείων ή τρίτων με την επιφύλαξη της περίπτωσης α' του άρθρου 26 του παρόντος και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου [32 του ν. 2685/1999](#).

5. Μέχρι την έκδοση των υπουργικών ή κοινών υπουργικών αποφάσεων που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, τα σχετικά θέματα εξακολουθούν να ρυθμίζονται από τις ισχύουσες αποφάσεις, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του.

[Αρχή Τροποποίησης] Άρθρο 24

Μη μισθολογικές παροχές

1. Η δαπάνη των μη μισθολογικών παροχών των υπαλλήλων των φορέων, που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, αποτυπώνεται εφεξής αναλυτικά στους συντασσόμενους προϋπολογισμούς των φορέων ανά είδος παροχής.

2. Σε κάθε συλλογική σύμβαση, που αφορά στη χορήγηση μη μισθολογικών παροχών, επισυνάπτεται, ως παράρτημα και αναπόσπαστο μέρος αυτής, μελέτη με τον αριθμό των εργαζομένων που αφορά η παροχή, την προκαλούμενη δαπάνη, καθώς και τον τρόπο κάλυψής, η οποία εγκρίνεται από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών του εποπτεύοντος Υπουργείου λαμβάνοντας υπόψη το εγκεκριμένο κάθε φορά Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής.

3. Για τις παροχές κινητής τηλεφωνίας προβλέπεται η καθιέρωση ανώτατου ύψους ποσού που διαφοροποιείται ανάλογα με τη θέση ευθύνης και τα καθήκοντα του υπαλλήλου ή λειτουργού, προκειμένου να καλυφθεί η υπηρεσιακή ανάγκη για απρόσκοπτη λειτουργία του φορέα ή της υπηρεσίας με επιβάρυνση του υπαλλήλου ή λειτουργού για χρήση καθ' υπέρβαση του εν λόγω ποσού. Το ύψος του ποσού του προηγούμενου εδαφίου καθορίζεται με απόφαση του οικείου Υπουργού ή του εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου.

4. Για τις παροχές που έχουν στόχο τη διασφάλιση της υγιεινής και της ασφάλειας των συνθηκών εργασίας, προβλέπεται η χορήγησή τους αποκλειστικά και μόνο σε είδος.

[Αρχή Τροποποίησης] «Από τη ρύθμιση αυτή εξαιρείται, για τα έτη 2016 και 2017, η χορηγούμενη αποζημίωση για την προμήθεια στολής στους Διασώστες, Πληρώματα Ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ, που προβλέπεται από την παρ. 1 του άρθρου [30 του ν. 4024/2011](#) (Α'226), όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει.» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ Δ9-ΑΡΘΡΟ 24 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘ. [102 ΤΟΥ Ν. 4461/17](#), ΦΕΚ-38 Α/28-3-17 – ΕΙΧΕ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ ΑΡΘ. [54 ΤΟΥ Ν. 4368/16](#), ΦΕΚ-21 Α/21-2-16 [Τέλος Τροποποίησης]**

5. Παροχές που αφορούν σε Ασφαλιστήρια Συμβόλαια ή Προγράμματα Ιατροφαρμακευτικής Κάλυψης των εργαζομένων, καθώς και σε μειωμένα εισιτήρια, δωρεάν Κάρτες Διαδρομών καταργούνται.

[Αρχή Τροποποίησης] «Από τη ρύθμιση αυτή εξαιρούνται οι παροχές που αφορούν την προβλεπόμενη από την παρ. 5 του άρθρου [5 του ν. 2194/1994](#) (Α' 34) ασφάλιση του προσωπικού του ΕΚΑΒ και των Μονάδων Μεταμοσχεύσεων κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας με τα μέσα μεταφοράς (ελικόπτερα, αεροπλάνα, αεροσκάφη, ειδικές κινητές μονάδες, ασθενοφόρα, πλωτά μέσα) επειγόντων περιστατικών». - **ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΟΥ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 5 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6 ΤΟΥ ΑΡΘ. [54 ΤΟΥ Ν. 4368/16](#), ΦΕΚ-21 Α/21-2-16 [Τέλος Τροποποίησης]**

- ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘ. [36 ΤΟΥ Ν. 4484/17](#), ΦΕΚ-110 Α/1-8-17 ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡ. Γ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ [51 ΤΟΥ Ν. 4484/17](#), ΦΕΚ-110 Α/1-8-17 [Τέλος Τροποποίησης]

(Με την παρ. 3 του άρθρου [127 του Ν. 4483/17](#), ΦΕΚ-107 Α/31-7-17, ορίζεται ότι : "3. Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. δεν υπάγεται στις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 24 της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου [2 του ν. 4336/2015](#) (Α' 94)" - βλ. Και άρθρο [127 ν. 4483/17](#), για τυχόν μεταγενέστερες ενημερώσεις)

(Βλ. Και άρθρο 66 (Ασφάλιση καταδύομενου προσωπικού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού) [Ν. 4481/17](#), ΦΕΚ-100 Α/20-7-17)

[Αρχή Τροποποίησης] Άρθρο 25

Χορήγηση δαπανών διαμονής

Η καταβολή που προβλέπεται στην 6701/27.12.1994 (Α' 234) απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, όπως εκάστοτε τροποποιείται και ισχύει, εφαρμόζεται και για τα μέλη της Κυβέρνησης και τους Υφυπουργούς που δεν έχουν τη βουλευτική ιδιότητα. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης. Η σχετική δαπάνη βαρύνει τις πιστώσεις του οικείου Υπουργείου. Η ως άνω διάταξη ισχύει από 1.2.2015. - **ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 25 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2, ΑΠΟ ΤΟΤΕ ΠΟΥ ΙΣΧΥΣΕ, ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. [43 ΤΟΥ Ν. 4531/18](#), ΦΕΚ-62 Α/5-4-18 [Τέλος Τροποποίησης]**

Άρθρο 26

Διατηρούμενες διατάξεις

Διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις:

α. της παρ. 1 του άρθρου [11 του ν. 3103/2003](#) (Α' 23),

β. του άρθρου [155 του ν. 3566/2007](#) (Α' 117),

γ. του άρθρου [184 του ν. 3852/2010](#) (Α' 87),

δ. του άρθρου [23 του ν. 4027/2011](#) (Α' 233) και οι υπουργικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατόπιν εξουσιοδότησης.

Άρθρο 27

Κατάργηση διατάξεων

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται τα άρθρα [1](#) έως [24](#) και [32 του ν. 2685/1999](#) (Α' 35) με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 23 του παρόντος, καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του νόμου αυτού ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που διέπονται από αυτόν, καθώς και οι κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες υπουργικές αποφάσεις.

Άρθρο 28

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας υποπαραγράφου αρχίζει από 1.1.2016, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΧΩΡΩΝ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α'

ΑΥΣΤΡΙΑ
ΒΕΛΓΙΟ
ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ
ΓΑΛΛΙΑ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ
ΔΑΝΙΑ
ΕΛΒΕΤΙΑ
ΗΝΩΜΕΝΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΕΜΙΡΑΤΑ
ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ
ΙΑΠΩΝΙΑ
ΙΡΛΑΝΔΙΑ
ΙΣΛΑΝΔΙΑ
ΙΣΠΑΝΙΑ
ΙΣΡΑΗΛ
ΙΤΑΛΙΑ
ΚΑΝΑΔΑΣ
ΚΑΤΑΡ
ΚΟΥΒΕΙΤ
ΚΡΟΑΤΙΑ
ΚΥΠΡΟΣ
ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΪΝ
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
ΜΑΛΤΑ
ΜΟΝΑΚΟ
ΜΠΑΧΡΕΙΝ
ΝΟΡΒΗΓΙΑ
ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ
ΟΛΛΑΝΔΙΑ
ΠΟΛΩΝΙΑ
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
ΡΩΣΙΑ
ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ
ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ
ΣΛΟΒΑΚΙΑ
ΣΛΟΒΕΝΙΑ
ΣΟΥΗΔΙΑ
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β'

ΑΓΙΑ ΛΟΥΚΙΑ
ΑΓΙΟΣ ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΚΑΙ ΓΡΕΝΑΔΙΝΕΣ
ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ
ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ
ΑΙΓΥΠΤΟΣ
ΑΪΤΗ
ΑΚΤΗ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΣΑΜΟΑ
ΑΝΓΚΟΥΙΛΑ
ΑΝΔΟΡΑ
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ
ΑΡΜΕΝΙΑ
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ
ΒΑΝΟΥΑΤΟΥ
ΒΑΤΙΚΑΝΟ
ΒΕΡΜΟΥΔΕΣ
ΒΟΡΕΙΕΣ ΜΑΡΙΑΝΕΣ ΝΗΣΟΙ
ΒΟΣΝΙΑ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ
ΒΡΑΖΙΛΙΑ
ΒΡΕΤΑΝΙΚΕΣ ΠΑΡΘΕΝΟΙ ΝΗΣΟΙ
ΓΑΛΛΙΚΗ ΠΟΛΥΝΗΣΙΑ
ΓΚΑΜΠΟΝ
ΓΚΑΝΑ
ΓΚΟΥΑΜ
ΓΟΥΑΔΕΛΟΥΠΗ
ΓΡΕΝΑΔΑ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΚΟΝΓΚΟ
ΔΟΜΙΝΙΚΑ
ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΥΤΙΚΗ ΟΧΘΗ ΚΑΙ ΛΩΡΙΔΑ ΤΗΣ ΓΑΖΑΣ
ΕΣΘΟΝΙΑ
ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ
ΙΟΡΔΑΝΙΑ
ΙΡΑΚ
ΙΣΗΜΕΡΙΝΗ ΓΟΥΙΝΕΑ
ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ
ΚΕΝΤΡΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΕΝΥΑ
ΚΙΝΑ
ΚΙΡΓΙΖΙΑ
ΚΙΡΙΜΠΑΤΙ
ΚΟΥΒΑ
ΛΕΤΟΝΙΑ
ΛΙΒΑΝΟΣ
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ
ΜΑΛΙ
ΜΑΡΟΚΟ
ΜΑΡΤΙΝΙΚΑ
ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ
ΜΕΞΙΚΟ
ΜΟΖΑΜΒΙΚΗ
ΜΟΓΓΟΛΙΑ
ΜΠΑΡΜΠΑΝΤΟΣ
ΜΠΑΧΑΜΕΣ
ΜΠΡΟΥΝΕΪ
ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ
ΝΗΣΟΙ ΚΕΪΜΑΝ
ΟΛΛΑΝΔΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΛΕΣ
ΟΜΑΝ
ΟΥΓΓΑΡΙΑ
ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ
ΠΕΡΟΥ
ΠΟΥΕΡΤΟ ΡΙΚΟ
ΡΕΪΝΙΟΝ
ΡΟΥΑΝΤΑ
ΣΑΟ ΤΟΜΕ ΚΑΙ ΠΡΙΝΣΙΠΕ
ΣΕΝΕΓΑΛΗ
ΣΕΪΧΕΛΛΕΣ
ΤΑΤΖΙΚΙΣΤΑΝ
ΤΑΪΛΑΝΔΗ

ΤΖΑΜΑΪΚΑ
ΤΖΙΜΠΟΥΤΙ
ΤΟΓΚΟ
ΤΟΥΡΚΙΑ
ΤΡΙΝΙΝΤΑΝΤ ΚΑΙ ΤΟΜΠΑΓΚΟ
ΤΣΑΝΤ
ΤΣΕΧΙΑ
ΤΥΝΗΣΙΑ
ΥΕΜΕΝΗ
ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ
ΧΙΛΗ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ΄

ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΣ
ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΑΙ ΝΕΒΙΣ
ΑΙΘΙΟΠΙΑ
ΑΛΒΑΝΙΑ
ΑΛΓΕΡΙΑ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΤΙΜΟΡ
ΑΝΓΚΟΛΑ
ΑΝΤΙΓΚΟΥΑ ΚΑΙ ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΤΑ
ΑΡΟΥΜΠΑ
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ
ΒΙΕΤΝΑΜ
ΒΟΛΙΒΙΑ
ΒΟΡΕΙΑ ΚΟΡΕΑ
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΟΥΙΑΝΑ
ΓΕΩΡΓΙΑ
ΓΚΑΜΠΙΑ
ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ
ΓΟΥΙΑΝΑ
ΓΟΥΙΝΕΑ
ΓΟΥΙΝΕΑΜΠΙΣΣΑΟΥ
ΕΚΟΥΑΔΟΡ
ΕΛ ΣΑΛΒΑΔΟΡ
ΕΡΥΘΡΑΙΑ
ΖΑΜΠΙΑ
ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ
ΙΝΔΙΑ
ΙΡΑΝ
ΚΑΜΕΡΟΥΝ
ΚΑΜΠΟΤΖΗ
ΚΟΛΟΜΒΙΑ
ΚΟΜΟΡΕΣ
ΚΟΣΤΑ ΡΙΚΑ
ΛΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΚΟΝΓΚΟ
ΛΑΟΣ
ΛΕΣΟΤΟ
ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ
ΛΙΒΕΡΙΑ
ΛΙΒΥΗ
ΜΑΓΙΟΤ
ΜΑΔΑΓΑΣΚΑΡΗ
ΜΑΚΑΟΥ
ΜΑΛΑΙΣΙΑ
ΜΑΛΑΟΥΙ
ΜΑΛΔΙΒΕΣ
ΜΑΥΡΙΤΑΝΙΑ
ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ
ΜΙΑΝΜΑΡ
ΜΙΚΡΟΝΗΣΙΑ
ΜΟΛΔΑΒΙΑ
ΜΟΝΤΣΕΡΑΤ

ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ
ΜΠΕΛΙΖ
ΜΠΕΝΙΝ
ΜΠΟΝΑΙΡ
ΜΠΟΤΣΟΥΑΝΑ
ΜΠΟΥΡΓΚΙΝΑ ΦΑΣΟ
ΜΠΟΥΡΟΥΝΤΙ
ΜΠΟΥΤΑΝ
ΝΑΜΙΜΠΙΑ
ΝΑΟΥΡΟΥ
ΝΕΑ ΚΑΛΗΔΟΝΙΑ
ΝΕΠΑΛ
ΝΗΣΙΑ ΜΑΡΣΑΛ
ΝΗΣΟΙ ΚΟΥΚ
ΝΗΣΟΙ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ
ΝΙΓΗΡΑΣ
ΝΙΓΗΡΙΑ
ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ
ΝΙΟΥΕ
ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ
ΟΥΑΛΙΣ ΚΑΙ ΦΟΥΤΟΥΝΑ
ΟΥΓΚΑΝΤΑ
ΟΥΚΡΑΝΙΑ
ΟΝΔΟΥΡΑ
ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ
Π.Γ.Δ.Μ.
ΠΑΚΙΣΤΑΝ
ΠΑΛΑΟΥ
ΠΑΝΑΜΑΣ
ΠΑΠΟΥΑ ΝΕΑ ΓΟΥΙΝΕΑ
ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ
ΠΑΡΘΕΝΕΣ ΝΗΣΟΙ
ΠΡΑΣΙΝΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ
ΡΟΥΜΑΝΙΑ
ΣΑΜΟΑ
ΣΕΡΒΙΑ
ΣΙΕΡΑ ΛΕΟΝΕ
ΣΟΜΑΛΙΑ
ΣΟΥΑΖΙΛΑΝΔΗ
ΣΟΥΔΑΝ
ΣΟΥΡΙΝΑΜ
ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ
ΣΥΡΙΑ
ΤΑΪΒΑΝ
ΤΑΝΖΑΝΙΑ
ΤΕΡΚΣ ΚΑΙ ΚΕΪΚΟΣ
ΤΟΚΕΛΑΟΥ
ΤΟΝΓΚΑ
ΤΟΥΒΑΛΟΥ
ΤΟΥΡΚΜΕΝΙΣΤΑΝ
ΦΙΤΖΙ
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.10: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ [ΤΟΥ Ν. 4270/2014](#) (Α' 143)

1. Η παρ. 25 του άρθρου [1 του ν. 4334/2015](#) (Α' 16) καταργείται.

2. Η παρ. 3 του άρθρου [38 του ν. 4270/2014](#) (Α' 143) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο Υπουργός Οικονομικών ενεργοποιεί το διορθωτικό μηχανισμό, με βάση τα κριτήρια για σημαντικές αποκλίσεις από το δημοσιονομικό στόχο ή από την πορεία προσαρμογής προς αυτόν, που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΚ) 1466/1997, λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική γνώμη του Δημοσιονομικού Συμβουλίου. Ο διορθωτικός μηχανισμός δύναται να μην ενεργοποιηθεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2. Σε περίπτωση που ο Υπουργός Οικονομικών δεν ακολουθήσει τη

γνώμη του Δημοσιονομικού Συμβουλίου για ενεργοποίηση του διορθωτικού μηχανισμού, ο Υπουργός γνωστοποιεί τους λόγους σε μια σχετική ανοιχτή επιστολή προς τη Βουλή.»

3. Η παρ. 1 του άρθρου [39 του ν. 4270/2014](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αν ενεργοποιηθεί ο διορθωτικός μηχανισμός του άρθρου 38, ο Υπουργός Οικονομικών, εντός δύο (2) μηνών από την ενεργοποίηση αυτού, καταρτίζει σχέδιο διορθωτικών ενεργειών, το οποίο υποβάλλει στη Βουλή προς ψήφιση, μετά από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου. Μια εβδομάδα πριν την υποβολή στη Βουλή, το σχέδιο διορθωτικών ενεργειών υποβάλλεται στο Δημοσιονομικό Συμβούλιο και η γνώμη του επ' αυτού συνοδεύει το σχέδιο που υποβάλλεται στη Βουλή. Το σχέδιο αυτό:

α. Καθορίζει τη διορθωτική περίοδο εντός της οποίας πρέπει να διορθωθούν οι αποκλίσεις.

β. Καθορίζει ετήσιους στόχους δημοσιονομικών δεικτών που πρέπει να επιτευχθούν προκειμένου να διορθωθούν οι αποκλίσεις, αφού ληφθεί υπόψη ότι μεγαλύτερες αποκλίσεις από το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο ή από την πορεία προσαρμογής προς αυτόν, οδηγούν σε μεγαλύτερες διορθώσεις.

γ. Καθορίζει την έκταση και το περιεχόμενο των παρεμβάσεων για τα έσοδα και τις δαπάνες που πρέπει να ληφθούν ώστε να διορθωθούν οι αποκλίσεις, καθώς και τους υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης που αυτές αφορούν. Η ανάλυση των παρεμβάσεων γίνεται μετά από γνωμοδότηση του Δημοσιονομικού Συμβουλίου και κάθε παρέμβαση πρέπει να κοστολογείται. Στις παρεμβάσεις δίνεται προτεραιότητα στις περικοπές δαπανών (με εξαίρεση τις δαπάνες εξυπηρέτησης του χρέους). Στη γνώμη του, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 1, το Δημοσιονομικό Συμβούλιο αξιολογεί κατά πόσο η αναλογία των περικοπών των δαπανών είναι η ενδεδειγμένη και κατά πόσο αυτές είναι ρεαλιστικές και επαρκείς. Το Δημοσιονομικό Συμβούλιο δύναται να προτείνει διαφορετικές παρεμβάσεις και στην περίπτωση αυτή το Συμβούλιο έχει την επιλογή να παρουσιάσει τις απόψεις του στη Βουλή.»

4. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου [41 του ν. 4270/2014](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«Όταν στη χώρα εκτελείται πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 472/2013, η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου γίνεται βάσει όσων ορίζει το ως άνω άρθρο 7 και με το ρυθμιστικό πλαίσιο που καθορίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συμφωνία με τους θεσμούς που εμπλέκονται στην παρακολούθηση του προγράμματος.»

5. Η παρ. του άρθρου [59 του ν. 4270/2014](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το αποθεματικό χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την κάλυψη σημαντικών, άμεσων, αναπόφευκτων και επείγουσών δαπανών, η πρόβλεψη των οποίων δεν ήταν εφικτή κατά το χρόνο ψήφισης του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού ή των συμπληρωματικών προϋπολογισμών. Το αποθεματικό πρέπει να χρησιμοποιείται κατά προτεραιότητα στην περίπτωση που προτείνονται παρεμβάσεις όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 39.»

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.11: ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΙΝΟ

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

1. Η υπ' αριθ. 1849/31.1.1961 κοινή απόφαση των Υπουργών Βιομηχανίας, Εμπορίου, Οικονομικών, Κοινωνικής Πρόνοιας «Περί των όρων ούς δέον να πληρώσιν οι εμφιαλωμένοι οίνοι και περί των όρων εμφιαλώσεως αυτών» (Β' 58).

2. Η υπ' αριθ. 1554/18.9.1966 κοινή απόφαση των Υπουργών Υγιεινής και Εμπορίου «Περί των όρων ούς δέον να πληρώσιν οι εμφιαλωμένοι οίνοι και περί των όρων εμφιαλώσεως αυτών» (Β' 645).

3. Η υπ' αριθ. 9872/1242/17.3.1966 απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών «Περί των όρων διατυπώσεων και περιορισμών καθ' ους επιτρέπεται η παραγωγή και διάθεσις του συμπεπυκνωμένου γλεύκους χλωράς σταφίδος ελευθέρου εμπορίου ή χλωρών σταφυλών» (Β' 219).

4. Η υπ' αριθ. 11787/10.6.2011 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών «Διεκπεραίωση μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης της έκδοσης άδειας λειτουργίας εργοστασίου ή οινοποιείου για την παρασκευή συμπυκνωμένου γλεύκους» (Β' 1484).

5. Η υπ' αριθ. 11788/10.6.2011 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών «Διεκπεραίωση μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης της έκδοσης άδειας λειτουργίας εργαστηρίου εμφιάλωσης οίνων και αρωματισμένων οίνων» (Β' 1484).

6. Η υπ' αριθ. 54/2012/20.4.2012 Απόφαση του Αν. Υπουργού Οικονομικών «Ειδικοί όροι λειτουργίας εμφιαλωτηρίων οίνων και αρωματισμένων οίνων» (Β' 1339).

7. Η υπ' αριθ. 26650/13.5.1957 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου «Περί των όρων και υποχρεώσεων υπ' ους επιτρέπεται η παρασκευή και διάθεσις φυσικού και τεχνητού (αεριούχου) αφρώδους οίνου» (Β' 159).

8. Η υπ' αριθ. 27030/4292/16.6.1971 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου «Περί συμπληρώσεως της υπ' αριθ. 26650/13.5.1957 αποφάσεως «περί των όρων και υποχρεώσεων υφ' ους επιτρέπεται η παρασκευή και διάθεσις φυσικού και τεχνητού (αεριούχου) αφρώδους οίνου» (Β' 528).

9. Η υπ' αριθ. 16526/3951/23.8.1975 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου «Περί συμπληρώσεως της υπ. αριθμ. 26650/13.5.1957 αποφάσεως «περί των όρων και υποχρεώσεων υφ' ους επιτρέπεται η παρασκευή και η διάθεσις φυσικού και τεχνητού (αεριούχου) αφρώδους οίνου»» (Β' 1074).

10. Η υπ. αριθ. 11789/10.6.2011 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών «Διεκπεραίωση μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης της έκδοσης ειδικής άδειας λειτουργίας για την παρασκευή φυσικού ή τεχνητού (αεριούχου) αφρώδους οίνου» (Β' 1484).

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.12: ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Η παράγραφος 8 του άρθρου 26, το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 67 και το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου [68 του ν. 4172/2013](#) (Α' 167), όπως προστέθηκαν με τις παραγράφους 2, 4 και 5 του άρθρου [2 του ν. 4328/2015](#) (Α' 51) καταργούνται για τα εισοδήματα που αποκτώνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2015 και μετά.

2. Η παράγραφος 34 του άρθρου [72 του ν. 4172/2013](#), όπως προστέθηκε με την παράγραφο 8 του άρθρου [2 του ν. 4328/2015](#) καταργείται για εισοδήματα που αποκτήθηκαν στο φορολογικό έτος 2014.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται το άρθρο [18 του ν. 4321/2015](#) (Α' 32).

Τροποποιείται η παρ. 6 του άρθρου [50 του ν. 2859/2000](#) (Κώδικας ΦΠΑ) ως εξής:

«6. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 8 του άρθρου [2 του ν. 2523/1997](#), καθώς και των διατάξεων [του ν. 2648/1998](#) περί διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων βεβαιωμένων οφειλών και κάθε άλλης ισχύουσας νομοθετικής ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών:

α) σε περίπτωση διοικητικού ή δικαστικού συμβιβασμού που αφορά πράξεις του παρόντος άρθρου δεν μειώνεται ο προβλεπόμενος πρόσθετος φόρος,

β) οι οφειλές που βεβαιώνονται με τις πράξεις του παρόντος άρθρου δεν υπάγονται σε οποιαδήποτε διευκόλυνση ή ρύθμιση τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών.»

4. Καταργούνται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου [30 του ν. 4507/1966](#).

5. Καταργείται η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου [3 του ν.δ. 4359/1964](#) όπως αντικαταστάθηκε με τη διάταξη του άρθρου [1 του ν.δ. 1085/1971](#) και τη διάταξη του άρθρου 1, του ν. 79/1974.

6. Η παρ. 1 του άρθρου [46 του ν. 682/1977](#) (Α' 244) τροποποιείται ως εξής:

«1. Για την ίδρυση, λειτουργία και μεταφορά Ιδιωτικών Σχολείων και Οικοτροφείων, για την υποβολή ενστάσεων κατά των πρωτοβαθμίως επιβαλλομένων πειθαρχικών κυρώσεων, για την εγγραφή στην επετηρίδα Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών, καθώς και για τις εξετάσεις των μαθητών στα Ιδιωτικά Σχολεία και τους εκδιδόμενους τίτλους σπουδών από αυτά, καταβάλλονται παράβολα, εξέταστρα και εκπαιδευτικά Τέλη, τα οποία καθορίζονται κάθε φορά με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών. Τα εδάφια α' και β' της παραγράφου 3 του ως άνω άρθρου, καθώς και οι κανονιστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότησή τους καταργούνται.»

7. Καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 1 [του ν.δ. 645/1970](#) και του άρθρου [11 του ν. 2042/1992](#) (Α' 75).

8. Καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων [60 του ν. 1731/1987](#), [38 του ν. 3220/2004](#) και [5 του ν. 3905/2010](#).

9. Καταργείται η διάταξη του άρθρου [60 του ν. 2214/1994](#) (Α' 75). Καταβληθέντα ποσά δεν αναζητούνται. **[Αρχή Τροποποίησης]** «Βεβαιωμένες οφειλές από τον καταργούμενο φόρο και συναφείς κυρώσεις διαγράφονται, κατόπιν διαπιστωτικής απόφασης του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου.» - **ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΑΡ. 9 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ12 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 57 ΤΟΥ Ν. 4483/17, ΦΕΚ-107 /Α31-7-17 [Τέλος Τροποποίησης]**

10. Καταργείται η διάταξη της ΠΥΣ 1108/21.12.1948 (Α' 322), η οποία κυρώθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου [16 του ν. 1620/1951](#) (Α' 2), καθώς επίσης και η διάταξη του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του άρθρου [8 του ν.δ. 572/1970](#) (Α' 125).

11. Καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. δ. 671/1948.

12. Καταργείται η περίπτωση ζ' της παρ. 1 του άρθρου 10, [του ν. 2932/2001](#).

13. Καταργείται η διάταξη του άρθρου 14 του β.δ. 24.9/20.10.1958 (Α' 171), καθώς επίσης και η διάταξη του άρθρου [12 του ν. 1080/1980](#) (Α' 246).

[Αρχή Τροποποίησης]14. Ο επιβαλλόμενος δυνάμει της διάταξης του άρθρου 39 του β.δ. 24/9/1958 φόρος 3% υπέρ Δήμων και κοινοτήτων επί της αξίας του πωλουμένου στο εσωτερικό ζύθου, ο οποίος καταβάλλεται από τις επιχειρήσεις παραγωγής ζύθου, θα καταβάλλεται εφεξής υπέρ του Δημοσίου.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται τα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος. - Οι διατάξεις της περ. 14 της Υποπαραγράφου Δ.12 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94) ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 57 ΤΟΥ Ν. 4389/16, ΦΕΚ-94 Α/27-5-16 [Τέλος Τροποποίησης]

15. Οι πόροι της ειδικής εισφοράς, η οποία θεσπίσθηκε με τις διατάξεις των άρθρων 16 του ν. 1571/1985 και 19 του ν. 3054/2002, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν υπέρ του καταργηθέντος με τη διάταξη του άρθρου 2 του ν. 3637/2008 ειδικού λογαριασμού με την επωνυμία «Λογαριασμός Χρηματοδότησης Εταιριών Εμπορίας Πετρελαιοειδών για Μεταφορές Καυσίμων στις προβληματικές περιοχές της χώρας» διατίθενται για την κάλυψη δαπανών του Ελληνικού Δημοσίου.

(Με το άρθρο 84 του ν.4964/22, ΦΕΚ-150 Α/30-7-22, ορίζεται ότι : "Η αληθής έννοια της περ. 15 της υποπαρ. Δ12 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94) είναι ότι από την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, καταργείται η διάθεση των πόρων της παρ. 2α του άρθρου 19 του ν. 3054/2002 (Α' 230) που αφορά στην επιδότηση κατόχων Άδειας Εμπορίας που αναλαμβάνουν την υποχρέωση να καλύπτουν τις ανάγκες σε πετρελαιοειδή προϊόντα των «προβληματικών περιοχών» της χώρας, την κάλυψη κοινωφελών σκοπών, δαπανών μελετών και ερευνών στον τομέα της ενέργειας, τις δαπάνες αποζημίωσης, πέραν των ήδη προβλεπόμενων, για μετάβαση εκτός έδρας των υπαλλήλων των Επιθεωρήσεων Μεταλλείων, τις λειτουργικές δαπάνες των Κλιμακίων Ελέγχου Διακίνησης και Αποθήκευσης Καυσίμων (Κ.Ε.Δ.Α.Κ.) και αμοιβών των μελών τους, τη χρηματοδότηση προγραμμάτων και την παροχή κινήτρων που έχουν σχέση με τον ν. 3054/2002, ιδίως συγχωνεύσεις εταιρειών, κατασκευή νέων αγωγών μεταφοράς, νέων αποθηκών, δημιουργία πρατηρίων που εφαρμόζουν, με πρωτοποριακό και ιδιαίτερα προβαλλόμενο τρόπο, νέες ηλεκτρονικές και περιβαλλοντικά φιλικές τεχνολογίες και το ποσοστό ύψους δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της εισφοράς για ετήσια ενίσχυση περιβαλλοντικών προγραμμάτων των δήμων, στην περιφέρεια των οποίων είναι εγκατεστημένα και λειτουργούν διυλιστήρια. Επίσης, καταργείται η διάθεση των πόρων της παρ. 2α του άρθρου 19 του ν. 3054/2002 για τους σκοπούς της παρ. 4 του άρθρου 16 του ν. 1571/1985 (Α' 192), όπως αυτή έχει προστεθεί με την παρ. 5 του άρθρου 14 του ν. 2289/1995 (Α' 27), καθώς και για τη χρηματοδότηση του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εταιριών Εμπορίας Πετρελαιοειδών και Υγραερίων" - βλ. **Και άρθρο 84 ν. 4964/22, για τυχόν μεταγενέστερες ενημερώσεις).**

16. [Αρχή Τροποποίησης] « Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Οικονομικών, οι πληγέντες από φυσικές καταστροφές, από έκτακτα γεγονότα που αφορούν τη δημόσια υγεία και από τρομοκρατικές πράξεις, όπως αυτοί ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις, μπορούν να επιδοτούνται μέσω του λογαριασμού του ν. 128/1975 (Α' 178).» - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 16 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 81 ΤΟΥ Ν. 4706/20, ΦΕΚ-136 Α/17-7-20 [Τέλος Τροποποίησης]**

[Αρχή Τροποποίησης]"Δεν θίγονται από τις κείμενες διατάξεις του παρόντος τα δάνεια που χορηγήθηκαν σε εφαρμογή των ήδη εκδοθεισών υπουργικών αποφάσεων, καθώς επίσης και τα δάνεια για τα οποία έχει ήδη εκδοθεί απόφαση αναγνώρισης δικαιούχου στεγαστικής συνδρομής στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων της αριθμ. 33165/23.6.2006 (Β' 780) κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, όπως ισχύει". - **ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 16 ΤΗΣ ΥΠΟΠΑΡ. Δ12 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΜΕ ΤΟ ΑΡΘ. 27 ΤΟΥ Ν. 4416/16, ΦΕΚ-160 Α/6-9-16 [Τέλος Τροποποίησης]**

17. Το άρθρο 6 του ν. 328/1976 καταργείται.

18. Το άρθρο 1 του ν. 1963/1991 (Α' 138) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1

Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού και Υγείας καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και κάθε άλλο θέμα σχετικά με τη χορήγηση άδειας ιδρύσεως φαρμακείου.»

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.1: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ 4152/2013 (Α' 107), 4305/2014 (Α' 237) ΚΑΙ 4321/2015 (Α' 32)

1.α. Στην υποπαραγράφο ΙΑ.1, παράγραφος ΙΑ, του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013, όπως ισχύει, η παράγραφος 7 αναριθμείται σε 9 και προστίθενται παράγραφοι 7 και 8 ως ακολούθως:

«7. Η εφαρμογή των εδαφίων ββ' και γγ' της περίπτωσης 2, όπως ισχύει, ως προς τις προϋποθέσεις βεβαίωσης από ανεξάρτητο τρίτο φορέα, παροχής εγγύησης ή διασφάλισης ή εμπράγματης ασφάλειας, καθώς και της βιωσιμότητας του διακανονισμού αναστέλλεται για χρονικό διάστημα δύο ετών από τη δημοσίευση του παρόντος. Η αναστολή καταλαμβάνει και τις ήδη χορηγηθείσες ρυθμίσεις. Εγγυήσεις,

διασφαλίσεις ή εμπράγματα ασφάλειες που τυχόν έχουν παρασχεθεί κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων εξακολουθούν να ισχύουν.

8. Το ποσόν της κύριας οφειλής που υπάγεται στην παρούσα ρύθμιση επιβαρύνεται από το μήνα υπαγωγής στη ρύθμιση με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, προσαυξημένο πλέον πέντε (5) εκατοστιαίων μονάδων, ετησίως υπολογισμένο. Για τις οφειλές που έχουν ήδη υπαχθεί στην παρούσα ρύθμιση το επιτόκιο επαναπροσδιορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο για τον υπολειπόμενο αριθμό των ανεξόφλητων δόσεων.»

β. Η περίπτωση γ' της παρ. 6 της υποπαράγραφου ΙΑ.1, παράγραφος ΙΑ, του άρθρου πρώτου [του ν. 4152/2013](#), καταργείται.

2. Τα χρηματικά όρια που καθορίζονται κάθε φορά για την αναγκαστική είσπραξη των απαιτήσεων του Δημοσίου κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ ισχύουν και για την αναγκαστική είσπραξη των καθυστερούμενων ασφαλιστικών οφειλών, από τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και το ΚΕΑΟ.

3. Στο άρθρο [54 του ν. 4305/2014](#), όπως ισχύει, προστίθενται νέοι παράγραφοι 20 και 21 ως ακολούθως:

«20. Το ύψος της κύριας οφειλής που υπάγεται στην παρούσα ρύθμιση, μετά την παρέλευση διμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος, προσαυξάνεται με επιτόκιο που υπολογίζεται με βάση το ισχύον επιτόκιο αναφοράς για πράξεις αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, πλέον πέντε (5) εκατοστιαίων μονάδων, ετησίως υπολογισμένο. Η παράγραφος αυτή εφαρμόζεται στις οφειλές που έχουν ήδη υπαχθεί στην παρούσα ρύθμιση και αφορά τις ανεξόφλητες δόσεις ρύθμισης.

21. Παρέχεται η δυνατότητα στα αρμόδια όργανα οποτεδήποτε καθ' όλη τη διάρκεια της παρούσας ρύθμισης, και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη, να προβαίνουν σε μείωση της διάρκειας της χορηγηθείσας ρύθμισης, εάν διαπιστωθεί ότι ο οφειλέτης έχει τη δυνατότητα σύμφωνα με τα οικονομικά του δεδομένα να αποπληρώσει την οφειλή του σε λιγότερες δόσεις από τις αρχικά χορηγηθείσες. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία εκδίδεται εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας.»

4. Στο άρθρο [28 του ν. 4321/2015](#), όπως ισχύει, η παράγραφος 17 αναριθμείται σε 19 και προστίθενται νέοι παράγραφοι 17 και 18 ως ακολούθως:

«17. Το ύψος της κύριας οφειλής που υπάγεται στην παρούσα ρύθμιση, μετά την παρέλευση διμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος, προσαυξάνεται με επιτόκιο που υπολογίζεται με βάση το ισχύον επιτόκιο αναφοράς για πράξεις αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, πλέον πέντε (5) εκατοστιαίων μονάδων, ετησίως υπολογισμένο. Για ύψος κύριας οφειλής έως 5.000 ευρώ η οφειλή απαλλάσσεται από την προσαύξηση του επιτοκίου εφόσον ο οφειλέτης προσκομίσει εντός διμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος στοιχεία, με τα οποία τεκμηριώνεται σωρευτικά ότι:

α) είναι φυσικό πρόσωπο,

β) η υπαγόμενη στη ρύθμιση κύρια οφειλή υπερβαίνει το 50% του δηλωθέντος ετήσιου εισοδήματος του οφειλέτη και

γ) η ακίνητη περιουσία του οφειλέτη όπως προκύπτει από τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης (Ε9) είναι αντικειμενικής αξίας μέχρι 150.000 ευρώ.

Η παράγραφος αυτή εφαρμόζεται στις οφειλές που έχουν ήδη υπαχθεί στην παρούσα ρύθμιση και αφορά τις ανεξόφλητες δόσεις ρύθμισης.

18. Παρέχεται η δυνατότητα στα αρμόδια όργανα οποτεδήποτε καθ' όλη τη διάρκεια της παρούσας ρύθμισης, και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη, να προβαίνουν σε μείωση της διάρκειας της χορηγηθείσας ρύθμισης, εάν διαπιστωθεί ότι ο οφειλέτης έχει τη δυνατότητα σύμφωνα με τα οικονομικά του δεδομένα να αποπληρώσει την οφειλή του σε λιγότερες δόσεις από τις αρχικά χορηγηθείσες. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία εκδίδεται εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας.»

(βλ. Και την εγκύκλιο ΥΠΕΚΑΑ Β7/οικ.39759/1983/27-10-15 (ΑΔΑ: ΩΘΑΤ465Θ1Ω-ΩΞΞ) : Εγκύκλιος για τις διατάξεις ληξιπρόθεσμων οφειλών του Ν.4336/2015)

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.2: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ [ΤΟΥ Ν. 4334/2015](#) (Α' 80)

1. Η παρ. 27 του άρθρου [1 του ν. 4334/2015](#) (Α' 80) αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«27.α Για όσους η συνταξιοδότηση λόγω γήρατος από τους Οργανισμούς Κύριας ή Επικουρικής Ασφάλισης, αρχίζει από την 1.7.2015 και εφεξής, λαμβάνουν μόνον το ποσό της σύνταξης που προκύπτει βάσει των οικείων καταστατικών και γενικών διατάξεων (οργανικό ποσό). Εάν το ποσό που προκύπτει είναι κατώτερο του εκάστοτε προβλεπόμενου κατωτάτου ορίου χορηγείται το (οργανικό) ποσό

αυτό. Μετά από τη συμπλήρωση του 67ου έτους, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου [11 του ν. 3863/2010](#), καταβάλλεται το εκάστοτε προβλεπόμενο κατώτατο όριο. Σε περίπτωση που το προκύπτον (οργανικό) ποσό είναι μεγαλύτερο του κατώτατου ορίου καταβάλλεται το (οργανικό) ποσό αυτό.»

β. Η πρώτη περίοδος της παραγράφου 1 του άρθρου [4 του ν. 3863/2010](#) (Α' 115) τροποποιείται ως ακολούθως:

«1. Όσοι έχουν υπαχθεί για πρώτη φορά στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο έως και 31.12.2010 και η συνταξιοδότησή τους λόγω γήρατος ή αναπηρίας αρχίζει από 1.1.2015 δικαιούνται.»

2. Η παρ. 28 του άρθρου [1 του ν. 4334/2015](#) (Α' 80) αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«Από 1.9.2015 εντάσσονται υποχρεωτικά στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ) και διέπονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας του και τη γενικότερη νομοθεσία, ως ισχύουν: α) οι Τομείς του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α., β) ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών του Ο.Α.Ε.Ε., γ) ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Αρτοποιών (Τ.Ε.Α.Α.) του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών του Ο.Α.Ε.Ε., δ) ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Πρατηριούχων Υγρών Κουσίμων (Τ.Ε.Α.Π.Υ.Κ.) του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών του Ο.Α.Ε.Ε., ε) ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α., στ) ο Τομέας Ασφάλισης Συμβολαιογράφων (Τ.Α.Σ.) του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α., ζ) ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Δικηγόρων (Τ.Ε.Α.Δ.) του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α., η) ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Ιδιοκτητών Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Π.Μ.Μ.Ε., θ) ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Τεχνικών Τύπου Αθηνών και Θεσσαλονίκης του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Π.Μ.Μ.Ε., ι) ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Ναυτικών (Κ.Ε.Α.Ν.) του Ν.Α.Τ., ια) το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιδρυμάτων Εμπορικού Ναυτικού (Τ.Ε.Α.Π.Ι.Ε.Ν.).

Η ένταξη στο ΕΤΕΑ πραγματοποιείται με τους όρους και τις προϋποθέσεις των διατάξεων των άρθρων [35](#) έως και [48 του ν. 4052/2012](#) (Α' 41), ως ισχύουν, εξαιρουμένων των διατάξεων του άρθρου 36 του νόμου αυτού. Το ΕΤΕΑ εξακολουθεί να λειτουργεί με ενιαία διοικητική και οικονομική οργάνωση.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

Ειδικά για το προσωπικό του Τομέα Προστασίας του Πολίτη, του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, που υπηρετεί σε υπηρεσίες του ΤΕΑΠΑΣΑ που εξυπηρετούν τον κλάδο επικουρικής Ασφάλισης, διατίθενται με κοινή απόφαση των αρμόδιων Υπουργών στο ΕΤΕΑ.

Κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται. Οι παράγραφοι 30 και 31 του άρθρου [1 του ν. 4334/2015](#) (Α' 80) αναριθμούνται σε 29 και 30 αντίστοιχα.

3. Η παράγραφος 30 του άρθρου [1 του ν. 4334/2015](#) (Α' 80) αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«Μέχρι την 31.12.2021 τα κατώτατα όρια σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου των οργανισμών κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, όπως αυτά προβλέπονται από τις οικείες καταστατικές και γενικές διατάξεις, διατηρούνται στο ύψος που ισχύει την 31.7.2015.»

4. Η παρ. 1 του άρθρου [72 του ν. 4331/2015](#) (Α' 69) καταργείται.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.3: ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΟΡΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΙΩΜΕΝΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

1.α) Από 1.1.2022 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος για κάθε κατηγορία ασφαλισμένων, των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, ορίζονται το 62ο έτος της ηλικίας (με 40 έτη ή 12.000 ημέρες ασφάλισης) και το 67ο έτος της ηλικίας (με 4.500 ημέρες ή 15 έτη ασφάλισης), με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου [11 του ν. 3863/2010](#) (Α' 115).

β) Από 1.1.2022 ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, όπου αυτή προβλέπεται σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, ορίζεται το 62ο έτος της ηλικίας με 4.500 ημέρες ή 15 χρόνια ασφάλισης.

2.α) Τα όρια ηλικίας των ασφαλισμένων των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, που μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού δεν έχουν θεμελιώσει δικαίωμα πλήρους ή μειωμένης σύνταξης, αυξάνονται σταδιακά έως την 1.1.2022 στα προβλεπόμενα από τις ανωτέρω παραγράφους 1α και 1β, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου [11 του ν. 3863/2010](#) (Α' 115), σύμφωνα με τους πίνακες του άρθρου αυτού.

β) Στις περιπτώσεις που από την ισχύουσα μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού νομοθεσία δεν προβλέπεται όριο ηλικίας για θεμελίωση δικαιώματος πλήρους ή μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, η σταδιακή αύξηση, σύμφωνα με τους κατωτέρω πίνακες, αρχίζει από τη δημοσίευση του νόμου αυτού με όριο ηλικίας το 58ο έτος, εφόσον η θεμελίωση δικαιώματος προβλέπεται με τη συμπλήρωση τουλάχιστον 35 ετών ασφάλισης ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση με όριο ηλικίας το 55ο έτος.

3. Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, επιβάλλεται, πέραν του συνολικού ήδη προβλεπόμενου από την ισχύουσα νομοθεσία ποσοστού μείωσης της σύνταξης, επιπλέον ποσοστό μείωσης 10% και τούτο μέχρι τη συμπλήρωση του διαμορφούμενου, κατά περίπτωση, νέου ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, σύμφωνα με τους πίνακες του άρθρου αυτού.

4. Από τις ανωτέρω ρυθμίσεις εξαιρούνται οι υπαγόμενοι σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, καθώς και οι μητέρες και οι χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων.

5. Θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού στους Οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, λόγω συμπλήρωσης των προϋποθέσεων του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης και ορίου ηλικίας, όπου αυτό προβλέπεται, δεν θίγονται και δύνανται να ασκηθούν οποτεδήποτε.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε ζήτημα για την εφαρμογή των πινάκων του άρθρου αυτού και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Πλήρης σύνταξης		όριο ηλικίας : 62					
Από δημοσίευσης του νόμου έως 31-12-2015							
2015		2016		2017			2018
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	55,0	50	56,0	50	57,0	50	58,0
51	55,0	51	56,0	51	57,0	51	58,0
52	55,0	52	56,0	52	57,0	52	58,0
53	55,9	53	56,8	53	57,6	53	58,5
54	55,9	54	56,8	54	57,6	54	58,5
55	55,9	55	56,8	55	57,6	55	58,5
56	56,8	56	57,5	56	58,3	56	59,0
57	57,6	57	58,3	57	58,9	57	59,5
58	58,5	58	59,0	58	59,5	58	60,0
59	59,4	59	59,8	59	60,1	59	60,5
60	60,3	60	60,5	60	60,8	60	61,0
61	61,1	61	61,3	61	61,4	61	61,5
62	62,0	62	62,0	62	62,0	62	62,0
2019			2020	2021			2022
	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	59,0	50	60,0	50	61,0	50	62,0
51	59,0	51	60,0	51	61,0	51	62,0
52	59,0	52	60,0	52	61,0	52	62,0
53	59,4	53	60,3	53	61,1	53	62,0
54	59,4	54	60,3	54	61,1	54	62,0
55	59,4	55	60,3	55	61,1	55	62,0
56	59,8	56	60,5	56	61,3	56	62,0

57	60,1	57	60,8	57	61,4	57	62,0
58	60,5	58	61,0	58	61,5	58	62,0
59	60,9	59	61,3	59	61,6	59	62,0
60	61,3	60	61,5	60	61,8	60	62,0
61	61,6	61	61,8	61	61,9	61	62,0
62	62,0	62	62,0	62	62,0	62	62,0

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πλήρης σύνταξης		όριο ηλικίας : 67					
Από δημοσίευσης του νόμου έως 31-12-2015							
2015		2016		2017		2018	
ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	55,0	50	56,7	50	58,4	50	60,1
51	55,0	51	56,7	51	58,4	51	60,1
52	55,0	52	56,7	52	58,4	52	60,1
53	56,5	53	58,0	53	59,5	53	61,0
54	56,5	54	58,0	54	59,5	54	61,0
55	56,5	55	58,0	55	59,5	55	61,0
56	57,4	56	58,8	56	60,1	56	61,5
57	58,3	57	59,5	57	60,8	57	62,0
58	59,1	58	60,3	58	61,4	58	62,5
59	60,0	59	61,0	59	62,0	59	63,0
60	60,9	60	61,8	60	62,6	60	63,5
61	61,8	61	62,5	61	63,3	61	64,0
62	62,6	62	63,3	62	63,9	62	64,5
63	63,5	63	64,0	63	64,5	63	65,0
64	64,4	64	64,8	64	65,1	64	65,5
65	65,3	65	65,5	65	65,8	65	66,0
66	66,1	66	66,3	66	66,4	66	66,5
67	67,0	67	67,0	67	67,0	67	67,0

2019		2020		2021		2022	
	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης	ηλικία	ηλικία συνταξιοδότησης
50	61,9	50	63,6	50	65,3	50	67,0
51	61,9	51	63,6	51	65,3	51	67,0
52	61,9	52	63,6	52	65,3	52	67,0
53	62,5	53	64,0	53	65,5	53	67,0
54	62,5	54	64,0	54	65,5	54	67,0
55	62,5	55	64,0	55	65,5	55	67,0
56	62,9	56	64,3	56	65,6	56	67,0
57	63,3	57	64,5	57	65,8	57	67,0
58	63,6	58	64,8	58	65,9	58	67,0
59	64,0	59	65,0	59	66,0	59	67,0
60	64,4	60	65,3	60	66,1	60	67,0
61	64,8	61	65,5	61	66,3	61	67,0
62	65,1	62	65,8	62	66,4	62	67,0
63	65,5	63	66,0	63	66,5	63	67,0
64	65,9	64	66,3	64	66,6	64	67,0
65	66,3	65	66,5	65	66,8	65	67,0
66	66,6	66	66,8	66	66,9	66	67,0
67	67,0	67	67,0	67	67,0	67	67,0

(βλ. Και την υπ Αριθμ. Φ.11321/οικ.47523/1570/15 (ΦΕΚ 2311 Β/26-10-2015) υ.α. : Σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης μέχρι την 1.1.2022, σύμφωνα με τους πίνακες της περίπτωσης 6, της υποπαραγράφου Ε3, της παραγράφου Ε, του άρθρου [2 του Ν. 4336/2015](#) (ΦΕΚ 94/Α')).

(βλ. Και την εγκύκλιο ΥΠΕΚΑΑ Φ.10035/οικ.54871/1270/23-12-15 (ΑΔΑ: ΩΣΝΓ465Θ1Ω-ΔΟΞ) : Γνωστοποίηση ρυθμίσεων των διατάξεων της υποπαρ. Ε3 της παρ. Ε του άρθρου [2 του ν. 4336/15](#) (ΦΕΚ-94 Α))

(βλ. Και την εγκύκλιο ΥΠΕΚΑΑ Φ.10043/οικ.55133/1277/23-12-15 (ΑΔΑ: Ω0ΥΟ465Θ1Ω-ΨΧΨ) : Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της υποπαραγράφου Ε.3, της παραγράφου Ε του άρθρου [2 του ν.4336/2015](#) – Μεταβολές στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης)

(βλ. Και την εγκύκλιο ΥΠΕΚΑΑ Φ.80000/οικ.59819/1961/21-12-15 (ΑΔΑ : ΩΖΧΤ465Θ1Ω-3Ψ5) : Εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 4336/2015 "Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης", που αφορούν στην αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης για τους ασφαλισμένους του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ)

(βλ. Και την εγκύκλιο ΥΠΕΚΑΑ Φ.80000/οικ.59824/1962/21-12-15 (ΑΔΑ : 69ΛΟ465Θ1Ω-ΘΕΝ) : Εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 4336/2015 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης», που αφορούν στην αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης για τους ασφαλισμένους των πρώην ειδικών ταμείων του άρθρου [2](#), παρ. 1 [του ν.3029/2002](#))

(βλ. Και άρθρο 38 (Εισφορές Μισθωτών και Εργοδοτών) [Ν. 4387/16](#), ΦΕΚ-85 Α/12-5-16), με το άρθρο 5 του ως άνω άρθρου ορίζεται ότι : "5. Δεν αναπροσαρμόζονται, και παραμένουν στο ύψος που προβλεπόταν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων, που εμπίπτουν στις κατηγορίες που εξαιρέθηκαν από την αύξηση των ορίων ηλικίας της υποπαραγράφου Ε3 της παρ. Ε του άρθρου [2 του Ν. 4336/2015](#), σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Φ11321/οικ.47523/1570 απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β' 2311), καθώς και των εργαζομένων που υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων [20](#) και [21 του Ν. 3863/2010](#) (Α' 115), όπως ισχύει, καθώς και όσοι για την απασχόλησή τους δεν υπάγονταν στον κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, αλλά υπάγονταν είτε αποκλειστικά και μόνο για τον κίνδυνο του ατυχήματος είτε εκτός αυτού και στον κλάδο παροχών ασθένειας σε είδος. Στο ίδιο ύψος παραμένουν και οι αντίστοιχες εργοδοτικές εισφορές").

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΣΤ: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ

1.α. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 5 του άρθρου [17 του ν.δ. 96/1973](#) (Α' 172), όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 1 του άρθρου [14 του ν. 3840/2010](#) (Α' 53) και εν συνεχεία με την παράγραφο 2 του άρθρου [69 του ν. 3984/2011](#) (Α' 150), αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) i. Οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων «αναφοράς», μετά την λήξη της «περιόδου προστασίας των δεδομένων» (data protection period) σύμφωνα με τις διατάξεις φαρμακευτικής νομοθεσίας, μειώνεται στο 50% της τιμής του προϊόντος σε κατάσταση «εντός της περιόδου προστασίας των δεδομένων».»

ii. Οι τιμές των γενόσημων φαρμάκων, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας έγκρισής τους, μειώνονται στο 32,5% της τιμής των αντίστοιχων προϊόντων σε κατάσταση «εντός της περιόδου προστασίας των δεδομένων».

Οι ως άνω διατάξεις θα εξειδικευθούν με την έκδοση υπουργικής απόφασης.

β. Όπου στις διατάξεις της νομοθεσίας τιμολόγησης φαρμάκων γίνεται αναφορά σε «δίπλωμα ευρεσιτεχνίας» νοείται η «περίοδος προστασίας των δεδομένων του προϊόντος αναφοράς» σύμφωνα με τις διατάξεις της φαρμακευτικής νομοθεσίας.

2. Η παρ. ε' του άρθρου [11 του ν. 4052/2012](#) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Η ισχύς του παρόντος άρθρου έχει διάρκεια από 1.1.2012 έως 31.12.2018.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής που αφορά στον ακριβή τρόπο υπολογισμού των ποσών που υποχρεούται να καταβάλλει κάθε ΚΑΚ με βάση τα αναφερόμενα στην παράγραφο α' του παρόντος.»

3. Η παρ. 7 του άρθρου [100 του ν. 4172/2013](#) (Α' 67) «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής [του ν. 4046/2012](#), [του ν. 4093/2012](#) και [του ν. 4127/2013](#) και άλλες διατάξεις» τροποποιείται, ως ακολούθως:

«7. Παρατείνεται η ισχύς των διατάξεων των παραγράφων 1 έως και 5, από 1.1.2016 έως 31.12.2018, πλην της διατάξεως του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2, της οποίας η ισχύς άρχεται από της δημοσίευσής του παρόντος νόμου. Η ισχύς της παραγράφου 6 άρχεται από τη δημοσίευσή του

παρόντος νόμου. Τα όρια δαπανών υγείας για τα έτη 2016 έως 2018 είναι 1.402.000.000,00 ευρώ κατ' έτος.»

4. Το άρθρο [15 του ν. 4332/2015](#) (Α' 76) καταργείται.

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, στην παράγραφο 4 του άρθρου [22 του ν. 4213/2013](#) (Α' 261/09.12/2013) οι 2 τελευταίες προτάσεις αντικαθίστανται ως εξής: Οι καθορισμένες τιμές όπως ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3, εφαρμόζονται αναδρομικά σε όλα τα φαρμακευτικά προϊόντα, ανεξαρτήτως ημερομηνίας έγκρισής τους. Κάθε διάταξη σε νόμους ή/και υπουργικές αποφάσεις που αντιβαίνει στο άρθρο 22 του νόμου 4213/2013 (Α' 261/09.12/2013) παύει να ισχύει.»

6. Όπου στις διατάξεις της νομοθεσίας τιμολόγησης φαρμάκων γίνεται αναφορά σε «δίπλωμα ευρεσιτεχνίας» νοείται η «περίοδος προστασίας των δεδομένων του προϊόντος αναφοράς» σύμφωνα με τις διατάξεις της φαρμακευτικής νομοθεσίας.»

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Στο άρθρο 1 παρ.1 περίπτωση κοτ' [του ν. 3213/2003](#) «Δήλωση και έλεγχος περιουσιακής κατάστασης βουλευτών, δημόσιων λειτουργών και υπαλλήλων, ιδιοκτητών μέσων μαζικής ενημέρωσης και άλλων κατηγοριών προσώπων» (Α' 309), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο [222 του ν. 4281/2014](#) «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις» (Α' 160), και τροποποιήθηκε με το άρθρο [51 του ν. 4331/2015](#) «Μέτρα για την ανακούφιση των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ), την απλοποίηση της λειτουργίας των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής και συναφή ασφαλιστικά ζητήματα και άλλες διατάξεις» (Α' 69) προστίθεται η φράση «, καθώς και το πολιτικό προσωπικό του τέως Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και Αιγαίου του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού».

Άρθρο 3

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α.: ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

α) Παρέχεται στον Υπουργό Οικονομικών η εξουσιοδότηση να υπογράφει, ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου, σύμβαση χρηματοοικονομικής διευκόλυνσης (F.A.F.A.) με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ESM), τη Συμφωνία Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (ΜοU) και τα παραρτήματά τους, τα σχέδια των οποίων κυρώνονται με τη διάταξη και τις τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις, διευκρινήσεις και συμπληρώσεις επί των σχεδίων αυτών και κάθε άλλο αναγκαίο έγγραφο σχετικό με τις συμβάσεις αυτές.

β) Παρέχεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο και στον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, η εξουσιοδότηση να εκπροσωπήσουν το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και να υπογράψουν τη Σύμβαση που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο, μαζί με τα Παραρτήματά της και τις τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις διευκρινήσεις και συμπληρώσεις επί του Σχεδίου που εγκρίνεται με το προηγούμενο άρθρο, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο σχετικό με την ως άνω Σύμβαση.

γ) Παρέχεται στον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, η εξουσιοδότηση να υπογράφει, ως εκπρόσωπος της Τράπεζας της Ελλάδος, τη Σύμβαση και τη Συμφωνία (ΜοU) που αναφέρονται στο εδάφιο α' της παρούσας παραγράφου με τα Παραρτήματά τους, τα σχέδια των οποίων κυρώνονται με το παρόν άρθρο, καθώς και τις τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις, διευκρινίσεις και συμπληρώσεις επί των σχεδίων αυτών και κάθε άλλο αναγκαίο έγγραφο σχετικό με την ως άνω Σύμβαση και Συμφωνία.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β' : ΣΥΜΒΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗΣ

ΣΥΜΒΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗΣ

μεταξύ του

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ

και της

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ως δικαιούχου κράτους μέλους

και της

ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ως Κεντρικής Τράπεζας

και του

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ

ως ταμείου ανακεφαλαιοποίησης

[Αρχή Τροποποίησης](**Με το άρθρο 109** (Παροχή εξουσιοδοτήσεων και έγκριση σχεδίου τροποποιητικής σύμβασης κατ' εφαρμογή του άρθρου [3 του ν. 4336/2015](#)) **του ν. 4546/18, ΦΕΚ-105 Α/14-6-18, τροποποιείται η κατωτέρω σύμβαση. - Για τις τροποποιούμενες διατάξεις βλ. Το άρθρο [109 του Ν. 4549/18](#)**) [Τέλος Τροποποίησης]

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΜΒΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗΣ συνάπτεται από και μεταξύ :

1. του ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ, διακυβερνητικού οργανισμού που ιδρύθηκε με τη Συνθήκη για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας που έχει συναφθεί μεταξύ κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και εδρεύει στη διεύθυνση: 6a, Circuit de la Foire Internationale, L1347 Luxembourg εκπροσωπείται από τον κ. Klaus Regling, διευθύνοντα σύμβουλο («ΕΜΣ»).
2. της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, εκπροσωπούμενης από τον κ. Ευκλείδη Τσακαλώτο, Υπουργό Οικονομικών, ως δικαιούχου κράτους μέλους (το «δικαιούχο κράτος μέλος»).
3. της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, η οποία εκπροσωπείται από τον κ. Γιάννη Στουρνάρα, Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος («Κεντρική Τράπεζα»)· και της
4. "του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ, εκπροσωπούμενο από τον κ. Αριστείδης Ξενόφο, διευθύνοντα σύμβουλο, και [HFSF to advise], ως εγγυητή στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης («Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης»),

εφεξής αναφερόμενοι από κοινού ως «τα μέρη» και έκαστο εξ αυτών ως «μέρος».

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ

Α Ο ΕΜΣ ιδρύθηκε με τη συνθήκη για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας που έχει συναφθεί μεταξύ των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ («Συνθήκη ΕΜΣ») για την κινητοποίηση χρηματοδότησης και την παροχή στήριξης σταθερότητας προς όφελος των μελών του ΕΜΣ που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από σοβαρά προβλήματα χρηματοδότησης, εφόσον είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη της χρηματοοικονομικής σταθερότητας της ζώνης του ευρώ στο σύνολο της και των κρατών μελών της

Β Ο ΕΜΣ μπορεί να χορηγεί χρηματοδοτική συνδρομή βάσει συμφωνιών για τη διευκόλυνση χρηματοδοτικής συνδρομής μέσω εκταμιεύσεων δανείων στο πλαίσιο προληπτικών πιστωτικών υπό όρους ή πιστωτικών ορίων με ενισχυμένους όρους, δανείων προς τα μέλη του ΕΜΣ στο πλαίσιο προγραμμάτων μακροοικονομικής προσαρμογής, διευκολύνσεων για τη χρηματοδότηση της ανακεφαλαιοποίησης χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων κράτους που είναι μέλος του ΕΜΣ, διευκολύνσεων για τη χρηματοδότηση της άμεσης ανακεφαλαιοποίησης ιδρυμάτων ενός κράτους που είναι μέλος του ΕΜΣ, διευκολύνσεων για την αγορά ομολόγων μέλους του ΕΜΣ στην πρωτογενή ή τη δευτερογενή αγορά, όλα υπό αυστηρούς όρους, κατάλληλους για το (τα) χρηματοδοτικό (α) μέσο" (α), που επιλέγεται (ονται) (κάθε τέτοιο δάνειο ή εκταμίευση βάσει μιας τέτοιας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης συνδρομής συνιστά «χρηματοδοτική συνδρομή»).

2 (Γ) Ο ΕΜΣ χρηματοδοτεί τη χρηματοδοτική συνδρομή με την έκδοση ή σύναψη ομολόγων, γραμματίων, βραχυπρόθεσμων εμπορικών τίτλων, χρεωστικών τίτλων ή άλλων χρηματοδοτικών ρυθμίσεων («χρηματοδοτικά μέσα»), για τη χρηματοδότηση της συνδρομής σε συλλογική βάση ή σε βάση αποκλειστικής συνδυασμένης χρηματοδότησης από το απόθεμα ρευστότητας, ανάλογα με την περίπτωση. Τα χρηματοδοτικά μέσα εκδίδονται ή συνάπτονται είτε σε αυτόνομη βάση ή σύμφωνα με ένα ή περισσότερα προγράμματα έκδοσης τίτλων χρέους («πρόγραμμα έκδοσης τίτλων χρέους του ΕΜΣ») σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές δανειοληψίας του ΕΜΣ.

3 (Δ) Το δικαιούχο κράτος μέλος υπέβαλε αίτηση για στήριξη σταθερότητας με τη με τη μορφή δανειακής διευκόλυνσης στον Πρόεδρο στις 8 Ιουλίου 2015.

4 (Ε) Το δικαιούχο κράτος μέλος έχει υποβάλει παρόμοια αίτηση χρηματοδοτικής συνδρομής στο ΔΝΤ σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη_8 της Συνθήκης ΕΜΣ. Το οριστικό συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής και το συνολικό ποσό της δανειακής διευκόλυνσης προς διάθεση από τον ΕΜΣ στο δικαιούχο κράτος μέλος καθορίζεται με βάση το ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής που πρόκειται να παρασχεθεί από το ΔΝΤ και προσδιορίζεται σε γραπτή γνωστοποίηση από τον ΕΜΣ προς το δικαιούχο κράτος μέλος, την Κεντρική Τράπεζα και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης και προσυπογράφεται

από και για λογαριασμό του δικαιούχου κράτους μέλους, της Κεντρικής Τράπεζας και του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης.

5 (ΣΤ) Στις [10 Ιουλίου 2015], η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΕΚΤ, αξιολόγησε (i) την ύπαρξη κινδύνου για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ζώνης του ευρώ στο σύνολο της ή των κρατών μελών της, (ii) κατά πόσον το δημόσιο χρέος του δικαιούχου κράτους μέλους ήταν βιώσιμο, και (iii) τις πραγματικές ή δυνητικές ανάγκες χρηματοδότησης του δικαιούχου κράτους μέλους, και βάσει της αξιολόγησης αυτής το Συμβούλιο των Διοικητών αποφάσισε να χορηγήσει, κατ' αρχήν, στήριξη σταθερότητας στο δικαιούχο κράτος μέλος υπό τη μορφή δανειακής διευκόλυνσης.

6 (Ζ) Στις [19 Αυγούστου 2015], συνάφθηκε Μνημόνιο Συνεννόησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (εκ μέρους του ΕΜΣ και με την έγκριση του Συμβουλίου των Διοικητών) και του δικαιούχου κράτους μέλους. Η χρηματοδοτική συνδρομή που παρέχεται στο δικαιούχο κράτος μέλος βάσει της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών όρων της διευκόλυνσης, εξαρτάται από τη συμμόρφωση του δικαιούχου κράτους μέλους με τα μέτρα που καθορίζονται στο Μνημόνιο Συνεννόησης.

7 (Η) Στις [19 Αυγούστου 2015], το Συμβούλιο των Διοικητών υιοθέτησε την πρόταση του διευθύνοντος συμβούλου σχετικά με σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών όρων και προϋποθέσεων, καθώς και την επιλογή των μέσων, και το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την παρούσα συμφωνία.

8 (Θ) Η αποδέσμευση της χρηματοδοτικής συνδρομής δυνάμει της παρούσας συμφωνίας (εκτός από την αποδέσμευση της πρώτης δόσης της χρηματοδοτικής συνδρομής δυνάμει της παρούσας συμφωνίας η οποία έχει ήδη εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο), συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης (όπως ορίζεται κατωτέρω), προϋποθέτει, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, βάσει εκθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (σε συνεργασία με την ΕΚΤ) σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 7 της Συνθήκης ΕΜΣ, ότι το δικαιούχο κράτος μέλος έχει συμμορφωθεί με τους όρους που επισυνάπτονται στην παρούσα συμφωνία, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τα μέτρα που καθορίζονται στο Μνημόνιο Συνεννόησης.

9 (Ι) Αναγνωρίζεται και συμφωνείται ότι η Κεντρική Τράπεζα συνιστά μέρος της παρούσας συμφωνίας με σκοπό την παραλαβή των εκταμιεύσεων για λογαριασμό του δικαιούχου κράτους μέλους.

10 (ΙΑ) Οι αρχές του δικαιούχου κράτους μέλους λαμβάνουν και εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα που συνδέονται με την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης, της διαφθοράς και άλλων παρατυπιών που επηρεάζουν κάθε χρηματοδοτική συνδρομή.

Ως εκ τούτου, τα μέρη συμφώνησαν τα εξής:

1. ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

1 Με την επιφύλαξη των ρητρών 1.2 έως 1.5 κατωτέρω, η ρήτρα 2 (Ορισμοί και ερμηνεία) των γενικών όρων εφαρμόζεται στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης.

2. Στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης οι κατωτέρω όροι έχουν την έννοια που τους αποδίδεται ακολούθως:

«**Συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής**» σημαίνει ποσό έως [86,000,000,000] ευρώ υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής καθορίζεται με βάση το ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής που πρόκειται να παρασχεθεί από το ΔΝΤ και προσδιορίζεται σε γραπτή γνωστοποίηση από τον ΕΜΣ προς το δικαιούχο κράτος μέλος, την Κεντρική Τράπεζα και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης και προσυπογράφεται από και για λογαριασμό του δικαιούχου κράτους μέλους, της Κεντρικής Τράπεζας και του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης.

«**Συνολικό ποσό της δανειακής διευκόλυνσης**» σημαίνει το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής.

«**Εφαρμοστέα διευκόλυνση**» σημαίνει τη διευκόλυνση που καθορίζεται στη ρήτρα 22 της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης.

«**Βοηθούμενο ίδρυμα**» σημαίνει ίδρυμα το οποίο είναι δικαιούχος της χρηματοδοτικής συνδρομής που παρέχεται από τον ΕΜΣ για την ανακεφαλαιοποίηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή/και την κάλυψη του κόστους της εξυγίανσης των τραπεζών.

«**Περίοδος διαθεσιμότητας**» σημαίνει, σε σχέση με τη διευκόλυνση, την περίοδο που αρχίζει από την ημερομηνία, την οποία και περιλαμβάνει, κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η διευκόλυνση και λήγει την ημερομηνία, λήξης της περιόδου διαθεσιμότητας (την οποία και περιλαμβάνει).

«**Ημερομηνία λήξης της περιόδου διαθεσιμότητας**»: σημαίνει [20 Αυγούστου 2018].

«**Φορέας διαχείρισης χρέους**» σημαίνει τον οργανισμό διαχείρισης δημοσίου χρέους του δικαιούχου κράτους μέλους.

«**Ορισθείς λογαριασμός σε ευρώ**» σημαίνει για κάθε εκταμίευση που πραγματοποιείται σε μετρητά, τον λογαριασμό σε ευρώ του δικαιούχου κράτους μέλους στην Κεντρική Τράπεζα ο οποίος τραπεζικός λογαριασμός είναι κατ' αρχάς ο εξής:

BIC [**PDMA/Ministry of Finance to confirm**],

υπό την προϋπόθεση ότι ο ορισθείς λογαριασμός σε ευρώ μπορεί να αλλάξει προσωρινά ή μόνιμα, με γραπτή γνωστοποίηση από την κεντρική τράπεζα στον ΕΜΣ και την ΕΚΤ για την αλλαγή αυτή (με αντίγραφο προς το δικαιούχο κράτος μέλος) το αργότερο δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία εκταμίευσης ώστε να γίνει η πρώτη εκταμίευση στον άλλο λογαριασμό.

«**Δήλωση της Συνόδου Κορυφής της Ζώνης του Ευρώ**»: η δήλωση της συνόδου κορυφής της ζώνης του ευρώ που πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιουλίου 2015.

«**Συμφωνία ΕΤΧΣ**» σημαίνει οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

(α) την κύρια σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, της 15ης Μαρτίου 2012, μεταξύ του ΕΤΧΣ, του δικαιούχου κράτους μέλους και της Κεντρικής Τράπεζας και του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης, όπως τροποποιήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2012, στις 19 Δεκεμβρίου 2014 και στις 27 Φεβρουαρίου 2015

(β) τη Συμφωνία Διευκόλυνσης Τόκων Ομολόγων, της 1 ης Μαρτίου 2012, μεταξύ του ΕΤΧΣ, του δικαιούχου κράτους μέλους και της Κεντρικής Τράπεζας, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την τροποποιημένη συμφωνία που υπεγράφη στις 12 Δεκεμβρίου 2012

(γ) τη Σύμβαση Διευκόλυνσης PSI Διαχείρισης Υποχρεώσεων, της 1ης Μαρτίου 2012, μεταξύ του ΕΤΧΣ, του δικαιούχου κράτους μέλους και της Κεντρικής Τράπεζας, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την τροποποιημένη συμφωνία που υπεγράφη στις 12 Δεκεμβρίου 2012

(δ) τη Συμφωνία Συγχρηματοδότησης, της 9ης Μαρτίου 2012, μεταξύ του ΕΤΧΣ, του δικαιούχου κράτους μέλους, του WILMINGTON TRUST (London) Limited ως Εμπιστευματοδόχου Ομολογιών, της Κεντρικής Τράπεζας ως Κοινού Εντολοδόχου Πληρωμών και Εντολοδόχου Πληρωμών Ομολογιών και της

(ε) οποιοδήποτε έγγραφο ή συμφωνία που προκύπτουν από ή συνδέονται με οποιαδήποτε συμφωνία που απαριθμείται στις παραγράφους έως ανωτέρω ή περιγράφονται σε μια τέτοια συμφωνία ως μέρος της συμφωνίας.

«**Ειδικοί όροι της διευκόλυνσης**» σημαίνει τους συνήθεις όρους διευκόλυνσης που εφαρμόζονται σε μια συγκεκριμένη κατηγορία διευκόλυνσης όπως ορίζονται στους συνήθεις ειδικούς όρους της διευκόλυνσης ΕΜΣ που έχουν υπογραφεί από τα μέρη για τον σκοπό της εξακρίβωσης της γνησιότητας κατά την ημερομηνία της παρούσας.

«**Γενικοί όροι**» σημαίνει τους γενικούς όρους για τις συμβάσεις χρηματοδοτικής διευκόλυνσης του ΕΜΣ που έχουν υπογραφεί από τα μέρη με σκοπό την εξακρίβωση της γνησιότητας κατά την ημερομηνία της παρούσας.

«**Νομικός σύμβουλος**» σημαίνει τον νομικό σύμβουλο του κράτους στο Υπουργείο Οικονομικών του δικαιούχου κράτους μέλους.

«**ΔΔΕ**» σημαίνει τη σύμβαση δανειακής διευκόλυνσης ύψους 80 000 000 000 ευρώ, της 8ης Μαΐου 2010, μεταξύ του δικαιούχου κράτους μέλους, της Κεντρικής Τράπεζας, του Βασιλείου του Βελγίου, της Ιρλανδίας του Βασιλείου της Ισπανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, της Δημοκρατίας της Μάλτας, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του KfW (που ενεργεί υπέρ του δημοσίου συμφέροντος, υπό τις οδηγίες και με την εγγύηση της Ομοσπονδιακής δημοκρατίας της Γερμανίας), η οποία προβλέπει στήριξη οικονομικής σταθερότητας στην Ελλάδα σε διακυβερνητικό πλαίσιο μέσω από κοινού χορήγησης διμερών δανείων.

«**Μέγιστη μέση ληκτότητα**» σημαίνει 32,5 έτη.

«**Ελάχιστο ποσό ακύρωσης**» σημαίνει ποσό 100 000 000 ευρώ.

«**Ελάχιστο ποσό εθελοντικής προπληρωμής**» σημαίνει ποσό 100 000 000 ευρώ.

«**ΜΣ**» σημαίνει το Μνημόνιο Συνεννόησης (καθώς το ίδιο μπορεί να τροποποιείται ή να συμπληρώνεται από καιρού εις καιρόν) που συνάπτεται μεταξύ της Επιτροπής, εξ ονόματος του ΕΜΣ, του δικαιούχου κράτους μέλους και της Κεντρικής Τράπεζας στις [19 Αυγούστου 2015].

«**Νέα ελληνικά ομόλογα**» σημαίνει τα κρατικά ομόλογα που εκδίδονται από το δικαιούχο κράτος μέλος σε σχέση με την εθελοντική συναλλαγή διαχείρισης υποχρεώσεων.

«**Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων**» σημαίνει ανεξάρτητο ταμείο όπως περιγράφεται στη Δήλωση της Συνόδου Κορυφής της Ζώνης του Ευρώ, το οποίο συστήνεται από το δικαιούχο κράτος μέλος για να διατηρεί σημαντικά ελληνικά περιουσιακά στοιχεία και το οποίο θα ρευστοποιεί τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία με ιδιωτικοποιήσεις και άλλα μέσα.

«**Μέρος του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων**» σημαίνει το ταμείο ιδιωτικοποιήσεων, εφόσον το Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων αποτελεί πρόσωπο και/ή κάθε άλλο πρόσωπο που αποτελεί μέρος της εταιρικής δομής

ή της δομής διακυβέρνησης για την υλοποίηση του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων ή/και τα στοιχεία της Δήλωσης της Συνόδου Κορυφής της Ζώνης του Ευρώ που αφορούν το Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων, συμπεριλαμβανομένης οιασδήποτε οντότητας που έχει συσταθεί με σκοπό την εκμετάλλευση άμεσα ή έμμεσα οποιωνδήποτε κεφαλαιακών μέσων των οποίων η τιμή απόκτησης χρηματοδοτήθηκε εν όλω ή εν μέρει με χρηματοδοτική συνδρομή που χορηγείται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

«**Συμβούλιο του Ταμείου Ανακεφαλαιοποιήσεων**» σημαίνει το κάθε ένα από το Διοικητικό Συμβούλιο και το Γενικό Συμβούλιο του Ταμείου. Ανακεφαλαιοποίησης.

«**Συμφωνία πλαισίου σχέσεων**» σημαίνει τη συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ του Ταμείου Ανακεφαλαιοποιήσεων και ενός βοηθούμενου ιδρύματος, η οποία θέτει το πλαίσιο για τις διάφορες πτυχές της σχέσης μεταξύ των μερών μιας τέτοιας συμφωνίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη διακυβέρνηση ενός τέτοιου βοηθούμενου ιδρύματος και την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης που το αφορά.

«**Νόμοι του Ταμείου Εξυγίανσης**» σημαίνει τους νόμους και/ή τις κανονιστικές διατάξεις για τη σύσταση του Ταμείου Εξυγίανσης και/ή τον καθορισμό των παραμέτρων βάσει των οποίων το Ταμείο Εξυγίανσης μπορεί να διαχειριστεί ή να συμμετάσχει στην αναδιάρθρωση ή εξυγίανση ιδρυμάτων, όπως οι εν λόγω νόμοι ή κανονιστικές διατάξεις ενδέχεται να τροποποιούνται, να συμπληρώνονται ή να αντικαθίστανται από καιρού εις καιρόν.

«**Δάνειο εξυγίανσης**» σημαίνει κάθε δάνειο ή άλλη ρύθμιση στο πλαίσιο της οποίας το Ταμείο Ανακεφαλαιοποιήσεων δανείζει ή συμβάλλει στη χρηματοδότηση του Ταμείου Εξυγίανσης, και η οποία υλοποιείται με χρηματοδοτική συνδρομή του Ταμείου Ανακεφαλαιοποιήσεων (άμεσα από τον ΕΜΣ ή έμμεσα μέσω του δικαιούχου κράτους μέλους) για τους σκοπούς της κάλυψης του κόστους εξυγίανσης τραπεζών.

«**Διαδικασία τμηματικής εκταμίευσης**» σημαίνει τη διαδικασία που καθορίζεται στη ρήτρα 81 της συμφωνίας για τη διευκόλυνση χρηματοδοτικής συνδρομής, σύμφωνα με την οποία, μετά την έγκριση μιας -δόσης ή τμήματος, δόσης, μπορούν να διατίθενται εκταμιεύσεις στο πλαίσιο της εν λόγω δόσης ή τμήματος δόσης για παρατεταμένο χρονικό διάστημα υπό περαιτέρω προϋποθέσεις.

«**Τμήμα δόσης**» σημαίνει, για κάθε δόση, ένα υποσύνολο της εν λόγω δόσης όπως ορίζεται στην ανακοίνωση αποδοχής για την εν λόγω δόση ένα τμήμα δόσης δύναται να εκταμιευθεί σε μία ή περισσότερες εκταμιεύσεις.

«**Εθελοντική συναλλαγή διαχείρισης υποχρεώσεων**» σημαίνει την εθελοντική πράξη διαχείρισης υποχρεώσεων που εφαρμόζεται μέσω εθελοντικής ανταλλαγής ομολόγων μεταξύ της Ελλάδας και ορισμένων επενδυτών του ιδιωτικού τομέα, όπως περιγράφεται στη δήλωση της συνόδου κορυφής της ζώνης του ευρώ, της 26ης Οκτωβρίου 2011.

3. Οι γενικοί όροι και, σε ό, τι αφορά τη διευκόλυνση που αναφέρεται στη ρήτρα 22 της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, οι σχετικοί ειδικοί όροι της διευκόλυνσης ενσωματώνονται στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης με την επιφύλαξη τυχόν μεταβολής, συμπλήρωσης ή αντικατάστασης α) των γενικών όρων που καθορίζονται στη ρήτρα 3 της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης ή β) των σχετικών ειδικών όρων της διευκόλυνσης που καθορίζονται στη ρήτρα 7 της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης.

4. Η ρήτρα 1.2 των γενικών όρων και η ρήτρα 4 των εισαγωγικών διατάξεων των ειδικών όρων της διευκόλυνσης εφαρμόζονται σε περίπτωση αναντιστοιχίας ή διαφοράς μεταξύ της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, των γενικών όρων και των ειδικών όρων της διευκόλυνσης.

5. Αν το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει νέους γενικούς ή ειδικούς όρους της διευκόλυνσης ή εγκρίνει τυχόν τροποποιήσεις των γενικών όρων ή των ειδικών όρων της διευκόλυνσης, οι εν λόγω μεταβολές δεν ενσωματώνονται αυτόματα στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης. Εάν ο ΕΜΣ και καθένα από τα μέρη στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης προτίθενται να ενσωματώσουν στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης τους νέους ή τροποποιημένους γενικούς ή ειδικούς όρους της διευκόλυνσης, αυτό πραγματοποιείται με γνωστοποιούμενη γραπτώς τροποποίηση στην παρούσα σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης σύμφωνα με τη ρήτρα 10 της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης (μετά την παραλαβή όλων των εγκρίσεων που απαιτούνται δυνάμει της Συνθήκης ΕΜΣ για την έγκριση παρόμοιας τροποποίησης).

2. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ

1. Ο ΕΜΣ θέτει στη διάθεση του δικαιούχου κράτους μέλους δυνάμει της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, χρηματοδοτική διευκόλυνση («Χρηματοδοτική Διευκόλυνση») στο πλαίσιο του συνολικού ποσού της χρηματοδοτικής συνδρομής υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του ΜΣ, υπό τους γενικούς όρους και τους σχετικούς όρους της διευκόλυνσης. Η χρηματοδοτική διευκόλυνση μπορεί να διατίθενται από τον ΕΜΣ στο δικαιούχο κράτος μέλος μέσω χρηματοδοτικής συνδρομής. Το συνολικό ανεξόφλητο κύριο ποσό της χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, στο

πλαίσιο όλων των διευκολύνσεων, δεν μπορεί ποτέ να υπερβαίνει το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής διευκόλυνσης.

2. Η χρηματοδοτική διευκόλυνση λαμβάνει τη μορφή δανείου με μέγιστο συνολικό ποσό δανειακής διευκόλυνσης ίσο προς το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής η εν λόγω δανειακή διευκόλυνση παρέχεται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στους ειδικούς όρους της διευκόλυνσης με τίτλο «Τμήμα 1 : Δανειακή διευκόλυνση: Ειδικοί όροι της διευκόλυνσης» (εφεξής η «διευκόλυνση»), υπό τον προϋπόθεση ότι οι διατάξεις που περιέχονται σε άλλες ενότητες των ειδικών όρων της διευκόλυνσης μπορούν να εφαρμόζονται όπως ορίζεται στην παρούσα σύμβαση.

3. Δεν επιτρέπεται στον ΕΜΣ να παρέχει καμία χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο διευκόλυνσης με άλλον τρόπο, παρά μόνο σύμφωνα με τη σύμβαση και κατά τους όρους αυτής. Το δικαιούχο κράτος μέλος δεν υπόκειται σε καμία υποχρέωση να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης στο πλαίσιο διευκόλυνσης ή να αναγνωρίσει οποιαδήποτε κοινοποίηση αποδοχής.

4. Το προοίμιο και τα συνοδευτικά έγγραφα για κάθε έγγραφο, τα οποία αποτελούν μέρος της σύμβασης αποτελούν και θα αποτελούν εις το εξής αναπόσπαστο μέρος της σύμβασης.

3. ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ, ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ Ή ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΓΕΝΙΚΟΥΣ ΟΡΟΥΣ

4 Οι ακόλουθες αποκλίσεις, προσθήκες ή αντικαταστάσεις εφαρμόζονται σε σχέση με τους γενικούς όρους:

1 Γενικά

(α) Κάθε αναφορά στις «εφαρμοστέες διευκολύνσεις» στους γενικούς όρους, διαβάζεται ως αναφορά στην «εφαρμοστέα διευκόλυνση».

(β) Κάθε αναφορά στις «διευκολύνσεις» στους γενικούς όρους, διαβάζεται ως αναφορά στη «διευκόλυνση».

2 Ορισμοί

5 Στη ρήτρα 2 (Ορισμοί και ερμηνεία) των γενικών όρων:

(α) ο ορισμός της «γνωστοποίησης αποδοχής» διαβάζεται ως αν, μετά τις λέξεις «για τον καθορισμό του ποσού και των προσωρινών χρηματοοικονομικών όρων της χρηματοδοτικής συνδρομής στο πλαίσιο της σχετικής δόσης», περιελάμβανε τις λέξεις «, τμήμα δόσης».

(β) ο ορισμός της «δόσης» διαβάζεται ως αν, μετά τις λέξεις «Μία δόση είναι δυνατό να εκταμιεύεται σε μία ή περισσότερες», περιελάμβανε τις λέξεις «τμήματα δόσης ή».

1 Αιτήσεις, εκταμιεύσεις και προϋποθέσεις για την εκταμίευση

6 Επιπλέον των διατάξεων της ρήτρας 5 (Αιτήσεις, εκταμιεύσεις και προϋποθέσεις για την εκταμίευση) των γενικών όρων, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις:

(α) **(Καταβολή σε ορισμένους λογαριασμούς)** Η ρήτρα 5.12.1 των γενικών όρων διαβάζεται ως αν, μετά τις λέξεις «να μεταφέρει το καθαρό ποσό εκταμίευσης κατά την ημερομηνία εκταμίευσης στον ορισθέντα λογαριασμό σε ευρώ του δικαιούχου κράτους μέλους», περιελάμβανε τις λέξεις «ή σε άλλον ορισθέντα λογαριασμό, όπως ορίζεται στη σχετική κοινοποίηση αποδοχής».

(β) **(Φύλακτρα)** Η ρήτρα 5.7 των γενικών όρων πρέπει να εκλαμβάνεται ως αν, μετά τις λέξεις «συμπεριλαμβανομένων τυχόν εξόδων χρηματοδότησης, οριακού κόστους, κόστους αρνητικού οφέλους, ζημιών, εξόδων, εξόδων και κάλυψης του κινδύνου», περιελάμβανε τις λέξεις «, εξόδων φύλαξης ή διαφύλαξης,».

1 Δεσμεύσεις

(α) Επιπλέον των δεσμεύσεων που αναφέρονται στη ρήτρα 6 (Διασφαλίσεις, εγγυήσεις και δεσμεύσεις) των γενικών όρων, μέχρις ότου όλες οι δεσμεύσεις του ΕΜΣ στο πλαίσιο της σύμβασης έχουν παύσει, το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής έχει αποπληρωθεί πλήρως και το σύνολο των τόκων και πρόσθετων ποσών, εάν υπάρχουν, που οφείλονται δυνάμει της σύμβασης έχουν καταβληθεί εις το ακέραιο, ισχύουν οι ακόλουθες δεσμεύσεις:

i **(Παρατηρητής Συμβουλίων Εξυγίανσης)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, αντιστοίχως, δεσμεύονται ότι, σε περίπτωση που μια εκταμίευση χρηματοδοτικής συνδρομής καταβάλλεται απευθείας στο Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης (κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου κράτους μέλους) ή το δικαιούχο κράτος μέλος χρησιμοποιεί εκταμίευση της χρηματοδοτικής συνδρομής με σκοπό την παροχή χρηματοδότησης στο Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, τότε, κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία η εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή εκκρεμεί και δεν έχει αποπληρωθεί, το δικαιούχο κράτος μέλος μεριμνά και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης επιτρέπει στον ΕΜΣ να διορίσει παρατηρητή για την παρακολούθηση των συζητήσεων κάθε συμβουλίου του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης, υπό την προϋπόθεση ότι:

A ο παρατηρητής του ΕΜΣ δεν είναι υποχρεωμένος να παρακολουθεί κάθε ή οποιαδήποτε συζήτηση οποιουδήποτε συμβουλίου του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης και εναπόκειται στη διακριτική του ευχέρεια η επιλογή των συζητήσεων που θα παρακολουθεί· και

B ο εν λόγω παρατηρητής προβαίνει σε δήλωση εμπιστευτικότητας με το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, στη συνήθη μορφή (εάν υπάρχει) που απαιτείται από το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης.

ii **(Αλλαγές σε νόμους που αφορούν το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται ότι:

A τυχόν αλλαγές που απαιτούνται σε οποιονδήποτε νόμο ή άλλες νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις του δικαιούχου κράτους μέλους που αφορούν το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, προκειμένου να εφαρμοστούν πλήρως οι υποχρεώσεις είτε του δικαιούχου κράτους μέλους είτε του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης, δυνάμει της σύμβασης, είτε του Ταμείου Εξυγίανσης, δυνάμει οποιουδήποτε δανείου εξυγίανσης, ή να εφαρμοστεί πλήρως το Μ Σ, καθώς και, χωρίς περιορισμό, προκειμένου:

1. να παρασχεθεί ασφάλεια στον ΕΜΣ ή να παρασχεθούν στον ΕΜΣ έγκυρα, εκτελεστά και αμετάκλητα δικαιώματα τρίτων (κατά περίπτωση)

2. να εκπληρωθούν δεσμεύσεις (συμπεριλαμβανομένων των δεσμεύσεων πληροφόρησης) ή

3. να αλλάξουν ή να διαφοροποιηθούν οι σχετικές διαδικασίες διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας ορισμού μελών κάθε συμβουλίου του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης,

τίθενται αμέσως σε εφαρμογή, μετά από διαβούλευση με τον ΕΜΣ (ο οποίος μπορεί με τη σειρά του να προβεί σε διαβούλευση με την Επιτροπή, την ΕΚΤ και το ΔΝΤ) και Α πλην των όσων απαιτούνται βάσει της παραγράφου επάνω, δεν προβαίνουν σε οποιαδήποτε αλλαγή ούτε ζητούν οποιαδήποτε αλλαγή σε οποιονδήποτε νόμο που αφορά το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του ΕΜΣ, ο οποίος δεν αρνείται αυτήν τη συγκατάθεση χωρίς βάσιμους λόγους, εφόσον η εν λόγω αλλαγή του σχετικού νόμου που αφορά το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεν θίγει δικαιώματα ή συμφέροντα του ΕΜΣ.

ii **(Διακυβέρνηση Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης)** Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, δεσμεύεται να διατηρήσει τις ρυθμίσεις διακυβέρνησης του κατά τρόπο που συνάδει, κατά την άποψη του ΕΜΣ, με τις αρχές διακυβέρνησης που ορίζονται στη δήλωση της συνόδου κορυφής της ζώνης του ευρώ και στο ΜΣ, συμπεριλαμβανομένης, χωρίς περιορισμούς, της διαδικασίας επιλογής και διορισμού των μελών κάθε συμβουλίου του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης.

iii **(Βοηθούμενα ιδρύματα)** Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται, σε σχέση με κάθε βοηθούμενο ίδρυμα, για τη διατήρηση και την επιβολή των δικαιωμάτων του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης, τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις του, καθώς και την επιδίωξη ενεργειών και την υπεράσπιση απαιτήσεων που σχετίζονται με ή προκύπτουν από ή συνδέονται με:

A τη συμμετοχή του στο μετοχικό κεφάλαιο του εν λόγω βοηθούμενου ιδρύματος

B τη συμφωνία πλαισίου σχέσεων που αφορά το εν λόγω βοηθούμενο ίδρυμα (καθώς και, χωρίς περιορισμούς, όσον αφορά τις εξουσίες του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης για αναθεώρηση και αλλαγή των συμβουλίων και επιτροπών του εν λόγω βοηθούμενου ιδρύματος) και

(Γ) οποιαδήποτε συμφωνία εγγραφής ή συμφωνία προεγγραφής σχετικά με, το εν λόγω βοηθούμενο ίδρυμα.

i **(Σύναψη δανείων εξυγίανσης)** Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται να μη συνάψει οποιοδήποτε δάνειο εξυγίανσης, εκτός εάν :

A. οι όροι του εν λόγω δανείου εξυγίανσης:

1 περιλαμβάνουν τον ΕΜΣ ως δικαιούχο τρίτο με πλήρη δικαιώματα επιβολής όλων των δικαιωμάτων και συμφερόντων του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης και όλων των συμφωνιών, δεσμεύσεων, διασφαλίσεων και εγγυήσεων του Ταμείου Εξυγίανσης (ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατό βάσει της νομοθεσίας του δικαιούχου κράτους μέλους, παρέχουν δικαιώματα ισοδυνάμου αποτελέσματος, υπό την προϋπόθεση ότι τούτο δεν περιορίζει τις υποχρεώσεις τού δικαιούχου κράτους μέλους δυνάμει της ρήτρας 61 κάτω)·

2. παρέχουν στο Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης το δικαίωμα να εκχωρήσει οποιοδήποτε από τα δικαιώματα και συμφέροντα του δυνάμει του δανείου εξυγίανσης στον ΕΜΣ (όπως ορίζεται στη ρήτρα 62 κατωτέρω) και

3. περιλαμβάνουν δέσμευση από το Ταμείο Εξυγίανσης ουσιαστικά υπό τους όρους της ρήτρας 6.2.6 των γενικών όρων (υπό την προϋπόθεση ότι αυτή η δέσμευση αναφέρεται στο Ταμείο Εξυγίανσης, όπου η εν λόγω ρήτρα αναφέρεται στο Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, και σε πράξεις εξυγίανσης, όπου η εν λόγω ρήτρα αναφέρεται σε πράξεις ανακεφαλαιοποίησης).

B. έχει υποβάλει μια μορφή του δανείου εξυγίανσης στον ΕΜΣ και ο ΕΜΣ έχει επιβεβαιώσει ότι η μορφή του δανείου εξυγίανσης είναι ικανοποιητική για τον ΕΜΣ.

ii **(Αλλαγές σε νομούς που αφορούν το Ταμείο Εξυγίανσης)**, το δικαιούχο κράτος μέλος δεσμεύεται ότι:

A. τυχόν αλλαγές που απαιτούνται σε οποιονδήποτε νόμο ή άλλες νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις του δικαιούχου κράτους μέλους που αφορούν το Ταμείο Εξυγίανσης; προκειμένου να εφαρμοστούν πλήρως οι υποχρεώσεις είτε του δικαιούχου κράτους μέλους είτε του Ταμείου Εξυγίανσης δυνάμει οποιουδήποτε δανείου εξυγίανσης, καθώς και, χωρίς περιορισμό, προκειμένου:

1. να εκπληρωθούν οι σχετικές υποχρεώσεις εξόφλησης και λοιπές υποχρεώσεις δυνάμει οποιουδήποτε δανείου εξυγίανσης· και

2. να διασφαλιστεί ότι οι εισφορές ιδρυμάτων στο Ταμείο Εξυγίανσης είναι δυνατό να κατευθύνονται ειδικά για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Ταμείου Εξυγίανσης δυνάμει οποιουδήποτε δανείου εξυγίανσης,

τίθενται αμέσως σε εφαρμογή, μετά από διαβούλευση με τον ΕΜΣ (ο οποίος μπορεί με τη σειρά του να προβεί σε διαβούλευση με την Επιτροπή, την ΕΚΤ και το ΔΝΤ)· και

A. πλην των όσων απαιτούνται βάσει της παραγράφου επάνω, δεν προβαίνουν σε οποιαδήποτε αλλαγή σε οποιονδήποτε νόμο που αφορά το Ταμείο Εξυγίανσης χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του ΕΜΣ, ο οποίος δεν αρνείται αυτήν τη συγκατάθεση χωρίς βάσιμους λόγους, εφόσον η εν λόγω αλλαγή του σχετικού νόμου που αφορά το Ταμείο Εξυγίανσης δεν θίγει δικαιώματα ή συμφέροντα του ΕΜΣ.

ii **(Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται ότι, κατόπιν αιτήματος του ΕΜΣ, προβαίνουν στις τροποποιήσεις και/ή προσθήκες στην παρούσα σύμβαση (ή στις άλλες ρυθμίσεις) τις οποίες ο ΕΜΣ κρίνει αναγκαίες προκειμένου να ληφθεί υπόψη ο νομικός και οικονομικός χαρακτήρας του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων, καθώς και, χωρίς περιορισμό, προκειμένου:

A. να συμπεριληφθεί ως συμβαλλόμενο μέρος στην παρούσα σύμβαση (ή σε άλλες συμφωνίες με τον ΕΜΣ) οποιοδήποτε μέρος του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων ενδέχεται να απαιτήσει ο ΕΜΣ κατά τη διακριτική του ευχέρεια·

B. να συμπεριληφθούν στη σύμβαση υποχρεώσεις του δικαιούχου κράτους μέλους, του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης και/ή των μερών του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων που ενδέχεται να απαιτήσει ο ΕΜΣ κατά τη διακριτική του ευχέρεια, για την εξόφληση της χρηματοδοτικής συνδρομής από το δικαιούχο κράτος μέλος ή για λογαριασμό του, που προκύπτει από ή συνδέεται με τη ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων (με ιδιωτικοποιήσεις και άλλα μέσα) ή άλλα έσοδα, καθώς και για την παροχή άλλων εγγυήσεων, δεσμεύσεων (συμπεριλαμβανομένων αρνητικών δεσμεύσεων και δεσμεύσεων πληροφόρησης) ή την ανάληψη άλλων υποχρεώσεων ή την παροχή άλλων δικαιωμάτων που ο ΕΜΣ κρίνει αναγκαία για την υποστήριξη της θέσης του ή για την εφαρμογή της δήλωσης της συνόδου κορυφής της ζώνης του ευρώ· και

(Γ) να παρασχεθεί στον ΕΜΣ εγγύηση για την υποχρέωση του δικαιούχου κράτους μέλους να εξοφλήσει τη χρηματοδοτική συνδρομή, από οποιοδήποτε μέρος του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων ενδέχεται να απαιτήσει ο ΕΜΣ κατά τη διακριτική του ευχέρεια, και το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης, δεσμεύονται επίσης να μεριμνήσουν ώστε οποιοδήποτε μέρος του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων, για το οποίο ενδέχεται να απαιτήσει ο ΕΜΣ, κατά τη διακριτική του ευχέρεια, (προκειμένου να ληφθεί υπόψη στη σύμβαση το Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων):

(Δ). να καταστεί συμβαλλόμενο μέρος της παρούσας σύμβασης· και/ή

(Ε). να αναλάβει υποχρεώσεις δυνάμει της παρούσας σύμβασης,

να καταστεί συμβαλλόμενο μέρος και/ή να αναλάβει τις εν λόγω υποχρεώσεις σε μορφή και ουσία ικανοποιητική για τον ΕΜΣ.

i **(Μεταβίβαση μετοχών των ιδρυμάτων)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται ότι το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεν θα μεταβιβάσει κανένα κεφαλαιακό μέσο σε οποιοδήποτε μέρος του Ταμείου Ιδιωτικοποιήσεων ή σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο χωρίς την προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση του ΕΜΣ.

2. Δεσμεύσεις που σχετίζονται με την εξασφάλιση

(α) **(Παροχή εξασφάλισης)** Στη ρήτρα 6 (διασφαλίσεις, εγγυήσεις και δεσμεύσεις) των γενικών όρων, η ρήτρα 6.4 δεν εφαρμόζεται και, αντ' αυτής, εφαρμόζεται η ακόλουθη ρήτρα:

«6.4. «Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται ότι, μέχρις ότου το σύνολο του κεφαλαίου δυνάμει της σύμβασης έχει αποπληρωθεί πλήρως και το σύνολο των τόκων και πρόσθετων ποσών, αν υπάρχουν, που οφείλονται δυνάμει της σύμβασης έχουν καταβληθεί εις το ακέραιο, αμέσως μόλις το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης αποκτήσει μετά τίτλο σε οποιαδήποτε κεφαλαιακά μέσα, θα παράσχει έγκυρη κατά προτεραιότητα εξασφάλιση έναντι όλων των δικαιωμάτων και συμφερόντων του στα εν λόγω κεφαλαιακά μέσα και σε σχέση με αυτά. Η εν λόγω εξασφάλιση παρέχεται:

6.4.1. ως εξασφάλιση για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης δυνάμει της σύμβασης· και

6.4.2. σε μορφή και ουσία ικανοποιητική για τον ΕΜΣ, κατά τη διακριτική του ευχέρεια.»

(β) Επιπλέον των δεσμεύσεων που αναφέρονται στη ρήτρα 6 (Διασφαλίσεις, εγγυήσεις και δεσμεύσεις) των γενικών όρων, μέχρις ότου όλες οι δεσμεύσεις του ΕΜΣ στο πλαίσιο της σύμβασης έχουν παύσει, το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής έχει αποπληρωθεί πλήρως και το σύνολο των τόκων και πρόσθετων ποσών, εάν υπάρχουν, που οφείλονται δυνάμει της σύμβασης έχουν καταβληθεί εις το ακέραιο, ισχύουν οι ακόλουθες περαιτέρω δεσμεύσεις:

(i) **(εκχώρηση δικαιωμάτων δυνάμει δανείου εξυγίανσης)** Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται ότι, μέχρις ότου το σύνολο του κεφαλαίου δυνάμει της σύμβασης έχει αποπληρωθεί πλήρως και το σύνολο των τόκων και πρόσθετων ποσών, αν υπάρχουν, που οφείλονται δυνάμει της σύμβασης έχουν καταβληθεί εις το ακέραιο, εκχωρεί ή παράσχει στον ΕΜΣ, κατόπιν αιτήματός του, έγκυρη κατά προτεραιότητα εξασφάλιση έναντι οποιουδήποτε δικαιώματος και συμφέροντος, και του συνόλου αυτών, ενδέχεται να έχει σε σχέση με οποιοδήποτε δάνειο εξυγίανσης και το οποίο ενδέχεται να ζητήσει ο ΕΜΣ (ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατό βάσει της νομοθεσίας του δικαιούχου κράτους μέλους, παράσχει δικαιώματα ισοδύναμου αποτελέσματος, υπό την προϋπόθεση ότι τούτο δεν περιορίζει τις υποχρεώσεις του δικαιούχου κράτους μέλους δυνάμει της ρήτρας 61 επάνω). Η εν λόγω εκχώρηση:

Α είναι δυνατό να περιλαμβάνει, χωρίς περιορισμούς, το δικαίωμα απαίτησης και είσπραξης της εξόφλησης του εν λόγω δανείου εξυγίανσης

Β είναι δυνατό να ζητηθεί από τον ΕΜΣ μόνονσε χρονική στιγμή κατά την οποία υφίστανται ληξιπρόθεσμα και ανεξόφλητα ποσά δυνάμει της παρούσας σύμβασης και

(Γ) έχει μορφή και ουσία ικανοποιητική για τον ΕΜΣ, κατά τη διακριτική του ευχέρεια.

Ποσά που εισπράχθηκαν από τον ΕΜΣ ως αποτέλεσμα τέτοιας εκχώρησης ή ρύθμισης θεωρείται ότι συνεισφέρουν στην ικανοποίηση των υποχρεώσεων πληρωμής του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης δυνάμει της παρούσας σύμβασης, για το ποσό που εισπράττεται με αυτόν τον τρόπο.

(ii) **(Άσκηση δικαιωμάτων δυνάμει δανείων εξυγίανσης)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται να μεριμνούν ώστε ο δανειολήπτης, δυνάμει οποιουδήποτε δανείου εξυγίανσης, να συμμορφώνεται πλήρως προς τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το εν λόγω δάνειο εξυγίανσης, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της εκτέλεσης υπέρ του ΕΜΣ τυχόν δικαιωμάτων εκχωρημένων υπέρ του ΕΜΣ.

3 Δεσμεύσεις πληροφόρησης

Επιπλέον των δεσμεύσεων πληροφόρησης που αναφέρονται στη ρήτρα 11 (Δεσμεύσεις πληροφόρησης) των γενικών όρων, μέχρις ότου όλες οι δεσμεύσεις του ΕΜΣ στο πλαίσιο της σύμβασης έχουν παύσει, το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής έχει αποπληρωθεί πλήρως και το σύνολο των τόκων και πρόσθετων ποσών, εάν υπάρχουν, που οφείλονται δυνάμει της σύμβασης έχουν καταβληθεί εις το ακέραιο, ισχύουν οι ακόλουθες δεσμεύσεις πληροφόρησης:

(α) **(Δάνειο ανακεφαλαιοποίησης - μεταβολή των περιστάσεων)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται, αμέσως μόλις λάβουν γνώση για οποιαδήποτε μεταβολή σε οποιονδήποτε κανονισμό ή για οποιοδήποτε γεγονός ή περίπτωση (συμπεριλαμβανομένης τυχόν απαίτησης ή υποχρέωσης τρίτων) που θα μπορούσε να έχει ουσιαστική αρνητική επίπτωση στην ικανότητα του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του δυνάμει της παρούσας σύμβασης, του ΕΜΣ, οποιασδήποτε συμφωνίας εγγραφής ή προεγγραφής ή οποιασδήποτε άλλης σχετικής συμφωνίας, ή θα μπορούσε με άλλον τρόπο να προκαλέσει γεγονός αθέτησης υποχρέωσης, να πληροφορήσουν τον ΕΜΣ σχετικά με τις εν λόγω περιστάσεις και να παράσχουν στον ΕΜΣ περαιτέρω λεπτομέρειες για αυτές, τις οποίες ενδέχεται να ζητήσει ο ΕΜΣ

(β) **(Δεσμεύσεις που αφορούν βοηθούμενα ιδρύματα)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται, αμέσως μόλις λάβουν γνώση για:

(i) οποιοσδήποτε περιστάσεις ή γεγονότα που έχουν (ή που θα μπορούσαν δυνητικά να έχουν) ουσιαστική αρνητική επίπτωση στη χρηματοπιστωτική κατάσταση του βοηθούμενου ιδρύματος ή στην ικανότητα του να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του δυνάμει της σχετικής συμφωνίας πλαισίου σχέσεων ή της σχετικής συμφωνίας εγγραφής

(ii) οποιαδήποτε ουσιαστική παραβίαση από βοηθούμενο ίδρυμα των υποχρεώσεων του δυνάμει του σχεδίου αναδιάρθρωσης, της συμφωνίας πλαισίου σχέσεων ή οποιασδήποτε συμφωνίας εγγραφής ή συμφωνίας προεγγραφής αφορά το εν λόγω βοηθούμενο ίδρυμα

(iii) οποιοσδήποτε δόλιες ή εγκληματικές δραστηριότητες στο πλαίσιο βοηθούμενου ιδρύματος των θυγατρικών και συνδεδεμένων εταιρειών του ή μεταξύ του προσωπικού και/ή των μελών του διοικητικού συμβουλίου και/ή των διευθυντικών στελεχών του εν λόγω βοηθούμενου ιδρύματος και των θυγατρικών και συνδεδεμένων εταιρειών του· και

(iv) οποιαδήποτε ουσιώδη δικαστική διαφορά, διαιτησία, .ρυθμιστική ή διοικητική διαδικασία λαμβάνει χώρα, εκκρεμεί ή με την οποία απειλείται ή εμπλέκεται το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης ή οποιοδήποτε βοηθούμενο ίδρυμα,

να πληροφορήσουν τον ΕΜΣ σχετικά.με.τις, εν λόγω περιστάσεις και να παράσχουν στον ΕΜΣ περαιτέρω λεπτομέρειες για αυτές, τις οποίες ενδέχεται να ζητήσει ο ΕΜΣ.

(γ) **(Υποβολή αναφορών)** Το δικαιούχο κράτος μέλος και το Ταμείο .Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύονται περαιτέρω:

(i) να παρέχουν στον ΕΜΣ κάθε πληροφορία που ευλόγως απαιτείται από τον ΕΜΣ όσον αφορά το Ταμείο Εξυγίανσης ή οποιοδήποτε βοηθούμενο ίδρυμα, συμπεριλαμβανομένων, όχι όμως περιοριστικά, πληροφοριών που αφορούν τα κεφαλαιακά μέσα και αποτελεσμάτων τυχόν επιθεωρήσεων πορισμάτων τυχόν εκθέσεων που έχουν πραγματοποιηθεί ή ζητηθεί από οποιοδήποτε μέρος αναλαμβάνει την πραγματοποίηση των εν λόγω επιθεωρήσεων ή εκθέσεων σε σχέση με το εν λόγω βοηθούμενο ίδρυμα. Εναλλακτικά, το δικαιούχο κράτος μέλος και/ή το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης μπορούν να μεριμνούν ώστε κάθε βοηθούμενο ίδρυμα να παρέχει τις εν λόγω πληροφορίες άμεσα στον ΕΜΣ· και

(ii) να δημοσιεύουν ετησίως έκθεση για τις στρατηγικές και να αναφέρουν ανά εξάμηνο τις επιδόσεις από κάθε βοηθούμενο ίδρυμα έναντι καθορισθέντων στόχων.

(δ) **(Έκδοση κεφαλαιακών μέσων)** Αμέσως μετά την ανάληψη ιδιοκτησίας οποιωνδήποτε κεφαλαιακών μέσων, το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται να πληροφορεί τον ΕΜΣ εγγράφως ότι ανέλαβε ιδιοκτησία με αυτόν τον τρόπο, και, χωριστά, δεσμεύεται να παρέχει στον ΕΜΣ λεπτομέρειες αυτών των κεφαλαιακών μέσων κατόπιν σχετικού αιτήματος από τον ΕΜΣ.

(ε) **(Παράβαση δανείου εξυγίανσης)** Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται να παρέχει στον ΕΜΣ:

(i) αμέσως μόλις λάβει γνώση για οποιαδήποτε μη έγκαιρη καταβολή ή οποιαδήποτε άλλη παράβαση υποχρέωσης δυνάμει οποιουδήποτε δανείου εξυγίανσης, τις λεπτομέρειες της εν λόγω μη καταβολής ή άλλης παράβασης

και

(ii) τυχόν πληροφορίες σχετικές με το εν λόγω δάνειο εξυγίανσης, τις οποίες ενδέχεται να ζητεί ο ΕΜΣ κατά καιρούς.

(στ) **(Πληροφόρηση για τον παρατηρητή συμβουλίων)** Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται να παρέχει στον ΕΜΣ:

(i) το χρονοδιάγραμμα συνεδριάσεων και συζητήσεων του διοικητικού συμβουλίου (ή ισοδύναμου οργάνου) του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης

και

(ii) την προτεινόμενη ημερήσια διάταξη κάθε τέτοιας συνεδρίασης ή συζήτησης, αμέσως μόλις καταρτίζεται κάποιο από τα εν λόγω έγγραφα. Το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης δεσμεύεται, επίσης, να κοινοποιεί κάθε τέτοιο έγγραφο στον παρατηρητή του ΕΜΣ (όπως ορίζεται στη ρήτρα 61 αι ανωτέρω) ταυτόχρονα με την κοινοποίηση του εν λόγω εγγράφου στα μέλη κάθε συμβουλίου του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης.

4 Γεγονότα αθέτησης υποχρέωσης

(α) Επιπλέον των γεγονότων αθέτησης υποχρέωσης που ορίζονται στην ενότητα 10 (Γεγονότα αθέτησης υποχρέωσης) των γενικών όρων, καθένα από τα ακόλουθα συνιστούν γεγονότα αθέτησης υποχρέωσης:

(i) **(Νέα ελληνικά ομόλογα)** ο ΕΜΣ αποστέλλει στο δικαιούχο κράτος μέλος δήλωση αθέτησης υποχρέωσης σε περιπτώσεις όπου έχει επέλθει αθέτηση πληρωμής σε σχέση με μια σειρά Νέων ελληνικών ομολόγων ή μια σειρά Νέων ελληνικών ομολόγων αποτελεί αντικείμενο δήλωσης αθέτησης υποχρέωσης.

(ii) **(ΔΔΕ)**, ο ΕΜΣ αποστέλλει στο δικαιούχο κράτος μέλος δήλωση αθέτησης υποχρέωσης σε περιπτώσεις όπου η ΔΔΕ αποτελεί αντικείμενο δήλωσης αθέτησης υποχρέωσης.

(β) **(Διευκολύνσεις ΕΤΧΣ)**, η ρήτρα 10.1.5 των γενικών όρων διαβάζεται σαν, μετά τις λέξεις «οποιαδήποτε συμφωνία για την παροχή δανείων ή άλλης οικονομικής συνδρομής μεταξύ του δικαιούχου κράτους μέλους, της Κεντρική Τράπεζας και του ΕΜΣ, του ΕΤΧΣ», να περιλαμβάνονται οι λέξεις «συμπεριλαμβανομένης, χωρίς περιορισμούς, τυχόν συμφωνίας του Ε.Τ.Χ.Σ»

5 Γνωστοποίηση με ηλεκτρονικά μέσα

Στη ρήτρα 13 (Γνωστοποιήσεις) των γενικών όρων, η ρήτρα 13.2 διαβάζεται σαν, μετά τις λέξεις «σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης, μπορούν να δοθούν με φαξ, μήνυμα SWIFT», να περιλαμβάνει τις λέξεις «ηλεκτρονικό ταχυδρομείο».

7 ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ, ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ Η ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗΣ

8 Οι ακόλουθες αποκλίσεις, προσθήκες η αντικαταστάσεις εφαρμόζονται σε σχέση με την Ενότητα 1 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης:

1 Αιτήσεις, εκταμιεύσεις και όροι εκταμίευσης

(α) **(Διαδικασία εκταμίευσης – Εκταμιεύσεις μη συνδεδεμένες με ανακεφαλαιοποίηση/εξυγίανση)** Η ρήτρα 4 της ενότητας 1 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης διαβάζεται σαν, μετά τις λέξεις «εφαρμόζει για το δάνειο αυτό», να περιλαμβάνονται οι λέξεις «σε σχέση με δόσεις, τμήματα δόσεων και εκταμιεύσεις που πραγματοποιούνται για σκοπούς άλλους από την ανακεφαλαιοποίηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή για το κόστος της εξυγίανσης των τραπεζών.»

(β) **(Διαδικασία εκταμίευσης – Εκταμιεύσεις για ανακεφαλαιοποίηση/εξυγίανση)** εκτός από τις διατάξεις της ρήτρας 4 της ενότητας 1 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης, ισχύουν οι ακόλουθες διατάξεις στη διευκόλυνση.

9 Εάν μια δόση, τμήμα δόσης ή εκταμίευση ζητείται για την ανακεφαλαιοποίηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή για την κάλυψη του κόστους της εξυγίανσης τραπεζών, η ρήτρα 5 (αιτήσεις, τις εκταμιεύσεις και τις προϋποθέσεις για την εκταμίευση) των γενικών όρων ισχύει για κάθε αίτηση χρηματοδότησης και κάθε δόση, τμήμα δόσης ή εκταμίευση, υπό την προϋπόθεση ότι:

(i) **(Κανονικές εκταμιεύσεις)** Εάν η σχετική αίτηση χρηματοδότησης δεν καθορίζει διαδικασία τμηματικής εκταμίευσης για δόση, τμήμα δόσης ή εκταμίευση που ζητήθηκε βάσει της εν λόγω αίτησης χρηματοδότησης, τότε η ρήτρα 4.1 της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης ισχύει επίσης για την εν λόγω δόση, τμήμα δόσης ή εκταμίευση.

(ii) **(Τμηματικές εκταμιεύσεις)** Εάν η σχετική αίτηση χρηματοδότησης δεν καθορίζει διαδικασία τμηματικής εκταμίευσης για δόση, τμήμα δόσης ή εκταμίευση που ζητήθηκε βάσει της εν λόγω αίτησης χρηματοδότησης, τότε η ρήτρα 4.1 της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης ισχύει επίσης για την εν λόγω δόση, τμήμα δόσης ή εκταμίευση.

(A) Η ρήτρα 5.4 διαβάζεται σαν, μετά τις λέξεις «εάν οι όροι της ενότητας 5.3 (ή, στην περίπτωση της διευκόλυνσης DRi, οι όροι των ρητρών 5.3.1 έως 5.3.6)», να περιλαμβάνονται οι λέξεις «(με εξαίρεση τους όρους των ρητρών 5.3.5 και 5.3.6)»

(B) Για κάθε συγκεκριμένη εκταμίευση, η ρήτρα 5.6 των γενικών όρων δεν εφαρμόζεται έως ότου:

1 ο ΕΜΣ λάβει αίτημα από [την ΕΚΤ, υπό την εποπτική της αρμοδιότητα δυνάμει του κανονισμού 1024/2013 — να συζητηθεί με το ελληνικό ΤΧΣ], να καταβάλει την συγκεκριμένη εκταμίευση στο πλαίσιο μιας δόσης ή ενός τμήματος δόσης και καθορίζοντας το ποσό·

2 ο ΕΜΣ λάβει την έκθεση που περιγράφεται στο σημείο 4.1 της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης σε σχέση με τη συγκεκριμένη εκταμίευση

3 το διοικητικό συμβούλιο έχει εγκρίνει την εν λόγω εκταμίευση, και κατά την εξέταση για το αν θα την εγκρίνει, εφαρμόσει τις αρχές που καθορίζονται στη ρήτρα 4". 1 της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης

4 ικανοποιηθούν οι ρήτρες 4.2, 4.3 και 4.4

5 έχουν ικανοποιηθεί άλλοι όροι όπως εκείνοι που αναφέρονται στη γνωστοποίηση αποδοχής για τη σχετική δόση ή τμήμα δόσης· και

6 ο ΕΜΣ, το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης ή το Ταμείο Εξυγίανσης (κατά περίπτωση) και τα ιδρύματα που θα ωφεληθούν από την εκταμίευση συνάψουν συμφωνία εγγραφής ή συμφωνία προεγγραφής υπό μορφή και ουσία ικανοποιητική για τον ΕΜΣ,

[υπό τον όρο ότι σε περίπτωση εκταμίευσης που θα χρησιμοποιηθεί για να καλύψει το κόστος εξυγίανσης τραπεζών, η ρήτρα 4.1 στοιχείο γ) της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης δεν εφαρμόζεται — να συζητηθεί περαιτέρω — αυτό συνεπάγεται ότι το ίδρυμα πρέπει να είναι συστημικής σημασίας]

(Γ) η ρήτρα 4.5 της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης εφαρμόζεται· και

(iii) σε όλες τις περιπτώσεις και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης της παρούσας σύμβασης, το συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνδρομής που χρησιμοποιείται για να χρηματοδοτηθεί η ανακεφαλαιοποίηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή για να καλύψει το κόστος της εξυγίανσης τραπεζών στο πλαίσιο της παρούσας σύμβασης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 25.000.000.000 ευρώ, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά από το Συμβούλιο των Διοικητών.

1 Διασφαλίσεις, Εγγυήσεις και δεσμεύσεις για πράξεις ανακεφαλαιοποίησης και εξυγίανσης

Εκτός από τις διατάξεις του σημείου 6 [Διασφαλίσεις, εγγυήσεις και δεσμεύσεις] στην ενότητα 1 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης, εφαρμόζονται οι διατάξεις της ρήτρας 5 {Διασφαλίσεις, εγγυήσεις και δεσμεύσεις} στην ενότητα 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης, υπό τον όρο ότι οι αναφορές σε

«Διευκόλυνση ανακεφαλαιοποίησης χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» διαβάζονται ως αναφορές στη δανειακή διευκόλυνση.

2 Εξόφληση, πρόωρη εξόφληση, υποχρεωτική εξόφληση και ακύρωση

Εκτός από τις διατάξεις της ρήτρας 7 (Εξόφληση, πρόωρη εξόφληση, υποχρεωτική εξόφληση και ακύρωση) στην ενότητα 1 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης εφαρμόζονται οι διατάξεις της ρήτρας 7 (Εξόφληση, πρόωρη εξόφληση, υποχρεωτική εξόφληση και ακύρωση) της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης, υπό την προϋπόθεση ότι:

(α) οι αναφορές σε «Διευκόλυνση ανακεφαλαιοποίησης χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» διαβάζονται ως αναφορές στη δανειακή διευκόλυνση· και

(β) η ρήτρα 7.2 της ενότητας 4 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης διαβάζονται σαν, μετά τις λέξεις «μετά τη λήξη της περιόδου διαθεσιμότητας ή σε προηγούμενη ημερομηνία που καθορίζεται στη σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης», να περιλαμβάνονται οι λέξεις «, ή την γνωστοποίηση αποδοχής για την εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή».

10. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

11. Οποιοσδήποτε όρος της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης δύναται να τροποποιηθεί ή να καταργηθεί μόνο με γραπτή συμφωνία, υπογεγραμμένη από τον ΕΜΣ (μετά την παραλαβή όλων των εγκρίσεων που απαιτούνται στο πλαίσιο της Συνθήκης του ΕΜΣ προκειμένου να εγκρίνει τέτοιες τροποποιήσεις), το δικαιούχο κράτος μέλος και καθένα από τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης. Μετά την υπογραφή της από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη, η έναρξη ισχύος των κάθε τροποποίησης της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, η οποία προσθέτει ή αντικαθιστά ειδικούς όρους της διευκόλυνσης εξαρτάται από την παραλαβή από τον ΕΜΣ της νομικής γνώμης (ων) που αναφέρεται στην ρήτρα 4.1 των γενικών όρων σε σχέση με την τροποποίηση της παρούσας σύμβασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης και την ενσωμάτωση των εν λόγω πρόσθετων ή αντικαθιστώντων ειδικών όρων της διευκόλυνσης και, στην περίπτωση διευκόλυνσης DRI, υπό τους όρους που καθορίζονται στη ρήτρα 4.7 της ενότητας 7 των ειδικών όρων της διευκόλυνσης.

12. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η παρούσα σύμβαση και τα σχετικά συνοδευτικά έγγραφα (κατά περίπτωση) εκτελούνται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος σε τρία (3) πρωτότυπα κείμενα στην αγγλική γλώσσα, εκ των οποίων το καθένα συνιστά αυθεντική πράξη.

13. ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Το(α) συνοδευτικό (ά) έγγραφο (α) της παρούσας σύμβασης αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της και από την ημερομηνία της παρούσας σύμβασης περιλαμβάνουν:

Συνοδευτικό έγγραφο 1 : Κατάλογος επαφών

Εκτελέσθηκε στην [Αθήνα] στις [19 Αυγούστου 2015] και, στο Λουξεμβούργο, στις [19 Αυγούστου 2015]

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ

Εκπροσωπούμενος από τον κ. Klaus Regling, Διευθύνοντα Σύμβουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εκπροσωπούμενη από τον κ. Ευκλείδη Τσακαλώτο, Υπουργό Οικονομικών

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εκπροσωπούμενη από τον κ. Γιάννη Στουρνάρα, Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος

Εκπροσωπείται από τον κ. Αριστείδη Ξενόφο, Γενικό Διευθυντή

**1 Συνοδευτικό έγγραφο 1
Κατάλογος επαφών**

Για τον ΕΜΣ:

European Stability Mechanism

6a, Circuit de la Foire Internationale

L1347 Luxembourg

Attention: Chief Financial Officer

Τηλ.: +352 260 962 600

Φαξ: + 352 260 911 600

SWIFTBIC: ECBFDEFFBAC

Αντίγραφα:

European Commission

Directorate General Economic and Financial Affairs

Unit L4 "Borrowing, lending, accounting and back office"

L2920 Luxembourg

Attention: Head of Unit

Τηλ.: (+352) 4301 36372

Φαξ: (+352) 430.1 36599

SWIFT address: EUCOLULL

European Central Bank

Sonnemannstrasse 20

60314 Frankfurt am Main Attention: Head of Financial Operations Services

Division

Τηλ.: + 49 69 1344 3470 Φαξ: + 49 69 1344 6171 SWIFT BIC: ECBFDEFFBAC

Για το δικαιούχο κράτος μέλος:

Υπουργείο Οικονομικών

ΟΔΔΗΧ (Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους)

Διεύθυνση Δημοσίου Χρέους (πρώην 23η Διεύθυνση)

Ομήρου 8, 10564 Αθήνα

Τηλ.: +30 210 3701800

Φαξ: + 30 210 3701850

Με αντίγραφο προς την Τράπεζα της Ελλάδος.

Τράπεζα της Ελλάδος

Ε. Βενιζέλου 21,

102 50 Αθήνα, Ελλάδα

Υπόψη: Διεύθυνση χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων & λογαριασμών Δημοσίου

Διεύθυνση Εργασιών Δημοσίου

Φαξ : +30 210 3221007

SWIFT BIC: BNSRGRAA

(Με το από 20/8/2015 Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών, ορίζεται ότι : "Σε σχέση με την ισχύ των διατάξεων του Νόμου 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94) "Συνταξιοδοτικές διατάξεις - Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης", το Υπουργείο Οικονομικών ενημερώνει ότι η υπογραφή της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ Ελληνικής Δημοκρατίας και Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας έλαβε χώρα χθές, 19/08/2015)

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Ελλάδα

Μνημόνιο Συνεννόησης για τριετές

πρόγραμμα του ΕΜΣ

1. Προοπτική και στρατηγική

Η Ελλάδα ζήτησε στήριξη από τους Ευρωπαίους εταίρους της προκειμένου να αποκαταστήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη, να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και να αντιμετωπίσει τους κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα τη δική της και της ευρωζώνης. Το παρόν Μνημόνιο Συνεννόησης (ΜΣ) έχει συνταχθεί κατόπιν αιτήματος που υποβλήθηκε στις 8 Ιουλίου 2015 από την Ελληνική Δημοκρατία στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) για τη χορήγηση στήριξης σταθερότητας με τη μορφή δανείου τριετούς περιόδου διαθεσιμότητας. Σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 3 της συνθήκης του ΕΜΣ, στο παρόν Μνημόνιο εξειδικεύονται λεπτομερώς οι όροι που συνδέονται με τη διευκόλυνση χρηματοδοτικής συνδρομής η οποία καλύπτει την περίοδο 2015-2018. Οι όροι θα επικαιροποιούνται σε τριμηνιαία βάση, λαμβανομένης υπόψη της επιτευχθείσας προόδου όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις κατά το προηγούμενο τρίμηνο. Σε κάθε επανεξέταση, θα εξειδικεύονται πλήρως, με λεπτομέρειες και χρονοδιαγράμματα, τα συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής και τα λοιπά μέσα για την επίτευξη αυτών των ευρύτερων στόχων που παρατίθενται στο παρόν έγγραφο.

Για την επιτυχία απαιτείται ο ενστερνισμός του προγράμματος μεταρρυθμίσεων από τις ελληνικές αρχές. Επομένως, η κυβέρνηση είναι έτοιμη να λάβει οποιαδήποτε μέτρα ενδέχεται να κριθούν κατάλληλα για το σκοπό αυτόν, καθώς οι περιστάσεις μεταβάλλονται. Η κυβέρνηση δεσμεύεται να διαβουλευέται και να συμφωνεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για όλες τις ενέργειες που αφορούν την επίτευξη των στόχων του Μνημονίου Συνεννόησης, πριν από την οριστικοποίηση και τη νομική έγκρισή τους.

Στη στρατηγική ανάκαμψης λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη για κοινωνική δικαιοσύνη, μεταξύ και εντός των γενεών. Οι δημοσιονομικοί περιορισμοί έχουν επιβάλει δύσκολες επιλογές και συνεπώς είναι σημαντικό το βάρος της προσαρμογής να μοιραστεί σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, λαμβανομένης υπόψη της ικανότητας πληρωμής. Σε προτεραιότητα τίθενται οι ενέργειες για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, της απάτης και των στρατηγικών ασυνεπών οφειλετών, διότι αυτά επιβαρύνουν τους τίμιους πολίτες και τις τίμιες επιχειρήσεις, που πληρώνουν εγκαίρως τους φόρους και τα δάνειά τους. Οι μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων έχουν στόχο την εξάλειψη των προσόδων που καρπώνονται ομάδες κεκτημένων συμφερόντων: μέσω υψηλότερων τιμών, οι εν λόγω ομάδες διαβρώνουν το διαθέσιμο εισόδημα των καταναλωτών και βλάπτουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Οι συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις έχουν επικεντρωθεί σε μέτρα για την κατάργηση των εξαιρέσεων και τον τερματισμό των πρόωρων συνταξιοδοτήσεων. Προκειμένου να βοηθηθούν τα άτομα να επιστρέψουν στην απασχόληση και να αποτραπεί η διαιώνιση της μακροπρόθεσμης ανεργίας, οι αρχές, σε στενή συνεργασία με τους Ευρωπαίους εταίρους, θα εγκαινιάσουν μέτρα για την τόνωση της απασχόλησης κατά 50.000 άτομα, με στόχο τους μακροχρόνια ανέργους. Για μια πιο δίκαιη κοινωνία θα χρειαστεί η Ελλάδα να βελτιώσει τον σχεδιασμό του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, έτσι ώστε να υπάρχει ένα γνήσιο δίκτυο κοινωνικής ασφάλειας, το οποίο θα διοχετεύει στοχοθετημένα τους πενιχρούς πόρους σε εκείνους που τους έχουν περισσότερο ανάγκη. Οι αρχές σχεδιάζουν να επωφεληθούν από τη διαθέσιμη τεχνική βοήθεια που παρέχεται από διεθνείς οργανισμούς σχετικά με μέτρα για την παροχή πρόσβασης στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για όλους (συμπεριλαμβανομένων των ανασφάλιστων), καθώς και να δημιουργήσουν ένα βασικό δίκτυο κοινωνικής ασφάλειας με τη μορφή Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ).

Η εφαρμογή του προγράμματος μεταρρυθμίσεων θα αποτελέσει τη βάση για βιώσιμη ανάκαμψη. Οι σχετικές πολιτικές είναι δομημένες γύρω από τέσσερις πυλώνες:

- Αποκατάσταση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας (ενότητα 2): Η Ελλάδα θα θέσει ως στόχο την επίτευξη μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλεονάσματος ύψους 3,5% του ΑΕΠ, μέσω ενός συνδυασμού εμπροσθοβαρών παραμετρικών δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων του συστήματος ΦΠΑ και του συνταξιοδοτικού συστήματός της, υποστηριζόμενου από ένα φιλόδοξο πρόγραμμα για την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης και της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, καθώς και για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, ενώ παράλληλα θα διασφαλίζεται η επαρκής προστασία των ευπαθών ομάδων.
- Διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας (ενότητα 3): Η Ελλάδα θα λάβει άμεσα μέτρα για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ). Η διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών θα πρέπει να ολοκληρωθεί πριν το τέλος του 2015 και θα συνοδεύεται από παράλληλα μέτρα για την ενίσχυση της διακυβέρνησης του ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) και των τραπεζών.

• Ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και επενδύσεις (ενότητα 4): Η Ελλάδα θα σχεδιάσει και θα εφαρμόσει ευρύ φάσμα μεταρρυθμίσεων στις αγορές εργασίας και τις αγορές προϊόντων (συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας), με τις οποίες όχι μόνο θα διασφαλίζεται η πλήρης συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ΕΕ, αλλά επίσης θα στοχεύεται και η επίτευξη βέλτιστων ευρωπαϊκών πρακτικών. Θα καταρτιστεί φιλόδοξο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων, καθώς και πολιτικές για τη στήριξη των επενδύσεων.

• Ένα σύγχρονο κράτος και μια σύγχρονη δημόσια διοίκηση (ενότητα 5) θα αποτελέσουν βασική προτεραιότητα του προγράμματος. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην ενίσχυση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα κατά την παροχή ουσιωδών δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών. Θα ληφθούν μέτρα για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος και για την αναβάθμιση της καταπολέμησης της διαφθοράς. Οι μεταρρυθμίσεις θα ενισχύουν τη θεσμική και λειτουργική ανεξαρτησία βασικών θεσμών, όπως η φορολογική διοίκηση και η στατιστική υπηρεσία (ΕΛΣΤΑΤ).

Για την επιτυχία θα απαιτηθεί η συνεχής εφαρμογή των συμφωνημένων πολιτικών επί πολλά έτη. Για το σκοπό αυτόν, απαιτείται πολιτική δέσμευση, αλλά επίσης και η τεχνική ικανότητα της ελληνικής διοίκησης να την υλοποιήσει. Οι αρχές έχουν δεσμευτεί να εκμεταλλευτούν πλήρως τη διαθέσιμη τεχνική βοήθεια, η οποία, από ευρωπαϊκής πλευράς, συντονίζεται από τη νέα υπηρεσία στήριξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων (ΥΣΔΜ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η τεχνική βοήθεια είναι ήδη διαθέσιμη για ορισμένες βασικές μεταρρυθμιστικές δεσμεύσεις, μεταξύ άλλων σχετικά με τη φορολογική πολιτική, τη μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης, την επανεξέταση του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, καθώς και τον εκσυγχρονισμό του δικαστικού συστήματος. Οι αρχές έχουν δεσμευτεί για την ταχεία ενίσχυση προϋπάρχοντων προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας για τη στήριξη μεταρρυθμίσεων όπως η αξιολόγηση όσον αφορά τον ανταγωνισμό σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ, η αδειοδότηση επενδύσεων σε συνεργασία με την Παγκόσμια Τράπεζα, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η αναθεώρηση του φόρου εισοδήματος, η διασταύρωση και είσπραξη οφειλών από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και φόρους, καθώς και η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης. Υπάρχει ακόμη πεδίο για την επεξεργασία προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας, σε τομείς όπως η ενεργειακή πολιτική, οι πολιτικές για την αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης της αδήλωτης εργασίας, και η κωδικοποίηση της ελληνικής νομοθεσίας. Οι ελληνικές αρχές θα οριστικοποιήσουν, έως τα τέλη Σεπτεμβρίου του 2015, ένα μεσοπρόθεσμο σχέδιο τεχνικής βοήθειας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η Ελλάδα πρέπει να βασιστεί στη συμφωνημένη στρατηγική ανάκαμψης και να επεξεργαστεί μια γνήσια στρατηγική ανάπτυξης, την οποία θα ενστερνιστεί και θα καθοδηγήσει η ίδια. Στη στρατηγική αυτή θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι μεταρρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν Μνημόνιο Συνεννόησης, συναφείς πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η συμφωνία εταιρικής σχέσης για την υλοποίηση του ΕΣΠΑ και άλλες βέλτιστες πρακτικές. Η Ελλάδα πρέπει να επωφεληθεί πλήρως από τους σημαντικούς πόρους που είναι διαθέσιμοι από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και από την ΕΤΕπ για τη στήριξη των επενδύσεων και των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών. Για την περίοδο 2007-2013, η Ελλάδα ήταν επιλέξιμη για να λάβει 38 δισεκατομμύρια ευρώ με τη μορφή επιχορηγήσεων από τις πολιτικές της ΕΕ και θα πρέπει να επωφεληθεί από τα ποσά που απομένουν επί του παρόντος από τα κονδύλια αυτά. Για την περίοδο 2014-2020 είναι διαθέσιμα για την Ελλάδα περισσότερα από 35 δισεκατομμύρια ευρώ από τα κονδύλια των ταμείων της ΕΕ. Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η απορρόφησή τους, το πρόγραμμα επενδύσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ευρώπη θα αποτελέσει επιπλέον πηγή επενδύσεων, καθώς και τεχνικής βοήθειας προς τους δημόσιους και ιδιώτες επενδυτές, προκειμένου να εντοπίσουν, να προωθήσουν και να επεξεργαστούν υψηλής ποιότητας και εφικτά έργα προς χρηματοδότηση. Οι ελληνικές αρχές μπορούν να ζητήσουν τεχνική βοήθεια για να επεξεργαστούν περαιτέρω τη στρατηγική ανάπτυξης, η οποία θα μπορούσε να στοχεύει, μεταξύ άλλων, στη δημιουργία ελκυστικότερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και της διαμόρφωσης ανθρώπινου κεφαλαίου, μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, στην ανάπτυξη της Ε&Α και της καινοτομίας. Η τεχνική βοήθεια θα μπορούσε επίσης να συνδράμει στον σχεδιασμό τομεακών προτεραιοτήτων σε τομείς όπως ο τουρισμός, οι μεταφορές και η εφοδιαστική, καθώς και η γεωργία. Οι αρχές σκοπεύουν να οριστικοποιήσουν τη στρατηγική ανάπτυξης έως τον Μάρτιο του 2016, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, την πανεπιστημιακή κοινότητα και διεθνείς οργανισμούς. Η στρατηγική θα πρέπει επίσης να ανταποκρίνεται στην ανάγκη για συντονισμό του φιλόδοξου προγράμματος μεταρρυθμίσεων, με την ενίσχυση της υφιστάμενης Γενικής Γραμματείας Συντονισμού και με τη συμμετοχή, κατά περίπτωση, οργανώσεων αντιπροσωπευτικών του ιδιωτικού τομέα.

2. Επίτευξη βιώσιμων δημόσιων οικονομικών που στηρίζουν την ανάπτυξη και την απασχόληση

Για τη διόρθωση των ακραίων ανισορροπιών στα δημόσια οικονομικά κατά τα τελευταία χρόνια απαιτήθηκε μια άνευ προηγουμένου προσαρμογή και θυσίες από την Ελλάδα και τους πολίτες της. Τα δημόσια ελλείμματα έχουν μειωθεί σημαντικά σε σύγκριση με την προ κρίσης περίοδο, παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα βρίσκεται αντιμέτωπη με πρωτογενές έλλειμμα ανερχόμενο σε περίπου 1,5% του ΑΕΠ το

2015, χωρίς πρόσθετα μέτρα. Η εξυγίανση βασίστηκε επίσης στη δραματική αποκλιμάκωση των δημόσιων επενδύσεων και υπηρεσιών, η οποία θα πρέπει να εξομαλυνθεί και να τεθεί σε μεγαλύτερη προτεραιότητα σταδιακά, προκειμένου να διατηρηθεί το αναπτυξιακό δυναμικό.

2.1 Δημοσιονομική πολιτική

Οι ελληνικές αρχές δεσμεύονται να διασφαλίζουν τον βιώσιμο χαρακτήρα των δημόσιων οικονομικών και να επιτυγχάνουν σημαντικά και βιώσιμα πρωτογενή πλεονάσματα μεσοπρόθεσμα, τα οποία θα μειώνουν σταθερά το λόγο δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ. Οι αρχές θα συνεχίσουν, αντίστοιχα, να ακολουθούν μια νέα δημοσιονομική πορεία, βασισμένη στην επίτευξη στόχων πρωτογενούς πλεονάσματος ύψους 1/4 , 0,5, 1 3/4 και 3,5% του ΑΕΠ το 2015, το 2016, το 2017 και το 2018 και μετέπειτα, αντιστοίχως. Η πορεία των δημοσιονομικών στόχων είναι σύμφωνη με τους αναμενόμενους ρυθμούς ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, καθώς αυτή ανακάμπτει από τη βαθύτερη ύφεσή της στα χρονικά.

Η κυβέρνηση ενέκρινε πρόσφατα μία μεταρρύθμιση του συστήματος ΦΠΑ και μία πρώτη φάση της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος, αύξησε τον φορολογικό συντελεστή για τις επιχειρήσεις, επέκτεινε την εφαρμογή του φόρου πολυτελείας, έλαβε μέτρα για την αύξηση της προκαταβολής του φόρου εισοδήματος των επιχειρήσεων το 2015 και για την απαίτηση προκαταβολής του 100% του φόρου εισοδήματος για τις προσωπικές εταιρείες κ.λπ. και για τις ατομικές επιχειρήσεις, σταδιακά, έως το 2017, ενώ αύξησε και την εισφορά αλληλεγγύης.

Επιπλέον, ως προαπαιτούμενο, η κυβέρνηση θα εγκρίνει νομοθεσία για:

- την αύξηση των εσόδων: α) σταδιακή κατάργηση της επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο κίνησης ντίζελ για τους αγρότες σε δύο ίσα στάδια τον Οκτώβριο του 2015 και τον Οκτώβριο του 2016· β) αύξηση του φόρου επί της χωρητικότητας. Οι αρχές θα λάβουν μέτρα για την έναρξη της διαδικασίας είσπραξης του ΕΝΦΙΑ για το 2015, ώστε να εκδοθούν εκκαθαριστικά σημειώματα τον Οκτώβριο του 2015, με την τελευταία δόση να καταβάλλεται τον Φεβρουάριο του 2016. Θα διορθώσουν επίσης τα ζητήματα που ανέκυψαν με τα προσφάτως εφαρμοσθέντα μέτρα για τα έσοδα.
- τη στοχοθέτηση και τον περιορισμό των δαπανών: α) με άμεση ισχύ, i) αποκατάσταση της πλήρους συνταγογράφησης φαρμάκων κατά διεθνή κοινόχρηστη ονομασία (ΔΚΟ)· ii) μείωση των τιμών όλων των φαρμάκων μετά τη λήξη ισχύος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας· β) εκκίνηση του συνολικού προγράμματος επανεξέτασης του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας (βλ. ενότητα 2.5.3.).
- Η δέσμη μέτρων θα περιλαμβάνει περαιτέρω μέτρα με δημοσιονομική επίπτωση, όπως μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης, μεταρρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε θέματα είσπραξης και επιβολής φόρων, καθώς και άλλα παραμετρικά μέτρα, για τα οποία γίνεται λόγος σε άλλα σημεία του παρόντος εγγράφου.

Προκειμένου να αποδείξει τη δέσμευσή της για την εφαρμογή αξιόπιστων δημοσιονομικών πολιτικών, η κυβέρνηση θα εγκρίνει (Βασικό παραδοτέο), τον Οκτώβριο του 2015, συμπληρωματικό προϋπολογισμό για το 2015 εφόσον κριθεί αναγκαίο, το προσχέδιο του προϋπολογισμού του 2016 και μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική για την περίοδο 2016-19, η οποία θα υποστηρίζεται από μεγάλη και αξιόπιστη δέσμη παραμετρικών μέτρων και διαρθρωτικών δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων: α) δεύτερης φάσης μεταρρυθμίσεων του συνταξιοδοτικού συστήματος, βλ. ενότητα 2.5.1· β) μεταρρύθμισης του κώδικα φορολογίας εισοδήματος, βλ. ενότητα 2.2.2· γ) σταδιακής κατάργησης της προτιμησιακής φορολογικής μεταχείρισης των αγροτών στο πλαίσιο του κώδικα φορολογίας εισοδήματος, με ποσοστά που ορίζονται στο 20% για το φορολογικό έτος 2016 και στο 26% για το φορολογικό έτος 2017. Στο μεταξύ χαράσσεται στρατηγική για τη γεωργία· δ) φόρου επί τηλεοπτικών διαφημίσεων ε) αναγγελίας προκήρυξης δημόσιου διεθνούς διαγωνισμού υποβολής προσφορών για την απόκτηση τηλεοπτικών αδειών και την καταβολή τελών που αφορούν τη χρήση των αντίστοιχων συχνοτήτων στ) επέκτασης της φορολόγησης των μεικτών εσόδων από τυχερά παιχνίδια (GGR), ύψους 30%, στα παιχνίδια VLT που αναμένεται ότι θα εγκατασταθούν κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2015 και το 2016 ζ) αύξησης του φορολογικού συντελεστή επί του ετήσιου εισοδήματος από ενοίκια, για εισοδήματα κάτω των 12.000 ευρώ στο 15% (από 11%) και για εισοδήματα άνω των 12.000 ευρώ στο 35% (από 33%)· η) σταδιακής κατάργησης της ειδικής φορολογικής μεταχείρισης του ναυτιλιακού κλάδου· θ) επέκτασης της προσωρινής εθελοντικής εισφοράς της ναυτιλιακής κοινότητας έως το 2018· ι) μόνιμης μείωσης του ανωτάτου ορίου εξόδων για τις αμυντικές δαπάνες κατά 100 εκατομμύρια ευρώ το 2015 και θα ανέλθει σε ποσοστό 2,2% του ΑΕΠ κατά τον υπολογισμό του NATO το 2016, με σειρά στοχευμένων δράσεων, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης στους αριθμούς των απασχολούμενων και στις συμβάσεις του δημοσίου· ια) καλύτερη στόχευση της επιλεξιμότητας ώστε να μειωθούν κατά το ήμισυ οι δαπάνες για τις επιδοτήσεις πετρελαίου θέρμανσης στον προϋπολογισμό του 2016.

Επιπλέον των ανωτέρω μέτρων, οι αρχές δεσμεύονται να θεσπίσουν, τον Οκτώβριο του 2015, αξιόπιστα διαρθρωτικά μέτρα που θα αποφέρουν τουλάχιστον το 3/4% του ΑΕΠ με ισχύ από το 2017 και το 1/4 %

του ΑΕΠ με ισχύ από το 2018 για να στηρίξουν την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου για πρωτογενές ισοζύγιο ύψους 3,5% του ΑΕΠ. Οι αρχές δεσμεύονται να λάβουν περαιτέρω διαρθρωτικά μέτρα τον Οκτώβριο του 2016, αν κριθούν αναγκαία για να διασφαλιστούν οι στόχοι του 2017 και του 2018. Τα εν λόγω μέτρα θα περιλαμβάνουν τις αμυντικές δαπάνες, την προγραμματισμένη μεταρρύθμιση του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και το πάγωμα των υποχρεωτικών δαπανών. Τα φορολογικά μέτρα παραμετρικού χαρακτήρα θα ενισχυθούν από ευρύ φάσμα διοικητικών μέτρων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε θέματα είσπραξης και επιβολής φόρων: τα μέτρα αυτά θα χρειαστεί να περάσει κάποιο χρονικό διάστημα για να αποδώσουν καρπούς, αλλά θα μπορούσαν να προσφέρουν σημαντική αύξηση των φορολογικών εσόδων στην πορεία εφαρμογής των μέτρων.

Η ελληνική κυβέρνηση θα παρακολουθεί τους δημοσιονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών αποφάσεων, και θα λάβει αντισταθμιστικά μέτρα, στο βαθμό που αυτό απαιτείται, για την εκπλήρωση των δημοσιονομικών στόχων. Οι αρχές προτίθενται να μεταφέρουν τουλάχιστον το 30% του πλεονάσματος που θα επιτευχθεί λόγω επιδόσεων υψηλότερων από τις αναμενόμενες στον χωριστό λογαριασμό που προορίζεται για τη μείωση του χρέους. Επιπλέον, ένα άλλο 30% του εν λόγω πλεονάσματος θα χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση μη καταβληθεισών κυβερνητικών υποχρεώσεων του παρελθόντος.

2.2 Μεταρρυθμίσεις φορολογικής πολιτικής

Η κυβέρνηση δεσμεύεται να θεσπίσει μεταρρυθμίσεις, τόσο στην άμεση όσο και στην έμμεση φορολογία, για τη βελτίωση της αποδοτικότητας, της είσπραξιμότητας και την τόνωση της προσφοράς εργασίας.

Ήδη, τον Ιούλιο του 2015, η κυβέρνηση θέσπισε σημαντική μεταρρύθμιση στον τομέα του ΦΠΑ, με στόχο την απλοποίηση της δομής του συστήματος ΦΠΑ, τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης, καθώς και την εξάλειψη και τον εξορθολογισμό των εξαιρέσεων, δημιουργώντας ετήσια έσοδα ύψους περίπου 1% του ΑΕΠ.

Η κυβέρνηση δεσμεύεται για περαιτέρω μεταρρυθμίσεις, ως ακολούθως:

i. Ως προαπαιτούμενο, οι αρχές: α) θα καταργήσουν τη διασυννοιακή παρακράτηση φόρου που θεσπίστηκε με τη νομοθεσία περί δόσεων (νόμος 4321/2015) και θα αντιστρέψουν τις πρόσφατες τροποποιήσεις του ΚΦΕ που θεσπίστηκαν με τους νόμους 4328/2015 και 4331/2015· β) θα διευκρινίσουν ότι οι μειωμένοι συντελεστές του ΦΠΑ για τα νησιά θα καταργηθούν πλήρως έως το τέλος του 2016 και θα καθορίσουν τις μεταβατικές ρυθμίσεις.

ii. Κώδικες φορολογίας. Έως τον Σεπτέμβριο του 2015 θα εγκρίνουν εκκρεμούσες μεταρρυθμίσεις σχετικά με τους κώδικες φορολογικής διαδικασίας: α) θα θεσπίσουν νέες ποινικές νομικές διατάξεις για την φοροδιαφυγή και την απάτη, προκειμένου να τροποποιηθεί ο ειδικός ποινικός νόμος 2523/1997 και κάθε άλλη συναφής νομοθεσία, καθώς και για να αντικατασταθεί το άρθρο 55 παράγραφοι 1 και 2 του ΚΦΔ, με σκοπό, μεταξύ άλλων, τον εκσυγχρονισμό και τη διεύρυνση του ορισμού της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής σε όλους τους φόρους· θα καταργήσουν όλα τα πρόστιμα του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που επιβάλλονται βάσει του ν. 2523/1997· β) θα εκδώσουν εγκύκλιο σχετικά με τα πρόστιμα προκειμένου να διασφαλιστεί η συνολική και συνεκτική εφαρμογή του ΚΦΔ· γ) θα μεριμνήσουν για κατάλληλες ποινές για τις απλές παραβάσεις του κώδικα βιβλίων και στοιχείων· η μη έκδοση ή η ανακριβής έκδοση αποδείξεων λιανικής πώλησης θα αντιμετωπίζεται ως απλή αλλά σοβαρή παράβαση της διαδικασίας για τον ΦΠΑ (βασικό παραδοτέο). Έως τον Φεβρουάριο του 2016, οι αρχές θα πραγματοποιήσουν συνολική επανεξέταση της υπόλοιπης φορολογικής νομοθεσίας που συγκροτείται με τον ΚΦΕ και τον ΚΦΔ, ενσωματώνοντας τις εν λόγω νομικές πράξεις, κατά περίπτωση, ενώ έως τον Μάρτιο του 2016 θα εκδώσουν το σύνολο της δευτερογενούς νομοθεσίας για την εφαρμογή του ΚΦΕ και του ΚΦΔ.

iii. Φόρος εισοδήματος. Έως τον Οκτώβριο του 2015, η κυβέρνηση: α) θα απλοποιήσει το χρονοδιάγραμμα σχετικά με την πίστωση φόρου για τη φορολογία εισοδήματος· β) θα αναμορφώσει και θα ενσωματώσει στον ΚΦΕ την εισφορά αλληλεγγύης επί του εισοδήματος, από το 2016, ώστε να επιτυγχάνεται με αποτελεσματικότερο τρόπο η προοδευτικότητα του συστήματος φορολογίας εισοδήματος· γ) θα εντοπίσει όλα τα κίνητρα που αφορούν τη φορολόγηση εισοδήματος των επιχειρήσεων και θα ενσωματώσει τις εξαιρέσεις από τη φορολόγηση στον ΚΦΕ, καταργώντας εκείνες που κρίνονται αναποτελεσματικές ή άδικες· δ) θα αναλάβει να επανεξετάσει και να μεταρρυθμίσει τον ΚΕΔΕ, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών της φορολογικής διοίκησης για την αναγκαστική εκποίηση περιουσιακών στοιχείων σε δημόσιους πλειστηριασμούς· ε) θα εξασφαλίσει την επαρκή πρόσβαση της φορολογικής διοίκησης στις εγκαταστάσεις των φορολογουμένων για τη διεξαγωγή ελέγχων εγκαίρως και για σκοπούς επιβολής του νόμου· στ) θα επανεξετάσει το πλαίσιο της φορολογίας κεφαλαίου και θα επεξεργαστεί το φορολογικό πλαίσιο για τους φορείς συλλογικών επενδύσεων και τους συμμετέχοντες σε αυτούς, σύμφωνα με τον ΚΦΕ και τις βέλτιστες πρακτικές στην ΕΕ· ζ) θα επανεξετάσει την παρακράτηση φόρου επί των τεχνικών υπηρεσιών· η) ενόψει τυχόν αναθεώρησης των ζωνών αντικειμενικών αξιών για τα ακίνητα, θα προσαρμόσει τους φορολογικούς συντελεστές επί της

ακίνητης περιουσίας, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, για να διασφαλιστεί ότι τα έσοδα από το φόρο ακίνητης περιουσίας το 2016 θα ανέλθουν τουλάχιστον στο ποσό των 2,65 δισεκατομμυρίων ευρώ, και θα προσαρμόσει την εναλλακτική ελάχιστη φορολογία επί του εισοδήματος φυσικών προσώπων· θ) θα επανεξετάσει τη λειτουργία της εναλλακτικής ελάχιστης φορολογίας (συμπεριλαμβανομένης της διόρθωσης τυχόν υπαναχωρήσεων)· ι) θα εκμηδενίσει τις δυνατότητες αποφυγής της φορολογίας εισοδήματος· ια) θα καταστήσει αυστηρότερο τον ορισμό των αγροτών. (βασικό παραδοτέο)

iv. ΦΠΑ. Έως τον Μάρτιο του 2016, οι αρχές: α) θα κωδικοποιήσουν και θα απλουστεύσουν τη νομοθεσία για τον ΦΠΑ, εναρμονίζοντάς την με τον κώδικα φορολογικής διαδικασίας, εξαλείφοντας τα νομικά κενά που απομένουν και συντομεύοντας το χρονικό διάστημα για την καταβολή του ΦΠΑ· β) θα απλουστεύσουν το καθεστώς φορολογίας εισοδήματος και θα διασφαλίσουν τη συνοχή της φορολογητέας βάσης του εισοδήματος για τη φορολογία εισοδήματος και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης μικρών επιχειρήσεων που βρίσκονται κάτω από το κατώτατο όριο εγγραφής στα μητρώα ΦΠΑ· γ) θα εκσυγχρονίσουν τις φορολογικές διατάξεις για τις επιχειρήσεις στον ΚΦΕ που καλύπτουν τις συγχωνεύσεις και τις εξαγορές, καθώς και τους λογαριασμούς αποθεματικού των επιχειρήσεων, και θα εφαρμόσουν τις διατάξεις του ΚΦΕ που αφορούν τις διασυνοριακές συναλλαγές και τις ενδοομιλικές συναλλαγές. (βασικό παραδοτέο)

v. Φόρος ακίνητης περιουσίας. Έως τον Σεπτέμβριο του 2016, οι αρχές θα εναρμονίσουν όλες τις αντικειμενικές αξίες ακινήτων με τις τιμές της αγοράς, με ισχύ από τον Ιανουάριο του 2017. Μέχρι εκείνη την ημερομηνία, θα διασταυρώσουν το σύνολο των ιδιοκτησιακών συμφερόντων με τα στοιχεία για το σύνολο των ατομικών ιδιοκτησιών στο κτηματολόγιο. (βασικό παραδοτέο)

2.3. Μεταρρυθμίσεις της φορολογικής διοίκησης

Μια μακρά ιστορία περίπλοκης νομοθεσίας, κακοδιοίκησης, πολιτικών παρεμβάσεων και γενναιόδωρων φορολογικών αμνησιών, με χρόνια ελλιπή επιβολή του νόμου, έχει παρεμποδίσει την ικανότητα είσπραξης φόρων. Για να δοθεί τέλος σε αυτήν την πρακτική και να ενισχυθεί η κουλτούρα καταβολής του φόρου και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, η κυβέρνηση δεσμεύεται αταλάντευτα να λάβει ισχυρά μέτρα για τη βελτίωση της είσπραξης και να μη θεσπίσει νέες ρυθμίσεις δόσεων ή διακανονισμού ή αμνηστίας ούτε να επεκτείνει τις ισχύουσες ρυθμίσεις.

Ως προαπαιτούμενο, οι αρχές θα εγκρίνουν νομοθεσία για: α) όσον αφορά τις κατασχέσεις, την κατάργηση του ανώτατου ορίου ύψους 25% επί των μισθών και συντάξεων και τη μείωση όλων των κατώτατων ορίων ύψους 1.500 ευρώ, με την ταυτόχρονη διασφάλιση, σε κάθε περίπτωση, ικανοποιητικών συνθηκών διαβίωσης· β) την τροποποίηση των ρυθμίσεων του 2014 και του 2015 για την σε δόσεις καταβολή οφειλών από φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, ώστε να αποκλείονται όσοι δεν καταβάλλουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις, τη θέσπιση απαίτησης για τη φορολογική διοίκηση και τη διοίκηση των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης για τη συντόμευση της διάρκειας της ρύθμισης για όσους έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν νωρίτερα, και την καθιέρωση επιτοκίων βάσει της ελεύθερης αγοράς, με παράλληλη παροχή προστασίας στους ευάλωτους οφειλέτες (με οφειλές κάτω των 5.000 ευρώ)· γ) την τροποποίηση της βασικής ρύθμισης δόσεων / του ΚΦΔ ώστε να προσαρμοστούν τα επιτόκια βάσει της ελεύθερης αγοράς, καθώς και την αναστολή, έως το τέλος του 2017, των απαιτήσεων επαλήθευσης από τρίτους και τραπεζικών εγγυήσεων· δ) την επίσπευση της διαδικασίας δημόσιας σύμβασης για την απόκτηση λογισμικού για την ανάλυση του δικτύου ΦΠΑ και για περαιτέρω αυτοματοποίηση της είσπραξης οφειλών, μεταξύ άλλων με την καθιέρωση πλήρως αυτοματοποιημένων διαδικασιών κατάσχεσης· ε) την άμεση θέσπιση νομοθεσίας για τη μεταβίβαση, έως τα τέλη Οκτωβρίου του 2015, του συνόλου των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων, καθώς και του συνόλου του προσωπικού, του ΣΔΟΕ και λοιπών υπηρεσιών που σχετίζεται με τη φορολογία και τα τελωνεία στη φορολογική διοίκηση· όλες οι μη αξιολογηθείσες εκθέσεις ελέγχου που πραγματοποιήθηκαν από το ΣΔΟΕ έπειτα από τον [v. 4321/2015](#) θα θεωρούνται λεπτομερή ενημερωτικά σημειώματα για τη φορολογική διοίκηση.

• Οι αρχές δεσμεύονται να λάβουν άμεσα μέτρα επιβολής όσον αφορά τους οφειλέτες που δεν καταβάλλουν εγκαίρως τις δόσεις τους ή τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Οι αρχές δεν θα θεσπίσουν νέες ρυθμίσεις δόσεων ή άλλες ρυθμίσεις αμνηστίας ή διακανονισμού, ούτε θα τροποποιήσουν τις ισχύουσες ρυθμίσεις, π.χ. παρατείνοντας προθεσμίες.

Επιπλέον, οι αρχές, χρησιμοποιώντας τεχνική βοήθεια:

i. θα ενισχύσουν τη συμμόρφωση. Έως τον Οκτώβριο του 2015, η κυβέρνηση: α) θα εγκρίνει ολοκληρωμένο σχέδιο για την αύξηση της φορολογικής συμμόρφωσης· β) θα επεξεργαστεί, με την Τράπεζα της Ελλάδος και τον ιδιωτικό τομέα, κοστολογημένο σχέδιο για την προώθηση και τη διευκόλυνση της χρήσης ηλεκτρονικών πληρωμών και τη μείωση της χρήσης μετρητών, με εφαρμογή που θα αρχίζει από τον Μάρτιο του 2016· γ) θα δημοσιοποιήσει τον κατάλογο των οφειλετών για οφειλές από φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που εκκρεμούν για περισσότερο από τρεις μήνες.

ii. θα καταπολεμήσουν τη φοροδιαφυγή. Έως τον Νοέμβριο του 2015, οι αρχές θα καταρτίσουν συνολικό σχέδιο για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, με βάση την αποτελεσματική διυπηρεσιακή συνεργασία, το οποίο θα περιλαμβάνει: α) εντοπισμό των μη δηλωμένων καταθέσεων μέσω ελέγχων των τραπεζικών συναλλαγών σε τραπεζικά ιδρύματα στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό· β) θέσπιση προγράμματος εθελοντικής γνωστοποίησης με κατάλληλες κυρώσεις, κατάλληλα κίνητρα και διαδικασίες επαλήθευσης, σύμφωνα με τη διεθνή βέλτιστη πρακτική και χωρίς καμία αμνηστευτική διάταξη· γ) αίτημα προς τα κράτη μέλη της ΕΕ για την παροχή δεδομένων περί ιδιοκτησίας και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων από Έλληνες πολίτες, καθώς και τον τρόπο χρησιμοποίησης των δεδομένων αυτών· δ) ανανέωση του αιτήματος για τεχνική βοήθεια στον τομέα της φορολογικής διοίκησης και πλήρης αξιοποίηση του πόρου για την ανάπτυξη ικανοτήτων· ε) καθιέρωση περιουσιολόγιου για τη βελτίωση της παρακολούθησης· στ) θέσπιση νομοθετικών μέτρων για τον εντοπισμό δεξαμενών αποθήκευσης (σταθερών ή κινητών), για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου καυσίμων· ζ) δημιουργία βάσης δεδομένων για την παρακολούθηση των ισολογισμών μητρικών και θυγατρικών επιχειρήσεων, για τη βελτίωση των κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου για τις ενδοομιλικές συναλλαγές·

iii. θα θέσουν σε μεγαλύτερη προτεραιότητα τα μέτρα για εισπράξιμους φόρους. Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα υπογράψουν την Υπουργική Απόφαση που θα προβλέπει την επέκταση του έμμεσο μητρώου τραπεζικών συναλλαγών ώστε να παρέχεται το ιστορικό συναλλαγών σε βάθος 10 ετών. Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα μειώσουν λαμβάνοντας υπόψη την τεχνική βοήθεια τους περιορισμούς στη διεξαγωγή ελέγχων των φορολογικών δηλώσεων, με την επιφύλαξη του συστήματος εξωτερικού φορολογικού πιστοποιητικού. Έως τον Νοέμβριο του 2015, οι αρχές θα θεσπίσουν μέτρα για την ιεράρχηση των φορολογικών ελέγχων με βάση την ανάλυση κινδύνου και όχι, όπως συμβαίνει σήμερα, την αρχαιότητα (δηλαδή το έτος διαγραφής).

iv. θα βελτιώσουν τα εργαλεία είσπραξης φορολογικών οφειλών. Για τη βελτίωση της είσπραξης των φορολογικών οφειλών, έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές (βασικό παραδοτέο): α) θα βελτιώσουν τους κανόνες περί διαγραφής μη εισπράξιμων φόρων· β) θα αφαιρέσουν την προσωπική αστική ευθύνη των φορολογικών υπαλλήλων για τη μη λήψη μέτρων είσπραξης παλαιών οφειλών, και γ) θα προτείνουν, και θα εφαρμόσουν εντός του 2016, εθνική στρατηγική είσπραξης, συμπεριλαμβανομένης της περαιτέρω αυτοματοποίησης της είσπραξης οφειλών, και, έως τον Νοέμβριο δ) θα λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των προστίμων για ανασφάλιστα οχήματα ή για τη μη πραγματοποίηση υποχρεωτικών τεχνικών ελέγχων, καθώς και των εισφορών για τη χρήση συχνοτήτων χωρίς άδεια· ε) θα θεσπίσουν νομοθεσία για να απομονώσουν τις μη εισπράξιμες οφειλές από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης· και στ) θα βελτιώσουν τους κανόνες περί διαγραφής μη εισπράξιμων οφειλών από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, και ζ) θα επιβάλλουν, εφόσον είναι νομίμως δυνατόν, την προκαταβολική είσπραξη σε περιπτώσεις φορολογικών διαφορών.

v. για τη βελτίωση της είσπραξης των οφειλών από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές: α) θα παράσχουν στο ΚΕΑΟ πρόσβαση στο έμμεσο μητρώο τραπεζικών λογαριασμών και σε στοιχεία της φορολογικής διοίκησης· β) θα δημιουργήσουν ενιαία βάση δεδομένων για τις οφειλές από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, η οποία θα καλύπτει όλα τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης. Έως τα τέλη του Δεκεμβρίου 2016, οι αρχές θα υλοποιήσουν ένα κεντρικό μητρώο ασφαλισμένων, σε συντονισμό με την ενοποίηση των συνταξιοδοτικών ταμείων, και θα ολοκληρώσουν την ενσωμάτωση της είσπραξης εισφορών κοινωνικής ασφάλισης στην φορολογική διοίκηση έως τα τέλη του 2017.

vi. θα ενισχύσουν τα έσοδα από τον ΦΠΑ. Οι αρχές θα ενισχύσουν την επιβολή και είσπραξη του ΦΠΑ, μεταξύ άλλων με τον εξορθολογισμό των διαδικασιών και με μέτρα για την καταπολέμηση της αλυσιδωτής απάτης στον τομέα του ΦΠΑ (τύπου «καρουσέλ»). Έως τον Οκτώβριο του 2015, θα θεσπίσουν νομοθεσία για: α) την επιτάχυνση των διαδικασιών διαγραφής και τον περιορισμό της επανεγγραφής στα μητρώα ΦΠΑ για την προστασία των εσόδων από τον ΦΠΑ· β) τη θέσπιση της δευτερογενούς νομοθεσίας που απαιτείται για τη σημαντική ενίσχυση της αναδιοργάνωσης του τμήματος επιβολής του ΦΠΑ, προκειμένου να ενισχυθεί η επιβολή του ΦΠΑ και να καταπολεμηθεί η αλυσιδωτή απάτη στον τομέα του ΦΠΑ (τύπου «καρουσέλ»). Οι αρχές θα υποβάλουν αίτημα στην Επιτροπή ΦΠΑ της ΕΕ και θα εκπονήσουν αξιολόγηση των επιπτώσεων που θα έχει η αύξηση του κατώτατου ορίου ΦΠΑ στα 25.000 ευρώ.

vii. θα ενισχύσουν την ικανότητα της διοίκησης. Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα εξασφαλίσουν την πλήρη στελέχωση του ΚΕΑΟ, θα ισχυροποιήσουν την ελεγκτική ικανότητα του ΙΚΑ και θα ενισχύσουν τη Μονάδα Μεγάλων Οφειλετών, για να βελτιώσουν την ικανότητά του επί θεμάτων που αφορούν την εκκαθάριση και την είσπραξη φόρων, καθώς και με ιδιαίτερα ικανούς νομικούς συμβούλους, υποστηριζόμενους από διεθνή ανεξάρτητη εταιρεία εμπειρογνομόνων για την εκτίμηση της βιωσιμότητας των οφειλετών. Έως τον Δεκέμβριο του 2015, η ΜΜΟ θα κατηγοριοποιήσει τους εμπορικούς οφειλέτες με μεγάλη οφειλή προς το δημόσιο ανάλογα με τη βιωσιμότητά τους.

viii. θα ενισχύσουν την ανεξαρτησία της φορολογικής διοίκησης. Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία (βασικό παραδοτέο) για την ίδρυση αυτόνομου φορέα εσόδων, με την οποία θα

προσδιορίζονται: α) η νομική μορφή, η οργάνωση, το καθεστώς και το πεδίο άσκησης των αρμοδιοτήτων του φορέα· β) οι εξουσίες και οι λειτουργίες του Διευθύνοντος Συμβούλου και του ανεξάρτητου Διοικητικού Συμβουλίου· γ) η σχέση με το Υπουργείο Οικονομικών και άλλους κυβερνητικούς φορείς· δ) η ευελιξία όσον αφορά τους ανθρώπινους πόρους του φορέα και η σχέση του με τη δημόσια διοίκηση·

ε) η αυτονομία του προϋπολογισμού του, με τη δική του Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) και νέο τρόπο χρηματοδότησης για την εναρμόνιση των κινήτρων με την είσπραξη των εσόδων και για τη διασφάλιση της προβλεψιμότητας και της ευελιξίας του προϋπολογισμού· στ) η υποβολή εκθέσεων στην κυβέρνηση και το κοινοβούλιο. Έως τον Δεκέμβριο του 2015, (βασικό παραδοτέο) οι αρχές θα διορίσουν το Διοικητικό Συμβούλιο και θα θεσπίσουν κατά προτεραιότητα δευτερογενή νομοθεσία δυνάμει του νόμου (βασικοί ανθρώπινοι πόροι, προϋπολογισμός) περί του αυτόνομου φορέα διαχείρισης των εσόδων, ώστε να καταστεί πλήρως λειτουργικός έως τον Ιούνιο του 2016.

Οι αρχές θα συνεχίσουν να βελτιώνουν τις λειτουργίες, όπως μετρώνται με βασικούς δείκτες επιδόσεων. Μεσοπρόθεσμα, οι αρχές θα συνεχίσουν με μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της φορολογικής διοίκησης, οι οποίες πρέπει να συμφωνηθούν με τους θεσμούς, λαμβανομένων υπόψη συστάσεων από τις εκθέσεις τεχνικής βοήθειας που εκπονούνται από την Επιτροπή / το ΔΝΤ.

2.4 Διαχείριση των Δημόσιων Οικονομικών και Δημόσιες Συμβάσεις

2.4.1. Διαχείριση των δημοσίων οικονομικών

Οι αρχές δεσμεύονται να συνεχίσουν τις μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση της διαδικασίας του προϋπολογισμού και των ελέγχων των δαπανών, στην εκκαθάριση καθυστερημένων οφειλών και στην ενίσχυση της υποβολής εκθέσεων για τον προϋπολογισμό και της διαχείρισης των ταμειακών διαθεσίμων.

Οι αρχές θα εκδώσουν νομοθεσία έως τον Οκτώβριο του 2015 (βασικό παραδοτέο) για την αναβάθμιση του οργανικού νόμου για τον προϋπολογισμό με σκοπό: α) να θεσπιστεί ένα πλαίσιο για τους ανεξάρτητους φορείς, β) να καταργηθούν σταδιακά οι εκ των προτέρων έλεγχοι από το ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο και τους υπολόγους, γ) να δοθούν στις ΓΔ Ο Υ αποκλειστικές αρμοδιότητες οικονομικής υπηρεσίας και στο ΓΛ Κ εξουσίες για την εποπτεία των οικονομικών του δημόσιου τομέα, και δ) να καταργηθούν σταδιακά οι υπηρεσίες δημοσιονομικού ελέγχου, έως τον Ιανουάριο του 2007. Οι αρχές θα εκδώσουν δευτερογενή νομοθεσία για τον προσδιορισμό των μεταβατικών διατάξεων της μεταρρύθμισης του οργανικού νόμου για τον προϋπολογισμό έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2015, και την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2016.

Η ελληνική κυβέρνηση δεσμεύεται να καταστήσει λειτουργικό το Δημοσιονομικό Συμβούλιο πριν την οριστικοποίηση του Μνημονίου. Προς τούτο, η κυβέρνηση εξέδωσε Υπουργική Απόφαση για την έναρξη ανοικτής διαδικασίας επιλογής των μελών του. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διορισμού των μελών του Δημοσιονομικού Συμβουλίου, η κυβέρνηση θα εκδώσει έως τον Σεπτέμβριο του 2015, την απαιτούμενη δευτερογενή νομοθεσία για να καταστεί πλήρως λειτουργικό το Συμβούλιο (περιλαμβανομένου του προϋπολογισμού και του προσωπικού του) έως τον Νοέμβριο του 2015. Οι αρχές θα ολοκληρώσουν την επανεξέταση των εργασιών του Δημοσιονομικού Συμβουλίου με τεχνική συνδρομή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως τον Δεκέμβριο του 2016 και θα εκδώσουν την απαιτούμενη νομοθεσία (Μάρτιος του 2017).

Βάσει του Δημοσιονομικού Συμφώνου, η ελληνική κυβέρνηση υποβάλλει τα βασικά χαρακτηριστικά των μεσοπρόθεσμων χρηματοδοτικών της σχεδίων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο Συμβούλιο ECOFIN της άνοιξη εκάστου έτους και επικαιροποιεί την μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική της πριν από τα τέλη Μαΐου εκάστου έτους σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος. Εκτός αυτού, ως μέρος του κοινού δημοσιονομικού χρονοδιαγράμματος, η Ελλάδα υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το σχέδιο προϋπολογισμού για το επόμενο έτος έως τις 15 Οκτωβρίου εκάστου έτους μαζί με τις ανεξάρτητες μακροοικονομικές προβλέψεις στις οποίες βασίστηκε. Η κυβέρνηση θα καταρτίσει νέα κρατική διάρθρωση της ονοματολογίας του προϋπολογισμού, καθώς και λογιστικό σχέδιο (Σεπτέμβριος 2016) ήτοι εγκαίρως για την κατάρτιση του προϋπολογισμού του 2018.

Οι αρχές θα παρουσιάσουν έως τον Σεπτέμβριο του 2015 σχέδιο για την εκκαθάριση των καθυστερούμενων οφειλών, καθώς και των αιτήσεων επιστροφής φόρου και συνταξιοδότησης, το οποίο θα θέσουν αμέσως σε εφαρμογή. Στη συνέχεια οι αρχές θα προβούν σε εκκαθάριση του υπολοίπου των καθυστερήσεων στις δαπάνες ύψους 7,5 δισεκατομμυρίων έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2016 αφού ολοκληρωθεί λεπτομερής έλεγχος έως τα τέλη Ιανουαρίου 2016, και θα προβούν σε εκκαθάριση των καθυστερημένων αιτήσεων επιστροφής φόρου και συνταξιοδότησης έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2016. Η κυβέρνηση θα εξασφαλίσει τη μεταφορά των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό εισφορών κοινωνικής ασφάλισης από τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης προς τα ταμεία προνοίας και τα νοσοκομεία, ώστε να εκκαθαριστεί το σύνολο των σχετικών με την υγεία καθυστερούμενων οφειλών.

Η κυβέρνηση θα παρουσιάσει έως τον Νοέμβριο του 2015 μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών, περιλαμβανομένων συγκεκριμένων μέτρων και εξασφαλίσεων ούτως ώστε να διασφαλιστεί η μεταβίβαση υποχρεώσεων του ΙΚΑ (μεταφορές μετρητών και δαπάνες) στον ΕΟΠΠΥ εντός της αντίστοιχης περιόδου. Έως τον Ιανουάριο του 2016, οι αρχές θα ολοκληρώσουν εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών πληρωτέων του ΕΟΠΠΥ και θα εξορθολογίσουν τη διαδικασία πληρωμών στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και υγείας έως τον Ιούνιο του 2016 (βασικό παραδοτέο). Οι αρχές θα συνεχίσουν να βελτιώνουν την επιχειρησιακή λειτουργία χρησιμοποιώντας βασικούς δείκτες επιδόσεων.

Για να βελτιωθεί το κατακερματισμένο σύστημα διαχείρισης μετρητών, η κυβέρνηση θα συμπεριλάβει όλες τις οντότητες της κεντρικής κυβέρνησης στον ενιαίο λογαριασμό του δημόσιου ταμείου έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2015. Μετά την εφαρμογή της μεταρρύθμισης της διαχείρισης μετρητών οι αρχές θα κλείσουν τους αντίστοιχους λογαριασμούς της γενικής κυβέρνησης σε εμπορικές τράπεζες και θα τους ενοποιήσουν στον ενιαίο λογαριασμό του δημόσιου ταμείου. Ως προαπαιτούμενο το Υπουργείο Οικονομικών θα οριοθετήσει τον λογαριασμό για τη διαχείριση των μέσων που προέρχονται από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ και των εθνικών εισφορών της Ελλάδας.

2.4.2 Δημόσιες συμβάσεις

Η Ελλάδα χρειάζεται να λάβει περαιτέρω μέτρα στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων για την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας του ελληνικού συστήματος δημοσίων συμβάσεων, την πρόληψη ανάρμοστων συμπεριφορών και την εξασφάλιση μεγαλύτερης λογοδοσίας και έλεγχου. Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα συμφωνήσουν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία θα συνδράμει στην εφαρμογή, ένα σχέδιο δράσης που θα αναφέρει αναλυτικά τις λεπτομέρειες των παρακάτω ενεργειών (βασικό παραδοτέο).

- Έως τον Ιανουάριο του 2016, θα αρχίσει να ισχύει ένα ενοποιημένο, ολοκληρωμένο και απλουστευμένο νομοθετικό πλαίσιο (πρωτογενής και δευτερογενής νομοθεσία) για τις δημόσιες συμβάσεις και τις συμβάσεις παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς των νέων οδηγιών της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις και τις συμβάσεις παραχώρησης (2014/23, 2014/24, 2014/25).
- Έως τον Δεκέμβριο του 2016, θα αρχίσει να ισχύει η μεταρρύθμιση του συστήματος των μη ένδικων / διοικητικών μέσων. Οι αρχές θα υποβάλουν λεπτομερή πρόταση για τη μεταρρύθμιση αυτή στην Επιτροπή μέχρι τον Οκτώβριο του 2015.
- Έως τον Φεβρουάριο του 2017, οι αρχές θα εγκρίνουν μέτρα για τη βελτίωση του συστήματος ένδικων μέσων. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας, οι αρχές θα διενεργήσουν, έως τον Σεπτέμβριο του 2016, σε συνεργασία με την Επιτροπή, συνολική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του υπάρχοντος δικαστικού συστήματος ένδικων μέσων, εντοπίζοντας τα προβλήματα (π.χ. έλλειψη αποτελεσματικών και ταχέων ένδικων μέσων, καθυστερήσεις, δυσκολία λήψης αποζημίωσης, δικαστικά έξοδα).
- Οι αρχές θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το σχέδιο δράσης για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις (e-procurement), όπως συμφωνήθηκε με την Επιτροπή.
- Έως τον Μάιο του 2016, θα αρχίσει να ισχύει ένα νέο κεντρικό σύστημα προμηθειών, που θα θεσπιστεί σε συνεργασία με την Επιτροπή και τον ΟΟΣΑ, το οποίο θα τεθεί σε εφαρμογή για τις ανάγκες του 2017. Οι αρχές θα διασφαλίσουν ότι η ΕΑΔΣ θα παραμείνει ο κύριος φορέας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα· η ΕΑΔΣ θα συνεργαστεί με άλλους ελληνικούς φορείς και την Επιτροπή για να εκπονήσει, μέχρι τον Μάρτιο του 2016, μια εθνική στρατηγική, να προσδιορίσει συστημικές ελλείψεις του εθνικού συστήματος δημοσίων συμβάσεων και να προτείνει ρεαλιστικές λύσεις που θα εφαρμοστούν από τις αρχές μέσω ενός σχεδίου δράσης.

2.5 Βιώσιμο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας

2.5.1 Συντάξεις

Οι συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις του 2010 και του 2012, εάν εφαρμοστούν πλήρως, θα βελτιώσουν σημαντικά τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα του συνολικού συνταξιοδοτικού συστήματος. Ωστόσο, το συνταξιοδοτικό σύστημα παραμένει κατακερματισμένο και δαπανηρό και απαιτεί σημαντικές ετήσιες μεταβιβάσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Ως εκ τούτου, απαιτούνται πολύ πιο φιλόδοξα μέτρα για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων διαρθρωτικών προκλήσεων, καθώς και των πρόσθετων πιέσεων στο σύστημα λόγω της οικονομικής κρίσης. Οι εισφορές έχουν μειωθεί λόγω των υψηλών επιπέδων ανεργίας καθ' ην στιγμήν οι πιέσεις στις δαπάνες κορυφώθηκαν, καθώς πολλοί επέλεξαν να συνταξιοδοτηθούν πρόωρα.

Για να αντιμετωπίσουν αυτές τις προκλήσεις, οι αρχές δεσμεύονται να εφαρμόσουν πλήρως τις υφιστάμενες μεταρρυθμίσεις και επίσης θα προβούν με περαιτέρω μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας με στόχο την επίτευξη εξοικονόμησης της τάξης του 1/4 του ΑΕΠ το

2015 και της τάξης του 1% του ΑΕΠ έως το 2016. Μεταξύ άλλων, η δέσμη αποσκοπεί στη δημιουργία ισχυρών αντικινήτρων για πρόωρη συνταξιοδότηση αυξάνοντας τις κυρώσεις για την πρόωρη συνταξιοδότηση και καταργώντας σταδιακά τα κεκτημένα δικαιώματα συνταξιοδότησης πριν από τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης.

Οι αρχές έχουν ήδη αυξήσει τις εισφορές υγείας των συνταξιούχων στο 6% για τις κύριες συντάξεις τους και εφάρμοσαν επίσης εισφορές υγείας ύψους 6% για τις επικουρικές συντάξεις από την 1η Ιουλίου 2015· θα υπαγάγουν στην ΕΤΕΑ από την 1η Σεπτεμβρίου 2015 όλα τα ταμεία επικουρικών συντάξεων και θα διασφαλίσουν ότι όλα τα επικουρικά συνταξιοδοτικά ταμεία θα χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από ίδιες εισφορές από την 1η Ιανουαρίου 2015· θα παγώσουν τα μηνιαία εγγυημένα ανταποδοτικά όρια συντάξεων σε ονομαστικούς όρους μέχρι το 2021· και εξασφάλισαν ότι όσοι συνταξιοδοτούνται μετά τις 30 Ιουνίου 2015 θα έχουν πρόσβαση σε βασικές, εγγυημένες συντάξεις με βάση τις εισφορές και με εισοδηματικά κριτήρια μόνον όταν θα έχουν συμπληρώσει την νόμιμη κανονική ηλικία συνταξιοδότησης, που είναι σήμερα τα 67 έτη.

i. Ως προαπαιτούμενο, οι αρχές: α) θα αποσαφηνίσουν τους κανόνες επιλεξιμότητας για τις ελάχιστες εγγυημένες συντάξεις μετά το 67ο έτος, β) θα εκδώσουν όλες τις εγκυκλίους για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή του νόμου του 2010· γ) θα διορθώσουν τον [v. 4334/2015](#) με σκοπό, μεταξύ άλλων, να εφαρμόσουν ορθά το πάγωμα των μηνιαίων εγγυημένων παροχών (αντί των εισφορών με κρατική επιχορήγηση) και να το επεκτείνουν στον δημόσιο τομέα· δ) θα καταργήσουν βαθμιαία τα κεκτημένα δικαιώματα συνταξιοδότησης πριν από τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης και τις δυνατότητες πρόωρης συνταξιοδότησης, προσαρμόζοντας σταδιακά το όριο της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης στα 67 έτη, το αργότερο έως το 2022, ή στην ηλικία των 62 ετών και σε 40 έτη εισφορών, που θα ισχύει για όλους όσοι συνταξιοδοτούνται (εκτός από τα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα και τις μητέρες που έχουν παιδιά με αναπηρία), με άμεση εφαρμογή.

ii. Έως τον Οκτώβριο του 2015 (βασικό παραδοτέο) οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθετικά περαιτέρω μεταρρυθμίσεις που θα αρχίσουν να ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2016: α) το συγκεκριμένο σχεδιασμό και τις παραμετρικές βελτιώσεις για την καθιέρωση στενότερης σύνδεσης μεταξύ εισφορών και παροχών· β) τη διεύρυνση και τον εκσυγχρονισμό της βάσης εισφορών και συντάξεων για όλα τα αυτοαπασχολούμενα άτομα, μεταξύ άλλων με μετάβαση από το ονομαστικό στο πραγματικό εισόδημα, υπό τον όρο της τήρησης των κανόνων για τις ελάχιστες απαιτούμενες εισφορές· γ) την αναθεώρηση και τον εξορθολογισμό όλων των διαφορετικών συστημάτων των βασικών συνιστωσών των συντάξεων που είναι εγγυημένες με βάση τις εισφορές και βάσει ελέγχου των πόρων, λαμβάνοντας υπόψη τα κίνητρα για εργασία και για καταβολή εισφορών· δ) τα βασικά στοιχεία της καθολικής ενοποίησης των ταμείων κοινωνικών ασφαλίσεων, μεταξύ άλλων μέσω της εναπομένουσας εναρμόνισης των διαδικασιών για την καταβολή των εισφορών και των παροχών σε όλο το φάσμα των ταμείων· την κατάργηση εντός τριών ετών όλων των εξαιρέσεων που χρηματοδοτούνται με κρατικούς πόρους και την εναρμόνιση των κανόνων σχετικά με τις εισφορές σε όλα τα ταμεία συντάξεων προς τη δομή των εισφορών στο κύριο ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων υπαλλήλων (ΙΚΑ)· στ) την κατάργηση, από την 31η Οκτωβρίου 2015, όλων των περιττών επιβαρύνσεων κατά τη χρηματοδότηση των συντάξεων και την αντιστάθμισή τους με μείωση των παροχών ή αύξηση των εισφορών υπέρ των συγκεκριμένων ταμείων ζ) τη σταδιακή εναρμόνιση των κανόνων για τις συνταξιοδοτικές παροχές που καταβάλλει ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ) προς το υπόλοιπο συνταξιοδοτικό σύστημα κατ' αναλογία («pro rata»)· η) οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις θα επιβαρύνονται με ποινή για όσους θίγονται από την παράταση της ηλικίας συνταξιοδότησης, που ισοδυναμεί με 10% επιπλέον της τρέχουσας ετήσιας ποινής του 6%· θ) τη βελτίωση της στόχευσης των κοινωνικών συντάξεων αυξάνοντας τις συντάξεις του ΟΓΑ για τους ανασφάλιστους ι) τη σταδιακή κατάργηση του επιδόματος αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ) για όλους τους συνταξιούχους έως τα τέλη Δεκεμβρίου του 2019, αρχίζοντας με το ανώτερο 20% των δικαιούχων το Μάρτιο του 2016· ια) αποκατάσταση του παράγοντα διατηρησιμότητας της μεταρρυθμίσεως του 2012 ή εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτών εναλλακτικών μέτρων στο συνταξιοδοτικό σύστημα· ιβ) η ελληνική κυβέρνηση θα προσδιορίσει και θα θεσπίσει νομοθετικά έως τον Οκτώβριο του 2015 ισοδύναμα μέτρα για την πλήρη αντιστάθμιση των επιπτώσεων της εφαρμογής της δικαστικής απόφασης σχετικά με τα συνταξιοδοτικά μέτρα του 2012 και θα καταργήσει τις τροποποιήσεις στο συνταξιοδοτικό σύστημα που εισήγαγαν οι νόμοι 4325/2015 και 4331/2015, σε συμφωνία με τους θεσμούς.

iii. Έως το Δεκέμβριο του 2015, (βασικό παραδοτέο) η κυβέρνηση θα ενοποιήσει όλα τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης σε μια ενιαία οντότητα, θα προβεί σε κατάργηση όλων των υφιστάμενων ρυθμίσεων για τη διακυβέρνηση και τη διαχείριση, θα συγκροτήσει νέο διοικητικό συμβούλιο και ομάδα διαχείρισης χρησιμοποιώντας την υποδομή και οργάνωση του ΙΚΑ, θα εφαρμόσει κεντρικό μητρώο συνεισφερόντων και θα δημιουργήσει κοινές υπηρεσίες. Θα εγκρίνει επίσης πρόγραμμα για τη δημιουργία κοινού συνόλου κεφαλαίων που θα τεθεί σε πλήρη λειτουργία μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου 2016. Οι αρχές θα κινηθούν προς την κατεύθυνση της ενσωμάτωσης της δήλωσης, της πληρωμής και της εισπράξης των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης στη φορολογική διοίκηση πριν από τα τέλη του 2017.

Οι θεσμοί είναι έτοιμοι να λάβουν υπόψη τους τα άλλα διαρθρωτικά μέτρα παραμετρικού χαρακτήρα ισοδύναμου αποτελέσματος στο πλαίσιο του συστήματος συνταξιοδότησης, σε αντικατάσταση ορισμένων μέτρων από αυτά που αναφέρθηκαν προηγουμένως, έχοντας υπόψη τον αντίκτυπό τους για την ανάπτυξη και υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά θα παρουσιαστούν στους θεσμούς κατά τη διάρκεια της φάσης του σχεδιασμού και ότι θα είναι συγκεκριμένα και ποσοτικά μετρήσιμα σε επαρκή βαθμό και ότι, ελλείψει αυτών, η βασική επιλογή είναι εκείνη που προσδιορίζεται παραπάνω.

2.5.2 Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

Οι αρχές έχουν δεσμευτεί να συνεχίσουν τη μεταρρύθμιση του τομέα της υγείας, τον έλεγχο των δημοσίων δαπανών, τη διαχείριση των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων, να βελτιώσουν τη διαχείριση των νοσοκομείων, να αυξήσουν τις νοσοκομειακές προμήθειες που διενεργούνται συγκεντρωτικά, να διαχειριστούν τη ζήτηση φαρμακευτικών προϊόντων και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μέσω τεκμηριωμένων πρωτοκόλλων ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, να προβαίνουν σε αναθέσεις προς ιδιώτες παρόχους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, να εκσυγχρονίσουν τα συστήματα μηχανοργάνωσης, να αναπτύξουν νέο σύστημα ηλεκτρονικού παραπεμπτικού για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια περίθαλψη που θα επιτρέπει τη διατύπωση εναλλακτικών οδών περίθαλψης για τους ασθενείς.

Ως προαπαιτούμενο, οι αρχές δεσμεύτηκαν να επαναφέρουν προηγούμενα βασικά στοιχεία των μεταρρυθμίσεων στο σύστημα υγείας. Ειδικότερα, α) θα τροποποιήσουν το [v. 4332/2015](#) για την κατάργηση μέρους του [v. 4052/2012](#) (αναδιοργάνωση και αναδιάρθρωση του τομέα της υγείας στο πλαίσιο του ΜΣ) για τον διορισμό ανώτατων διευθυντικών στελεχών στα νοσοκομεία· β) θα καταργήσουν την υπουργική απόφαση ΦΕΚ 1117/2015, με σκοπό την εκ νέου επιβολή κυρώσεων και ποινών κατόπιν αξιολόγησης και καταγγελίας για ανάρμοστη συμπεριφορά και σύγκρουση συμφερόντων κατά τη συνταγογράφηση και για μη συμμόρφωση με τις οδηγίες του ΕΟΦ περί συνταγογράφησης (επιαναφορά προηγούμενης δέσμευσης στο πλαίσιο του ΜΣ)· γ) θα επαναφέρουν την πλήρη συνταγογράφηση φαρμάκων κατά διεθνή κοινόχρηστη ονομασία (ΔΚΟ), μεταξύ άλλων με την κατάργηση της εγκυκλίου 26225/08.04.2015, με τις εξαιρέσεις που παρατίθενται στα άρθρα 6.4 έως 6.6 της υπουργικής απόφασης ΦΕΚ 3057/2012· δ) θα μειώσουν κατά 50% τις τιμές όλων των φαρμάκων μετά τη λήξη ισχύος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και κατά 32,5% όλων των γενόσημων φαρμάκων, με την κατάργηση της ρήτρας κεκτημένων δικαιωμάτων για τα φάρμακα που βρίσκονταν ήδη στην αγορά το 2012· ε) θα εφαρμόσουν την είσπραξη των επιστροφών για το 2015 για τις διαγνωστικές εξετάσεις και τις ιδιωτικές κλινικές και θα αποσυνδέσουν τις εισπράξεις επιστροφών του 2014 για τις ιδιωτικές κλινικές από τις εισπράξεις επιστροφών του 2013.

Έως το Σεπτέμβριο του 2015, θα επεκτείνουν τα ανώτατα όρια είσπραξης επιστροφών του 2015 για τις διαγνωστικές εξετάσεις, τις ιδιωτικές κλινικές και τα φαρμακευτικά προϊόντα στα επόμενα τρία χρόνια και, έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές: α) θα εφαρμόσουν εκκρεμείς εισπράξεις επιστροφών μέχρι το Η12015 για τα φαρμακευτικά προϊόντα, τις διαγνωστικές εξετάσεις και τις ιδιωτικές κλινικές· β) θα δημοσιεύουν ανά εξάμηνο ενημερωτικό δελτίο τιμών προκειμένου να μειωθούν οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων· και γ) θα επανεξετάσουν και θα περιορίσουν τις τιμές των διαγνωστικών εξετάσεων ώστε να ευθυγραμμιστούν οι διαρθρωτικές δαπάνες με τους στόχους για τις εισπράξεις επιστροφών (βασικά παραδοτέα). Θα εκτελούν τις εισπράξεις επιστροφών ανά εξάμηνο. Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα αποφασίσουν αν θα επαναφέρουν το τέλος των 5 ευρώ βάσει ελέγχου των πόρων για τις επισκέψεις στα νοσοκομεία ή αν θα λάβουν ισοδύναμα δημοσιονομικά μέτρα και μέτρα διαχείρισης της ζήτησης.

Έως το Δεκέμβριο του 2015, οι αρχές θα λάβουν περαιτέρω μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα (βασικό παραδοτέο), όπως απαιτείται για να εξασφαλιστεί ότι οι δαπάνες για το 2016 είναι σύμφωνες με τα ανώτατα όρια εισπράξεων επιστροφών, μεταξύ άλλων μέσω της κατάρτισης νέων πρωτοκόλλων για τις πιο ακριβές φαρμακευτικές δραστικές ουσίες και διαγνωστικές διαδικασίες. Οι αρχές θα μειώσουν περαιτέρω τις τιμές των γενόσημων, μεταξύ άλλων, με τη μεγαλύτερη χρήση συμφωνιών συσχέτισης τιμής και ποσότητας, όπου κριθεί αναγκαίο. Κατά τα επόμενα τρία χρόνια, θα εκπονήσουν πρόσθετες οδηγίες συνταγογράφησης δίνοντας προτεραιότητα στα φαρμακευτικά προϊόντα με το μεγαλύτερο κόστος και στη θεραπευτική δράση τους. Φιλόδοξα αλλά εφικτά χρονοδιαγράμματα θα πρέπει να καθοριστούν από τις αρχές.

Έως το Δεκέμβριο του 2015 (και έως τον Δεκέμβριο του 2016 αντιστοίχως), οι αρχές θα λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την αύξηση του ποσοστού των προμηθειών που διενεργούνται συγκεντρωτικά στο 60% (και στο 80 τοις εκατό), του μεριδίου των γενόσημων φαρμάκων για εξωτερικούς ασθενείς κατά όγκο στο 40% (και στο 60%), των γενόσημων φαρμάκων για ενδονοσοκομειακούς ασθενείς στο 50% (και στο 60%) και του μεριδίου των προμηθειών φαρμακευτικών προϊόντων ανά δραστική ουσία από τα νοσοκομεία στα 2/3 (και στα 3/4) του συνόλου, σύμφωνα με τους συμφωνηθέντες στόχους. Η διείσδυση των γενόσημων θα πρέπει να υποστηριχθεί με περαιτέρω δράσεις για τη βελτίωση της

διάρθρωσης των κινήτρων των φαρμακοποιών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη διάρθρωση του κέρδους, έως τον Αύγουστο του 2016.

Οι αρχές θα εντάξουν νέα φάρμακα στο θετικό κατάλογο βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στην υπουργική απόφαση 2912/Β/30.10.2012 και στις σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις, υπό την αίρεση των οδηγιών συνταγογράφησης, και με τιμές που καθορίζονται στο επίπεδο των χαμηλότερων τριών στην ΕΕ ή χαμηλότερα εάν οι αρχές δυνηθούν να διαπραγματευτούν έκπτωση. Έως τον Δεκέμβριο του 2017, οι αρχές θα συγκροτήσουν κέντρο αξιολόγησης της τεχνολογίας υγείας (ΑΤΥ) που θα συμβάλλει στην ένταξη των φαρμάκων σε θετικό κατάλογο.

Για τη βελτίωση της δημοσιονομικής διαχείρισης των νοσοκομείων, μέχρι το Δεκέμβριο του 2015 (βασικό παραδοτέο) οι αρχές θα καταρτίσουν σχέδιο για να εφαρμόσουν στα νοσοκομεία το σύστημα κλειστών ενοποιημένων νοσηλίων (KENDRG) ή άλλης διεθνούς τυποποιημένης μεθοδολογίας κοστολόγησης με βάση τις δραστηριότητες μέσα στα επόμενα τρία χρόνια έως τον Δεκέμβριο του 2017, θα εφαρμόσουν το νέο ΚΕΝ ή το εναλλακτικό σύστημα κοστολόγησης βάσει δραστηριοτήτων· έως τον Ιούνιο του 2016, θα καταρτίσουν σχέδιο για τη διενέργεια ετήσιου ανεξάρτητου οικονομολογιστικού ελέγχου των λογαριασμών των νοσοκομείων. Το σχέδιο θα αρχίσει να εφαρμόζεται το 2017, με κάλυψη όλων των νοσοκομείων έως το 2018. Για το σκοπό αυτόν, θα κάνουν χρήση της διαθέσιμης τεχνικής βοήθειας.

Για την αξιολόγηση των επιδόσεων των παρόχων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, τόσο των δημόσιων όσο και των ιδιωτικών, ο ΕΟΠΥΥ θα συνεχίσει να συλλέγει και να δημοσιεύει τα σχετικά στοιχεία σε μηνιαία/τριμηνιαία βάση. Μέχρι τον Ιούνιο του 2016, οι αρχές θα εκπονήσουν εκτίμηση της ικανότητας του δημόσιου τομέα ανά περιφέρεια και ανά ειδικότητα και θα την χρησιμοποιήσουν για να επανεξετάσουν την ανάγκη για ανάθεση σε ιδιωτικούς παρόχους ανά περιφέρεια· θα αναπτύξουν επίσης ένα νέο ηλεκτρονικό μητρώο για τους ασθενείς. Έως τον Αύγουστο του 2016, θα αναπτύξουν νέο σύστημα ηλεκτρονικών παραπεμπτικών στη δευτεροβάθμια περίθαλψη με βάση την ηλεκτρονική συνταγογράφηση και το ηλεκτρονικό μητρώο, το οποίο θα παρέχει τη δυνατότητα παρακολούθησης του χρόνου αναμονής. Έως τον Ιούνιο του 2017, οι αρχές θα καταρτίσουν σχέδιο προέγκρισης των παραπομπών σε ιδιώτες παρόχους με βάση το ηλεκτρονικό μητρώο ασθενών, το σύστημα των ηλεκτρονικών παραπεμπτικών και την χαρτογράφηση των ικανοτήτων του δημόσιου τομέα. Κατά τα επόμενα τρία χρόνια, οι αρχές θα αναπτύξουν θεραπευτικά πρωτόκολλα για τις οδούς εξωνοσοκομειακής περίθαλψης (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια περίθαλψη) για τις οδούς περίθαλψης που έχουν τις μεγαλύτερες συνέπειες ως προς τη θεραπεία και το κόστος. Τα εν λόγω πρωτόκολλα θα πρέπει να εφαρμοστούν μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής συνταγογράφησης.

Οι αρχές θα παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς και θα εφαρμόσουν πλήρως την καθολική κάλυψη του συστήματος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Στο πλαίσιο αυτό, θα ενημερώνουν τους πολίτες για τα δικαιώματά τους, και θα προχωρήσουν με τη σταδιακή εφαρμογή του νέου συστήματος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και την έκδοση υπουργικής απόφασης, όπως προβλέπεται στον [v. 4238/2014](#) μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015. Για το σκοπό αυτόν, θα κάνουν χρήση της διαθέσιμης τεχνικής βοήθειας.

2.5.3 Δίχτυα κοινωνικής ασφάλειας

Η οικονομική κρίση είχε άνευ προηγουμένου επιπτώσεις για την κοινωνική πρόνοια. Η πιο πιεστική προτεραιότητα για την κυβέρνηση είναι η παροχή άμεσης στήριξης στους πλέον ευάλωτους ώστε να συμβάλει στην άμβλυση των επιπτώσεων της ανανεωμένης ύφεσης. Ήδη, έχει εγκριθεί και υλοποιείται δέσμη μέτρων σχετικά με τα τρόφιμα, τη στέγαση και την πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Για να επιστρέψουν οι άνθρωποι στην εργασία, οι αρχές, σε στενή συνεργασία με τους ευρωπαϊούς εταίρους, έλαβαν μέτρα για την αύξηση της απασχόλησης παρέχοντας ευκαιρίες βραχυπρόθεσμης απασχόλησης σε 50.000 άτομα, με έμφαση στους μακροχρόνια ανέργους.

Έως το Μάρτιο του 2016, η κυβέρνηση θα εγκρίνει νέα σειρά καθεστώτων εγγυημένης στήριξης της απασχόλησης που θα καλύπτουν 150 000 άτομα, όπως των μακροχρόνια ανέργων (29+), των νέων (1629) και μειονεκτουσών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των δικαιούχων ΚΕΝ) με εξατομικευμένα ενεργητικά μέτρα στον τομέα της αγοράς εργασίας για τους συμμετέχοντες, με χρήση τοπικών συμπράξεων, με συμμετοχή του ιδιωτικού και κοινωνικού τομέα της οικονομίας και με διασφάλιση της αποτελεσματικής και αποδοτικής χρήσης των διαθέσιμων πόρων.

Εκείνο που επιβάλλεται για να υπάρξει μια πιο δίκαιη κοινωνία, είναι να βελτιώσει η Ελλάδα τον σχεδιασμό του συστήματος της κοινωνικής πρόνοιάς της, ώστε να υπάρχει ένα γνήσιο δίκτυο κοινωνικής ασφαλείας το οποίο θα διοχετεύει με στοχοθετημένο τρόπο τους πενιχρούς πόρους σε εκείνους που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη. Οι αρχές προτίθενται να κάνουν χρήση της διαθέσιμης τεχνικής βοήθειας από διεθνείς οργανισμούς για την επανεξέταση της κοινωνικής πρόνοιας και για την εφαρμογή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

i. Ως προαπαιτούμενο, η κυβέρνηση αναλαμβάνει τη δέσμευση να συμφωνήσει σχετικά με τους όρους αναφοράς και να δρομολογήσει συνολική επανεξέταση του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας,

συμπεριλαμβανομένων των παροχών τόσο σε μετρητά όσο και σε είδος, των φορολογικών πλεονεκτημάτων, των παροχών κοινωνικής ασφάλισης και άλλων κοινωνικών παροχών, σε ολόκληρο τον τομέα της γενικής κυβέρνησης, με την υποστήριξη της Παγκόσμιας Τράπεζας, με τα πρώτα επιχειρησιακά αποτελέσματα να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το Δεκέμβριο του 2015, με στόχο να προκύπτει εξοικονόμηση ύψους ½ τοις εκατό του ΑΕΠ σε ετήσια βάση, η οποία θα αποτελέσει το υπόβαθρο για τον επανασχεδιασμό ενός στοχοθετημένου συστήματος πρόνοιας, συμπεριλαμβανομένης της δημοσιονομικά ουδέτερης εθνικής εφαρμογής του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Ο συνολικός σχεδιασμός του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος θα πρέπει να συμφωνηθεί με τα θεσμικά όργανα.

ii. Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα προσδιορίσουν τις λεπτομερείς προετοιμασίες τους για τη βαθμιαία εθνική εφαρμογή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος (ΕΕΕ) από 1ης Απριλίου 2016, μεταξύ άλλων και για τη σύσταση ενός μητρώου παροχών και την κατάρτιση στρατηγικής για να εξασφαλίζεται η ένταξη των ευάλωτων ομάδων και να αποφεύγεται η απάτη. Θα δημιουργηθούν στενοί δεσμοί με τους δήμους και τις υπηρεσίες απασχόλησης.

iii. Έως τον Ιανουάριο του 2016, οι αρχές θα υποβάλουν προτάσεις και θα νομοθετήσουν μεταρρυθμίσεις στις παροχές κοινωνικής πρόνοιας και θα λάβουν αποφάσεις σχετικά με τους συντελεστές παροχών της αρχικής εφαρμογής του ΕΕΕ σε συμφωνία με τους θεσμούς. Ο σχεδιασμός του ΕΕΕ θα βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις παραμέτρους των πιλοτικών σχεδίων μετά την αξιολόγηση της Παγκόσμιας Τράπεζας, με ενδεχόμενη πρόσθετη στόχευση των αναγκών προτεραιότητας σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, προκειμένου να τηρηθούν οι δημοσιονομικοί περιορισμοί.

iv. Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα καταρτίσουν ένα θεσμικό πλαίσιο παροχών για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του ΕΕΕ και άλλων παροχών. Θα πραγματοποιηθεί αξιολόγηση των επιδόσεων του συστήματος ΕΕΕ, με στόχο την πλήρη εθνική εφαρμογή του (βασικό παραδοτέο) μέχρι τα τέλη του 2016.

3. Διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας

Θα αναληφθούν όλες οι αναγκαίες δράσεις πολιτικής για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την ενίσχυση της βιωσιμότητας του τραπεζικού συστήματος. Δεν θα πρέπει να ληφθούν από τις αρχές μονομερή φορολογικά ή άλλα μέτρα πολιτικής, τα οποία θα υπονόμωσαν τη ρευστότητα, τη φερεγγυότητα ή τη μελλοντική βιωσιμότητα των τραπεζών. Κάθε, νομοθετικό ή άλλο, μέτρο που λαμβάνεται κατά τη διάρκεια της περιόδου του προγράμματος, το οποίο ενδέχεται να έχει αντίκτυπο στις τραπεζικές συναλλαγές, τη φερεγγυότητα, τη ρευστότητα, την ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων κ.λπ., θα πρέπει να λαμβάνεται σε στενή διαβούλευση με την ΕΕ / την ΕΚΤ / το ΔΝΤ και, κατά περίπτωση, τον ΕΜΣ.

Μέχρι τα τέλη του Αυγούστου του 2015, οι αρχές θα ολοκληρώσουν μια ολοκληρωμένη στρατηγική για το χρηματοπιστωτικό σύστημα το οποίο έχει επιδεινωθεί σημαντικά από τα τέλη του 2014. Η κύρια εστίαση της στρατηγικής θα είναι στην αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και τη βελτίωση της βιωσιμότητας των τραπεζών με τα ακόλουθα μέτρα: i) εξομάλυνση της ρευστότητας και των όρων πληρωμής και ενίσχυση των τραπεζικών κεφαλαίων· ii) ενίσχυση της διακυβέρνησης· και iii) αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η στρατηγική αυτή, η οποία θα βασιστεί στο έγγραφο στρατηγικής του 2013, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη το διαφορετικό πλαίσιο και τις συνθήκες του χρηματοπιστωτικού συστήματος, θα περιλαμβάνει σχέδια σχετικά με τις ξένες θυγατρικές των ελληνικών τραπεζών σύμφωνα με τα προγράμματα αναδιάρθρωσής τους που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και θα έχει ως στόχο την προσέλκυση διεθνών στρατηγικών επενδύσεων στις τράπεζες και την επιστροφή τους σε ιδιωτικό ιδιοκτησιακό καθεστώς μεσοπρόθεσμα.

Η αποκατάσταση της ρευστότητας και των κεφαλαίων στο τραπεζικό σύστημα

Οι αρχές έχουν δεσμευτεί υπέρ, αφενός, της διατήρησης επαρκούς ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα σύμφωνα με τους κανόνες του Ευρωσυστήματος και, αφετέρου, της επίτευξης διατηρήσιμου μοντέλου τραπεζικής χρηματοδότησης μεσοπρόθεσμα. Στο πλαίσιο αυτό, οι τράπεζες θα κληθούν να υποβάλλουν τριμηνιαία σχέδια χρηματοδότησης στην Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), ώστε να εξασφαλίζεται η συνεχής παρακολούθηση και αξιολόγηση των αναγκών ρευστότητας. Οι αρχές θα παρακολουθούν και θα διαχειρίζονται τη διαδικασία για τη χαλάρωση των ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα, έχοντας συγχρόνως στόχο την ελαχιστοποίηση των μακροοικονομικών επιπτώσεων των ελέγχων.

Αποθεματικό ασφαλείας ύψους έως 25 δισεκατομμυρίων ευρώ προβλέπεται στο πλαίσιο του προγράμματος για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων αναγκών για την ανακεφαλαιοποίηση των βιώσιμων τραπεζών και το κόστος εξυγίανσης των μη βιώσιμων τραπεζών, σε πλήρη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ για τον ανταγωνισμό και τις κρατικές ενισχύσεις. Μετά από μια αξιολόγηση των προβλεπόμενων κεφαλαιακών αναγκών των τεσσάρων βασικών τραπεζών από την ΕΚΤ και την υποβολή των σχεδίων κεφαλαιοποίησης από τις τράπεζες, τυχόν εναπομένουσες ελλείψεις κεφαλαίων που εντοπίζονται θα αντιμετωπιστούν πλήρως μέχρι τα τέλη του 2015 το αργότερο. Η Τράπεζα της Ελλάδος

θα αξιολογήσει τις κεφαλαιακές ανάγκες των λοιπών τραπεζών στις περιπτώσεις που δεν το έπραξε πρόσφατα. Το πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης θα αναπτυχθεί με σκοπό τη διατήρηση της ιδιωτικής διαχείρισης των τραπεζών που ανακεφαλαιοποιήθηκαν και τη διευκόλυνση ιδιωτικών στρατηγικών επενδύσεων. Ο νόμος σχετικά με τις κρατικές εγγυήσεις στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα τροποποιηθεί ώστε να ελαχιστοποιηθεί η χρηματοδότηση από το πρόγραμμα και να περιοριστεί η σύνδεση μεταξύ τραπεζών και κράτους.

Τακτοποίηση μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ)

Βραχυπρόθεσμα μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος των υψηλών και αυξανόμενων ποσοστών των ΜΕΔ θα προσδιοριστούν παρακάτω στο παρόν έγγραφο, ωστόσο ενδέχεται να χρειαστούν πρόσθετα μέτρα και δράσεις στο μέλλον για την τακτοποίηση των ΜΕΔ του τραπεζικού τομέα. Έως τα τέλη Αυγούστου 2015, η Τράπεζα της Ελλάδος θα εκδώσει όλες τις αναγκαίες διατάξεις για την εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας, κατόπιν βελτιώσεων σε συμφωνία με τους θεσμούς.

Ως προαπαιτούμενο, οι αρχές: α) θα καταρτίσουν αξιόπιστη στρατηγική για την αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, η οποία αφενός θα στοχεύει στην ελαχιστοποίηση του χρόνου υλοποίησης και της χρήσης κεφαλαιακών πόρων, και αφενός θα αντλεί από την εμπειρογνώσια εξωτερικού συμβούλου (ή συμβούλων) τόσο κατά τη χάραξη όσο και κατά την εφαρμογή της στρατηγικής· β) θα εγκρίνουν τις ακόλουθες βραχυπρόθεσμες μεταρρυθμίσεις: i) τροποποιήσεις στο δίκαιο περί αφερεγγυότητας των επιχειρήσεων, ώστε να καλύπτονται όλοι οι εμπορικοί οφειλέτες, να ευθυγραμμιστεί η νομοθεσία με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων αλλαγών για την προώθηση της αποτελεσματικής αποκατάστασης των βιώσιμων οφειλετών και μιας πιο αποτελεσματικής διαδικασίας εκκαθάρισης για τους μη βιώσιμους οφειλέτες και μείωσης της περιόδου χορήγησης απαλλαγής σε τρία (3) έτη για τους επιχειρηματίες σύμφωνα με τη σύσταση που απηύθυνε η Επιτροπή το 2014· ii) τροποποιήσεις του νόμου περί αφερεγγυότητας των νοικοκυριών, ώστε να θεσπιστεί ένα δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα αναστολής της εκτέλεσης σύμφωνα με τη διεθνή πείρα· θέσπιση αυστηρότερης διαδικασίας ελέγχου ώστε να αποτρέπονται οι οφειλέτες που αθετούν τις υποχρεώσεις τους για στρατηγικούς λόγους από την κήρυξη πτώχευσης, συμπερίληψη των απαιτήσεων των δημόσιων πιστωτών στο πεδίο εφαρμογής του νόμου που παρέχει στους οφειλέτες δυνατότητα για νέο ξεκίνημα, αυστηροποίηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας για προστασία της κύριας κατοικίας, και θέσπιση μέτρων για την αντιμετώπιση των εκκρεμών υποθέσεων (π.χ. αύξηση του αριθμού των δικαστών και των δικαστικών υπαλλήλων, προτεραιότητα στις υποθέσεις που αφορούν σημαντικά ποσά, καθώς και συνοπτικές διαδικασίες για οφειλέτες που δεν διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία και εισόδημα), iii) νομοθετική θέσπιση του κατοχυρωμένου επαγγέλματος των συνδίκων πτώχευσης, που δεν θα περιορίζεται σε κάποιο συγκεκριμένο επάγγελμα και θα λαμβάνει υπόψη τη διεθνή πείρα· iv) θέσπιση διατάξεων για την επανενεργοποίηση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Ιδιωτικού Χρέους και τη σύσταση γραμματείας που θα το επικουρεί.

Έως τα τέλη Οκτωβρίου του 2015, (βασικό παραδοτέο), με βάση την εμπειρογνωμοσύνη εξωτερικού συμβούλου, η Τράπεζα της Ελλάδος θα υποβάλει έκθεση για την κατηγοριοποίηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στους ισολογισμούς των τραπεζών, καθώς και αξιολόγηση της ικανότητας των τραπεζών να αντιμετωπίζουν κάθε κατηγορία μη εξυπηρετούμενων δανείων. Το ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤΤΕ), θα παράσχει ανάλυση με σκοπό τον προσδιορισμό των μη κανονιστικών περιορισμών και εμποδίων (π.χ. διοικητικά, οικονομικά, νομικά κ.λπ.), για την ανάπτυξη μιας δυναμικής αγοράς μη εξυπηρετούμενων δανείων. Έως την ίδια ημερομηνία, μια ομάδα εργασίας, με βάση την ανεξάρτητη πραγματογνωμοσύνη και τη διεθνή πείρα, θα εξετάσει και θα προτείνει ειδικές δράσεις για να επιταχυνθεί η τακτοποίηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μεταξύ άλλων με την εξάλειψη περιττών νομικών ή άλλων εμποδίων για την εξυπηρέτηση και τη διάθεση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, με παράλληλη προστασία για τα ευάλωτα νοικοκυριά, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας που έχει καταρτίσει η Τράπεζα της Ελλάδος. Οι αρχές θα θεσπίσουν με νόμο Δίκτυο Ενημέρωσης Οφειλετών και Κέντρο Ενημέρωσης Οφειλετών, που θα παρέχουν νομικές και οικονομικές συμβουλές σχετικά με οφειλές.

Μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου του 2015 (βασικό παραδοτέο), η κυβέρνηση θα ενισχύσει το θεσμικό πλαίσιο για τη διευκόλυνση της τακτοποίησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μεταξύ άλλων με i) τη βελτίωση του νομικού πλαισίου για θέματα αφερεγγυότητας εταιρειών και νοικοκυριών με την υιοθέτηση κατάλληλων νομικών μέσων για τη συγκρότηση εξειδικευμένων τμημάτων για υποθέσεις αφερεγγυότητας τόσο εταιρειών όσο και νοικοκυριών και τον διορισμό και την κατάρτιση επαρκούς αριθμού πρόσθετων δικαστών (βάσει στοχευμένου φόρτου εργασίας) και δικαστικών υπαλλήλων για υποθέσεις αφερεγγυότητας τόσο εταιρειών όσο και νοικοκυριών· ii) τη δημιουργία Υπηρεσίας Πίστωσης και Πλούτου ως ανεξάρτητης αρχής που θα προσδιορίζει τις δυνατότητες πληρωμής των δανειοδοτών για τη διευκόλυνση των τραπεζικών ιδρυμάτων· iii) τροποποίηση του Νόμου για τον εξωδικαστικό συμβιβασμό, ώστε να ενθαρρυνθούν οι οφειλέτες να συμμετάσχουν, διασφαλίζοντας συγχρόνως ίση μεταχείριση μεταξύ των ιδιωτικών και των δημόσιων πιστωτών· iv) πλήρης ενεργοποίηση των εξειδικευμένων τμημάτων για την εκδίκαση υποθέσεων εταιρικής πτώχευσης. Η κυβέρνηση θα δημιουργήσει ένα μόνιμο δίκτυο κοινωνικής ασφάλειας, συμπεριλαμβάνοντας μέτρα στήριξης υπέρ των

πλέον ευάλωτων οφειλετών και κάνοντας διάκριση μεταξύ των οφειλετών που αθετούν τις υποχρεώσεις τους για στρατηγικούς λόγους, αφενός, και των καλή τη πίστει οφειλετών, αφετέρου. Το ελληνικό ΤΧΣ, σε συνεννόηση με την ΤτΕ, θα προσδιορίσει μηχανισμούς και διαδικασίες για την επιτάχυνση της τακτοποίησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Το ΤΧΣ θα διορίσει ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου και μια εσωτερική ομάδα που θα επιφορτιστούν με τον νέο στόχο της διευκόλυνσης της τακτοποίησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων των τραπεζών. Η Τράπεζα της Ελλάδος θα αναθέσει σε έναν μόνο ειδικό εκκαθαριστή να μεριμνήσει για την αποτελεσματική επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων από τους μεμονωμένους εκκαθαριστές. Θα θεσπιστεί καθεστώς αμοιβών βάσει επιδόσεων για όλους τους ειδικούς εκκαθαριστές, σε διαβούλευση με το ΤΧΣ ώστε να μεγιστοποιηθούν οι ανακτήσεις.

Έως τον Δεκέμβριο του 2015 (βασικό παραδοτέο) οι αρχές i) θα διαμορφώσουν συντονιστικούς μηχανισμούς για την αντιμετώπιση οφειλετών με μεγάλα δημόσια και ιδιωτικά χρέη, πρώτον, με την κατηγοριοποίηση των εμπορικών οφειλετών που φέρουν μεγάλα δημόσια χρέη ανάλογα με την βιωσιμότητά τους και, δεύτερον, με την θέσπιση νομοθεσίας για τη διευκόλυνση της ταχείας εκκαθάρισης μη βιώσιμων οντοτήτων έως τα τέλη Μαρτίου 2016, και την ολοκλήρωση της διαδικασίας τακτοποίησης έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2016· ii) θα υιοθετήσουν τα αναγκαία νομικά μέσα για τον καθορισμό του εφαρμοστέου πλαισίου και των κανόνων για το επάγγελμα του συνδίκου πτώχευσης (μεταξύ άλλων, τρόπος επαγγελματικής οργάνωσης, απαιτήσεις προσόντων, διαδικασίες που επιτρέπουν την ουσιαστική διαπίστευση, εξουσίες και αρμοδιότητες, τρόπος διορισμού και απόλυσης, εποπτεία και έλεγχος, διατάξεις για τις κυρώσεις και την ευθύνη, καθώς και διάρθρωση των τελών).

Έως τα τέλη Φεβρουαρίου 2016 (βασικό παραδοτέο) και μετά την λήψη των προτάσεων των τραπεζών, η Τράπεζα της Ελλάδος θα καταλήξει σε συμφωνία με τις τράπεζες όσον αφορά τους επιχειρησιακούς στόχους τακτοποίησης ΜΕΔ, περιλαμβανομένης π.χ. της αναδιάρθρωσης χρεών και της σύστασης κοινών επιχειρήσεων. Οι τράπεζες θα υποβάλουν αναφορά ανά τρίμηνο από τον Ιούνιο του 2016 στην ΤτΕ αντιπαραβάλλοντας τις επιδόσεις τους έναντι βασικών δεικτών. Το ελληνικό ΤΧΣ θα εφαρμόζει κριτήρια επιδόσεων για την τακτοποίηση ΜΕΔ και στις διοικήσεις των τραπεζών έναντι επιχειρησιακών στόχων που συμφωνούνται μεταξύ των τραπεζών και της Τράπεζας της Ελλάδος. Το ελληνικό ΤΧΣ θα παρουσιάσει και θα εφαρμόσει σχέδιο δράσης για την τακτοποίηση των ΜΕΔ με σκοπό την βελτίωση του συντονισμού μεταξύ τραπεζών και την ταχύτερη αναδιάρθρωση μεγάλων εταιρειών και, σε περίπτωση που απαιτείται, την από κοινού αντιμετώπιση ολόκληρων τομέων της οικονομίας.

Έως τα τέλη Μαρτίου του 2016, η Τράπεζα της Ελλάδος θα αναθεωρήσει τον Κώδικα Δεοντολογίας με κατευθυντήριες γραμμές αναδιάρθρωσης χρεών για ομάδες δανειοληπτών (π.χ. ΜΜΕ) με βάση σαφή κριτήρια κατηγοριοποίησης λιανικών χαρτοφυλακίων, και την εισαγωγή σε συντονισμό με το ΤΧΣ μηχανισμών ταχείας διεκπεραίωσης περιλαμβανομένων τυποποιημένων εγγράφων αξιολόγησης, συμβάσεων αναδιάρθρωσης και λύσεων τακτοποίησης

Έως τα τέλη Ιουνίου 2016, οι αρχές δεσμεύονται να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα του νομικού και θεσμικού πλαισίου για την αφερεγγυότητας και να προβούν στις απαιτούμενες τροποποιήσεις.

Διακυβέρνηση του ελληνικού ΤΧΣ

Η ανεξαρτησία του ΤΧΣ θα είναι πλήρως σεβαστή ενώ θα ενισχυθεί η δομή της διακυβέρνησής του, με σκοπό την πρόληψη πολιτικών παρεμβάσεων στη διαχείριση ή τις δραστηριότητές του.

Έως τα μέσα Οκτωβρίου 2015 (βασικό παραδοτέο), ο νόμος περί ΤΧΣ θα τροποποιηθεί ούτως ώστε: (i) να ευθυγραμμιστεί με την μεταφορά της οδηγίας BRRD και με το νέο πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης που θα δημιουργηθεί (ii) να ενισχυθούν οι ρυθμίσεις για τη διακυβέρνηση του ΤΧΣ σύμφωνα με την δήλωση της Συνόδου Κορυφής της Ζώνης του Ευρώ, ιδίως με την αλλαγή της διαδικασίας επιλογής και διορισμού, και ιδίως: α) θα σχεδιαστεί νέα διαδικασία επιλογής και διορισμού μελών της εκτελεστικής επιτροπής και του γενικού συμβουλίου έως τα τέλη Σεπτεμβρίου 2015 πράγμα το οποίο συνεπάγεται μεγαλύτερο ρόλο για τους θεσμούς σε σχέση με το παρελθόν, β) θα συσταθεί επιτροπή επιλογής, αποτελούμενη από έξι ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, εκ των οποίων τρεις θα διοριστούν από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ —συμπεριλαμβανομένου του προέδρου η ψήφος του οποίου θα υπερισχύει σε περίπτωση ισοψηφίας— και τρεις θα διοριστούν από τις αρχές (δύο από το Υπουργείο Οικονομικών και ένας από την Τράπεζα της Ελλάδος). Το Υπουργείο Οικονομικών, η Τράπεζα της Ελλάδος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ΕΚΤ και ο ΕΜΣ θα διαθέτουν από έναν παρατηρητή στην επιτροπή επιλογής. Η επιτροπή επιλογής θα επικουρείται από διεθνή σύμβουλο σε θέματα προσλήψεων τον οποίο θα επιλέξει η επιτροπή αυτή, γ) ο Υπουργός Οικονομικών θα προβεί σε διορισμούς από τους υποψηφίους που θα επιλέγει η επιτροπή επιλογής, δ) η επιτροπή επιλογής θα καθορίσει επίσης τις αμοιβές και άλλους όρους απασχόλησης, περιλαμβανομένης της διαδικασίας αξιολόγησης και απόλυσης. Ο νόμος θα διασφαλίσει επίσης ότι: (i) η αμοιβή και οι λοιποί όροι απασχόλησης είναι ανταγωνιστικοί ούτως ώστε να προσελκύουν υψηλής ποιότητας διεθνείς υποψηφίους για τις διευθυντικές θέσεις του ελληνικού ΤΧΣ, (ii) θα καλύπτονται οι εξουσίες, τα κριτήρια και οι διαδικασίες με βάση τις οποίες το ΤΧΣ θα εξετάζει και θα αλλάζει εφόσον κρίνεται σκόπιμο τα διοικητικά συμβούλια και τις επιτροπές των τραπεζών που τελούν υπό τον έλεγχό του, (iii) θα αυξηθεί η διαφάνεια και η λογοδοσία του ελληνικού ΤΧΣ μέσω της ετήσιας δημοσίευσης των στρατηγικών τους και την εξαμηνιαία αναφορά επιδόσεων έναντι καθορισθέντων

στόχων, και (iv) μεταξύ των στόχων του ελληνικού ΤΧΣ θα περιλαμβάνεται η διευκόλυνση της διαχείρισης των ΜΕΔ των τραπεζών.

Έως τα τέλη Μαρτίου 2016, για να αυξηθεί η διαφάνεια και η λογοδοσία του ελληνικού ΤΧΣ, το ΤΧΣ θα δημοσιεύσει επιχειρησιακή στρατηγική σε ετήσια βάση και, αρχίζοντας από τον Ιούνιο του 2016, έκθεση επί των επιδόσεων έναντι της στρατηγικής αυτής, σε εξαμηνιαία βάση.

Διακυβέρνηση των τραπεζών

Η κυβέρνηση δεν θα παρεμβαίνει στη διαχείριση, τη λήψη αποφάσεων και τις εμπορικές πράξεις των τραπεζών που θα συνεχίσουν να λειτουργούν αυστηρά βάσει των αρχών της αγοράς. Τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων και τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη των τραπεζών θα διορίζονται χωρίς κρατική παρέμβαση. Οι διορισμοί αυτοί θα γίνονται με βάση τη νομοθεσία της ΕΕ και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, λαμβάνοντας υπόψη τους ειδικούς κανόνες που περιλαμβάνονται στον νόμο για το ελληνικό ΤΧΣ όσον αφορά τα δικαιώματα των ιδιωτών μετόχων που συμμετείχαν στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των τραπεζών βάσει του υφιστάμενου πλαισίου. Το ελληνικό ΤΧΣ εξασφαλίζει μέσω των τροποποιημένων συμφωνιών πλαισίου σχέσεων ότι από το οικονομικό έτος 2016 οι συμβάσεις των εξωτερικών ελεγκτών με τις τράπεζες θα καλύπτουν το πολύ πέντε συναπτά έτη.

Έως τα τέλη Φεβρουαρίου 2016 (βασικό παραδοτέο), το ελληνικό ΤΧΣ, με τη βοήθεια ανεξάρτητου διεθνούς συμβούλου θα καθιερώσει πρόγραμμα επισκόπησης των διοικητικών συμβουλίων των τραπεζών για τις οποίες ισχύουν οι συμφωνίες πλαισίου σχέσεων. Η επισκόπηση θα πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διεθνείς πρακτικές προληπτικής εποπτείας εφαρμόζοντας κριτήρια που βαίνουν πέραν των εποπτικών απαιτήσεων περί ικανότητας και ήθους. Έως τα τέλη Ιουνίου του 2016, μετά την επισκόπηση των μελών των διοικητικών συμβουλίων από το ελληνικό ΤΧΣ με βάση την ανωτέρω διαδικασία, τα μέλη μπορεί να αντικαθίστανται με τρόπο με τον οποίο εξασφαλίζεται ότι τα διοικητικά συμβούλια των τραπεζών περιλαμβάνουν τουλάχιστον τρεις ανεξάρτητους διεθνείς εμπειρογνώμονες με κατάλληλες γνώσεις και μακρόχρονη πείρα στη σχετική τραπεζική, χωρίς προηγούμενη σχέση την τελευταία δεκαετία με ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Οι εμπειρογνώμονες αυτοί θα προεδρεύουν επίσης σε όλες τις επιτροπές των συμβουλίων.

Έως τον Οκτώβριο του 2015, θα εξεταστεί η αναγκαιότητα νέων μέτρων, πέραν των όσων αναφέρονται ανωτέρω, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η διακυβέρνηση των τραπεζών θα ενισχυθεί επαρκώς ώστε να είναι πλήρως ανεξάρτητη και σύμφωνη με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.

4. Διαρθρωτικές πολιτικές για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης

4.1 Αγορά εργασίας και ανθρώπινο κεφάλαιο

Τα τελευταία έτη έχουν συντελεστεί μείζονες αλλαγές στους ελληνικούς θεσμούς της αγοράς εργασίας και στα συστήματα διαπραγμάτευσης των μισθών, ώστε να καταστεί η αγορά εργασίας πιο ευέλικτη. Οι ελληνικές αρχές έχουν δεσμευτεί να ακολουθήσουν τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ στους θεσμούς της αγοράς εργασίας και να ενισχύσουν τον εποικοδομητικό διάλογο μεταξύ των κοινωνικών εταίρων. Η προσέγγιση αυτή πρέπει όχι μόνο να εξισορροπήσει την ευελιξία με τη δικαιοσύνη για εργαζόμενους και εργοδότες, αλλά και να λάβει υπόψη το πολύ υψηλό επίπεδο ανεργίας και την ανάγκη επιδίωξης βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, καθώς και κοινωνικής δικαιοσύνης. Η κυβέρνηση έχει δεσμευτεί να καταργήσει, ως προαπαιτούμενο, τη νομοθεσία της μεταβατικής περιόδου των συμφωνιών η οποία θεσπίστηκε με το άρθρο 72 του νόμου 4331/2015 της 2ας Ιουλίου 2015.

Επανεξέταση των θεσμών της αγοράς εργασίας. Έως τον Οκτώβριο του 2015 η κυβέρνηση θα δρομολογήσει διαδικασία διαβούλευσης με επικεφαλής μια ομάδα ανεξάρτητων εμπειρογνομένων με σκοπό την επανεξέταση ορισμένων υφιστάμενων πλαισίων της αγοράς εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ομαδικών απολύσεων, της συλλογικής δράσης και των συλλογικών διαπραγματεύσεων, λαμβανομένων υπόψη των βέλτιστων πρακτικών σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο. Περαιτέρω συμβολή στη διαδικασία διαβούλευσης που περιγράφεται ανωτέρω θα παρασχεθεί από διεθνείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης της ΔΟΕ. Η οργάνωση, οι όροι εντολής και τα χρονοδιαγράμματα θα συμφωνηθούν με τα θεσμικά όργανα. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επανεξέτασης, οι αρχές θα ευθυγραμμίσουν τα πλαίσια για τις ομαδικές απολύσεις, τη συλλογική δράση και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις με τις βέλτιστες πρακτικές στην ΕΕ. Δεν θα πραγματοποιηθεί καμία αλλαγή στο τρέχον πλαίσιο συλλογικών διαπραγματεύσεων πριν από την ολοκλήρωση της επανεξέτασης. Οι αλλαγές στις πολιτικές για την αγορά εργασίας δεν θα πρέπει να συνεπάγονται την επιστροφή σε παλαιότερα πλαίσια πολιτικής, ασύμβατα με τους στόχους της προώθησης μιας βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

Αδήλωτη εργασία. Έως τον Δεκέμβριο του 2015, οι αρχές θα έχουν εγκρίνει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης (βασικό παραδοτέο) για την καταπολέμηση της αδήλωτης και της ατελώς δηλωμένης εργασίας, προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των νόμιμων εταιρειών, να προστατευτούν οι εργαζόμενοι και να αυξηθούν τα έσοδα από τη φορολογία και την κοινωνική ασφάλιση. Αυτό θα περιλαμβάνει τη βελτίωση της διακυβέρνησης της Επιθεώρησης Εργασίας και θα παρέχει συγκεκριμένη τεχνική βοήθεια. Ως πρώτο βήμα, οι αρχές θα προβούν στη διασύνδεση του συστήματος πληροφοριών

ΕΡΓΑΝΗ με την Εφορία και το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων με σκοπό τον εντοπισμό της αδήλωτης εργασίας.

Επαγγελματική κατάρτιση. Επιπλέον, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2016 και προκειμένου να επιτύχει τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), και με βάση τη μεταρρύθμιση που εγκρίθηκε το 2013 ([v. 4186/2013](#)), η κυβέρνηση, έως τον Δεκέμβριο του 2015 (βασικό παραδοτέο): i) θα θεσπίσει ένα σύγχρονο πλαίσιο ποιότητας για την ΕΕΚ/μαθητεία, ii) θα δημιουργήσει ένα σύστημα για τον προσδιορισμό των αναγκών σε επίπεδο δεξιοτήτων και μια διαδικασία αναβάθμισης των προγραμμάτων και της πιστοποίησης, iii) θα δρομολογήσει πιλοτικές συμπράξεις με περιφερειακές αρχές και εργοδότες το 2015/2016 και iv) θα χαράξει ολοκληρωμένο σχέδιο εφαρμογής του Υπουργείου Εργασίας, του Υπουργείου Παιδείας και του ΟΑΕΔ, με σκοπό την παροχή του απαιτούμενου αριθμού θέσεων μαθητείας για όλους τους σπουδαστές της επαγγελματικής εκπαίδευσης (ΕΠΑΣ και ΙΕΚ) έως το 2016 και για το 33% τουλάχιστον του συνόλου των σπουδαστών της τεχνικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΕΠΑΛ) έως το 2016/2017 και v) θα διασφαλίσει μεγαλύτερη συμμετοχή των εργοδοτών και μεγαλύτερη χρήση της ιδιωτικής χρηματοδότησης. Το ακαδημαϊκό έτος 2015/2016 θα λειτουργήσουν περιφερειακές συμπράξεις δημόσιου ιδιωτικού τομέα.

Ανάπτυξη ικανοτήτων. Μεσοπρόθεσμα, θα ενισχυθεί η ικανότητα του Υπουργείου Εργασίας όσον αφορά τη χάραξη, εφαρμογή και παρακολούθηση των πολιτικών, προκειμένου να αυξηθεί η ικανότητά του να υλοποιεί μεταρρυθμίσεις στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας και ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, καθώς και να επιτυγχάνει την εμπροσθοβαρή χρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία. Αυτό θα περιλαμβάνει τη βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης με την ολοκλήρωση της αναδιοργάνωσης του ΟΑΕΔ. Η ισχύουσα εργατική νομοθεσία θα απλουστευθεί και θα εξορθολογιστεί μέσω της κωδικοποίησής της σε έναν Κώδικα Εργατικής Νομοθεσίας έως τα τέλη του 2016 (βασικό παραδοτέο).

Τεχνική βοήθεια. Για την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων της μεταρρύθμισης της αγοράς εργασίας, της ΕΕΚ και της ανάπτυξης ικανοτήτων του Υπουργείου Εργασίας, οι αρχές θα κάνουν χρήση της τεχνικής βοήθειας, επωφελούμενες μεταξύ άλλων από την εμπειρογνώμοσύνη διεθνών οργανισμών, όπως ο ΟΟΣΑ και η ΔΟΕ.

Εκπαίδευση. Οι αρχές θα διασφαλίσουν τον περαιτέρω εκσυγχρονισμό του τομέα της εκπαίδευσης σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ και αυτό θα τροφοδοτήσει την προγραμματισμένη ευρύτερη στρατηγική ανάπτυξης. Οι αρχές, σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ και ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, θα επικαιροποιήσουν, έως τον Απρίλιο του 2016, την αξιολόγηση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος που εκπόνησε ο ΟΟΣΑ το 2011. Η εν λόγω επανεξέταση θα καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των δεσμών μεταξύ έρευνας και εκπαίδευσης και της συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων, ερευνητικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με σκοπό την ενίσχυση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας (βλ. επίσης ενότητα 4.2). Μεταξύ άλλων, η επανεξέταση θα αξιολογήσει την υλοποίηση της μεταρρύθμισης του «Νέου Σχολείου», το περιθώριο περαιτέρω εξορθολογισμού (των τάξεων, σχολείων και πανεπιστημίων), τη λειτουργία και διακυβέρνηση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, την αποδοτικότητα και αυτονομία των δημόσιων εκπαιδευτικών μονάδων και την αξιολόγηση και διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα. Η επανεξέταση θα προτείνει συστάσεις σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές των χωρών του ΟΟΣΑ.

Με βάση τις συστάσεις της επανεξέτασης, οι αρχές θα εκπονήσουν επικαιροποιημένο εκπαιδευτικό σχέδιο δράσης και θα υποβάλουν προτάσεις για δράσεις το αργότερο έως τον Μάιο του 2016, οι οποίες θα εγκριθούν έως τον Ιούλιο του 2016, και εφόσον είναι δυνατόν, τα μέτρα θα πρέπει να τεθούν σε ισχύ πριν από το ακαδημαϊκό έτος 2016/2017. Ειδικότερα, οι αρχές δεσμεύονται να ευθυγραμμίσουν τον αριθμό διδακτικών ωρών ανά μέλος του προσωπικού, καθώς και την αναλογία μαθητών ανά τάξη και ανά εκπαιδευτικό, με τις βέλτιστες πρακτικές των χωρών του ΟΟΣΑ, το αργότερο έως τον Ιούνιο του 2018. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και των σχολικών μονάδων θα συνάδει με το γενικό σύστημα αξιολόγησης της δημόσιας διοίκησης. Οι αρχές θα διασφαλίσουν τη δίκαιη μεταχείριση όλων των φορέων παροχής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών ιδρυμάτων, καθορίζοντας ελάχιστα πρότυπα.

(Με την παρ. 4 του άρθρου 42 του Ν. 4403/16, ΦΕΚ-125 Α/7-7-16, ορίζεται ότι: "4. α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, ρυθμίζονται τα θέματα Μαθητείας που αφορούν στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, βάσει του πλαισίου που καθορίζεται με το άρθρο 3 της παρ. Γ, περίπτωση 4, υποπερίπτωση 4.1 του Ν. 4336/2015 (Α'94).

β) Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται τα θέματα της χρηματοδότησης της Μαθητείας και της επιδότησης της Πρακτικής Άσκησης των Ι.Ε.Κ." - βλ. Και άρθρο 42, παρ. 4, v. 4403/16 για τυχόν μεταγενέστερες ενημερώσεις).

4.2 Αγορές προϊόντων και επιχειρηματικό περιβάλλον

Οι περισσότερο ανοικτές αγορές είναι ουσιώδους σημασίας για να δημιουργηθούν οικονομικές ευκαιρίες και να ενισχυθεί η κοινωνική δικαιοσύνη με περιορισμό της προσοδοθηρίας και της μονοπωλιακής συμπεριφοράς, η οποία μεταφράζεται σε υψηλότερες τιμές και χαμηλότερο βιοτικό επίπεδο. Σύμφωνα με την αναπτυξιακή τους στρατηγική, οι αρχές θα εντείνουν τις προσπάθειές τους για να υλοποιήσουν βασικές πρωτοβουλίες και μεταρρυθμιστικές προτάσεις, καθώς και για να εμπλουτίσουν το πρόγραμμα με περαιτέρω φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα στηρίξουν την επιστροφή της χώρας στη βιώσιμη ανάπτυξη, θα προσελκύσουν επενδύσεις και θα δημιουργήσουν θέσεις εργασίας.

Ως προαπαιτούμενα, οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία με σκοπό:

- i. να υλοποιήσουν όλες τις εκκρεμείς συστάσεις της εργαλειοθήκης ανταγωνισμού I του ΟΟΣΑ, με εξαίρεση τα μη συνταγογραφούμενα φαρμακευτικά προϊόντα, τη λειτουργία των εμπορικών καταστημάτων την Κυριακή, τα υλικά οικοδομών και μία διάταξη για τα τρόφιμα· και σημαντικό αριθμό συστάσεων της εργαλειοθήκης II του ΟΟΣΑ σχετικά με τα ποτά και τα προϊόντα πετρελαίου·
- ii. να ανοίξουν τα κλειστά επαγγέλματα των συμβολαιογράφων, αναλογιστών και κλητήρων και να ελευθερώσουν την αγορά τουριστικών καταλυμάτων·
- iii. να εξαλείψουν τα μη ανταποδοτικά τέλη και να ευθυγραμμίσουν τα ανταποδοτικά τέλη με τις παρεχόμενες υπηρεσίες·
- iv. να μειώσουν τη γραφειοκρατία, μεταξύ άλλων για τις οριζόντιες απαιτήσεις αδειοδότησης επενδύσεων και για τις δραστηριότητες χαμηλού κινδύνου σύμφωνα με τη σύσταση της Παγκόσμιας Τράπεζας, να μειώσουν τον διοικητικό φόρτο των επιχειρήσεων με βάση τις συστάσεις του ΟΟΣΑ και να συστήσουν επιτροπή για την εκπόνηση νομοθεσίας σε διυπουργικό επίπεδο.

Όσον αφορά τον ανταγωνισμό, έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα υλοποιήσουν τις εναπομένουσες συστάσεις της εργαλειοθήκης I του ΟΟΣΑ σχετικά με τα τρόφιμα και της εργαλειοθήκης II του ΟΟΣΑ σχετικά με τα ποτά και τα προϊόντα πετρελαίου και θα δρομολογήσουν νέα αξιολόγηση του ΟΟΣΑ για τις συνθήκες ανταγωνισμού στους τομείς του χονδρικού εμπορίου, των κατασκευών, του ηλεκτρονικού εμπορίου και των μέσων ενημέρωσης, καθώς και στο υπόλοιπο της μεταποίησης. Έως τον Ιούνιο του 2016, η κυβέρνηση θα θεσπίσει νομοθεσία για την επίλυση όλων των προβλημάτων που θα εντοπιστούν στο πλαίσιο της εν λόγω αξιολόγησης (βασικό παραδοτέο). Έως τον Δεκέμβριο του 2015, οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία για να εφαρμόσουν τη σύσταση του ΟΟΣΑ που περιλαμβάνεται στην εργαλειοθήκη για τον ανταγωνισμό I όσον αφορά τα φαρμακευτικά προϊόντα, με ισχύ από τον Ιούνιο του 2016 (βασικό παραδοτέο). Έως τον Ιούνιο του 2016, οι αρχές θα θεσπίσουν πλήρως την εκκρεμή σύσταση της εργαλειοθήκης I του ΟΟΣΑ σχετικά με τα υλικά οικοδομών. Οι αρχές θα ελευθερώσουν τη λειτουργία των εμπορικών καταστημάτων την Κυριακή μετά την επικείμενη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας. Οι αρχές δεσμεύονται να συνεχίσουν τις τακτικές αξιολογήσεις των συνθηκών ανταγωνισμού σε πρόσθετους τομείς την επόμενη τριετία. Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία με σκοπό να τεθεί πλήρως σε ισχύ η ελευθέρωση των τουριστικών καταλυμάτων. Το Τμήμα Προώθησης Πολιτικών Ανταγωνισμού της ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού θα ενισχυθεί με δώδεκα πρόσθετες θέσεις και θα πραγματοποιηθεί επανεξέταση με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και διεθνών εμπειρογνομώνων για να διασφαλιστεί ότι το δίκαιο του ανταγωνισμού συνάδει με τις βέλτιστες πρακτικές στην ΕΕ.

Όσον αφορά την αδειοδότηση επενδύσεων, έως τον Σεπτέμβριο του 2015, η κυβέρνηση θα εγκρίνει χάρτη πορείας για τη μεταρρύθμιση της αδειοδότησης των επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της ιεράρχησης προτεραιοτήτων. Οι αρχές θα θεσπίσουν δευτερογενή νομοθεσία σύμφωνα με την εν λόγω ιεράρχηση προτεραιοτήτων έως τον Ιούνιο του 2016 (βασικό παραδοτέο) και θα προχωρήσουν σε άλλες μεταρρυθμίσεις σύμφωνα με τον χάρτη πορείας.

Όσον αφορά τον διοικητικό φόρτο, έως τον Νοέμβριο του 2015, η κυβέρνηση θα θεσπίσει νομοθεσία για να εφαρμόσει τις εκκρεμείς συστάσεις του ΟΟΣΑ σχετικά με το περιβάλλον και τις άδειες εμπορίας καυσίμων. Επιπλέον, έως τον Ιούνιο του 2016, οι αρχές θα μειώσουν περαιτέρω τον διοικητικό φόρτο, μεταξύ άλλων μέσω των υπηρεσιών μίας στάσης για τις επιχειρήσεις (βασικό παραδοτέο). Έως τον Ιούνιο του 2016, η κυβέρνηση θα εφαρμόσει πλήρως τον νόμο για τη βελτίωση της νομοθεσίας.

Όσον αφορά τον ανταγωνισμό, την αδειοδότηση επενδύσεων και τον διοικητικό φόρτο, έως τον Οκτώβριο του 2015, η κυβέρνηση θα δρομολογήσει εκ των υστέρων εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με επιλεγμένες μεταρρυθμίσεις και την εφαρμογή τους και, έως τον Ιούνιο του 2016, θα προσδιορίσει τα εναπομένοντα μέτρα που απαιτούνται για την πλήρη εφαρμογή τους (βασικό παραδοτέο).

Όσον αφορά τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, προκειμένου να αποφευχθούν αδικαιολόγητοι και δυσανάλογοι περιορισμοί, η κυβέρνηση θα υποβάλει, έως τον Οκτώβριο του 2015, το προεδρικό διάταγμα σχετικά με τις αποκλειστικές δραστηριότητες των πολιτικών μηχανικών και των συναφών επαγγελματιών (βασικό παραδοτέο) και θα εγκρίνει τις συστάσεις εξωτερικού συμβούλου έως τον Δεκέμβριο του 2015 (βασικό παραδοτέο) και τις συστάσεις της διυπουργικής επιτροπής, με βάση άλλες πρόσφατες εκθέσεις έως τον Φεβρουάριο του 2016.

Όσον αφορά τη διευκόλυνση του εμπορίου, η κυβέρνηση θα απλουστεύσει τις προτελωνειακές διαδικασίες έως τον Δεκέμβριο του 2015. Επιπλέον, με τη συμμετοχή δημόσιων και ιδιωτικών ενδιαφερομένων, οι αρχές θα επικαιροποιήσουν το σχέδιο δράσης για τη διευκόλυνση του εμπορίου ως προς την εθνική ενιαία θυρίδα, θα εγκρίνουν σχέδιο δράσης για την προώθηση των εξαγωγών έως τον Δεκέμβριο του 2015 και στη συνέχεια θα προχωρήσουν στην εφαρμογή τους. Η κυβέρνηση θα προβεί σε θεσμικές αλλαγές για τους ελέγχους μετά τη διασάφηση και θα αναδιαρθρώσει το τμήμα ανάλυσης κινδύνου σύμφωνα με τις συστάσεις του ΠΟΤ έως τον Μάρτιο του 2016, και θα ολοκληρώσει την αναδιοργάνωση των τελωνείων έως τον Σεπτέμβριο του 2016 (βασικό παραδοτέο). Όσον αφορά την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου, οι αρχές θα δημιουργήσουν τρεις κινητές ομάδες επιβολής του νόμου έως τον Σεπτέμβριο του 2015, θα εγκρίνουν μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου καυσίμων και τσιγάρων βάσει αποτελεσματικής διυπηρεσιακής συνεργασίας έως τον Δεκέμβριο του 2015, θα εφαρμόσει πλήρως σύστημα εισροών-εκροών στις δεξαμενές των φορολογικών αποθηκών και των αποθηκών τελωνειακής αποταμίευσης έως τον Ιούνιο του 2016 και θα εξοπλίσει πλήρως με σαρωτές τους τρεις κύριους διεθνείς λιμένες έως τον Δεκέμβριο του 2016 (βασικό παραδοτέο), διασφαλίζοντας ότι καθένας από τους εν λόγω λιμένες θα διαθέτει τουλάχιστον έναν σαρωτή έως τον Μάρτιο του 2016.

Όσον αφορά τη χρήση γης, έως τον Σεπτέμβριο του 2015, η κυβέρνηση θα συγκαλέσει εκ νέου τη διυπουργική επιτροπή χωροταξικού σχεδιασμού, με τη συμμετοχή ανεξάρτητων εμπειρογνομώνων. Με βάση τις συμβουλές της και σε συμφωνία με τους θεσμούς, η κυβέρνηση θα προτείνει, τον Οκτώβριο του 2015, χρονικά προσδιορισμένο χάρτη πορείας για επιλεγμένες βελτιώσεις της νομοθεσίας χωροταξικού σχεδιασμού, συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων που αφορούν τις κατηγορίες χρήσεων γης, και για την πλήρη θέσπιση δευτερογενούς νομοθεσίας έως τον Ιούνιο του 2016, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η νομοθεσία θα διευκολύνει αποτελεσματικά τις επενδύσεις, θα απλουστεύσει και θα συντομεύσει τις διαδικασίες σχεδιασμού, ενώ θα προβλέπει τις αναγκαίες διασφαλίσεις. Εάν δεν υπάρξει συμφωνία για τις αναγκαίες αλλαγές, θα εφαρμοστεί πλήρως ο νόμος περί χωροταξικού σχεδιασμού του 2014 (βασικό παραδοτέο).

Οι αρχές θα εγκρίνουν το προεδρικό διάταγμα για τους ορισμούς στον τομέα της δασοκομίας έως τον Δεκέμβριο του 2015 και θα εφαρμόσει πλήρως το νόμο περί δασοκομίας έως τον Ιούλιο του 2016. Επιπλέον, έως τον Φεβρουάριο του 2016 οι αρχές θα εγκρίνουν το νομικό πλαίσιο για κτηματολογικά γραφεία σε εθνική κλίμακα με βάση το επιχειρηματικό σχέδιο, την εμπειρία των δύο πιλοτικών γραφείων και την πρόσφατη τεχνική βοήθεια και συμβουλές και θα διασφαλίσει την επαρκή οικονομική ανεξαρτησία και διοικητική ικανότητα της υπηρεσίας κτηματολογίου (βασικό παραδοτέο).

Όσον αφορά τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την έρευνα και ανάπτυξη, οι ελληνικές αρχές έχουν δεσμευτεί να δρομολογήσουν ολοκληρωμένη διαδικασία διαβούλευσης μετά την επανεξέταση των δεσμών μεταξύ εκπαίδευσης και E&A (βλ. ενότητα 4.1 «Εκπαίδευση») με σκοπό την εφαρμογή των βέλτιστων πρακτικών. Η οργάνωση και το χρονοδιάγραμμα της διαβούλευσης θα καθοριστούν έως τον Οκτώβριο του 2015.

Όσον αφορά τη γεωργία, οι αρχές θα θεσπίσουν στρατηγική για την ανταγωνιστικότητα έως τον Δεκέμβριο του 2015. Αυτή θα περιλαμβάνει: α) βελτιώσεις στην απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ, β) μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της άμεσης μεταρρύθμισης των αδειών εμπορίας με στόχο τη βελτίωση της πρόσβασης των καταναλωτών σε γεωργικά προϊόντα, στην καθιέρωση πρωτοβουλίας για την εξαγωγή ελληνικών προϊόντων, στην προώθηση και διαχείριση των εξαγωγικών δικτύων διανομής και γ) διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για τη θέσπιση νέου πλαισίου για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, ενθάρρυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που ευνοούν τους νέους και δραστήριους αγρότες, μεγαλύτερη συγκέντρωση της αγροτικής εκμετάλλευσης και πρόγραμμα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων κατά τη χρήση ενέργειας και τη διαχείριση των υδάτων, και ορθές γεωργικές πρακτικές χρηματοδοτούμενες με κονδύλια της ΕΕ.

Όσον αφορά τα διαρθρωτικά ταμεία, έως τον Οκτώβριο του 2015 οι αρχές θα εφαρμόσουν πλήρως τον [v. 4314/2014](#) για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, θα εγκρίνουν όλες τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που απαιτούνται για την ενεργοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων και θα εφαρμόσουν όλες τις προϋποθέσεις.

Όσον αφορά την τεχνική βοήθεια, οι αρχές προτίθενται να υποβάλουν αμέσως αίτημα για παροχή στήριξης σε τρεις κρίσιμους τομείς: αξιολόγηση των συνθηκών ανταγωνισμού στο χονδρικό εμπόριο, τις κατασκευές, το ηλεκτρονικό εμπόριο, τα μέσα ενημέρωσης και το υπόλοιπο της μεταποίησης με τη στήριξη του ΟΟΣΑ· μεταρρύθμιση της αδειοδότησης επενδύσεων με τη στήριξη της Παγκόσμιας Τράπεζας· και νέος γύρος μείωσης του διοικητικού φόρτου. Ως επόμενο βήμα, με τη λήψη τεχνικής βοήθειας, οι αρχές προτίθενται να αξιολογήσουν την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στους τομείς του ανταγωνισμού, του διοικητικού φόρτου και της αδειοδότησης επενδύσεων. Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, οι αρχές θα κάνουν χρήση της τεχνικής βοήθειας και σε άλλους τομείς, κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων μέσω των υπηρεσιών της Επιτροπής,

εμπειρογνομόνων των κρατών μελών, διεθνών οργανισμών και ανεξάρτητων συμβούλων. Εν προκειμένω περιλαμβάνονται τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, η διευκόλυνση του εμπορίου, η προώθηση των εξαγωγών, η χρήση γης, η εκπαίδευση και η Ε&Α, οι τουριστικές υποδομές, η γεωργία και τα διαρθρωτικά ταμεία.

4.3. Ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις δικτύων (ενέργεια, μεταφορές, νερό)

Ενέργεια

Οι ελληνικές αγορές ενέργειας χρειάζονται ευρείας κλίμακας μεταρρυθμίσεις προκειμένου να ευθυγραμμιστούν με τη νομοθεσία και τις πολιτικές της ΕΕ, να καταστούν πιο σύγχρονες και ανταγωνιστικές, να μειωθούν οι μονοπωλιακές πρόσδοχοι και οι ανεπάρκειες, να προωθηθεί η καινοτομία, να δημιουργηθούν ευνοϊκές συνθήκες για την ευρύτερη υιοθέτηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και του φυσικού αερίου και να διασφαλιστεί η μετακύλιση στους καταναλωτές των οφελών που θα προκύψουν από όλες αυτές τις αλλαγές.

Ως προαπαιτούμενα, οι αρχές θα εγκρίνουν τη μεταρρύθμιση της αγοράς φυσικού αερίου και του σχετικού ειδικού χάρτη πορείας, που θα έχουν ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, την πλήρη δυνατότητα αλλαγής προμηθευτή για όλους τους καταναλωτές έως το 2018, και θα κοινοποιήσουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το μεταρρυθμισμένο σύστημα πληρωμών δυναμικότητας (συμπεριλαμβανομένου ενός προσωρινού και ενός μόνιμου μηχανισμού) και τα προϊόντα NOME.

Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα εφαρμόσουν ένα καθεστώς για το προσωρινό και μόνιμο σύστημα πληρωμών δυναμικότητας· θα τροποποιήσουν τους κανόνες της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να αποφευχθεί η αναγκαστική λειτουργία σταθμών κάτω από το μεταβλητό κόστος τους και θα θεσπίσουν κανόνες σύμφωνα με την τελική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας σχετικά με τον συμψηφισμό των οφειλών μεταξύ της ΔΕΗ και του διαχειριστή αγοράς· θα αρχίσουν την εφαρμογή της μεταρρύθμισης της αγοράς φυσικού αερίου με βάση το συμφωνηθέν χρονοδιάγραμμα, με παράλληλη ιεράρχηση των τιμολογίων διανομής· θα εφαρμόσουν διακοπόμενες συμβάσεις όπως αυτές εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή· θα αναθεωρήσουν τα τιμολόγια της ΔΕΗ βάσει του κόστους, μεταξύ άλλων αντικαθιστώντας την έκπτωση 20% για τους χρήστες υψηλής τάσης με τιμολόγια βάσει του οριακού κόστους παραγωγής, λαμβάνοντας υπόψη τα καταναλωτικά χαρακτηριστικά των πελατών που επηρεάζουν το κόστος (βασικό παραδοτέο).

Τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα συζητήσουν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον σχεδιασμό του συστήματος δημοπρασιών NOME, με στόχο να μειωθούν κατά 25% τα μερίδια λιανικής και χονδρικής αγοράς της ΔΕΗ και να πέσουν κάτω από το 50% έως το 2020, ενώ οι οριακές τιμές θα καλύπτουν το κόστος παραγωγής και θα συμμορφώνονται πλήρως με τους κανόνες της ΕΕ. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η επίτευξη συμφωνίας για το NOME έως τα τέλη Οκτωβρίου 2015, οι αρχές θα συμφωνήσουν με τους θεσμούς διαρθρωτικά μέτρα τα οποία θα εγκριθούν αμέσως και θα οδηγήσουν στα ίδια αποτελέσματα που αναφέρονται ανωτέρω όσον αφορά τα μερίδια αγοράς και τα χρονοδιαγράμματα (βασικό παραδοτέο). Σε κάθε περίπτωση, έως το 2020 καμία επιχείρηση δεν θα μπορεί να παράγει ή να εισάγει, άμεσα ή έμμεσα, πάνω από το 50% της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται και εισάγεται στην Ελλάδα (νομοθεσία που θα θεσπιστεί ως προαπαιτούμενο).

Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές: α) θα λάβουν μη αναστρέψιμα μέτρα (συμπεριλαμβανομένης της ανακοίνωσης της ημερομηνίας για την υποβολή δεσμευτικών προσφορών) για την ιδιωτικοποίηση της επιχείρησης μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ΑΔΜΗΕ, εκτός εάν προταθεί εναλλακτικό σχέδιο, με ισοδύναμα αποτελέσματα όσον αφορά τον ανταγωνισμό και τις προοπτικές επενδύσεων, σύμφωνα με τις βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές και σε συμφωνία με τους θεσμούς για την επίτευξη πλήρους ιδιοκτησιακού διαχωρισμού από τη ΔΕΗ (βασικό παραδοτέο). Για τον σκοπό αυτόν, οι αρχές απέστειλαν την πρώτη πρόταση στους θεσμούς τον Αύγουστο του 2015, β) θα επανεξετάσουν τη φορολόγηση της ενέργειας, γ) θα ενισχύσουν την οικονομική και επιχειρησιακή ανεξαρτησία της ρυθμιστικής αρχής ενέργειας· δ) θα μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο την οδηγία 27/2012 για την ενεργειακή απόδοση, θεσπίζοντας τη νομοθεσία που έχει ήδη υποβληθεί στο κοινοβούλιο.

Έως τον Δεκέμβριο του 2015, οι αρχές θα εγκρίνουν νέο πλαίσιο για τη στήριξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, διατηρώντας παράλληλα την οικονομική βιωσιμότητα, και για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, αξιοποιώντας με βέλτιστο τρόπο τα κονδύλια της ΕΕ, την επίσημη διεθνή χρηματοδότηση και ιδιωτική χρηματοδότηση. Επιπλέον, θα θεσπίσουν νέο σχέδιο για την αναβάθμιση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να βελτιωθεί η απόδοση, να ενισχυθεί η διαλειτουργικότητα και να μειωθεί το κόστος για τους καταναλωτές. Οι αρχές θα αρχίσουν την εφαρμογή του χάρτη πορείας ακολουθώντας το υπόδειγμα-στόχο της ΕΕ για την αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας, που πρέπει να ολοκληρωθεί έως τον Δεκέμβριο του 2017 (βασικό παραδοτέο), στο πλαίσιο αυτό, η αγορά εξισορρόπησης θα ολοκληρωθεί έως τον Ιούνιο του 2017 (βασικό παραδοτέο).

Οι αρχές θα κάνουν χρήση της τεχνικής βοήθειας για τον σχεδιασμό του νέου πλαισίου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Άλλοι σημαντικοί τομείς όπου θα γίνει χρήση

της βοήθειας, τόσο για τη νομοθεσία όσο και για τη ρύθμιση, είναι η εφαρμογή της μεταρρύθμισης της αγοράς φυσικού αερίου και η μετάβαση στο υπόδειγμα-στόχο της ΕΕ για την ηλεκτρική ενέργεια.

Εταιρείες ύδρευσης

Ένα σταθερό κανονιστικό καθεστώς είναι βασικής σημασίας για να επιτρέπονται οι τόσο αναγκαίες επενδύσεις σε δίκτυα ύδρευσης και για να προστατεύονται οι καταναλωτές όσον αφορά τις πολιτικές τιμολόγησης. Η κυβέρνηση, με την τεχνική βοήθεια της ΕΕ, θα δρομολογήσει, έως τον Δεκέμβριο του 2015, τις αναγκαίες δράσεις για την πλήρη εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου για τις εταιρείες ύδρευσης με βάση τη μεθοδολογία που εκπόνησε η Ειδική Γραμματεία Υδάτων το 2014, λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον νομικό πλαίσιο· επίσης θα έχει ως στόχο την περαιτέρω βελτίωση και ενίσχυση της ρυθμιστικής αρχής υδάτων, προκειμένου αυτή να μπορέσει να λάβει τις αναγκαίες ανεξάρτητες ρυθμιστικές αποφάσεις (Ιούνιος 2016, βασικό παραδοτέο).

Μεταφορές και εφοδιαστική

Όσον αφορά τις μεταφορές και την εφοδιαστική, έως τον Ιούνιο του 2016, οι αρχές θα θεσπίσουν ένα γενικό σχέδιο για τις μεταφορές και την εφοδιαστική στην Ελλάδα που θα καλύπτει όλους τους τρόπους μεταφοράς (οδικούς, σιδηροδρομικούς, θαλάσσιους, εναέριους και συνδυαστικούς), καθώς και ένα σχέδιο δράσης για τη στρατηγική εφοδιαστικής, και θα εφαρμόσουν τον νόμο περί εφοδιαστικής (βασικό παραδοτέο). Όσον αφορά τις θαλάσσιες μεταφορές, έως τον Οκτώβριο του 2015, η κυβέρνηση θα ευθυγραμμίσει τις απαιτήσεις επάνδρωσης για τις εγχώριες υπηρεσίες με εκείνες για τις διεθνείς γραμμές, τηρώντας παράλληλα τις αρχές ασφαλούς επάνδρωσης σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές, και θα θεσπίσει νομοθετικές αλλαγές.

Η ρυθμιστική αρχή λιμένων θα καταστεί πλήρως επιχειρησιακή έως τον Ιούνιο του 2016. Η κυβέρνηση θα εγκρίνει το προεδρικό διάταγμα για τον καθορισμό των επιχειρησιακών δομών της ρυθμιστικής αρχής έως τον Οκτώβριο του 2015 (βασικό παραδοτέο). Η κυβέρνηση θα ζητήσει τεχνική βοήθεια για να καθορίσει τα καθήκοντα της ρυθμιστικής αρχής λιμένων και τον ρόλο των λιμενικών αρχών, καθώς και για να εκπονήσει τον εσωτερικό κανονισμό της και τους απαιτούμενους νόμους που πρέπει να εγκριθούν έως τον Μάρτιο του 2016 για να διασφαλιστεί η πλήρης λειτουργικότητά της.

Προς στήριξη αυτού του προγράμματος μεταρρυθμίσεων για τις επιχειρήσεις δικτύων, οι αρχές προτίθενται να χρησιμοποιήσουν τεχνική βοήθεια, κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων για την ενίσχυση των ρυθμιστικών αρχών και για την εφοδιαστική.

(βλ. Κεφάλαιο Θ – Άρθρα 133 έως 152 (Θέσπιση μηχανισμού πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από τη ΔΕΗ ΑΕ, μέσω δημοπρασιών προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση – Κατάργηση διατάξεων του ν. 4273/14 περί δημιουργίας νέας καθετοποιημένης εταιρείας ηλεκτρικής ενέργειας – Ρυθμίσεις για τον πλήρη ιδιοκτησιακό διαχωρισμό ΑΔΜΗΕ ΑΕ από ΔΕΗ ΑΕ, σε εφαρμογή της οδηγίας 2009/72/ΕΚ, με τη διατήρηση του δημόσιου ελέγχου αυτής – Ρύθμιση για τη θέσπιση μεταβατικού μηχανισμού αποζημίωσης ευελιξίας) Ν. 4389/16, ΦΕΚ-94 Α/27-5-16)

4.4 Ιδιωτικοποίηση

Η ιδιωτικοποίηση μπορεί να συμβάλει στο να καταστεί αποδοτικότερη η οικονομία και να μειωθεί το δημόσιο χρέος. Ενώ η διαδικασία ιδιωτικοποίησης έχει σταματήσει από τις αρχές του έτους, η κυβέρνηση είναι πλέον αποφασισμένη να προχωρήσει με ένα φιλόδοξο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων και να διερευνήσει όλες τις δυνατότητες μείωσης της συνολικής χρηματοδότησης μέσω μιας εναλλακτικής δημοσιονομικής πορείας ή μέσω μεγαλύτερων εσόδων από ιδιωτικοποιήσεις.

Για να διαφυλαχθεί η υπό εξέλιξη διαδικασία ιδιωτικοποίησης και να διατηρηθεί το ενδιαφέρον των επενδυτών σε βασικούς διαγωνισμούς υποβολής προσφορών, η Ελληνική Δημοκρατία δεσμεύεται να προχωρήσει με το υπό εξέλιξη πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων. Το διοικητικό συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ έχει ήδη εγκρίνει το Σχέδιο αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων (Asset Development Plan ADP) που προβλέπει την ιδιωτικοποίηση των περιουσιακών στοιχείων που υπάγονται στο ΤΑΙΠΕΔ από τις 31.12.2014.

Η εφαρμογή του προγράμματος αυτού αποβλέπει σε ετήσια έσοδα (εξαιρουμένων των τραπεζικών μετοχών) ύψους 1,4 δισ. ευρώ, 3,7 δισ. ευρώ και 1,3 δισ. ευρώ αντιστοίχως τα έτη 2015, 2016 και 2017.

Ως προαπαιτούμενο και για να κινηθεί εκ νέου το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων η κυβέρνηση θα λάβει τα εξής μέτρα:

i. Οι αρχές θα εγκρίνουν το Σχέδιο αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων (ADP) που ενέκρινε το ΤΑΙΠΕΔ στις 30.7.2015. Το ADP επισυνάπτεται στο παρόν Μνημόνιο ως παράρτημα και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της συμφωνίας. Το ADP θα επικαιροποιείται σε εξαμηνιαία βάση και θα εγκρίνεται από το ΤΑΙΠΕΔ· και το Υπουργικό Συμβούλιο ή το ΚΥΣΟΙΠ θα εγκρίνει το εν λόγω σχέδιο.

ii. Η κυβέρνηση και το ΤΑΙΠΕΔ θα εξαγγείλουν δεσμευτικές ημερομηνίες υποβολής προσφοράς για τους λιμένες Πειραιά και Θεσσαλονίκης το αργότερο έως τα τέλη Οκτωβρίου 2015 και για την ΤΡΑΙΝΟΣΕ ROSCO, χωρίς ουσιώδεις αλλαγές στους όρους του διαγωνισμού.

iii. Οι αρχές θα λάβουν μη αναστρέψιμα μέτρα για την πώληση των περιφερειακών αερολιμένων υπό τους ισχύοντες όρους προς τους ήδη επιλεγέντες προσφέροντες.

iv. Οι αρχές θα ολοκληρώσουν περίπου 20 επιλεγείσες δράσεις του ΤΑΙΠΕΔ που βρίσκονται σε εκκρεμότητα.

Η κυβέρνηση δεσμεύεται να διευκολύνει τη διαδικασία ιδιωτικοποίησης και να ολοκληρώσει όλες τις απαιτούμενες κρατικές δράσεις που θα επιτρέπουν την επιτυχή ολοκλήρωση των διαγωνισμών υποβολής προσφορών. Ως προς αυτό, θα ολοκληρώσει όλες τις δράσεις που απαιτούνται βάσει των συμφωνηθέντων σε τριμηνιαία βάση μεταξύ του ΤΑΙΠΕΔ, των θεσμών και της κυβέρνησης. Ο κατάλογος κρατικών δράσεων σε εκκρεμότητα έχει εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ και επισυνάπτεται στο παρόν Μνημόνιο ως παράρτημα και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της συμφωνίας.

Σύμφωνα με τη δήλωση της Συνόδου Κορυφής της Ζώνης του Ευρώ, της 12ης Ιουλίου 2015, θα συσταθεί ένα νέο ανεξάρτητο ταμείο (το «Ταμείο») το οποίο θα κατέχει σημαντικής αξίας περιουσιακά στοιχεία της Ελλάδας. Πρωταρχικός στόχος του Ταμείου είναι να διαχειρίζεται ελληνικά περιουσιακά στοιχεία σημαντικής αξίας και να προστατεύει, να δημιουργεί και εν τέλει να μεγιστοποιεί την αξία τους την οποία θα ρευστοποιεί με ιδιωτικοποιήσεις και άλλα μέσα.

Το ταμείο αυτό θα συσταθεί στην Ελλάδα και θα τελεί υπό τη διαχείριση των ελληνικών αρχών και την εποπτεία των οικείων ευρωπαϊκών θεσμών. Τα Ταμείο αναμένεται να επιτύχει τον στόχο του ακολουθώντας διεθνείς βέλτιστες πρακτικές από άποψη διακυβέρνησης, εποπτείας και διαφάνειας των προτύπων αναφοράς, και συμμόρφωσης.

Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα διορίσουν ανεξάρτητη Ομάδα Δράσης η οποία θα εντοπίζει εναλλακτικές δυνατότητες και θα καταρτίζει συστάσεις όσον αφορά τους επιχειρησιακούς στόχους, τη δομή και τη διακυβέρνηση του Ταμείου που πρόκειται να συσταθεί. Η Ομάδα Δράσης θα υποβάλει αναφορά έως τον Δεκέμβριο του 2015 και η κυβέρνηση, σε συμφωνία με τους θεσμούς, θα λάβει μέτρα για την εφαρμογή των συστάσεων έως τον Μάρτιο του 2016 (βασικό παραδοτέο). Η εντολή και η σύνθεση της Ομάδας Δράσης θα καταρτισθούν από τις αρχές σε συμφωνία με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς και σε διαβούλευση με την Ευρωομάδα. Οι αρχές δύνανται να ζητήσουν τεχνική βοήθεια επί του θέματος. Η εντολή της Ομάδας Δράσης θα περιλαμβάνει:

1. Τον εντοπισμό των περιουσιακών στοιχείων που θα μπορούσαν να ενταχθούν στο νέο Ταμείο και των καλύτερων λύσεων ρευστοποίησής τους: ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να καταβληθεί για την απόκομιση αξίας από ακίνητα περιουσιακά στοιχεία της Ελληνικής Δημοκρατίας, περιλαμβανομένων εκείνων στην κατοχή της ΕΤΑ Δ .
2. Τον εντοπισμό των κατάλληλων ρυθμίσεων διακυβέρνησης του νέου Ταμείου, περιλαμβανομένου του εάν θα πρέπει να υπάρχουν συγκεκριμένες επί μέρους οντότητες για τα διάφορα είδη περιουσιακών στοιχείων εντός του Ταμείου, με βάση, κατά περίπτωση, την πείρα φορέων όπως το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) και η ΕΤΑΔ· κατά πόσον τέτοιες υφιστάμενες οντότητες θα μπορούσαν να μεταρρυθμιστούν και να διατηρηθούν χωριστά από το Ταμείο, να παύσουν να λειτουργούν μετά τη λήξη της εντολής τους ή να απορροφηθούν από το νέο Ταμείο.
3. Την υποβολή πρότασης για τη μετάβαση στο νέο Ταμείο με σκοπό να εξασφαλιστεί η συνέχεια με τις προηγούμενες ρυθμίσεις, περιλαμβανομένης της ενδεχόμενης μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων εντός του Προγράμματος αξιοποίησης περιουσιακών στοιχείων.
4. Σύμφωνα με τη Δήλωση της Συνόδου Κορυφής της Ζώνης του Ευρώ, η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων θα αποτελέσει μία από τις πηγές για την πραγματοποίηση της προγραμματισμένης εξόφλησης του νέου δανείου του ΕΜΣ και θα αποφέρει κατά τη διάρκεια του νέου δανείου επιδιωκόμενο συνολικό ποσό 50 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 25 δισ. ευρώ θα χρησιμοποιηθούν για την επιστροφή της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών και άλλων περιουσιακών στοιχείων και το 50% κάθε εναπομένοντος ευρώ (τουτέστιν, 50% των 25 δισ. ευρώ) θα χρησιμοποιηθεί για τη μείωση της αναλογίας χρέους/ΑΕΠ, το δε υπόλοιπο 50% θα χρησιμοποιηθεί για επενδύσεις. Η Ομάδα Δράσης θα εντοπίζει εναλλακτικές δυνατότητες και θα διατυπώνει συστάσεις ως προς τον τρόπο επιχειρησιακής εφαρμογής.
5. Τον εντοπισμό εναλλακτικών δυνατοτήτων για τη θέσπιση νομοθετικού πλαισίου με σκοπό να διασφαλιστούν διαφανείς διαδικασίες και κατάλληλος καθορισμός τιμών εκποίησης των περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τις αρχές και τα πρότυπα του ΟΟΣΑ για τη διαχείριση κρατικών επιχειρήσεων και βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη μεγιστοποίηση της δημιουργίας αξίας από τα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου και στο να αποφευχθούν περιπτώσεις εκποίησης περιουσιακών στοιχείων σε τιμή κατώτερη της εύλογης αξίας τους.
6. Με βάση διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, την αξιολόγηση δυνατών στρατηγικών που θα πρέπει να σχεδιαστούν και να εκτελεστούν για τη ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων με ιδιωτικοποιήσεις

και άλλα μέσα· και την εξέταση εναλλακτικών δυνατοτήτων για την με επαγγελματικό τρόπο διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων.

7. Την εξέταση της στατιστικής ταξινόμησης της νέας οντότητας από την άποψη της ταξινόμησης της γενικής κυβέρνησης και ιδίως των συνεπειών όσον αφορά την έκδοση χρέους ή εγγυήσεων ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι αυτά δεν θα επιβαρύνουν το ακαθάριστο ελληνικό χρέος ούτε θα δημιουργήσουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις για τους Έλληνες φορολογούμενους.

5. Ένα σύγχρονο κράτος και μια σύγχρονη δημόσια δι-οίκηση

5.1. Δημόσια διοίκηση

Οι αρχές προτίθενται να εκσυγχρονίσουν και να ενισχύσουν σημαντικά την ελληνική διοίκηση και να εφαρμόσουν, σε στενή συνεργασία με την της Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ένα πρόγραμμα οικοδόμησης ικανοτήτων και αποπολιτικοποίησης της ελληνικής διοίκησης.

Προς τούτο, σε συνέχεια της επιστολής της 20ής Ιουλίου που εστάλη από τις αρχές προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα καθοριστεί διεξοδική τριετής στρατηγική για μεταρρυθμίσεις μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015 (βασικό παραδοτέο) σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και με πλήρη αξιοποίηση κάθε διαθέσιμης τεχνικής συνδρομής. Τα βασικά στοιχεία της στρατηγικής αυτής θα είναι η αναδιοργάνωση των διοικητικών δομών, ο εξορθολογισμός των διοικητικών διαδικασιών, η βελτιστοποίηση των ανθρώπινων πόρων, η ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας, η ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση (egovernment), και μια επικοινωνιακή στρατηγική. Τα βασικά παραδοτέα θα είναι ο ενισχυμένος συντονισμός των πολιτικών, καλύτερες διαδικασίες προσλήψεων για διευθυντικά στελέχη, προγραμματισμός των ανθρώπινων πόρων για την έγκαιρη αξιολόγηση και κάλυψη των αναγκών σε προσλήψεις, μια δημοσιονομικά ουδέτερη μεταρρύθμιση του μισθολογίου, ένα σύγχρονο σύστημα αξιολόγησης των επιδόσεων, η ενίσχυση των μονάδων άσκησης πολιτικής σε βασικούς τομείς, μια σημαντική αναβάθμιση του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης σε αμφότερα τα επίπεδα με σκοπό την ενίσχυση της τοπικής αυτονομίας και τον εξορθολογισμό των διοικητικών διαδικασιών των τοπικών αρχών· ο εξορθολογισμός των κρατικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τοπικής ιδιοκτησίας· και ο εκσυγχρονισμός των διαδικασιών προσλήψεων, η βελτίωση της κινητικότητας στον δημόσιο τομέα με σκοπό την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων.

Ως προαπαιτούμενα, οι αρχές θα ευθυγραμμίσουν τις μη μισθολογικές παροχές όπως οι ημερήσιες αποζημιώσεις, οι δαπάνες ταξιδιού και άλλα ευεργετήματα, με τις βέλτιστες πρακτικές που επικρατούν στην ΕΕ, με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 2016. Έως τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα εγκρίνουν νομοθετικά το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του «ΟΑΣΑ Συγκοινωνίες Αθηνών» το οποίο έχει συμφωνηθεί με τους θεσμούς (βασικό παραδοτέο).

Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα προβούν σε μεταρρύθμιση του ενιαίου μισθολογίου, με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 2016, καθορίζοντας τις βασικές παραμέτρους με δημοσιονομικά ουδέτερο τρόπο, με βάση τους συμφωνηθέντες στόχους για τα μισθολογικά κονδύλια και με συστηματική εφαρμογή σε ολόκληρο τον δημόσιο τομέα, περιλαμβανομένης της αποσυμπίεσης της μισθολογικής κατανομής σε ολόκληρο το μισθολογικό φάσμα σε συνάρτηση με τις δεξιότητες, τις επιδόσεις και τις αρμοδιότητες και την θέση του προσωπικού (βασικό παραδοτέο) και σε ευθυγράμμιση των αδειών με τις βέλτιστες πρακτικές που επικρατούν στην ΕΕ. Έως το 2018 το τρέχον «κλαδικό» σύστημα θα υποστεί μεταρρύθμιση με σκοπό μια βελτιωμένη δομή με περιγραφές καθηκόντων η οποία και θα αντνακλάται στο μισθολόγιο. Οι αρχές θα θεσπίσουν νομοθεσία έως τον Νοέμβριο του 2015 για την έκδοση όλης της δευτερογενούς νομοθεσίας για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης του μισθολογίου και έως τον Ιούνιο του 2016 για τον εξορθολογισμό των ειδικών μισθολογίων με ισχύ το 2017.

Στηριζόμενες στις συμβουλές διεθνών εμπειρογνομώνων υπό τον συντονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι αρχές: i) έως τον (Οκτώβριο του 2015), θα επανεξετάσουν και θα αρχίσουν να εφαρμόζουν τη νομοθεσία για την επιλογή διευθυντικών στελεχών (βασικό παραδοτέο). Η επιλογή διευθυντικών στελεχών θα ολοκληρωθεί έως τα τέλη του 2016, με επιλογή Γενικών Διευθυντών έως τον Δεκέμβριο του 2015 και Διευθυντών έως τον Μάιο του 2016. Η μεταρρύθμιση θα βασίσει την πρόσληψη διευθυντικών στελεχών στην αξία και τις ικανότητές τους, με αποσύνδεση της τεχνικής εφαρμογής από τις πολιτικές αποφάσεις, ενώ θα τροποποιήσει επίσης το καθεστώς των Γενικών Γραμματειών και άλλων ανώτατων κλιμακίων διοίκησης στους δημόσιους οργανισμούς, περιλαμβανομένων των κρατικών επιχειρήσεων, με σκοπό την αποπολιτικοποίηση και την βελτίωση της θεσμικής μνήμης και, παράλληλα, την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της ορθής εκχώρησης εξουσιών, ii) έως τον Νοέμβριο του 2015, θα νομοθετήσουν το νέο πλαίσιο αξιολόγησης των επιδόσεων όλου του προσωπικού, με σκοπό την καλλιέργεια ενός πνεύματος επίτευξης αποτελεσμάτων.

Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα καθορίσουν, εντός της νέας Μεσοπρόθεσμης Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΔΣτρ), ανώτατα όρια για τις μισθολογικές δαπάνες και τα επίπεδα απασχόλησης στο δημόσιο που να συνάδουν με την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων και με την εξασφάλιση φθίνουσας πορείας για τις δημόσιες δαπάνες σε σχέση με το ΑΕΠ κατά την περίοδο 2016-2019 (βασικό

παραδοτέο). Προς τούτο, οι αρχές δεσμεύονται να συνεχίσουν τον κανόνα των αποχωρήσεων το 2016, ενώ ο συντελεστής για τα έτη 2017-2019 θα καθοριστεί στην ΜΔΣτρ που θα εγκριθεί τον Οκτώβριο του 2015. Για τις επόμενες φορές, ο κανόνας των αποχωρήσεων θα αναθεωρείται ετησίως στο πλαίσιο της ΜΔΣτρ για τα έτη που έπονται του επομένου (t+2).

Έως τον Νοέμβριο του 2015, η υφιστάμενη Γενική Γραμματεία Συντονισμού θα ενισχυθεί ώστε να εξασφαλιστεί ο αποτελεσματικός προγραμματισμός και συντονισμός του κυβερνητικού έργου, των νομοθετικών πρωτοβουλιών, της παρακολούθησης της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων και των λειτουργιών αρμπιτράζ σε όλες τις πολιτικές.

Έως τον Δεκέμβριο του 2015, οι αρχές θα θεσπίσουν ένα νέο σύστημα μόνιμης κινητικότητας. Το σύστημα θα προωθήσει την χρήση της περιγραφής καθηκόντων και θα συνδέεται με μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων που θα περιλαμβάνει όλες τις κενές θέσεις. Την τελική απόφαση για την κινητικότητα του προσωπικού θα λαμβάνει η εκάστοτε υπηρεσία. Με τον τρόπο αυτόν θα εξορθολογιστεί η κατανομή πόρων καθώς και η στελέχωση σε ολόκληρο τον τομέα της γενικής κυβέρνησης.

Οι αρχές θα συνεχίσουν να εντοπίζουν παράνομες προσλήψεις, ασφαλιστικά μέτρα, καθώς και πειθαρχικές υποθέσεις και να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα.

Οι αρχές, με τη συνδρομή τεχνικής βοήθειας, θα θέσουν σε εφαρμογή πρόγραμμα βελτίωσης της πρόσβασης των πολιτών στη δικαιοσύνη. Αυτό περιλαμβάνει μακροπρόθεσμο σχέδιο κωδικοποίησης των κυριότερων νομοθεσιών που θα προταθεί έως τον Μάρτιο του 2016 και θα έχει εφαρμοστεί πλήρως έως τον Ιούνιο του 2018. Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει επίσης τη δημιουργία ηλεκτρονικής πύλης που θα παρέχει πρόσβαση στη νομοθεσία, τόσο στη δημοσιευμένη μορφή της (ΦΕΚ) όσο και στην ενοποιημένη εκδοχή των διαφόρων διατάξεων, έως τον Δεκέμβριο του 2016.

5.2 Δικαιοσύνη

Στις 22 Ιουλίου 2015, οι αρχές εξέδωσαν τον νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που θα τεθεί σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2016. Οι αρχές θα εφαρμόσουν τον αναθεωρημένο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας σύμφωνα με τις απαιτήσεις που αναφέρονται στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 1 (ένατου άρθρου) [του ν. 4335/2015](#) και του χάρτη πορείας για την εφαρμογή του αναθεωρημένου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που θα ολοκληρωθεί έως τον Σεπτέμβριο του 2015.

Οι αρχές θα προβούν σε εξορθολογισμό και στην εφαρμογή επιλεκτικών αυξήσεων στα δικαστικά τέλη, καθώς και σε αύξηση της διαφάνειας ως προς το θέμα αυτό (Οκτώβριος του 2015). Οι αρχές θα προτείνουν μέτρα για τη διασφάλιση της πρόσβασης ευπαθών ατόμων στη δικαιοσύνη (Οκτώβριος του 2015).

Οι αρχές θα προτείνουν μέτρα για τη μείωση των καθυστερημένων υποθέσεων στα διοικητικά δικαστήρια έως τον Σεπτέμβριο του 2015 και στα αστικά δικαστήρια έως τον Οκτώβριο του 2015. Θα συμφωνήσουν επί ενός σχεδίου δράσης με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, περιλαμβανομένης της τεχνικής συνδρομής στο θέμα της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (ejustice), της διαμεσολάβησης και των δικαστικών στατιστικών (Οκτώβριος 2015).

Οι αρχές θα προτείνουν έως τον Νοέμβριο του 2015 και εν συνεχεία θα εφαρμόσουν τριετές στρατηγικό σχέδιο βελτίωσης της λειτουργίας του συστήματος απονομής δικαιοσύνης. Το σχέδιο θα πρέπει να περιλαμβάνει βασικές δράσεις που θα αποβλέπουν στην αύξηση της δικαστικής αποτελεσματικότητας, στην ταχύτερη εκδίκαση υποθέσεων και στην αντιμετώπιση των ελλείψεων στη λειτουργία των δικαστηρίων, όπως π.χ. η συγκέντρωση πληροφοριών για την κατάσταση των δικαστηρίων, η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, η ανάπτυξη εναλλακτικών μέσων επίλυσης διαφορών, όπως η διαμεσολάβηση, με σκοπό τον εξορθολογισμό του κόστους της προσφυγής στη δικαιοσύνη και τη βελτίωση της λειτουργίας και της διαχείρισης των δικαστηρίων.

5.3 Καταπολέμηση της διαφθοράς

Ως προαπαιτούμενο οι αρχές θα επικαιροποιήσουν και θα δημοσιεύσουν αναθεωρημένο στρατηγικό σχέδιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς και θα το θέσουν σε εφαρμογή σύμφωνα με το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα.

Έως τον Οκτώβριο του 2015, οι αρχές θα εκδώσουν νομοθεσία για την στεγανοποίηση της διεξαγωγής ερευνών για οικονομικό έγκλημα και διαφθορά από πολιτικές παρεμβάσεις σε συγκεκριμένες υποθέσεις, ιδίως με την τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου [12 του ν. 4320/2015](#) και με την δημιουργία συστήματος που θα εξασφαλίζει τον ορθό συντονισμό, την ιεράρχηση των ερευνών και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ερευνητικών σωμάτων μέσω ενός Συντονιστικού Σώματος στο οποίο θα προεδρεύουν εισαγγελείς οικονομικού εγκλήματος και εγκλημάτων διαφθοράς.

Οι αρχές θα τροποποιήσουν και θα εφαρμόσουν το νομικό πλαίσιο για τη δήλωση των περιουσιακών στοιχείων (Οκτώβριος 2015) και τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων για την αντιμετώπιση βασικών ελλείψεων, όπως η σύνθεση της επιτροπής, σε σχέση με την νομοθεσία, τις ανώνυμες δωρεές,

τον περιορισμό των κατασχέσεων και την μεταβιβασιμότητα δημόσιων χρηματοδοτήσεων, καθώς και την έλλειψη προσδιορισμού συντελεστών φορολογικής έκπτωσης (Νοέμβριος 2015). Οι αρχές θα διενεργήσουν αξιολόγηση της μείωσης των ποινών για οικονομικά εγκλήματα που προβλέπει ο [v. 4312/2014](#) τον οποίο θα τροποποιήσουν εφόσον κριθεί αναγκαίο (Νοέμβριος 2015), ενώ θα καταρτίσουν σχέδιο κώδικα δεοντολογίας για τους βουλευτές (Μάρτιος 2016).

Η κυβέρνηση δεσμεύεται να εφαρμόσει στο ακέραιο και εγκαίρως τις συστάσεις της Ομάδας χωρών κατά της διαφθοράς (GRECO).

Οι αρχές θα συνεχίσουν να επιδιώκουν την παροχή τεχνικής βοήθειας από την ΥΣΔΜ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στους τομείς της καταπολέμησης της διαφθοράς στους οποίους αυτή ήδη παρασχέθηκε.

5.4 Στατιστικές

Η κυβέρνηση θα τηρήσει στο ακέραιο τη δέσμευση για την αξιοπιστία των στατιστικών που υπεγράφη τον Μάρτιο του 2012, μέσω της εφαρμογής όλων των προβλεπόμενων δράσεων, περιλαμβανομένης της τήρησης των διεθνών στατιστικών προτύπων της εγγύησης, της προάσπισης και της δημόσιας προβολής της επαγγελματικής ανεξαρτησίας της ΕΛΣΤΑΤ και της υποστήριξης της ΕΛΣΤΑΤ όσον αφορά την εμπιστοσύνη έναντι των ελληνικών στατιστικών και της προάσπισής της έναντι οποιασδήποτε προσπάθειας υπονόμησης της αξιοπιστίας της, καθώς και μέσω της ετήσιας υποβολής αναφοράς στην Ελληνική Βουλή και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η κυβέρνηση σέβεται πλήρως την ανεξαρτησία της ΕΛΣΤΑΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων της και την κατάρτιση στατιστικών υψηλής ποιότητας. Στο πλαίσιο αυτό, σέβεται την οικονομική ανεξαρτησία της ΕΛΣΤΑΤ και παρέχει όλους τους αναγκαίους πόρους εγκαίρως, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΛΣΤΑΤ, ούτως ώστε η υπηρεσία αυτή να φέρει σε πέρας απρόσκοπτα τα καθήκοντά της.

Η κυβέρνηση θα εξασφαλίσει ότι, έως τον Σεπτέμβριο του 2015, η ΕΛΣΤΑΤ θα αποκτήσει πρόσβαση σε πηγές διοικητικών δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο [17 του v. 4174/2013](#) όπως τροποποιήθηκε με τους νόμους 4254/2014 και 4258/2014 και το Μνημόνιο Συνεννόησης που υπεγράφη στις 17/4/2014 μεταξύ της ΕΛΣΤΑΤ, του Υπουργείου Οικονομικών (Γ.Γ.Π.Σ.), του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και του ΙΚΑ.

Ως προαπαιτούμενο, η κυβέρνηση θα δρομολογήσει τη διαδικασία διορισμού Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ, σύμφωνα με τον [v. 4334/2015](#) και 3832/2010.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- 1 – ΤΑΙΠΕΔ – Σχέδιο αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων – 30 Ιουλίου 2015.
- 2 – ΤΑΙΠΕΔ – Κρατικές δράσεις σε εκκρεμότητα – 30 Ιουλίου 2015.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Άρθρο 4

Η ισχύς του νόμου αρχίζει από την υπογραφή από τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης της ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Β΄ του άρθρου 3, εκτός από τις διατάξεις της ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Α΄ του άρθρου 3, η ισχύς των οποίων αρχίζει από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

(Με το από 20/8/2015 Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών, ορίζεται ότι: "Σε σχέση με την ισχύ των διατάξεων του Νόμου 4336/2015 (ΦΕΚ Α΄ 94) "Συνταξιοδοτικές διατάξεις - Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης", το Υπουργείο Οικονομικών ενημερώνει ότι η υπογραφή της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ Ελληνικής Δημοκρατίας και Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας έλαβε χώρα χθές, 19/08/2015)

Αθήνα, 14 Αυγούστου 2015

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 14 Αυγούστου 2015